

Mevlânâ
Şîr Atölyeleri
ve 11. Şîr Şöleni

www.karatay.bel.tr

www.tyb.konya.com

www.karatay.bel.tr

www.tyb.konya.com

Mevlânâ Şiir Atölyeleri ve 11. Şiir Şöleni

14 Ağustos 2021

ISBN: 978-625-8020-04-5

YAYIN YÖNETMENİ
AHMET KÖSEOĞLU

HAZIRLAYAN
SAFFET YURTSEVER

TASARIM
AHMET AKA

BASKI

ÇİMKE YAYINLARI BASKI TESİSLERİ
Fevzi Çakmak Mahallesi Yeni Matbaacılar Sitesi
Yazar Cd. 10453. Sk. No: 25 Karatay | KONYA
Tel: 0332 342 52 82
KTB Sertifika No: 44399

Ekim 2021 | KONYA

Bu kitap, 14 Ağustos 2021'de Karatay Belediyesi ve Türkiye Yazarlar Birliği Konya Şubesi'nce düzenlenen Mevlânâ Şiir Atölyelerindeki konuşmalar ve 11. Şiir Şöleni'ne katılan şairlerin eserlerinden oluşuyor. Kitaptaki şiirler ve özgeçmiş bilgileri şairlerin kendilerince belirlendi ve alfabetik sırayla yayımlandı..

Mevlânâ
Şîr Atölyeleri
ve 11. Şîr Şöleni

(14 AĞUSTOS 2021)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Saffet Yurtsever / Bizden.....	7
Ahmet Köseoğlu / Ön Söz.....	9
Hasan Kılca / Takdim.....	11

MEVLÂNÂ ŞİİR ATÖLYELERİ

BİRİNCİ OTURUM	15
-----------------------------	----

Ahmet Köseoğlu / Açış Konuşması	17
---------------------------------------	----

- 1950-2000 Arasında Şiirin İmgesel Evrimi

İKİNCİ OTURUM	53
----------------------------	----

- İnternet Karşısında Edebiyat Dergilerinin Durumu Nedir?
- Dijitalleşme Matbu Dergiyi Bitirdi Mi?
- Şiir, Dijitalleşme Döneminde Neden Kendine Yer Açmıyor?

ÜÇÜNCÜ OTURUM	81
----------------------------	----

- Yenilik Gücünü Yitirdi Mi?
- Önceden Yenilik Şiiri Taşırdı, Geliştirirdi, Şimdi Taşıyamıyor, Neden?

11. MEVLÂNÂ ŞİİR ŞÖLENİ

Ahmet Köseoğlu.....	110
Abdüssettar Yazar.....	112
Hasan Kılca.....	114
MehmetDoğan.....	117
Musa Kâzım Arıcan.....	124
Ali Ayçil.....	134
Ali K. Metin.....	135
Burhan Sakallı.....	140
Emre Söylemez.....	144
Eray Sarıçam.....	147
Fatma Şengil Süzer	154

GökhanAkçiçek.....	158
Hayrettin Orhanoglu.....	162
HıdırToraman.....	167
Hicabi Kırlangıç.....	174
İhsanDeniz.....	176
Mehmet Aycı.....	179
Mehmet Narlı.....	183
Murat Küçükçiçi.....	187
Murat Soyak.....	193
Mustafa Aydoğan.....	196
Ömer Korkmaz.....	200
Selçuk Küpçük.....	204
Tuba Kaplan.....	207
Yusuf Araf.....	211
Ahmet Aka.....	219
Ali Bal.....	222
Duran Boz.....	225
Emre Öztürk.....	229
İbrahim Demirci.....	232
M. Ali Köseoğlu.....	236
Mustafa Uçurum.....	240
OsmanÖzbahçe.....	245
Vasfettin Yağız.....	250
Vural Kaya.....	254
Yunus Emre Altuntaş.....	258

11. MEVLÂNÂ ŞİİR ŞÖLENİ HAKKINDA...

Ali Bal / 11. Mevlânâ Şiir Şöleni.....	267
Mahmut Bıyıklı / Konya'dan Geliyorum!.....	270
Tayyar Yıldırım / Tyb Konya ve 11. Mevlânâ Şiir Şöleni.....	278
Anuş Gökçe / 11. Mevlânâ Şiir Atölyesi ve Şöleni.....	283
Hasan Ukdem/ Şiir Şöleni Notları.....	287
HABERLER.....	291

SAFFET YURTSEVER

Hazırlayan

Bismillah.

Bu kitap; Türkiye Yazarlar Birliği Konya Şubesi'nin geleneksel hâle getirdiği ve Karatay Belediyesinin katkılarıyla 14 Ağustos 2021 tarihinde 11'incisini gerçekleştirdiğimiz Mevlânâ Şiir Şöleni ve Şiir Atölyeleri etkinliklerinin, “söz uçarsa yazı kalsın” düşüncesiyle gelecek nesiller için zamana ve mekâna kayıt düşüldüğüünün belgesidir.

Geleneksel olarak 11 yıldır yapılagelen Mevlânâ Şiir Şölenlerine bu yıl ‘Şiir Atölyeleri’ de dâhil edilerek Konya’da bir ilki başlatmış olduk. Atölyelerde, üç oturum hâlinde, Türkiye'nin değişik coğrafyalarından gelen şairlerimizin, “**şiiimizin dünü, bugünü ve yarını ile dijitalleşme**” üzerine yaptıkları konuşmaların, eleştirilerin ve önerilerin, ses ve görüntülerini kayıt altına aldık.

Şiir Şöleninden sonra iki haftalık yoğun bir çalışmayla atölye oturumlarının ve şiir programının görüntü ve ses kayıtlarının çözümlerini gerçekleştirip titiz bir çalışmayla gerekli düzenlemeyi yaptık. Dikkatlerimizden kaçan eksiklerimiz olabilir. Hoşgörü ve iyi niyetle yapılacak

olan yapıcı eleştirilere her zaman açık olduğumuzu bildiririz.

Programların gerçekleşmesinde, kayıt altına alınmasında ve bu kitabın hazırlanmasında emeği geçen başta TYB Konya Şube Başkanımız Ahmet Köseoğlu'na, yönetim kurulu üyelerimize, şiir şöleninin organizesinde görev alan Osman Özbahçe, Vural Kaya ve Ahmet Aka'ya; katkılarından dolayı da Karatay Belediye Başkanı Hasan Kılca ve ekibine teşekkür ediyoruz.

ÖN SÖZ

AHMET KÖSEOĞLU

TYB Konya Şubesi Başkanı

Merhaba sevgili okur,

Türkiye Yazarlar Birliği Konya Şubesi olarak gelenek-selleşmesini önemseydiğimiz ve büyük ölçüde de başara-bildiğimiz 11. Mevlânâ Şiir Şöleni kapsamında bu kitabı hazırladık. Şiir kitabı çalışmamızı bütün şiir şölenlerimiz-den önce hazırlayıp matbu hale dönüştürebildik çok şü-kür. Bu da bizim bir başka gelenekselleştirebildiğimiz onur verici işlerimiz arasında düşünülebilir.

Şiirimizin değiştirici, dönüştürücü gücüne inanıyoruz. Dilimizin gelişip zenginleşmesinde en önemli etkenlerden biri de elbette şiirimizdir. Modern şiirimizin derinlerden iz bularak bugüne ve bunu da zenginlikler katarak yarın-lara taşıdığını düşünüyoruz.

Bu sene şiir şöleni programımızla birlikte şiir eleştiri atölyesi çalışmalarının da içinde olduğu daha kapsamlı bir program tertip ediyoruz. Modern şiirimizin gelişimi-ne ve dolayısıyla edebiyatımıza katkı sunmanın bizim için ayrıca önemli olduğunu düşünüyoruz. Bu konu ve çalış-maların aslında akademizm içerisinde ele alıyor olmasın-ı çok isterdik. Ve fakat bu konu ve çalışmalar malumu-nuz olduğu üzere sivil edebiyat çalışmaları düzleminde

ilerlemekte ve şimdilik akademik yapı bu tür faaliyetlerden yana çaba göstermeyi düşünmemektedir. Bu yönüyle de aslında TYB olarak da farklı bir yerde duruyoruz ve öncü bir temsil değerini üstleniyoruz. Elbette modern şiirin değerini ve dilimizdeki itki gücünü birçok yapısal ve kurumsal sistemlerden daha önce görmemiz ve bunun gerekliliğine inanmamız bizi baştan sona ayrıksı kılan özellikler arasında da zikredilebilir.

Mevlânâ Şiir Şöleni geleneksel bir hal aldı ve adını bundan sonra da sağlam ve iradeli bir biçimde sürdürmeye devam edecektir. Dilimizi zenginleştiren şiirimize ve hasaten de modern şiirimize vefa borcumuzu da böyle ödediğimize inanıyoruz.

Her yıl Mevlânâ Şiir Şöleni'ni birlikte yaptığımız Karatay Belediyesi'ne, Karatay Belediye Başkanı Hasan Kılca'ya ve ekibine, atölye ve şiir şöleni hazırlık aşamalarında ve uygulanmasında büyük pay sahibi olan Osman Özbahçe ve Vural Kaya'ya TYB Yönetim Kurulu üyelerine ve kitabın hazırlanmasında emeği geçen Saffet Yurtsever ve Ahmet Aka'ya, Mevlânâ Şiir Şöleni programımıza katkı sağlayan bütün kurum ve kuruluşlara, onur konuklarımıza, şair ve eleştirmenlerimizde değerli katkılarından dolayı teşekkür ediyoruz.

Şiirle kalınız...

Sağlıcakla...

.....

TAKDİM

HASAN KILCA

Karatay Belediye Başkanı

Bizler, Selçuklu'dan Osmanlı'ya, Osmanlı'dan Cumhuriyet'e kadar büyük devletler kuran bir milletiz. Bu büyük devlet geleneğinin arkasında büyük bir medeniyet ve kültür tasavvuru yatmaktadır. Medeniyetlerin inşasının temelini gönülleri fethetmek oluştururken; gövdesini imar, kollarını sanat, başını ilim, kalbini ise kelimelerle dolayısıyla şiir oluşturur.

Yunus'un, "Her dem yeniden doğarız, bizden kim usanması" dediği yerden, kulluğun ve varlığın gül olduğu yerden doğuş devam ediyor. Bunun idrakinde olarak yaşayan, farkındalığıyla dolan her insan, doğuşu bir güle çevirirken, gül ile gülistana ulaşma ümidi içerisinde yaşıyor. Girdiği her coğrafyaya medeniyet, incelik ve zarafet getirme düşüncesinin temelinde "İnsanı yaşat ki devlet yaşasın" anlayışı yatmaktadır. Kâbe'nin azametiyle edebinden boynunu uzatamamış revaklar, Hicaz Demir Yolu'nun Medine İstasyonu'nda raylara sarılmış keçeler, Ayasofya'nın üç tekbirli mihrabı, Sakarya'nın sırtına vurulan mühür bu medeniyetin en naif imzalarındandır.

Şehirleri mimari inşa ederken, kalpleri güzel sözlerle, güzel ifadelerle imar eder. Endülüs'ten Kudüs'e; Kudüs'ten

Buhara ve Semerkant'a kadar uzanan coğrafya ile sadece mimari inşa edilmemiş, bu toprakların ilmi, feyzi ve bereketi ile kültür ve edebiyat yeniden mayalanmış ve en köklü, en nadide eserler vücut bulmuştur. Bu nadide eserlerden en kıymetlisi şiidir. Şiir medeniyetlerin inşasında elle dokunup gözle göremediğimiz bir tuğla taşıdır. Öyle bir tuğla taşıdır ki yaşadığı coğrafyanın bağrında bulundurduğu her bir değeri asırlar sonrasına kelimelerle taşır ve yine asırlar sonrasında da tıpkı devrinde olduğu gibi yaşatır.

Şiirin her gönle dokunuşu, her gönüldeki yansıması farklıdır. Kimi okur geçer, kimi okur düşünür, kimisi okuduğu şiiden bir şuur doğurur. Şahsiyetini besleyen, büyüten bir değer haline getirir. Kimisi de hikmet olan şiiden beslenir ve her damlasını tüm zerrelere taşır. İlim ve irfan yolunda ilerler... Yani şiiir; şairine göre ve okuyucusuna göre demlenir, besler ve beslenir.

Tarihin satır araları edebiyatın bağrında gizlidir; bir kelime, bir dize yüzyıllara meydan okur mahiyette bir güce sahiptir. Şairlerin ayak izleri tarihin sayfalarında takip edilebilir. Öyle ki binlerce yıllık geçmişe sahip olan bir medeniyetin hayat üslubunun en güzel ifadesi edebiyatın satır aralarında bulunmuştur.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın ifade ettiği gibi "Medeniyet birikimi ile irtibatını koparan bir ülke fikri kuraklığa maruz kalır." Karatay Belediyesi olarak biz de ilim, fikir, düşünce hareketlerini önemsiyor ve her vesile ile desteklemeye büyük özen gösteriyoruz. Biliyoruz ki ilim, fikir, düşünce, edebiyat, güzel sanatlar mimari ve estetikle iç içedir.

Her yıl şehrimizde düzenlenen "Mevlânâ Şiir Şölenleri"ni Konya'mıza ve insanımıza değer katacağına dair inancımızı önemsiyoruz. Köklü tarihimizin ve mede-

niyetimizin sanat adamlarını ve eserlerini hem korumak hem de gelecek kuşaklara bir miras olarak bırakmak düşüncesiyle Karatay Belediyesi olarak Mevlânâ Şiir Şölenleri 'ne ev sahipliği yapmaktayız. Bizleri göz nuru ve akıl terlerini ortaya koyarak birbirinden kıymetli eserleriyle onurlandıran söz üstatlarımıza çok teşekkür ediyorum. Mevlânâ Şiir Şölenleri'nin 11'incisine ulaşmasının mutluluğunu yaşıyor ve bu kıymetli eserin siz kıymetli okuyucularla buluşmasında emeği geçen başta Türkiye Yazarlar Birliği Konya Şubesine ve tüm paydaşlara bir kez daha şükranlarımı sunuyorum.

11. MEVLÂNÂ ŞİİR ŞÖLENİ
VE
ŞİİR ATÖLYELERİ
BİRİNCİ OTURUM

1950-2000 ARASINDA
ŞİİRİN İMGESEL EVRİMİ

AHMET KÖSEOĞLU
TYB Konya Şubesi Başkanı

AÇIŞ KONUŞMASI

Kıymetli misafirler, hepimiz hoş geldiniz, hoş bir şehre geldiğimizi düşünüyörüz. Çünkü biz Mevlânâ'dan destek alıyoruz böyle sıkıştığımızda, dolayısıyla bugün gece geç saatlere kadar Konya'da şiir konuşulacak. Tabii şiir, toplumun her olaylarını da bir şekilde remz eder ya da ifade eder. Türkiye'nin ve genelde dünyanın üzerinden Cenâb-ı Rabb'il Âleminin gücünün anlamlandırıldığı bir şeyler oluyor, biz de bunları görüyoruz. Bir kısmına da tanık oluyoruz, ama tanık olurken de inşallah ferasetimizle de tanık oluruz, diyoruz ve ülkemizin başından geçen hadiselerden dolayı Cenâb-ı Rabb'il Âlemine yalvarıyoruz, bizi huzurunla da şereflendir, diyoruz. Rabbimiz bizlere hayırlı, huzurlu, güzel günler nasip etsin, diye iltica ediyoruz, dua ediyoruz. Gerek Batı Karadeniz'de ve Orta Karadeniz'de gerekse halen de devam eden bu büyük yangınlardan dolayı acımız var, ciğerlerimiz yanıyor, fakat hayat devam ediyor ve şiir de devam ediyor hayat devam ettiği sürece. Belki bu tip acıları, bu tip ıstırapları en iyi şairler de hisseder ve anlamlandırır diye de düşünüyörüz. Dolayısıyla bu cümleleri biraz da şunun için kuruyorum; dün Karatay

Belediye Başkanı Hasan Kılca ve yönetimden arkadaşlarla görüştüğümüzde, nasıl olur, bu programın devam edip etmemesi konusunda tartışırken, elbette bu ıstıraplı günleri en iyi hissedenler Türk halkıdır, ama şairler ve yazarlar da en çok hissedip ferasetle davranacak olanlardır, diye düşünüyoruz. Dolayısıyla şiir de hayatın içinde olduğu için devam etmemizin en uygun olacağına karar verdik.

Ülkemizin son tahlilde üzerinden geçen bu hadiselerden Rabbim bizi kurtarsın, daha anlamlı ve daha şuurlu düşünenlerden eylesin, diye dua ederek selde ve yangında terk-i hayat eyleyenler için Fatihalar okuyarak bugünkü programımızı başlatalım inşallah, diyoruz.

Değerli dostlar, kıymetli şairler, yazar arkadaşlarımız, Yazarlar Birliği ailesi, bugün Konya'da her yıl yapageldiğimiz bir programı biraz daha çeşitlendirerek, biraz daha anlamlandırarak, biraz daha derinleştirerek yapmaya çalışıyoruz. Hemen her yıl yapageldiğimiz program neydi, şiir şöleniydi, ama şiir şölenlerine büyük emeği de geçmiş olan sevgili Vural Kaya kardeşimizle yönetim kurulu üyelerimizle ve diğer arkadaşlarımızla konuşurken Şiir Atölyeleri'ni de bu yıl Konya'da yapabileceğimizi, yapmamız gerektiğini konuştuk. Elhamdülillah bugün, Şiir Atölyesi ile Şiir Şöleni'mizi biraz daha taçlandıracağız, biraz daha anlamlandıracağız.

Bugün burada yapacağımız akşama kadar üç oturumu, kıymetli arkadaşlarımız kayıtlara alacaklar, sonra bunlar deşifre edilecek ve

hemen hızlı bir sürede de kitaplaştıracacağız. Ayrıca bugün akşam Şiir Şöleni'nde de gerek şiir okuyacak arkadaşlarımız gerekse atölyede bulunacak arkadaşlarımızın tamamını şiirleri ve biyografilerinden oluşan bir kitapçığı da hazırlayıp yetiştirmiş olduk. Sevgili şair Ahmet Aka'ya da teşekkür ediyorum, birkaç gün içinde hızlıca hazırlayıp kitap haline getirdi ve 160 sayfalık bir kitabımız olmuş oldu. Biz her yıl şiir şölenlerinde bunu yapıyoruz. Daha önce katılan arkadaşlarımız biliyorlar, bu defa Şiir Atölyelerinde konuşulanlar da çözümlenerek daha geniş kapsamlı bir eser ortaya çıkacak inşallah.

Bu oturumlarda konuşacak olan ve akşam şiirlerini okuyacak olan şair arkadaşlarımıza programın başında, katılımlarınızdan, emeklerinizden, bu yaz sıcağında Ordu'dan, Balıkesir'den, Tokat'tan ve benzeri yerlerden koşa gelen, hoşça gelen arkadaşlarımıza teşekkür ediyoruz, şükranlarımızı sunuyoruz.

Elbette ki şiirin şiirin gücünden, değiştirme gücünden dolayı buradasınız. Bizim de dostlarımızsınız, ağabeylerimizsiniz ama şiire inanan insanlar olduğunuz için buradasınız ve dolayısıyla şiirin gücüne inanarak buraya gelmiş oldunuz. Bugün Konya'da şiir konuşulacak. Bir fantastik cümle ile de sözlerimi bitirmek istiyorum. Herhalde baş şair olarak kabul ettiğimiz Hz. Pîr'in ruhu da bugünlerde şenlenmiş olacaktır, diye düşünüyoruz.

Böylece üç oturumlu bir toplantıyı başlatmış oluyoruz. 1. oturumun yöneticisi sevgili kardeşim, Şair Vural Kaya olacak. Bu arada genel taziye ve üzüntülerimizi bildirdik ama bir de özel üzüntümü-zü bildireceğim. Kıymetli kardeşimiz Hayrettin Orhanoğlu ağabeyimizin bir gün önce bir kalp rahatsızlığı geçirdiği haberini aldık, kendisi Şiir Şölenimize katılamayacaklar, ona da buradan acil şifalar diliyoruz.

Hepinize yeniden hoş geldiniz, diyorum.

1. Oturum saat 10.00'da başlayıp 12.00'de bitecek ve "1950-2000 Arasında Şiirin İmgesel Evrimi" konuşulacak. 2. Oturum 14.00'te başlayıp 15.45'te bitecek ve "İnternet Karşısında Edebiyat Dergilerinin Durumu Nedir? Dijitalleşme matbu Dergiyi Bitirdi mi? Şiir, Dijitalleşme Döneminde Neden Kendine Yer Açamıyor?" konuşulacak. 3. Oturum 16.00'da başlayıp 17.45'te bitecek ve "Yenilik Gücünü Yitirdi mi? Önceden Şiiri Yenilik Taşırdı, Geliştirirdi, Şimdi Taşıyamıyor, Neden?" konuşulacak.

Bu oturumlar hayırlara vesile olsun inşallah. Akşam 20.30'da da Şiir Şölenimizi Hz. Pîr'in huzurunda, Mevlânâ dergâhında, Gülbahçe diye adlandırdığımız anfi tiyatro açık alanında icra edeceğiz.

Sizleri Konya'nın remzi sayılan Kubbe-i Hadrâ dediğimiz Yeşil Kubbe ile karşılayamamış olacağız. Bu yılki şairlere de belki bu hâtıra kalır, etrafı kapatıldı, çinileri yenileniyor, bu uzun bir proje, Kültür Bakanlığı tarafından yapılıyor. Dolayısıyla bolca bir mühendislik işi olduğunu falan da öğrendiğimiz için restorasyonun uzun sürdüğünü de belirtmek istiyorum. Hatta bir espri konusu da şöyledir; mevcut olan Kubbe-i Hadrâ, biraz obezmiş. 1940'lı 50'li yıllarda yapıldığında çok kalın bir beton dökülmüş, onlardan falan da arındırıyorlar. Şu anda etrafı kapalı olduğu için sizlere kendini gizlemiş olacak Kubbe-i Hadrâ, ama gönül gözüyle ve ruhu ile hissedenler her yerden Mevlânâ'yı hissedebilirler. Hepimize tekrar tekrar saygılar sunuyorum, kolay gelsin, hoş geldiniz inşallah.

VURAL KAYA/Atölye Yöneticisi / Şair

Kıymetli misafirler, değerli şairler, katılımcılar, Türkiye Yazarlar Birliği'nin muhterem üyeleri, haberci kardeşlerimiz, hoş geldiniz.

Değerli başkanımız Ahmet Bey'e teşekkür ediyoruz, bize Açış konuşmasını yaptı. Hayrettin Orhanoglu abiye tekrar başsağlığı diliyoruz, Rabbim Şâfi ismiyle şifa ihsan eylesin. Oturumun konu başlığını da aslında Hayrettin Orhanoglu hocamız belirlemişti, fakat nasip olmadı. İnşallah sağlığına kavuşur, biz de kitaplaşınca kendisine göndeririz.

"1950-200 Arası Şiirin İmgesel Evrimi" gibi, spesifik gibi görünen, ama spesifik olmayan bir konuyla, 1.Oturumu başlatmış oluyoruz. Hayrettin abinin olmaması bu programı değiştirmiyor. Katılımcılarımızın, şair ve eleştirmenlerimizin söz almalarını ve konuya dâhil olmalarını istiyoruz. Konuşmacılarımız; İbrahim Demirci, Mehmet Narlı, Hicabi Kırlangıç, Duran Boz ve Selim Somuncu hocalarımızdır.

İlk sözü İbrahim Demirci Hocama veriyoruz ve "1950-2000 Arası Modern Şiirimiz" için neler söylersiniz?

İBRAHİM DEMİRCİ / Şair

Ben de bu programı düzenleyen Türkiye Yazarlar Birliği Konya Şubesi'ne ve destekleyen Karatay Belediyesi'ne teşekkür ediyorum. Burada bulunan arkadaşlara da hoş geldiniz, diyorum.

Doğrusu 1950, Türk tarihinde önemli kırılma noktalarından birini oluşturuyor. Biliyorsunuz 1950 yılında, 1946'da başlaması gereken ve fakat başlayamayan serbest seçimler 1950'de icra edilmiş idi ve 1950 Haziran'ında, 1932'de başlayıp 18 yıl devam etmiş olan ezan yasağı sona ermiş idi. Yani 1950 Haziran'ında ezan yeniden aslî kelimeleri ile okunma özgürlüğüne kavuşmuş idi. Bunu sadece 1950 tarihinin bende uyandırdığı ilk çağrışım olarak anmak ihtiyacını hissettim. Bu simgesel bir değeri de olan bir olgudur aynı zamanda, çünkü 1923'te başlayan, yani Cumhuriyetin İlanı ile başlayan ve Türk toplumunun varlığını ve geleceğini çağdaş uygarlık ya da muasır medeniyet başlığı altında, aslında Batı uygarlığına eklemlenmek isteyen siyasî iradenin bir bakıma ilk sorgulama zeminini oluşturmak üzere ilk silkenişi sayılabilir görünüyor. Elbette bunun kültürde, sanatta, dilde çeşitli yansımaları olacaktı ve oldu da. Bu siyasal ve kültürel değişim, çok daha önemli, çok daha temel, Marx'ın deyimiyle altyapıyı da etkileyen, yani ekonomiyi de etkileyen sonuçlara da yol açtı. Yani 1950'den sonra şehirleşme, kırsaldan, kır bölgelerinden şehirlere doğru bir göçün, akımın da

başlangıç noktasını oluşturdu. Dolayısıyla edebiyat dünyasında da 1950'den sonra ortaya çıkan şairlerin, yazarların biyografilerine baktığı zaman İstanbul dışından, taşradan gelen, Anadolu'dan gelen imzaların, isimlerin arttığını göreceğiz. Dolayısıyla 1950 sonrası bir bakıma bir çeşit özgürleşme ve çeşitleşme zeminini oluşturdu, diyebiliriz. Hiç şüphesiz, özellikle edebiyat ve şiir söz konusuysa, sadece ülke içi dinamikler değil, dünyadaki gelişmeler de bizim şairlerimizi, sanatçılarımızı elbette doğal olarak etkiliyor. Dolayısıyla Avrupa'daki sanat hareketlerinin de Türkiye'de yankı bulması çok doğal bir şeydir. Dolayısıyla 1950 sonrasında işte o Beş Hececiler'in açmış olduğu Anadolu romantizmi diyebileceğimiz eğilim, yerini yavaş yavaş şehrin insanını, şehrin bunalımlarını dile getiren temalar burada açılmış oldu ve zaten Garip 1941'de başlamıştı, dolayısıyla 1950 sonrası gelişmeleri ister istemez Garip'in açtığı ve Avrupa'daki gerçeküstücülükle de bir şekilde bağlantılı eğilimleri de yansıtmak bakımından çeşitlendiğini, saçaklandığını söyleyebiliriz. Ve 1950'lerin ortasında Türk şiirinde çok ciddi bir dönüşüm sayabileceğimiz ve o Birinci Yeni diye adlandırılan Garip hareketinin, yani sokaktaki insanın, sıradan insanın hayatının, duygularının, duyarlılıklarının yansıdığı şiir, yerini biraz daha kapalı, biraz daha değil, büyük ölçüde bireysel imgelerin de öne çıktığı ve şairin bir birey olarak, yani herhangi bir toplumun, dinin, ümmetin, efendim sınıfın temsilcisi olmakla kalmayıp kendisinin, birey olarak varlığının ve yönelimlerinin, açmazlarının, umutlarının, düşlerinin, düş kırıklıklarının, her neyse bir insan için söz konusu olabilecek bütün zihinsel, düşünsel yaşantılarının uç verdiği, efendim görünür olduğu, bir çeşitlenme başladı ve bu çeşitlenme, İkinci Yeni dediğimiz ve başlangıçta hep epeyce yadırganan bir şiir hareketine yol açmış oldu. Şunu biliyoruz, diyelim ki Garip'in üç kurucu üyesinden biri olan Oktay Rıfat mesela değil mi, Perçemli Sokak diye bir şiirle ve şiir kitabıyla ortaya çıkıyor. Perçemli Sokak, hiç alışık olmadığımız bir imge. Biz perçem'i, efendim sevgilinin saçında görmeye alışmışızdır değil mi, kâkül, perçem; fakat sokağın sıfatı olarak karşımıza çıktı. Bu da 1950 sonrasında şiirde, özellikle imge söz konusu olduğu için yeni imgeler, efendim daha önce işitilmemiş, hatta bazılarının anlamını çözebilmemiz için "Acaba şair burada

neyi murad ediyor olabilir?” sorusunu cevaplayabilmek için sadece geleneksel kültür öğelerine başvurmanın yeterli olmadığı, “Arkadaş burada psikanalize başvurmamız gerekiyor, yani normal edebiyat sanatlarının verileriyle bu düğümü çözemeyiz, onun için psikanalize başvurmamız gerekiyor” demek zorunda kaldık ve şiirimiz böylece yeni bir merhaleye erişmiş oldu. Bu yeni açılım, yeni saçaklanma, sonraki yıllarda da devam etti. 1970’lerde filan biraz ideolojik tutumlar öne çıktığı için tavsamış olabilir, ama 2000’li yıllarda da bugün 2021 yılında da o İkinci Yeni’nin açtığı çeşitlilik ve belki muğlaklık, belki düğümlenişler bütünüyle çözümlenmiş, her şey çok makul, mantıklı ya da düzayak yorumlara kavuşabilmiş değildir. Dolayısıyla şiir alanında, ne diyelim, sorular, sorunlar, efen-dim belirsizlikler, bir ölçüde devam ediyor, diyebiliriz.

Hiç şüphesiz bir toplumunun edebiyatı, sadece tek kanal içinde akıyor. Türk edebiyatına baktığımız zaman çok değişik farklı eğilimlerin, mesela halk şiiri geleneğini sürdüren yaklaşımların, folklorik unsurların öne çıktığı metinlerin ya da ne bileyim, Yunus Emre çizgisinin devam ettiren şairlerin mevcudiyetini de göz ardı etmeyelim. Hatırlarsınız belki geçen yıllarda Bestami Yazgan’ın bir şiiri Yunus Emre imzasıyla yayıldı. Yunus Emre’nin zannedilebilecek bir şiir değil mi, 2020’li yıllarda yazılabiliyor. Yani edebiyatımız ve şiirimiz, tek hat üzerinde ilerlemiyor. Halk şiirinden, hatta kısmen Dîvân şiirinden süregelen damarlar da var. Ama bütün olarak modern Türk şiirini kim ya da kimler temsil ediyor, nasıl temsil ediyor, bunların ortak vasıfları var mıdır, gibisinden bir tartışma elbette yapılabilir. Fakat onun yeri, şimdi burası değil.

Ben sözü burada bitireyim. Yani 1950’den sonra, Türk şiirinde gelenekten kopuşu, modernizmi, modernizmin daha çeşitli yansımalarının geliştiğini söyleyebiliriz, diyeyim ve bitireyim.

VURAL KAYA/Atölye Yöneticisi/Şair

İbrahim Hocama teşekkür ediyoruz ve sözü Mehmet Narlı hocama veriyoruz. İbrahim Demirci hocamın kaldığı yerden nasıl devam edersiniz?

MEHMET NARLI/Şair

Bu etkinlikleri düzenleyenleri ve katkı sunanları hem tebrik ediyorum hem onlara teşekkür ediyorum. Burada bulunan ve birçoğunu tanıdığım çok değerli dostlarıma da sevgilerimi, saygılarımı sunuyorum.

Bu imge meselesine değinmek istiyorum. Tanımlamıyorum, tanımlayacak bir yapıdan söz etmiyoruz imge derken. Yani insana ait birçok özün birbiriyle teması ile ortaya çıkan bir işlevden söz ediyoruz. Dolayısıyla onu tanımlamaktan ziyade onun ne ile teması var; ne, ne ile nasıl temasa geçerse imge dediğimiz şey oluşuyor, onunla ilgili konuşayım. Sonra istenilirse 1950 sonrası şiirimizin tematik, ideolojik ve sosyolojik bazı kaynaklarına da değinilebilir.

Biz buna eskiden hayal diyorduk. Yani atalarımız hayal diyorlardı, sonra bir dönem imaj çıktı. 1950-1960'lardan sonra da imge denilmeye başlandı. İm-ge uygun mudur, değil midir, onlar çok etimolojik anlam ilişkisi şeyler, oralara girmeyelim. Biz bunu doğru kabul ediyoruz ve hayal yerine imge'yi kullanıyoruz. İmge, bilinçle alakalıdır. Bu doğrudan böyledir. Bilincin kendisi değildir. Bilinci şuur olarak kullanıyorum, akıl olarak kullanmıyorum. Bilincin, şuurun bir sürü işlevi var. İmge, bilinçten bağımsız bir şey de değildir. Dolayısıyla aslında onu oluşturan belki de bilinçtir. Bilincin dilde farklı

bir kök salması aslında belki de. Öyle de düşünebiliriz. Dolayısıyla önce ona değinmek lazım. Hepimiz, bir şiirdeki yaşantının bilgi veya gerçeklik; bilgiyle, gerçeklikle, bir olguyla birebir örtüşmediğini biliriz ve kabul ederiz. Yani şiirdeki yaşantı, şiirdeki yaşantıdır. Olgularla gerçeklikle birebir örtüşmez. Fakat hiçbir imge, hiçbir sembol hiçbir istiare, yani bütün bunların bir düş, bir hayali, bir temeli var ve bu temel, bilincimizin; birinizin kişisel yaşantı ve duyarlılıklarımızın içinde, tersinden söylersek, bilgi, yaşantı ve duyarlılığımız içinde üretim ve hareket yeteneği kazanmış olan bilincimiz, dilde farklı bir kök salarak imgeye dönüşür, imge dediğimiz şeye dönüşüyor. Nasıl dönüşüyorsa, neyse o. Bunu şunun için önemli buluyorum; bir kelimeye bakıp, bir sembole bakıp bu bir imge değil, böyle bir şey değil, elbette imge, sembollerden oluşabilir, birçok şeyden oluşabilir de ama o gördüğümüz şey öncelikle bir semboldür, ama imge de olabilir, bunu söylemek istiyorum.

Şiirdeki imge, dilde farklı bir kök söylemeyi, dilin alıştığımız gramerinden, alıştığımız anlam ilişkisinden farklı bir yapısı olduğu için dilde farklı bir kök salan diyorum. Bilincin eleştirel akıl tarafından somutlanamayan görüntüsüdür. Uzun yıllar İkinci Yeni şiirinin, görüntü şiiri olduğu bile, ne denildiği aslında uzun süre anlaşılmadı. Hâlâ da önemli bir kesim tarafından anlaşılmadığı kanaatindeyim. Yani biçimci bir şiirdir, görsel bir şiirdir, bu görsel demek ne ile ilgilidir, tabii imge ile ilgili olduğunu hatırlatmak isterim. Çünkü bilinç, imge sürecinde iradesiz hatırlama diyebileceğimiz bir kendinelik ve bağımsızlık kazanır. Yani bilinç, farklı bir kök salduğunda imgeye dönüşürken imge, bir kendinelik kazanır, kendiliğinden olur. Birçoğumuz deriz ya kendiliğinden geldi bu görüntü falan, diye. Kendiliğinden dediğimiz şey ve bağımsızlık kazanır. Zaten şiire girdiği an, artık bağımsız olmuştur. Kopmamıştır, ama bağımsızdır. İmge, bu kendinelikliğin içinde, burası biraz riskli bir ifade, bilgiye ihtiyaç duymaz. Yani o imge oluşurken, oluştuğu sürece, aslında kendiliğinden oluşurken bir bilgiye ihtiyaç duymaz. Bunun çok net tarihsel bir bilgiye o anda ihtiyaç duyduğunu ve bunu orada göstermek isteyen şair de, henüz iyi bir şair olamamıştır, diye bazıları tarafından değerlendirilebilir. İmge'nin, bilgiyi temsil etmediğini, bilincin içinde oluşan yeni bir dil olduğunu; imge yeni bir dildir, bunu kabul edeceğiz.

Dolayısıyla imge, okuma dediğimiz pratik dili, okuma anlamında değildir. Aslında Tanpınar, “*Şiir, bilinçli bir rüyadır...*” derken, tam da bu süreci anlatıyor.

Şimdi ‘imge - gerçeklik’ ilişkisine değinmek istiyorum. Fransız şair Gérard de Nerval, “İnsan imgeliminin bu dünyada ya da başka bir dünyada gerçek olmayan bir şey yarattığını sanmıyorum...” diyor. Hem gerçeklik değildir, diyoruz hem de gerçekliğin dışında bu dünyada veya öbür dünyada imgeliminin, yani muhayyilenin bir şey yarattığını sanmıyorum. O zaman bu nasıl bir şey, yani bağımsızlığı, kopukluğu nasıl değerlendirmemiz gerekiyor? En gerçek dışı ve nesnel gerçeklikle karşılaştırılmaz görüntünün bile, en gerçektir; nesnel gerçeklikle ne kadar zorlarsanız zorlayın, bir ilişki kuramadığınızda bile, bu görüntünün bile gerçekle bir bağı vardır. Çünkü onun dışında bilincin oluşturduğu gerçekliğin dışında bir şey yoktur aslında. Peki o bağ, işte biz buna şöyle diyoruz; “**Ne kadar kapalı hiç anlamıyoruz...**” Gerçekten kapalı mı, anlamamamızın başka sebepleri mi var, bu ayrı bir analiz konusudur.

İmge, bilgisel ve yaşanılır gerçekler açısından anormal bir görüntü olduğu için eleştirel, gözlemci ve deneyimci akıl; burda iki süreci yaşadık Türkiye’de, yani modern akılcı paradigmlar var, bir de ‘her şey akıl mı yahu’ diyen, ama aslında aklın, bırakın o modernleşme süreclerini, aklın günlük hayat içerisindeki çıkarlarımıza uygun bir formatı kadar ancak akılla işimiz olduğu hâlde, öyle yaşadığımız hâlde, ‘yani her şey akıl mı’ deyip bunun karşısında duran, bunun ikisinin de, bu ikinci dediğim de her ne kadar buna biz mesela ‘yahu muhafazakârlar aslında böyledir, modernler şöyledir’ dersek, bunun ikisi de aslında modern bir durumdur, ikisi de moderndir ve bu modern, eleştirel, gözlemci, deneyimci aklın, az önce Nerval’in cümlesini anlaması biraz zordur. Bu yüzden biz hâlâ Cahit Zarifoğlu problemi yaşıyoruz. Cahit Zarifoğlu problemi yaşamamızın sebebi budur aslında. Yani bu hâlâ orada duruyor, oluşumuzdur. Zaten orada duruyoruz ama karşımızda şiir varsa o zaman başka bir birikim veya deneyim kazanmamız gerekiyor. Doğrusu, imgenin anormal görüntüsü de insanlarımızın ‘Yahu bu şiir saçma!’ demesini destekliyor. Yani İlk görünüşte, ki gerçekte de öyle olabilir, saçma olabilir,

bilmiyorum. Biz bunun iyi şiir olduğunu, ama bu imgenin, bu süreci ile ilgili bir deneyim yaşantısı olmayanın *'Bu saçma!'* deyişini diyoruz, yüzeyde bunu destekler. Hakikaten saçmadır. Mesela, *"Kaygı bağırdı göz evlerimde..."* saçmadır. Ne bu yani şimdi? Ama o saçma, hangi saçma yani?

Yanlığı, doğrusu, alışılmışı olmayan dilsel bir görüntünün saçma bulunması, gayet tabii anlaşılabilir bir şeydir. Dolayısıyla bugün bizim yazdığımız şiirleri, saçma bulanları çok rahatlıkla anlayışla karşılayabiliriz. Haklılar da, tırnak içinde haklılar da, öyle görünebilir.

Şimdi imge dışında bir biçimi olmadığını bilen bazı şairler, imgedir düşünüldüğünde başka bir sorun kendini gösteriyor. Mesela İkinci Yeni ve biçimsel anlamda o kanalda giden birçok şairlerin şiirlerinde dil içinde farklı ve yeni bir kök salan bilincin yolculuğunu şiirsel görüntülerle izlemek bir yığın saçmalarla karşılaştırıyor bizi. Fakat bu saçma, o diğer saçmadan ayrılması gerekiyor. Yani kimin kime ve neye saçma dediği önemlidir. Fakat bu saçma, ilki bilgi, yaşanmışlık ve duyarlılığın içinde bilinçle bütünlenip yeni ve tuhaf bir dilsel görüntüyü kavramaz ya da reddeder, birincisi budur, yani görüntüyü kavrayamaz ve reddeder.

İkinci saçma ise bilincin kendisinin yapma olması ile ilgilidir. Bilincin kendisinin yapma, yapılan bir şey olması ile ilgilidir. İzlenilebilir hayati öyküyü ve bilgisel süreci reddetmek de yapaylığı doğurmuş olabilir. Ben oradan çıkmak istiyorum, konu çok farklı soyut noktaya doğru gidiyor.

Şair ya da şiir öznesi.

Şimdi bizim batıdan çeviriler oluyor, teorik, kuramsal falan, filan... Mesela romanda bir şey bulduk, anlatan kişiye 'anlatıcı' diyoruz. Yazar'dan kurtulduk, yazar yok. Yazar'dan kurtulmamız gerekiyordu, kurtulduk(!). Bütün modern süreç, yazarın baskınlığından kurtulma sürecidir aslında. Dolayısıyla yazar'ı kaldırıyoruz, anlatıcı diyoruz. Fakat her ne hikmetse örgün eğitimde de yaygın eğitimde de şiire gelince şair diye söylemekten geçemiyoruz. Garip bir şey bu. Belki bunun, şiirin köklerimizde ne kadar güçlü bağının, roman ve hikâyenin yeni gelmesinin de bir ilgisi var, ama mesela ben buna

çok uzun yıllardan beri 'şiiresel özne' diyorum. Yani şair yerine şiiresel özne, şiirde konuşan kişi, bir metinde, bir şiirde zaten konuşan ve konuşulanlar vardır. Başka bir şeyi yoktur. Yani söyleyen özne ve söylenen varlık vardır. Bir metinde başka hiçbir şey göremezsiniz.

Öznenin konumları dediğimiz bir süreç var. Çok çeşitli şiirde de çok çok çeşitli farklı özneler vardır. Buna şair bile desek şairin kendi özneliği bile değişir. Mesela Ahmet Muhip Dranas'ın Fahriye Abla şiirini okuyorsunuz, bir yere gelirsiniz orada konuşan özne erişkin özne değildir, çocuk öznedir konuşan. Siz, onun çocuk özne olduğunu eğer yerine oturtamazsanız o zaman orada erişkin öznenin o hatırayı nasıl bozduğunu da iyice kavrayamayabilirsiniz, onu kastediyorum yani şiiresel öznenin konumları derken.

Başlak diyor ki; *"Şair bana imgesinin geçmişini açıklayacak ipuçları vermez. Buna karşılık yarattığı imge, benim içimde bir anda kök salar..."* Nasıl olacak bu? Yani hem bize ipuçları vermiyor, ama onun oluşturduğu imge aynı zamanda benim içimde kök salıyor. Ben bunu anlam, anlama, dediğimiz şeye de bağlamıştım. Günlük hayatta çok bir uyarının, uyarıcının gelmesi, ilişkilendirmemiz ve ona tepki vermemiz sonucuna biz anladım, anlamak diyoruz. Ama iş buraya gelince bir türlü olmuyor. O zaman kabataslak, şimdi çerçevesini açamayacağım, ben de şöyle diyorum; bende etki uyandıran her şeyi anlamışımdır. Anlam dediğimiz şey, biz de etki uyandıran şeydir aslında. Eğer öyle dersek bu biraz yerine oturur.

Yaratma, taklit ve hırsızlık, imge konusunda buraya biraz atıf yapayım. Yaratma kelimesi de malumunuz, uzun yıllar tartışma konusudur. Neyse onları da bırakalım, şimdi ya yeniden kendiniz var edeceksiniz imgeyi, yani yaratacaksınız, ya taklit edeceksiniz ya da çalacaksınız. Bu üçünün birbirinin içine girdiği yer yok mu, var. Bu başarılı olursa da çok daha iyi olur. Yani burada bir kötülük de olmayabilir. Yani hem sizden, hem taklit, hem çalma belirli oranlarda, ama bunun ölçüleri veya bir şeyleri olması gerekir.

Muhayyile elbette insanda var olan en tabii yeteneklerden biridir ve şiiresel imgenin en temel basamağıdır. İkinci basamak ise soyutlamadır, yani bilinçtir. Bu yolculuğa çıkamayanlar, somutta

kalanlardır. Bunların bilgi ve deneyimleriyle sahip oldukları arasında bir tutsaklık yaşanır. Yani soyutlamaya gidemeyenler. Varlıklarla ilişkisi, işgal ve tutsaklık düzeyinde kalanların, çoğumuzun böyledir, hatta şairlerin bile böyledir. Yani şair olarak kimlik kazanmışların da bir kısmı böyledir. Varlıklarla ilişkisi, işgal ve tutsaklık düzeyinde kalanların soyutlamaya ulaşmaları, varlığın köklerine yönelmeleri, yani bilinçlilikte bütünleşmeleri beklenemez. Çünkü bilincin bütünlüğü, bilgi kuramsal da bir şeydir. Yani epistemolojik bir şeydir. Yani o bilginin ne'liği ve niçin'liği ile ilgili bir kazanmışlığınız, bir zihninizin oturmuşluğu, oluşmuşluğu yoksa sizin, kendimizin dediğiniz, bizim dediğiniz, o epistemolojinin bir oturmuşluğu yoksa, gerçekten hiç bir edebi metinde bu süreci takip etmeniz de mümkün değildir.

Üçüncü basamak, insanın kendisi olmasıdır ki, bu bilinçlenme ile birlikte oluşan insanlaşma sürecidir. Bu süreçlerin oluşmadığı, Alev Alatlının bir güzel bir şeyi vardı: Ön insan, yani henüz insanlaşma süreci tamamlanmamış anlamında, dördüncüsü şiirsel imge'nin son basamağı, bilincin dil içindeki yolculuğunun dilsel görüntülerinin yakalanabilmesidir. İşte imge kısmı burasıdır.

Demek ki imgenin yaratılması için ya da imgenin oluşturulabilmesi için insan olmak, yani muhayyile, bilince ulaşmak, yani soyutlama ve bilinci, dilde yolculuğa çıkarmak, dilde bir serüven başlatmak, yolculuğa çıkarmak ki, buna da dilsel görüntü diyoruz. Yani imgeleşme süreci, gerekmektedir. Dil içinde yola çıkan bilince yeni biçimler yapmak veya yaratmak şeklinde tanımlanabilecek özgün imge, gerçekten Luis Aragon'un dediği gibi *"Bir yeni tufan, bir yeni başlangıçtır..."* Eğer bu süreç başarılıysa, oluşmuşsa, böyle imgeler güçlüdürler, geçirgendirler, (az önce atıf yaptığım, iz vermiyor, ama o benim içinde kök salıyor, geçirgen oldukları için, yalıtkan değil bunlar, iletken, geçirgen) ve mutlaka varlık bilimseldirler. Yani varlığın bilgisi ile ilgilidirler. Şiirsel imgeye götüren oluş ve sürecin ödünç bilgiler, geçici öğrenmelerle ve taklitle var olamayacağı açıktır.

Bu anlattıklarımızdan sonra artık bunu rahatlıkla söyleyebilirsin, buna karşılık kurulmuş imgelerin taklidi mümkün görünmektedir.

Dîvân şiirindeki mazmunu bu taklit içinde değerlendirmek mümkün görünse bile, (aynı mazmunlar, herkesin kullandığını öbürü de kullanıyor, diyor ya Tanpınar, şiire şöyle iyi bakmayan bütün dîvân şiirlerini, 600 sene yaşamış bir şairin yazdığını zanneder, o kadar ki mazmunlar birbirinin aynısıdır,) dikkat etmek gerekir. Bilgi kuramının oluşturduğu ortak dilsel biçimler, hiçbir şairin kendi başına yarattığı mazmunlar değildir. Yani imge orijinal değildir gerçekte de, buradan bakarsanız. Çünkü dil, bir bireyin oluşturduğu bir şey değildir. Bu anlamda dîvân şiirindeki taklidi daha çok bilgi kuramının izin verdiği biçimleri tekrar etmek olarak değerlendirmek gerekir. Ama en azından 50 yıldır her şair kurduğu imgenin kendine özgü olduğunu söylemektedir. Şu anda bunu yaşıyoruz, bu süreci yaşıyoruz, yani 50-60 yıldır bu süreci yaşıyoruz. Ortak bilinç tabanının kaybolduğu, düşünülürse acaba bu söylenenlerin doğruluğu nedir, dolayısıyla imge, taklidinden söz edilecekse kimi şairlerin, kimi şairleri imgesel olarak taklit ettiklerini söylemek gerekecektir. Özellikle 50 yıllık imgesel Türk şiirini bu açıdan izleyenler, 1950'den sonrası süreci kastediyorum, imge taklitlerinin içinde kendilerini çok rahatlıkla bulacaklardır. Yığınla böyle taklit vardır. Bunu illa çok kötü anlamında da söylemiyorum. Öyle ki bazen bu taklitler içinden çıkarak şairin özgünlüğünü bulmak zordur.

Gerçekten şairin özgünlüğünü bizim edebiyat tarihi mantalitesinin takındığı, hatta düştüğü diyelim, bayağı kuyuya düştüğü bir yer vardır; “Aha da bir defter buldum aman ne kadar önemli(!)...” Önemli falan değil, sıradan bile değil, ama bu edebiyat tarihi bakış açısının devraldığımız mantalitesi bize böyle tuhaf bir şey kazandırmıştır. Her eski bulduğumuz şeyi önemli zannediyoruz. Halbuki hiçbir önemi de olmayabilir. Şiirlerdeki bilinç tabanının bitmesi ya da karmakarışık hâle gelmesi, aynı şairin aynı şiirinde okuru farklı bilinç köklerine göndermesinin sebeplerinin de biri bu taklittir. Yani bir metni okuyorsunuz, birçok yere gönderiyor. Sizi böyle bireysel bir özgürlüğe de birden gönderebilir, âsîliğe de gönderebilir, birdenbire teslimiyete de gönderebilir. Nasıl başarabiliyor bunu, çünkü taklitten de öte çalışıyor. Çaldıklarının o epistemolojik şey kendinde oluşmadığı için nereye gideceği de savruluyor. Aynı şiirde varlığı kaos olarak algılayan bir zihni, (aynı şiirde) bütün öğretileri görmüş, yaşamış, tecrübe edinmiş bir tavrın tutunamayışını kutsallaştıran bir bakışı, hatta bazen radikal bir kimliğin yanan, ezilen coğrafyalardan insanlardan söz etmeyi küçümsenecek bir gerçeklik olarak gören içrek bir allame tavrını, bunların hepsini bir tek şiirde bazen görebilirsiniz. İşte bunun sebebi, içselleştirilememiş taklit ve çalmadır. İmge çalmaktır. Oturmadığı için nereye savrulacağı hakkında da hiçbir fikri yoktur. Taklitten hırsızlığa kadar uzanan bir yağma, şiirsel imgeye uzanan basamakların anlamını yok etmektedir. Gerçekte imge dediğimiz şey, özgürdür, kendindedir, bağımsızdır, düş kuran bilincin özgür olması ile mümkündür. Yani bilinciniz düş kuramıyorsa, özgür düş kuramıyorsa, aslında imgenin de özgür olması mümkün değildir. Köle bilgi, taklit ve tekrar eder. Özgür bilinç ise yaratır, şiirsel imgenin yurdu bilinç ve dildir. Bu yüzden imge, doğal bir bilgeliğe sahiptir. Özgür olmayan imge, kendine, şairine ve okuruna asla bir bilinç yurdu oluşturamaz, diyerek ve bağışlamanızı umarak bu imge kısmını burada böyle derleyip toparlamış olalım.

VURAL KAYA/Atölye Yöneticisi/Şair

“1950-2000 Arası Şiirin İmgesel Evrimi” konusuna Hicabi Kırılma-
 niç Bey’le devam ediyoruz, Hocam buyurun, söz sizde.

HİCABİ KIRLANGIÇ/Şair

Konu benim açımdan biraz alengirli. İbrahim Demirci ve Mehmet Narlı Hocalarım giriş yaptılar, teşekkür ediyorum. Hayrettin Orhanoğlu'na şifa diliyorum. Geçenlerde de ikiz kardeşini kaybetmişti.

Bize de bu konu başlığını armağan etti. Zor bir başlık aslında, yani hazırlık yapmak gerekiyor, ne yazık ki biz hazırlık yapamadık. Kaldığımız yerden, belki imge üzerinden bazı şeyler söylemek mümkündür. Bir de bu konu bana uygun mu, o da iyi bir seçim olmayabilir düzenleyiciler açısından.

Ben, Türk şiiri üzerine üç kere konuşma yaptım hayatımda. Yaklaşık 20 yıl önce bir gün Server Vakfı diye bir vakıf olduğunu öğrendim, Mehmet Ali Bulut Ağabey, gel bir yere gidelim seninle, dedi. Cumartesi günü sohbet edeceğiz, gittik, sonra beni bir masaya davet etti, beni niye bu masaya davet ettiniz, sizinle otursaydım, dedim. Dedi ki, sen konuşmacısın, benim de ilk defa bir şiir kitabım çıkmıştı, Türk şiiri üzerine konuşacağız, ama orada da bu konuyu bilen insanlar var, yani çok ürkmüştüm. Dedim, ya sohbet edelim o zaman, siz konuşun ben de size katlayım.

İkincisinde biraz daha kendim hazırlanmıştım.

Üçüncüsü de budur, yani daha çok akademik olarak şiir üzerine kafa yoruyorum, ama klasik şiir, özellikle de İran şiiri, Mevlânâ derken o konulara çok fazla daldım. Modern İran şiiri üzerinden bazı çalışmalar da yaptım, ama benzer noktalardan hareketle belki bazı şeyler söyleyebilirim. İmge konusu bunlardan biri olabilir. Mehmet Narlı hocam da bahsetti, imgenin bir görüntü ile ilgili tarafı var. Resim, Farsçada imgeye tasvir diyorlar. Tasvir dediğimiz zaman Türkçede farklı bir anlamla karşılaşıyoruz, ama Farsçada tasvir deyince doğrudan imge, istiâre gibi şeyler akla geliyor. İstiâre, bildiğimiz bir konudur. Beyan sanatı dediğimiz bir sanat, beyan sanatları diyebiliriz, onun içerisinde sembol, remizler, teşbihler, istiâreler, imge, adı altında belki toplanmış vaziyette ve istiârenin açık, kapalı diye tarif edildiği karinesiz istiâreler, karineli istiâreler diyelim veya karinesi çok az bilinen istiâreler...

Bugünkü şiirde biraz böyle şairlerin, biraz önce de bahsedildi, çoğunluğu, ürettikleri, ortaya koydukları istiârelerin orijinal olduğunu düşünüyorlar. Bunlar karinesi olmayan istiâreler olarak belki iddia edilebilir ve biz, bunları bir şekilde anlamlandırmaya; anlam, gene Mehmet Narlı Hocanın tarifini burada ödünç almış olacağım, yani anlamak, oradan bir şey hissetmek, o sözden bir şey hissetmekle ilgili olabilir. Tabii, bugünkü şiirde bir kopuş olduğunu biliyoruz. Yani çok köklü bir geçmişi olalım Türk şiirinin birdenbire farklı bir devreye girdiğini söyleyebiliriz veya birdenbire tabiri biraz uygun olmayabilir, ama batılılaşma süresini dâhil edersek, birdenbire olmadığını söyleyebilecekler çıkabilir, ama bir kopuş var. 1950'den sonra da bu kopuşun farklı bir yöne evrildiğini söyleyebiliriz. Nitekim dünyada da buna benzer evrilme söz konusudur. Yani dünya şiirinde de bireysel yönleri ağır basan, tırnak içerisinde kapalı şiir, kendini çok kolay ele vermeyen, şairin kendinden mülhem imgelerin yoğunlukta olduğu şiirler daha çok karşımıza çıkıyor. Ama bu, geçmişte de tartışılan bir konudur. Çok eski dönemlerde de şiirin imgeleri, anlaşılması meseleleri tartışılıyor. Mesela 1919 yılında dîvânı yayınlanan Esad Erbili, Sûfilerden, son dönem Sûfilerinden, İstiklâl Mahkemeleri'nde yargılanan oğlu idam ediyor, kendisi son anda idam edilmiyor, ama gene de şehit oluyor diyelim. Onun dîvânı var. Dîvânının bir Mukaddime'si var. Daha sonra yeniden yayınlandı. Tabii birkaç çalışma da yapıldı. Orada imgeyi tarif

ediyor. İmge demiyor, ama *“Benim dîvânım bugün için anlaşılmaz gelebilir, garipsenebilir, kullandığım tâbirler, mazmunlar. Onun için bazı şeyleri açıklama ihtiyacı hissediyorum...”* diye madde madde bazı kavramları sıralamıştır Sûfîlerin çoklukla kullandığı. Tabii bunu belki bin yıl geriye götürdüğünüz zaman da aynı şeyi görüyoruz. Bin yıl öncesinde de bazı kişilerin şiirde kullanılan kelime ve kavramların ne anlama gelebileceği hususunda bazı ipuçları ortaya koyduğunu ve bunun zamanla benimsendiğini görüyoruz.

Mehmet Narlı Hocanın belirttiği, bu taklit meselesi değil de bir sistemin oluşması içerisinde sürdürülen bir gelenekçi olarak karşımıza çıkıyor. Mesela Hâfız-ı Şîrâzî, çok büyük bir şair olarak kabul görüyor, ama bugünkü edebiyat tarihçileri, araştırmacılar, onu didik didik ettikleri zaman, belki çok da nâhoş bir şey, işte eski şairlerden, hangi şairden ne almış, tek tek döküyorlar ortaya, hiçbir şey kalmıyor geriye neredeyse Hâfız'ın şiirinde, ama gene de Hâfız-ı Şîrâzî onu, öyle bir güzellikte ortaya koyuyor ki, önceki şairler unutuluyor ve geriye Hâfız-ı Şîrâzî kalıyor. Bu açıdan bir şiirin süreklilik arz ettiğini belirtmek gerekir.

Şiirin anlamı hususunda, bunlar çok klasik konular, mesela biz şiirle muhatap olan kişiler olarak, şairler dışındaki kişiler olarak, ne yapmamız gerekir, diye düşündüğümüzde; eskiden şöyle bir bakış varmış belkide. Eski dönemlerde biraz bilgi sahibi olmak, dönemin

bilgi birikimine birazcık vâkıf olmak, şiirden tat almak için gereklidir. Bugün sanki daha çok ödevler yükleniyor gibi şiir okuyucusuna. Çünkü hiç geçmişi olmayan imgelerle karşılaştığımız ileri sürülüyor ve onlarla biz muhatap olduğumuzda ne çıkaracağımızı bilmiyoruz ve burada bir çatışma ortaya çıkıyor. Yani okuyucu, şiirin muhatabı, daha geleneksel kalıyor; şair, farklı bir yerde evrilmiş olarak karşımıza çıkıyor ve şiirsel özne tabirim burada belki işte bunu karşılayabilir. Ama ben, şöyle görüyorum; şiirsel özne dediğiniz zaman anlatıcı ile paralellik taşıyor, fakat anlatıcı aslında romancı olmaması, yani romancı ama romanın içinde birden çok anlatıcı olabilir. Onu gene romancı yaratıyor, yani şiirde de şiirsel özneyi şair oluşturuyor, diye düşünüyorum.

Ben tabii, konuyu çok fazla öyle yaygın bir şekilde tartışacak güçte değilim. Klasik şiirde de işte hep tekrarlanan şeyler var. Tabii biz, klişeleşmiş mazmunlardan söz ediyoruz. Bu, belli bir dönem devam etmiş, günümüze kadar da devam eden şeyler var. Dilin kendi oluşturduğu anlam dünyası var. Ama zamanla arayışlar devam ediyor. Mesela Sebki Hindî dönemi, özellikle Hindistan'a göç eden İranlı şairler veya Hindistan'da yetişen Farsça ile şiir söyleyen şairler, farklı bir boyuta taşıyorlar şiirdeki mazmunları. Bunun sebeplerinden biri de siyasî, yani Safevî döneminin oldukça kapalı ortamı, baskıcı, tırnak içinde baskıcı, yani işte şiirde sadece bazı şeyleri kabul eden, ideolojik olarak şaire yükümlülükler yüklemeye çalışan bir ortam var. O yüzden daha özgür sarayların veya beyliklerin olduğu Hindistan tarafına, Afganistan çok geniş bir coğrafya, Hindistan da yine bu kısımlarda algılanıyor. Buralara yönelmeler sonucunda yeni imgeler ortaya çıkıyor. Tabii Hindistan coğrafyasının kültürünün de buna katkısı var ve çok ilginç bir şekilde mesela Türkçe şiiri, Osmanlı şiiri, İran şiirinin peşinden gelen bir şiir belki. Ondan yararlanarak kendini geliştiren, fakat Sebki Hindî de çok yakın bir zamanda aynı akımların oluşması ilginçtir, Yani Türkiye'de, Osmanlı coğrafyasında, Sebki Hindî akımının İran'daki ve Hindistan'daki Sebki Hindî ile neredeyse çağdaş olduğunu söyleyebiliriz. Bunu söyledikten sonra çağrışımlarla devam edeyim. Mesela bu mazmunlar, şiirden, kavramlardan anlamlar çıkarmak, şiirde hırsızlık, imge çalmak gibi konularda mesela Molla Câmî'nin bir anekdotu var, onu anlatayım.

Genç bir şair geliyor, Molla Câmî'ye diyor ki:

“Üstadım, benim şiirimdeki anlamları hep çalıyorlar, piyasada çok hırsız var...”

Molla Câmî de cevap veriyor:

“Çok doğru söylüyorsun, ben de baktım senin dîvânına, hiç anlam bulamadım. Hepsini çalmışlar...” diyor.

Şiir eleştirisinde aklıma gelen böyle bir fıkra var. Bir de Sebk-i Hinî deyince aklıma gelen Abdulkadir Bîdil diye bir şair var, Türkiye’de çok tanınmamış, Sebk-i Hindî’nin en büyük şairlerinden Türk bir şairdir. Ama Farsçanın o dönemde en büyük şairlerindedir. Afganistan coğrafyasında çok sevilen bir şair ve Hazreti Bîdil diye anılır. ‘Hazret’ kelimesi olmadan kullanılmaz ismi. Onun büyük dîvânı var, gazel söylüyor genelde ve imge bakımından çok güçlü ve nüfuz edilmesi zor imgeleri olan şiirleri var. Fakat ben M. Kaya Bilgegil’in 1959 yılında yayınlanmış bir makalesini gördüm, çok ilginç geldi. Abdülhak Hamit’in Makber şiirinin Hazret-i Bîdil etkisiyle oluştuğunu yazıyor. Gördünüz mü bilmiyorum o makaleyi ama hiç tepki almamış, hiç yankı yapmamış. Yani bu makale, çok ciddi, iddialı bir şey. Bîdil’in bir çocuğu vefat ediyor ve ona bir mersiye yazıyor. Makber’e göre kısa bir şiir. Şiirde bazı bendler var, terci-i bend şeklinde. Mersiye-ağıt, oğlunun ölümünü anlatan bir şiirdir. Makber’in

de nasıl oluştuğunu biliyorsunuz; Abdülhak Tarhan'ın eşi vefat ediyor, Hindistan'da misyon görevi ile gittikleri zaman hastalanıyor, dönüşte Beyrut'ta vefat ediyor ve onun akabinde böyle bir şiir ortaya çıkıyor. Tabii onun mutlu Mukaddimesinde çok iddialı şeyler var. Buna şiir demeyiniz, bu bambaşka bir şey... gibi benzer şeyler. Yani orada bir manifesto gibi bir şeyler var.

Ben Dergâh yayınlarında külliyyatına da baktım, Mehmet Kaya Bilgegil'in makalesine hiç değinilmiyor, hiç anılmamış. Fakat o diyor ki, bu terci-i bend, Abdülhak Hamid'e ilham vermiş. Sonra tek tek o terci-i bend'in transkripsiyonunu vermiş, biraz bozuk olmuş ama okumada sıkıntılar olmuş galiba elyazması, Afganistan'dan birisi göndermiş şiiri, oradan transkribe etmiş. Oradaki mısralardan Abdülhak Hamid'e anahtar mısralar oluşmuş ve eserini, Makber'i oluşturmuş.

Böyle bir etki ilginç geldi bana. İmgeler açısından çok eski bir dönemim şiirinin günümüzdeki, yaklaşık tabii çok da günümüz değil, eskidi ama onun şiirine etkisi; işin tuhafı da bu şairin Osmanlı coğrafyasında çok anılmayışı, yani Hazret-i Bîdil'in hemen hemen hiç üzerinde durulmayışı ki, Sahib Tebrizî, Örfî Şirâzî gibi şairler bir sürü şerhler yazılmış Osmanlı coğrafyasında ve onlarla boy ölçüşmeye çalışan şairler çıkmış, ama Bîdil'in ismini anan yok. Fakat Abdülhak Hamid, böyle bir esere ondan ilham alarak girişmiş. Bu eleştiriye cevap yazan olmamış. Bunu da belirterek sözlerimi tamamlamış olayım. Teşekkür ederim.

DURAN BOZ/Şair

Aslında bana söyleyecek söz kalmadı. Teşekkür ederim. Öncelikle Hayrettin Orhanoğlu'na Rabbim şifalar versin. Türkiye Yazarlar Birliği Konya Şubesi'ne ve Karatay Belediyesi'ne bu programı düzenlemelerinden dolayı teşekkür ederim.

Şimdi ben, konuyu daha gerilerden getirmek isterim aslında. Türkiye'de yapılmak istenen bir insan türü var. Âdeta yapılmak istenen... Batılılaşma sürecinin başlayışı ile birlikte... Bu insan türünü ortaya çıkarmak, bu insan türünü var etmek, alışkanlıklarıyla, yaşantısıyla, giyimiyle kuşamıyla, muhayyilesiyle, var etmek amacıyla yönelik olarak Batı'dan bir yığın intikaller var. Öyküler yazılıyor, şiirler çevriliyor, romanlar çevriliyor, romanlar yazılıyor, bu romanlarla, bu öykülerle, aslında insan eğitilmek isteniyor. Esasında insan, başkalaştırılmak isteniyor. Yeni bir insan tipi ortaya çıksın diye ki, bunun bir uzantısı olarak ya da bir pratiğin ya da arzuların getirdiği bir vetirenin sonucu olarak Tefik Fikret'i örnek gösterebiliriz, Mehmet Âkif'i örnek gösterebiliriz, Balkan savaşı sonrası ortaya çıkan şartlarda Mehmet Emin Yurdakul'ları örnek gösterebiliriz. Ve arkasından gelen sadece tabiata yönelen, insanı ipelemeyen, insanı takmayan bir sanatsal algının, bir düşünsel algının, bir şiirsel algının yürürlüğünün başladığını görüyoruz. Ki bu, bir pastoral şiir algısıdır. Sonrasında Necip Fazıl, hem imge düze-

nini değiştiren, hem yatağını değiştiren, yatağını değiştirmekle kalmayıp yeni bir insan inşa eden şehirli insanı inşa etmeyi arzulayan bir sesin, bir söyleyişin, bir bakışın yankılanması olarak görmek gerekir. Tam da Necip Fazıl'ın arkasından gelen Garip şiiri, Batılılaşma arzusuyla ortaya konulan yeni insan tipinin yapıldığının alameti olarak okunabilir ki; bu yeni insan tipi, küçük insan tipidir, rüyaları olmayan insan tipidir, sadece alışkanlıklarına tabii olarak bir yaşama düzeni oluşturmayı kendisine yakıştıran bir insan tipidir ki, bunun gittiği yerler bellidir. İşte diyelim ki, Fatih Camii'ni görmez, Tatalla'yı görür ya da diyelim ki, Süleymaniye'den yükselen sesi hissetmeyen, oraya dönüp bakmayan bir insan tipidir. Ama Yenikapı sahilllerinde, Beyoğlu'nda gezen; Beyoğlu'nda, Yenikapı sahilllerinde, Sarayburnu'nda, Eminönü'nde gezerken aynı zamanda bir dil dünyası, bir düşünce dünyası, bir zevk dünyası inşa eden bir insan tipolojisi ile karşılaşıyoruz. Sonra, İbrahim Ağabey de söyledi, 1946 ile başlayan görece bir özgürleşme süreci, bu görece özgürleşme sürecinin 1950'de fiiliyat, eylemlilik kazandığını görüyoruz ki, yine İbrahim Ağabey söyledi, ezanı işaret etti, benim bildiğim kadarıyla ezanın dışında Türk halk müziği ve Türk sanat müziğinin de 1932 ile 1950 arasında yasaklar sıralamasında yer aldığını biliyorum. 1950 ile birlikte Türk halk müziği ve Türk sanat müziği de söylenenler ya da radyo yayınında yer alanlar listesinde karşılık buldu. Sonrasında köyden şehre göç ve gecekondulaşma, sanayi toplumunun ortaya çıkışı, sanayi toplumunun ortaya çıkışıyla birlikte gelişen şartlar ve bu şartlara uyum sağlama arayışındaki insan tipolojisi ve bu insana karşı bizim kültürel hafızamızın bir yansıması olarak, bir taşınışı olarak, buna bir anlamda itiraz eden bir insan hafızası var ki, bu iki hafıza arasındaki çatışma, 1800'lü yıllar öncesinden başlayarak hâlen günümüzde de aynı çatışmanın devam ettiğini görüyoruz... Bu çatışmanın sona ereceğinin işaretlerini de henüz görme şansına sahip değiliz, galiba böyle gidecek gibi görünüyor. 1950'li yıllarda, 1940'lı yıllardan başlayan o tercüme hareketinin getirdiği bir sonuç var. Yani Yunan çevriliyor, Latin çevriliyor, Pers kültürünün bir uzantısı olarak İnan çevriliyor, ama her ne hikmetse diyelim ki Mevlânâ'nın Mesnevî'si dışında ya da Mantıku't Tayr dışında ya da şahnâme dışında bir kitap

aktarılmıyor. Bununla aslında demin sözünü ettiğim muhayyilesiz insan tipini inşa etmenin bir altyapısının oluşturulduğunu düşünüyorum ben.

1950'li yılların ortasından itibaren ya da 50'li yılların başlangıcından itibaren bu görece kültür ortamında, özgürlük ortamında yeni bir dil ve yeni bir düşünce inşasının Garip şiirinin sonucu olarak ya da onun bir pratiği olarak, onun bir devamı olarak, yeni bir dil ve düşünce inşasının şiir diliyle somutlaştırıldığını söyleyebilirim. Ki, bunun düz yazıdaki karşılığı Nurullah Ataç'tır, şiirdeki karşılığı ilk mübeşşir olarak diyelim ki, Orhan Veli'dir. Bu oluşan prafiği, ortaya çıkan düzeneği ya da var edilmek istenen o imge düzenini bozan, şiir dili ile birlikte dilin akışını değiştirme arayışında olan bir kişi olarak Sezai Karakoç'un ortaya çıktığını görüyoruz. Şimdi baktığımız zaman Ece Ayhan olsun, Edip Cansever olsun, Turgut Uyar olsun ya da Cemal Süreyya olsun, bunların hepsinde aşağı yukarı, bir toptancı bakış gibi olmasın, ama yaklaşık olarak hepsinde Tevrat'tan parçaların, İncil'den parçaların ya da Yunan'dan çağrışımların yer aldığını görmekle birlikte seküler bir yaklaşımın baskın bir şekilde ortaya konulduğunu görmekle birlikte bu seküler yaklaşımın dışında yeni bir dünyayı işaret eden bir algı olarak Sezai Karakoç'un bir itiraz şekli görüyoruz. Ki bu itiraz şekli metafizik ürpertiye şiire taşıyan, düşünce dünyamıza taşıyan, şiire ve düşünce dünyamıza taşıdığı bu metafizik ürperti ile kasaba edebiyatını yargılayan hatta 1958 yılında Maraş Lisesi'nin çıkardığı Hamle dergisinde Erdem Bayazıt'ın Köy Edebiyatı diye bir yazısına rastladım. Ki çok sonraları edebiyatta Nuri Pakdil Ağabey'in ya da işte ya Rasim Özdenören Ağabeylerin yazdığı yazılarla neredeyse ayrılık arz eden bir bakış açısının olduğunu gördüm. O yıllarda masa başı edebiyatı vardır, Anadolu'dan habersizdir İstanbul'da. Ama gitmiş gibi, ama görmüş gibi, ama birlikte yaşamış gibi, Ağrı'daki, Maraş'taki, Kastamonu'daki insanın düşlerini, hayallerini anlatan bir anlatı türünün bu şiirde de olabilir, öyküde de olabilir, romanda da olabilir, değişmiyor. Başatık olduğunu gözlemliyoruz. Sonra Sezai Karakoç'un ortaya koyduğu bu ışıklı çizgi diyelim, yani öyle olsun, ya da bir ürpertiye haber veren çizgi, yeni bir kanal açıyor önümüzde. Hem bu düşünce kanalıdır hem bu şiir kanalıdır. 1960'lara

geldiğimizde bir ideolojik yelpazenin devreye girdiğini, bu ideolojik yelpazenin şiiri neredeyse siyasal bir söyleme dönüştürdüğünü, ki bu siyasal söylem dilinin, ideolojik söylem dilinin 1980'lere kadar uzandığını; 1980'lere kadar uzanan bu şiirde sadece birkaç adacığın, belki de varlığını ortaya koyduğu, hissettirdiği ki, bu adacıkların başında Cahit Zarifoğlu'nu söylemek gerekir. Bu adacıkların bir köşesinde rahmetli Alaattin Özdenören'i zikretmek gerekir. Belki bu adanın bir köşesinde, diyelim ki çok farklı, çok yabancı, çok ayrıksı bir duruş olmasına rağmen bize çok yabancı hiç ilişkisiz, belki de en üstü açılı söylemek gerekir, ama bunların her birinden aslında Cahit Zarifoğlu'ndan olsun, Alaaddin Özdenören'den olsun, Sezai Karakoç'tan olsun, bunların hepsinden taşan kaynak Arif Ay'ı, Turan Koç'u, İbrahim Demirci'yi ve bu kuşağın hepsini besleyen, birer besleyici kaynak oluyorlar ki, Sezai Karakoç'un kurduğu imge düzeni, doğrudan doğruya bizim muhayyilemizde karşılık bulan, kültürel hafızamızda yer eden bir muhayyile düzenidir ki, bu muhayyile düzenini bizim modern şartlarımız içerisinde, dil sentaksımız içerisinde, düşünüşümüz gramerimiz içerisinde ifadelendirmiştir. Sezai Karakoç'tan sonra Türk şiirinin yatağının bütün bütüne değiştiğini söyleyebilirim. Bir farklı kanalla Marksist-Leninist uzantının da devam ediyor oluşu bir gerçektir. Seküler bir şiirin devam ediyor oluşu bir gerçektir. Ama oluşan şartlarda bunların hiçbirinin birbirinden habersiz olmadığını ve bu üretilen, var

edilen insan tipine karşı arayan, sorgulayan yeni bir insan tipinin ortaya kurulmak istendiğini, bu şairlerin ve düşünce adamlarının Nuri Pakdil gibi, Sezai Karakoç gibi, Cahit Zarifoğlu gibi, Erdem Bayazıt gib, halkayı genişletebiliriz, Âkif İnan gibi, Osman Özbahçe gibi, İbrahim Demirci gibi, bütün dostlar, bütün arkadaşlar, bir sesi birlikte büyütmenin, bir soluğu birlikte taşımanın ve kavgasını vermek suretiyle yeni kuşaklara, işte Mehmet Ayıcı gibi, Ali K. Metin gibi, bizim dostlarımız, arkadaşlarımız her biri, elbette hepiniz yani aklıma gelenleri söylüyorum, bu arkadaşlarımız bizim muhayyilemizde karşılık bulan, slogana dönüşmeyen, ama okunduğunda, ama söylendiğinde mutlak surette insana değen, değdiği insandan ses getiren bir sesi taşıma, dönüştürme amacını taşıyan bir imge düzeniyle şiirlerini kurduklarını gözlemliyoruz. Elbette her çağ, her dönem, kendi şiirini ve yazısını var eder. Diyelim ki 1940'lı, 1950'li yılların yazarı, sözün gelişi, düz yazıda Nurullah Ataç iken, 2000'li yıllarda diyelim ki bu yazar Nuri Pakdil olabilir, sözün gelişi Rasim Özdenören olabilir, ya da bir başka arkadaşımız olabilir. Değişmiyor. Onun için diyorum ki, yürüyen hayat, durmadığına göre, akış devam ettiğine göre, hayatın akışı içerisinde şiirsel özne arayışını sürdürecektir, şair arayışını sürdürecektir ve bu arayışını sürdürürken hayatın renklerini, tonlarını, dökülüşlerini, yankılanışlarını, şiirine taşıyacak, bu taşıdığı sesle, sözle, duyuşla, düşünüşle, yeni bir imge dünyası oluşturacaktır, diyorum, teşekkür ediyorum.

SELİM SOMUNCU/Yazar

Herkesi saygıyla selamlıyorum öncelikle ve emeği geçen herkese teşekkür ediyorum. Tabii şiir eleştirisi ve şiir eleştirisinde yeni açılımlar da konuşuldu. Yani imgenin evrimi, açıkçası şiirin evrimi demektir ve şiir eleştirisinin evrimi demektir bir nevi. Tabii klasik dönemde biz yine şair eleştirmenleri ve şiir eleştirisini görüyoruz. Biraz daha klasik yöntemlerle yapılıyor belki, tarihselci bakış açısı dediğimiz ve biyografinin, monografinin ön plana çıktığı, özellikle Osmanlı edebiyatında da 16. ve 17. yüzyıldan itibaren daha çok böyle şair mecmualarıyla ortaya çıkan bir bütüncül yaklaşımın 16., 17., hatta 18. yüzyıldan itibaren mecmua geleneğinin artık geleneksel hâle geldiği bir şiir tarihçiliği diyebileceğimiz şiir eleştirisinden ziyade bir şiir tarihçiliği diyebileceğimiz süreç başlıyor. 19. Yüzyıla gelindiğinde dünyada sanat akımları ve yeni bilimsel keşifler ile birlikte şiir eleştirisinin de yeniden şekillenmeye başladığını görüyoruz. Özellikle bu sanat akımlarının bir nevi felsefede de yeni açılımları beraberinde getirmesi ile birlikte şiir eleştirisinin de daha kuramsal bir zemine kaymaya başladığını görüyoruz. Fakat bu bütünüyle hani biz de az önce Mehmet Hocamla dışarıda konuşuyorduk, bu edebiyat tarihlerindeki devirlerin, dönemlerin, çok keskin bir şekilde başlatılması ve bitirilmesi, hep edebiyat tarihlerinde sanki böyle bir bıçakla kesilir gibi başlatılır ve bitirilir gibi bir anlayış hâkim. Fakat bu böyle

değildir aslında, hece şiiri başladığında Cumhuriyet'ten önce o Millî Mücadele yıllarında, hece şiirine yönelim başladığında sanki klasik şiir, dîvân geleneği bitmiş gibi bir anlayış hâkim ama çok güçlü bir damar olarak da o, devam ediyor. Nitekim Muallim Naci ile Yenilikçilerin, Rezaizâdelerin, tartışmaların temelinde de bu yatıyor. Aslında orada da çok güçlü bir damar var. Eski şiiri savunanlar galip bile geliyor. Fakat kanon sanki onları mağlup olmuş gibi gösteriyorlar. Çünkü Muallim Naci, çok erken yaşlarda öldüğünde aslında zafere çok emin bir şekilde ölmüştü. Retorik olarak ve şiir kabiliyeti olarak Rezaizâde'nin çok çok üstünde bir şahsiyet olarak görünüyor Muallim Naci. Nitekim Ahmet Hamdi Tanpınar'ın 19. Asır Türk Edebiyatı Tarihi'nde Rezaizâde'den bahsederken, "*Şair muhayyilesi ile doğmamış...*" diye bir cümle kullanır. Önemli bir cümledir o ve onu bazı romancılar için de kullanır. "*Romancı muhayyilesi ile doğmamıştır...*" der. Muhayyile ile doğmamak demek, bir nevi şiirsel yetekten mahrum olmak, yoksun olmak, demektir.

19. Yüzyılda yenilikçi şiir eleştirileri ile klasik şiir eleştirilerin kol kola gittiğini görüyoruz. Tabii bu dönemde iki ekol de devam ediyor. Nasıl ki, aruz ve hece beraber gidiyorsa bu dönemde, şiir eleştirisinde de kuramsal eleştiri ile biyografik eleştiri kol kola gidiyor. Bu diğer ekolün ilk başlatıcısı belli, salt şiirde değil, ama genel olarak edebiyat alanında Fuat köprülü'nün kuramsal anlamda bir çıkış açıcı olduğunu da görüyoruz. Yani tarihçi bir kişilik, aynı zamanda geleneksel edebiyat tarihçiliği yapıyor, bununla birlikte teorik olarak kendi çağdaşları olan 19. Yüzyıl şiir teorisyenlerine de eleştiriler yazabiliyor. Yani Gustave Lanson'dan bahsediyorum, kendi çağdaşı olan Gustave Lanson'u okuyor ve ona ciddi anlamda 40-45 sayfalık eleştirel makaleler yazıyor. Dolayısıyla bu anlamda Fuat Köprülü'yü es geçmemek gerektiğini düşünüyorum. Bu arada tabii Köprülü, tarihselci yaklaşımını da sürdürüyor, biraz daha modernist bir tavırla sürdürüyor. Fakat Köprülü'nün bu ilk çıkışını, açtığı bu kapıyı devam ettiren, birinci kuşak öğrencileri pek devam ettirmiyor, ama biz bunun Tanpınar'la devam ettiğini görüyoruz. Yani çağdaşları içerisinde tamamen bir nevi o dönemde Köprülü'yle çağdaş olanlar içerisinde konvansiyonel anlamda şiir eleştirisi yapmaya devam edenler de var. Ne yapıyor bunlar? Şair vakaryovistliği yapıyorlar. Yorum

yok. Nasıl ki vakaryovistlik anlayışında yoruma yer yoksa, bunların şiir eleştirilerinde de, şiir tarihçiliğinde de yoruma çok yer yok. Bir nevi mezar kazıcılığı yapıyorlar ki, çok saygı örneği verilebilir. Mesela Bursalı Mehmet Tahir Efendi isimli şahıs, önemli bir edebiyat tarihçisidir. Osmanlı Müellifleri'nin yazarıdır. Mesela onun bir hâtırasını aktarayım, Birinci Meclis'te milletvekili oluyor ve farklı şehirlerden gelen her milletvekiline âdeta ödev veriyor. Onlara, Şanlıurfa'dan gelen milletvekiline diyor ki; *“Orada falanca şair medfun, git onun mezar taşını oku ve dönüşte Ankara'ya gelirken bana getir...”*

Osmanlı Müellifleri'ni bir anlamda böyle oluşturuyor. Bu da bir şiir işçiliği diyelim. Bu da çok eski bir gelenek, bunu 'mezar kazıcıları' diye küçümseyenler de var, ama bunu 19. Yüzyılda, 20. Yüzyılda devam ettiren bir ekol de devam ediyor. Tabii daha sonra bir bilimsel şiir eleştirisinin ortaya çıktığını görüyoruz. Geleneksel şerh anlayışının devam ettiğini görüyoruz. Fakat geleneksel şerh anlayışı dışında hermeneutik bakışın da ona eklenerek yeni şiir eleştirisinde, yeni açılımlar getirdiğini görüyoruz. Bunun dışında metinler arasılığının ya da göstergebilimin, işte şiir eleştirisine farklı açılımlar getirdiğini görüyoruz. Son yıllarda böyle biraz daha çevirilerle gün yüzüne çıkan tabii o psikanatik bakış açısı, aslında psikanatik bakış açısını, bizde şiir eleştirisi noktasında ilk derinleştiren kişi Tanpınar'dır. Daha sonra yine kendi talebesi olan Mehmet Kaplan bunu devam ettiriyor. Beğenirsiniz beğenmezsiniz ama 1940'lı, 1950'li yılların koşullarında Kaplan'ın kaynakları gerçekten inanılmaz derecede vizyoner kaynaklardır. Türkçeye çevrilmemiş Fransızca kaynaklardan beslenerek bazı metinleri modern şiiri tahlil etmeye çalışıyor psikanatik anlamda ve Monografi'de de yeni bir çığır açıyor. Fikret ile ilgili yazdığı monografide psikanalitik yorumu olabildiğince zenginleştirerek kullanıyor.

Geçtiğimiz süreç içerisinde, 2000'li yıllara gelindiğinde, psikanalitik şiir eleştirisinin farklı kollara doğru aktığını görmeye başlıyoruz. Aslında adına psikanalitik demeyen, ama yorumu tamamen psikanalitikten beslendiği bir şiir eleştirisinin de ortaya çıktığını görüyoruz ki, bunlardan bir tanesi metinler arasılıkla psikanalitiği birleştirerek oluşturulan etkilenme ilişkilerine yönelik grubun etkilenme endişesi

dediği çözümlene yöntemidir ki, burada kısaca buna da değindikten sonra bitirmek istiyorum.

Burada Mehmet Narlı Hocamın da değindiği, açıkçası bir usta - çırak ilişkisi, şairler arasında, aslında gelenekte var olan ve bugün aktif olmayan, genç şairlerde de göremediğimiz, ustaya saygı ve usta-çırak ilişkisiyle yetişme olayı. Buna bir baba-oğul ilişkisi de denilebilir bir nevi. Nitekim teoriyi de açıkçası bugün böyle açmıyor, baba-oğul ilişkisi diyor, şairlerin birbirinden etkilenme ilişkisine. Çünkü nihayetinde bütün sanatlar ve şiir de bir etkilenme ile doğar. Hiç kimse anasının karnından şair olarak doğmuyor. Şiirsel birtakım yeteneklerle doğuyor insan. Fakat ilk denemelerini de kopya ile yapıyor, taklitle yapıyor. Birilerini taklit ederek şiiri öğreniyor. Şiirsel süreci öğreniyor. Yani taklit, küçümsenen bir şey değil aslında. Başlangıçta iyi bir taklitçi kendinden bir şeyler katabildiği ölçüde özgün şair olmaya adaydır. Yani mutlak surette hani Sezai Ağabeye atfedilen bir söz vardır, kendisine gelen genç şairlere onlarca şiir kitabı önerdikten sonra bir sonraki görüşmede o okuduklarını unutmalarını salık verir. Açıkçası okuyan insan, okuduklarından etkilenir. Asıl olan bu etkiyi kendi özgün sesine dönüştürüp yenileyebilmektir, kendi özgün şiirini yaratabilmektir. Babalar genellikle oğullarının, çocuklarının, kendisine benzemesini isterler. Baba şairlerde de yetiştirdiği o çıkarların kendisine benzeme arzusunun yoğun olduğunu görüyoruz. Sözgelimi, Yahya Kemal'in mektuplarını okuduğumuzda ya da Yahya Kemal'in edebiyat üzerine Makaleler kitabında birtakım şiir denemeleri var. Orada Yahya Kemal'in izini sürdüğümüzde özellikle

kendi etrafındaki genç şairlerin, kimler bunlar, Tanpınar, Faruk Nafiz, Tecer, gibi genç şairlerin kendisine benzemesini çok istiyor. Bunu psikanatik bir yorum olarak ortaya atıyorum ben, açık açık bana benzeyin demiyor tabii ki, fakat ilişkilerin devamlılığı açısından ve bürokrasideki gücünü kullanıp o gençleri bir yere getirmeye çalışma gayreti açısından bakıldığında Yahya Kemal'in ilişkisini ve irtibatını koparmadığı şairler genellikle onun izinden ayrılmayan şairlerdir. En çok ona benzeme arzusunu sürdüren şairlerdir. Gerek Tanpınar gerekse öteki şairlerin aslında başlangıçta hep Yahya Kemal'in izinden gittiğini görüyoruz. Yahya Kemal'e sıkı sıkı sarıldıklarını görüyoruz. İyi sonuç vermiyor, şairler açısından iyi sonuç vermediği kesin, çünkü her halükarda başlangıçta yola çıkarken bir etkilenmeyle, taklitle yola çıkması hoş görülse de ya da uygun, makul görülse de daha sonra şairin aslında kendini bulması esastır.

1980 kuşağına baktığımızda, 1990 kuşağı şairlerine baktığımızda, mesela çok sıkı, çok yoğun bir İsmet Özel etkisini görüyorsunuz. Fakat bundan sıyrılabilen, özellikle orta yaşa geldiğinde ya da 3., 4., 5. kitabına geldiğinde bundan sıyrılabilen şairleri, siz artık şiir deyince, Türk şiiri deyince 1990 kuşağı deyince saymaya başlıyorsunuz. Ya da aklınıza gelen şairler ya da es geçemeyeceğiniz şairler, kendini gerçekleştiren şairler oluyor.

Önceki örnekten devam edecek olursak, burada da mesela Tanpınar'ın büyük ölçüde Yahya Kemal'in etkisinden sıyrılmaya başladığını görüyoruz. Bunun için çaba sarf ettiğini görüyoruz ki, o da Tanpınar'ın kendi günlüklerine yazıyor. Hatta bunu çok açık bir şekilde baba-oğul metaforu şeklinde okuyor Tanpınar, Yahya Kemal'in etkisinden kurtulmayı günlüklerde.

Faruk Nafiz'e baktığımızda hece şiiri olmasa, yani hece şiirine geçerse, Ziya Gökalp'in başlattığı modanın etkisiyle heceye geçiş yapmasa, Faruk Nafiz, Yahya Kemal'in etkisinde şiirler yazmaya devam edecekti. İlk dönem, üç kitabı, heceye geçinceye kadarki bütün kitaplarında Yahya Kemal'in kötü bir taklitçisi olduğu izlenimini veren çok şiiri var. Hece şiiri onun için bir kurtuluş oluyor. Fakat heceye geçtikten sonra da bu defa halk şairlerinin birikimini harmanlıyor. Yetenek var mı, aslında var. Çünkü ilk şiirleri ile çok gözdedir.

Cenap Şahabettin diyor ki; *“Ben Valer’ü keşfeden adamım...”*

Valer şimdi borsada kullanılıyor, o zaman şair, değer anlamına geliyormuş. Şimdi bu ortak kelime olarak geçiyor sadece, ama o zaman sanatta edebiyatta kullanılan bir terimdir.

Cenap’a diyorlar ki; *“Kimi keşfettin?”*

“Faruk Nafiz’i ben keşfettim...” diyor. Cenap’ın gerçekten övdüğü şair çok azdır. Çünkü çok büyük bir şairdir ve kendini de çok zirvede görür. Mehmet Âkif de övüyor Faruk Nafiz’i. Yahya Kemal’in kendisi ile ilgili övücü şiir yazdığı tek şair, tek öğrencisi Faruk Nafiz’dir.

“Bir lübbüdür cihânda elzz-i lezâ’izin

Her mısra’ı güzîdesi Fâruk Nâfiz’in...” der bir beyitinde.

Sonraki dönemde baktığımız zaman Faruk Nafiz tekrar 1930’lu yılların ortasından itibaren tekrar Aruz’a dönüyor, ama yine Yahya Kemal etkisinde ve daha kıvamlı, daha oturmuş şiirler yazmaya başlıyor. Lâkin Yahya Kemal’in etkisinden hiçbir zaman kurtulamıyor. Yani yegâne ve biricik ustası Yahya Kemal’dir. Fakat Tanpınar’a baktığımızda, Tanpınar’ın bu etkiden sıyrılmaya başladığını görüyoruz ki, bazı uzmanlar İkinci Yeni şiirini bile etkilediğini söylüyor Tanpınar’ın o şiirsel açılımını. Hakeza Tanpınar’ın şiir ile yetinmeyip daha sonra romanda da, edebiyatın diğer türlerinde de çok iyi örnekler ortaya koyması, aslında üstadının bu etkisinden, baba-oğul paradoksundan sıyrılışının ilk izleri olarak görülüyor ve bütün bir şiir tarihinin, açıkçası böylesi bir ilişki üzerinden okumak mümkündür. Çünkü nihayetinde şiir bir taklit sanatıdır ve her genç şairin bu işe farkında olarak veya olmayarak taktikle başlaması, gayet normaldir.

Genel olarak bu şekilde bir şerh düşmek istedim, ekleme yapmak istedim, teşekkür ederim.

MURAT Küçükçifçi/Şair

Ben imgenin tarihsel ve toplumsal olduğunu düşünüyorum. José Ortega Y Gasset'in bir lafı var; "*İnsan doğası yoktur, tabiatı yoktur, tarihi vardır...*" diyor. İnsan tarihsel ve toplumsal bir varlıksa onun ortaya koyduğu metinde yer alan imgeler de tarihle, toplumsal koşullarla ilintilidir, diye düşünüyorum. O yüzden imge'nin kendiliğindenliği, bağımsızlığı, özgürlüğü üzerinde düşünmek gerekir, kanaatimce.

HIDIR TORAMAN/Şair

Mehmet Narlı Hocamın o modern anlatıda yazar'ın yerine anlatıcı kavramını bulması, işi kolaylaştırdı, demişti. Yani modern anlatıda işte, yazar Raskolnikov olarak karşımıza çıkar, Don Kişot olarak karşımıza çıkar, Mümtaz olarak karşımıza çıkar, bilemedin Küçük Ağa olarak karşımıza çıkar, ama şiirde bunun yerine anlatıcıyı koyamayız, çünkü şair kendini temsil eder. O açıdan anlatıcı yerine şiirsel özne ya da şair yerine anlatıcı ifadesini koyamayız, şiirin diğer anlatı türlerinden ayrılan böyle temel bir farklı özelliği

var. Şair, kendini temsil ettiği için anlatıcı kavramını şiire yakıştırmamak daha doğru olacak diye düşünüyorum. Hikâye etmeyi kastetmiyorum, yani işte Harnâme'de şair kendini temsil etmiyor belki, ama özellikle modern şiirde şair kendini temsil eder.

MEHMET NARLI/Şair

Şair hem kendini temsil eder, hem de temsil etmez.

VURAL KAYA/Atölye Yöneticisi/ Şair

Eyvallah, teşekkür ediyoruz. Böylece 1. Oturumu noktalamış oluyoruz.

11. MEVLÂNÂ ŞİİR ŞÖLENİ
VE
ŞİİR ATÖLYELERİ
İKİNCİ OTURUM

İNTERNET KARŞISINDA EDEBİYAT
DERGİLERİNİN DURUMU NEDİR?
DİJİTALLEŞME MATBU DERGİYİ
BİTİRDİ Mİ?

ŞİİR, DİJİTALLEŞME DÖNEMİNDE
NEDEN KENDİNE YER AÇMIYOR?

OSMAN ÖZBAHÇE/Atölye Yöneticisi/ Şair

Arkadaşlar, hepiniz hoş geldiniz. Sabahleyin Atölye çalışmalarımızdan ilkini gerçekleştirdik. Bu atölye çalışmaları, Konya'daki Mevlânâ Şiir Şölenleri çerçevesinde bir ilk, ilk defa şiir şölenlerinde bir atölye çalışması yer alıyor. İnşallah bu atölye çalışmaları bundan sonraki şiir şölenlerinde de kalıcı hâle gelir. Çünkü ne yazık ki ülkemizde şiir ortamları güçlü değil, yani uzun bir süredir şiirimiz güçlü ortamlardan yoksundur. Şiir ortamı dediğimiz zaman akla gelen ilk şey doğal olarak dergilerdir. Şiir, dergilerle yaşayan, hatta dergilerde yaşayan ve gündeme gelen bir sanattır. Biz de dergilerin en önemli engeli ve caydırıcısı diye bileceğimiz internet ortamları ve internet ortamlarında çıkan dergileri konuşacağız atölyelerin bu aşamasında.

Konu başlıklarımız şöyledir:

“İnternet karşısında edebiyat dergilerinin durumu nedir?

Dijitalleşme matbu dergiyi bitirdi mi?

Şiir, dijitalleşme döneminde neden kendine yer açamıyor?

Bu çerçevede sevgili arkadaşlarımız Ali Aycil, Yunus Emre Altuntaş, Tuba Kaplan, Fatma Şengil Süzer, Mehmet Aycı ve Mustafa Uçurum. Bu arkadaşlarımızla bu oturumu gerçekleştireceğiz inşallah.

İnternet ortamlarına ilişkin de artık internet, bugünkü günlük hayatın bir gerçekliğidir. Bizim, şiire başladığımız dönemlerde böyle ortamlar söz konusu değildi. Her şey matbu dergi dediğimiz kâğıt dergi üzerine kuruluydu. Şiire başlayan insanlar, öncelikle bu dergilerde tutunmaya, kendilerine yer açmaya çalışırlardı. Buralarda tutunabilirlerse daha yüksek basamaklara doğru ilerlerlerdi. Ama şimdi mesela bu dergilerle hiç muhatap olmadan doğrudan internet dergi ile işe başlayabiliyor arkadaşlar. Bu internet dergileri biraz denetimi ortadan kaldırdı diyebiliriz. Yani herkes internette kendine bir dergi, bir sayfa açabiliyor. Bunun bizim bildiğimiz klasik ortamımızla ilişkisi çerçevesinde güçsüz ortam vurgusuyla birlikte şiirimize yansımaları üzerinde duracağız. Buradaki arkadaşların birçoğu dergi ile uğraşmış insanlar, hâlihazırda dergi çıkaran arkadaşlarımız var. Ali Ayçil, Dergâh dergisinin başında. İnternet dergileri ile ilişkili olan arkadaşlar var mı burada bilmiyorum, ama bugün çıkan edebiyat dergileri ile doğrudan dolaylı ilişkisi olan birçok arkadaş var burada. Ali Ayçil ile başlayalım sözlerimize isterseniz, buyurun Ali Bey.

ALİ AYÇİL/Şair

Bizim dergilerle kişisel tarihimiz iki türlüdür, birincisi biz dergilerde yetiştik. Dergilerde yetişmek denen şeyi, tırnak içerisinde biliyoruz. Dergilerde terbiye olmak denen şeyi biliyoruz. Ben de kişisel olarak yaklaşık on beş yıldır dergi editörlüğü yapıyorum, dergi hazırlıyorum. Aslında farklı dergiler de hazırladım. Mesela Mostar gibi bir medeniyet tarih dergisini hazırladım. Gerçek Hayat gibi bir haftalık kültür, siyaset, gazete, dergi diyebileceğimiz o aralıkta bir derginin başında bulundum. Beş yıldır da Dergâh dergisindeyim. Doğal olarak matbu dergilerin serüvenlerini, nasıl çıktıklarını, okurla ilişkisini, editörlük tarzlarını falan biliyoruz, ama bir dijital dergi nasıl çıkar, nasıl yürütülür, editörlük faaliyeti nasıl olur, o konuda bir tecrübem yok. Ancak şu bağlamda bir kaç şey söyleyebilirim. Matbu dergilerin sonu ne olacak, dijital dergicilik matbu dergilere noktayı koyacak mı? Öncelikle şunu söyleyeyim; tarihsel dönüşümlerde dayanıklı nesnelere var, dayanıksız nesnelere var. Yani mesela çiftçilikle uğraşanlar bilirler, eskiden gem vardı harman yerlerinde, bir süre sonra patoz çıktı. Sonra biçerdöver çıktı ve birisi öbürünü hemencecik sonlandırdı. Çünkü hem pratik hem kullanması kolay hem işlevsel hem kârlı, falan ya da daha bizimle ilgili bir şey söyleyeyim. Kalem aslında bilgisayar karşısında kolay bıraktık. Artık dışarda ihtiyaç dışında yazı çiziminde daha çok bilgisayar kullanıyoruz. Yani kalem, kalemden sonra daktilo kullananlar varsa daktilo ve daha sonra da bilgisayara geçildi, falan... Ama kâğıdın yanması çok kolay, dayanıksız, fakat kültürel olarak dayanıklı bir nesne olduğunu düşünüyorum. Bundan dolayı matbu kültürel malzemenin tarih karşısında öyle çabucak havlu atacağı kanaatinde değilim. Yani bazı yazılar da çevirtirdik, Amerika'da, Avrupa'da dijital yayıncılığın matbu yayıncılığı bugüne kadar büyük oranda bitirmesi gerekiyordu. Fakat beklenen olmadı. Bu bir taraftan kâğıda dayalı geleneksel anlayışın hâlâ devam

etmesi, bir taraftan belki kâğıdın naifliği, bir taraftan da söylediğim gibi dayanıklı bir kültürel nesne olması, kâğıda dayalı matbu dergiciliğin öyle kolay kolay havlu atmayacağını gösteriyor, birincisi bu.

İkincisi, dergicilik sadece bir kâğıda bazı şeyleri basıp onları insanlara göndermek değildir. Bizde de hâlen devam eden bir dergi ofisi, bir dergi yazı işleri kültürü vardır. İnsanlar gelirler, sohbet ederler, bir şair, genç bir şair, genç bir yazar adayı gelir, tanışır, heyecanlanır, bir dergisini hediye alır, falan... Yani dergi, aynı zamanda sosyolojik bir şeydir. Bir kısım insanî ilişkiler bütünü de içerir. Kuşkusuz dijital dergicilikte bu sosyoloji başka bir şekile devrilecektir, yani daha çok dijital haberleşmeler yoluyla, ruberu değil de insanî ilişkiler de değişecektir.

Bence kâğıt, böyle kutsal, ilâhî, değiştirilemez bir şey değil, yani matbu dergicilik bitebilir, dijital dergilik başlayabilir. Bence bir sakıncası yok. Sorun şu; Türkiye’de henüz dijital editörlük ortaya çıkmış değil. Çünkü dergicilik dediğimiz şeyin merkezinde şu ya da bu şekilde kendisine güvendiğiniz bir editör vardır. Yani ona bir şey gönderdiğinizde onun sizin metinleriniz hakkında ne söyleyeceği, ne tür bir kanaatte bulunacağı, güvenirsiniz devam edersiniz. Burada resmî bir editör var tanıdığınız. Dijital dergicilikte bir grup kendisi, kendi dergisini kurabilir, dönüşümlü editörlük yapabilirler, başka şeyler yapabilirler. Eğer dijital editörlük güven verirse, tıpkı matbu dergiler gibi, orada da insanların edebiyat faaliyetleri, süreçleri, belli bir kontrolden geçirilirse pekâlâ dijital dergiler de edebiyatçıların yetiştiği dijital cemiyetler hâline gelebilirler. Bu konuda çok da bir sıkıntı yok. Yani benim çocuğum da dâhil bütün çocuklar bambaşka bir kuşak olarak büyüyorlar. Elleri sürekli olarak dijital bir kısım şeyler, bunlardan bizim kendi çocukluğumuzda başlayan o geleneksel serüvenimizin tepkilerini beklemek mümkün değil. Yepyeni bir kuşak ve dijital enstrümanlar hayatlarında. Hem yazı içinde hem başka şekillerde büyük oranda yer edecektir. Benim kanaatime göre Türkiye’de matbu dergicilik, minimum bir yirmi yıl merkezî etkisini devam ettirecektir. Ondan sonra bir on, on beş yıl da bir dijital dergilerle matbu dergiler arasında bir ara alan oluşur, yani birkaç kuşak daha matbu dergilerin edebiyatçı yetiştirmeye devam edeceğini, ama

sonrası için şu anda ben net bir şey göremiyorum. Yani ne matbu yayıncılık, ne matbu dergicilik ölmez. Bir prestij olarak da olsa devam eder, ama henüz bu matbu dergilerimiz öldü mü, ölüyor mu, gibi bir soruyu soracak durumda değiliz. Hâlâ Türkiye’de şairlerin, hikayecilerin, denemecilerin, kısa makale yazan insanların metinlerini gönderdikleri ve metinlerine bir şekilde onay aldıkları yer matbu dergilerdir. Henüz dijital dergilerde güçlü bir şair, güçlü bir yazar, güçlü bir hikâyeci varsa da ben bilmiyorum. Yani orada yayınlasa bile matbu dergide gözükerek gücünü bir şekilde göstermek isteyecektir. Hayır olur inşallah.

OSMAN ÖZBAHÇE/Şair

Eyvallah. Şimdi bu dijital dergi veya internet ortamlarının gündeme gelmesinin bir sebebi de şu olabilir. Yani edebiyat dergilerine bakıyoruz, satış rakamları çok düşük, ortalama etki güçleri düşük, bir suçlu arıyoruz ve interneti görüyoruz galiba. Ama orada da sayı çoğaldı, internet ortamlarında bu tür faaliyetler çoğaldı ve belki de ortamı belirlemeye başlayacaklar. O bizim bildiğimiz klasik işleyiş yıkıma uğrayacak veya yok olacak.

Sevgili arkadaşınız Yunus Emre Altuntaş’a soralım. Bu konuda siz ne düşünüyorsunuz, konuya nasıl yaklaşıyorsunuz?

YUNUS EMRE ALTUNTAŞ/Şair

Selâmün aleyküm. Öncelikle Bursa’dan Konya’ya selamları iletirim. Bu değerli topluluğa hitap etmekten dolayı da çok mutluyum. Hazırlayanlara, emeği geçenlere çok teşekkür ediyorum.

Sayın başkan, konu zaten belli. Aşağı yukarı herkesin de fikirleri aynı minval üzere dönüp dolaşacaktır belki ama ben, âcizane gençlerle uğraşan, yani bir lisede görev yapan bir öğretmen olarak, yönetici olarak

gözlemlerimi paylaşmak istiyorum. Özellikle tarihsel süreçle birlikte ele aldığımızda gelişimi daha net olarak görebiliriz. Biliyorsunuz, gazetelerden önce dergiler vardı. İlk dergiler, 15. Yüzyılda İngiltere’de ortaya çıkıyor. İlk gazeteler de 17. Yüzyıldan itibaren amatör şartlarda yayınlanmaya başlıyor. Fakat hem dergi için hem gazete için bir durağımız söz konusu değil. Bunlar çevresindeki diğer edebî akımları da doğrudan etkiliyor. Özellikle Amerika’da hikâye ve roman örgüsünü öylesine hızlı etkiliyor ki, özellikle gazete yayıncılığı, muhteşem bir akım meydana getiriyor. Bizim Moby Dick diye okuduğumuz Herman Melville’nin romanları, yahut da işte İhtiyar Balıkçı romanları veyahut John Steinbeck’in romanlarına baktığımız zaman bunların hepsi o dönemin gazetelerinde yayınlanan roman tefrikalarının teşvikiyle her bir fasikül başına verilen ödemeler dolayısıyla gençlerin romana yönelmesiyle hikâyeye yönelmesiyle ortaya çıkmış bir şeydir. Bizde ise bu bir yüzyıl sonra ortaya çıkıyor. Yani Amerika’da İngiltere’de bunlar 1800’lü yıllarda yaşanırken bizlerde ancak 1900’lü yılların başından itibaren olmaya başlıyor. Bunu şimdiki bu dijital dönüşümle şöyle bağdaştırabiliriz, tarihsel olarak iletişimin malzemesi değişiyor, türü değişiyor, edebiyatın aynı şekilde malzemesi değişiyor, türü değişiyor, yaklaşımları değişiyor, hatta ve hatta kullandığı araçlar da değişebiliyor. Daha yüz yıl öncesine kadar yüz elli yıl öncesine kadar sinema diye bir şey yoktu. Fakat sinema şu anda bir anlatı türü ve bir sanat hâline geldi. Mesela sinema ilk çıktığı zaman hatırlayın, Charlie Chaplin’in o sessiz filmlerini. İnsanlar, ‘bunun edebiyata bir etkisi olmaz, sanata bir etkisi olmaz, bu görüntülü bir tiyatro’ diye düşünüyorlardı. Hakikaten sinemalara bakıyorsunuz, tiyatronun bir uyarlaması. Fakat o dönemden geleceği göremeyenler, bir Malik’in filmlerini, bir Kubrick’in filmlerini, ne bileyim bir Semih Kaplanoğlu’nun filmlerini düşünemezdi. Çünkü bir sanat hâline geldi artık. Günümüzde de dijital dergicilik ve hatta dijital yayıncılık dediğimiz bu saha, şu an emekleme safhasında, daha bebek. Tıpkı sinemada Charlie Chaplin’in siyah beyaz ekranlarda yaptığını, şu an dijital ortamlarda bazı gruplar amatör bir şekilde yapmaya çalışıyor. Bununla ilgili ben gazetede yazdım. İnteraktif dergiler var mesela. İnteraktif etkileşimli dergiler var. Bunlar özellikle gençlerin ilgisini çekiyor. Çünkü gençlerin bugünkü önceliği

görselliktir. Metine dayalı düşünme yapısına sahip olan insanların devri, neshi yavaş yavaş geçiyor. Bunu şöyle özetleyebilirim, günümüzde 1960'larda yazmaya başlayan çok az yazar kaldı. 1970'lerde yazmaya başlayan nispeten belli bir kitle var. 1980'lerde yazmaya başlayanlar şu anda ağabeylerimiz konumundalar. 1990'larda başlayanlar 2000 kuşağının öncülüğü şeklinde ortaya çıktılar. Bir de 2000 kuşağı var asıl kırılmanın gerçekleştiği yer ve 2000'den sonra 2000 kuşağının etkilediği 2010 ve 2020 kuşağı var. Yani bu yıllarda yazmaya başlayanlar. Biz, ben şahsım adına söyleyeyim 2000 kuşağıyız. Bizim talihimiz ile talihsizliğimiz bir arada. Çünkü biz, hem teknolojinin hayata geçtiği bir dönemde yazmaya başladık, ama aynı zamanda da basılı yayınların zirvede olduğu bir dönemde yazmaya başladık. Yani hatırlayın, bir 1998-1999'ları, bir Hürriyet gazetesi bir Sabah gazetesi milyon basıyordu. Bir hatırlayın 1980'li yılların sonunu, İslâm dergisi 100 bin basıyordu. Edebiyat dergilerine baktığınızda, ben içinde bulunduğum dergiler adına söyleyeyim, Şehrengiz dergisi 3000 basıyordu ve yine içinde bulunduğumuz dergilerden Atlılar dergisi en az 1500 basıyordu. 1990'lı yıllarda biz henüz lisedeydik, o yılları atlattık, 2000'lerde yazmaya başladık ve 2000'lerle beraber biz teknoloji ile tanıştık. Ben o dönemleri çok iyi biliyorum, teknolojiyi bizim camiamızın edebiyatçıları çok iyi kullandılar. Hatta ilk Yahoo gruplarda edebiyat tartışmaları başladı, sonra chat grupları oluşturuldu. Chatler aracılığı ile edebiyat tartışmalar yapıldı.

Sonra 2007-2008'den itibaren münferit bazı bireysel siteler açılmaya başladı. 2010'dan sonra ise kitlelere hitap eden antoloji.com gibi sitelerin yaygınlaştığını görüyoruz. 2019-2020 den itibaren ise nitelikli ve biraz önce Ali Aycıl'ın de söylediği bir şeye devamı niteliğinde söyleyeyim. Bu tarz sitelerde gerçekten kaliteli yazarları bulmak çok zor, ama 2019-2020 itibarıyla bu değişmeye başladı. Baktığımız zaman kimi yazar ve şairlerin başını çektiği siteler ciddi ciddi bu yönde fikrî yatırım yapmaya başladı. Benim öngörüm, öncelikle iki sebepten dolayı bu dijital edebiyat akımının en fazla iki nesil sonrasında tamamen ortama hâkim olacağı yönündedir. Bunun iki sebebi var. Bir, hammadde sorunu, biliyorsunuz şu an kâğıt sıkıntısı had safhada. Şu anda bile kâğıtla ilgili çok büyük sıkıntı var. Türkiye'de üretilmiyor zaten, kâğıtla ilgili selüloz malzemesi zaten dışarıdan alınıyor. Orman yangınları vesaire...

İkinci nedeni ise 2000'lerden sonra doğan, özellik 2010'larda doğan yeni nesillerin kâğıtla hiçbir alakaları yok. Elleri kalem dahi almamışlar. Tabletle büyüyen bir nesil, bunu devlet de teşvik etti. Dolayısıyla bizim şu andaki ortamda kâğıdın ve basılı matbu evrakların veyahut da yayınların hâlen ilgi görüyor olmasının tek sebebi, 1970 kuşağından itibaren 1970, 1980, 1990 ve 2000 kuşağının hâlen hayatta olmalarından kaynaklanıyor ve çoğunluğu bunların oluşturuyor olmasından kaynaklanıyor. Fakat iki nesil sonra çoğunluk yeni gençlere geçecek ve bakış açıları tamamen değişecek, dijital edebiyatta da tamamen görsellik hâkim olacak, füzyon teknolojileri ortaya çıkacak büyük ihtimalle, üç boyutlu yazılar ortaya çıkacak, yazı üzerinden sadece anlama yönelik değil, görselliğe yönelik bir edebî akım gidişatını göreceğiz. Bununla ilgili bazı ön çalışmalarını Buzdokuz dergisinde, belki takip ediyorsunuzdur, biz biraz daha geleceğe projeksiyon tutmaya çalışıyoruz, burayı takip edebilirsek geleceğin edebiyatı da ne minval üzere devam edecek, bu noktada belki bir öngöründe bulunabiliriz. Ama bizim şu andaki geleneksel kitaba, dergiye dayalı, kâğıda kaleme dayalı, edebiyatta her zaman tabii ki klasik yerini, önemini belirli kesimler için koruyacaktır. Ama belli kesimler için Şimdiki gençler için, ben kendi öğrencilerim için söylüyorum, öğrencinin eline kitabı verdiğiniz zaman zulüm geliyor, fakat öğrencinin tabletini elinden aldığımız

zaman pek çok e-kitap var. Bu e-kitapların da büyük kısmı maalesef ya Avatar, ya Japon Animeleri oluşturuyor. Niye? Bu tür programlara yüklenebilecek kaliteli edebî eserlerimiz, programa uyarlanmamış. Fakat zaman içerisinde bu programlara uyarlanmış kaliteli çalışmalarla, eserlerle, dijital edebiyatın dönüşeceğini, bunun kaçınılmaz olduğunu, bir tarihsel gerçeklik olduğunu da kabul etmemiz gerekiyor.

OSMAN ÖZBAHÇE/Atölye Yöneticisi/ Şair

Ali Bey bir kehanette bulundu, arkasından Yunus Emre Bey de bir kehanette bulundu, matbu dergilerin defterini düreceğiz herhâlde.

YUNUS EMRE ALTUNTAŞ/Şair

Yeni nesiller daha az cümle ile daha fazla şeyi ifade edecek şekilde kendilerini sıkıştırıyorlar. Gençler, çok fazla söze itibar etmiyor. Kısa, net, vurucu; bunu ben isteyeyim veya istemeyeyim, destekleyim veya desteklemeyeyim, şimdiki bizim 2000'li yıllarda daha 14-15 yaşlarında olan gençler, yani benim şu anda muhatap olduğum gençler için söylüyorum, bu gençlerin uzun cümlelere tahammülleri yok. Uzun romanlara, uzun uzun anlatılara tahammülü yok. Şu anda neden J. D. Salinger'in kitapları patlama yaptı, bunu düşünmemiz lazım. Salinger'in hikâyeleri neden bu nesil tarafından çok seğviliyor? Satış listelerine bakın, en fazla satmasının sebebi, Salinger'in kitaplarının kısa olmasından, aykırı olmasından, uçuk olmasından ve gençlerin o haşarılığına, terörize edilmiş anarşik yapılarına uygun bir dili olmasından kaynaklanıyor. Bunu bir örnek olsun diye söyledim.

Şiirde de bu böyle gelişecek diye tahmin ediyorum.

TUBA KAPLAN/Şair

Ben hemen kısa ve kapsayıcı şeyler söylemek istiyorum. Kitaplardan çıkardığım satış rakamlarını tabii ki herkes önemsiyor, bu da şunu doğruluyor, herkes bir anlamda görünmek ve varım demek için de yazıyor. Satış rakamlarına bakarsak edebiyat iyi bir yere gitmiyor zaten, fecaat durumunda, özellikle salgından sonra yayıncılık faaliyetlerinde bir duraklama var. Ben işin mutfağındayım şu anda ve ne yaparsanız yapın bu böyle. Bir anlamda görü-

nürlük kazanmaksa, o zaman tıklamak ve işte hepimiz sosyal medyayı kullanıyoruz, izlenmek, görüntülenmek çok önem kazandı. Öte yandan kişisel manifestolar çok fazla önem kazandı. Bugün bir insanın attığı bir tvet, onun bir hikâyesi, birden çok fazla hepimizi kuşatabiliyor.

Bizim kuşağı ve bizden sonrakileri düşündüğüm zaman ve bizden öncekileri, bir zamanlar evet, bence anlatmak çok önemliydi ve bizden önceki kuşağın tarihsel haklılığı vardı. Ne söylüyorlarsa haklı oluyorlardı ve muhalefet ettiler. Çünkü muhalefetken konuşmak ve yazmak sanıldığı gibi aksine bence çok daha kolaydır. Muhalefetken, tırnak içinde, değer, ne deniyorsa ona, bir şeylere tutunmak bence çok daha konforlu. Her ne kadar sallantıda görünüyorsa, bizim kuşağın bence artık anlatmaktan ziyade gösterme zamanı geldi ve göstere göstere yaşıyorlar zaten. O yüzden yazmaktan ziyade bizim bir hikâyemiz, yani gösterdiğiniz şey, yaşadığımız şey daha önemli oluyor. Çok basit örnekler, hayatımızda yaptığımız bir değişiklik daha büyük etki uyandırıyor. Ben buna "peygamberler gibi" diyorum. Peygamberler, anlatmaktan ziyade göstere göstere yaşarlardı. Anlattıklarını gösteriyordu ve yaşıyordu. Ben, şu dönem bunu gözlemliyorum, hikâyeler ve kişisel manifestolar yaygınlaştı, önem kazandı.

Tabii bu konuşmanın konusunda dergicilik de ayrı bir başlık. Hâlâ hür tefekkürün kalesi mi dergicilik? Hâlâ büyük bir etkisi var mı? Bizim adımıza hâlâ var. Yani bir şiirimiz çıkınca konuşuyoruz, heyecanlanıyoruz. Fakat bunun bir karşılığı var mı? Burası soru işareti. Fakat burada hani bir tutuculuk da yapmayacağım. Bütün plastik sanatlardan tutun, her şey değişiyor şu an, dönüşüyor sinema. Burada edebiyatın yerinde oturacağını bekleyemezdik, tabii ki o da dönüşecek. Orada da bir haklılığı var edebiyatın. Bence, artık bu tartışmanın şöyle bir evrilmesi lazım. Dijitali daha nasıl elverişli kullanabiliriz, hangi kitapları e-kitap yapmalıyız, neden uluslararası bir dilimiz hâlâ yok, kitaplarımız neden çevrilmiyor, neden çok iyi eserlerimiz e-kitap yapılmıyor?

Twitter kullanıyor herkes, ben de muhafazakâr bir insanım, yani hâlâ teknolojiye zor geçen bir insan olmama rağmen bugün Twitter'da çok sevdiğim bir şiirimi paylaşıyorum ve o şiirim de beğeniliyor ya da başkalarının şiirini görüyorum. Eskiden kitapçıdan keşfederdim bir ismi, okurdum. Çok zordu ulaşmak. Şimdi de sosyal medyada gördüğüm bir ismi araştırabiliyorum ve nitelikli kullandığımı düşünüyorum şu an.

Kâğıt derginin işi zor, ama matbu dergi her zaman olacaktır. Bu bir tutku, her zaman buna inanan insanlar olacaktır ve devam edecektir. Bence o dosya kapanmaz, ama dönüşecektir de yani, çünkü arka planda depo masrafından tutun da baskı maliyetleri, kâğıt fiyatları salgın döneminde çok arttı, çünkü dolarla alındı. Kâğıt ve kitapların fiyatları inanılmaz derecede arttı. Satış oranları zaten çok fazla düştü.

Görsellik çok ön plana çıktı. Eskiden İslâmci dergiler projesinde görüyoruz, bir başlık atılırdı ve herkes o gazetenin manşetini, başlığını uzun

süre konuşurdu. Şu an çok çok hızlı bir akış var. Çok hızlı akan bir görsel şölenimiz. Burada da tutuculuk yapmaya gerek yok bence. Bu çağı karşılamak zorundayız. Teslim olalım demiyorum, teslim olunmaz, ama savaşmaya da gerek yok. Bu artık bizim gerçeğimiz, yani bununla yaşamamız lazım, daha nitelikli nasıl olabilir, onu düşünmemiz lazım, çünkü okumak vücutla olan bir eylemdir. Bu iletişim biçimi ekrandan da olabilir, kâğıttan, papirüsten, taştan da olabilir. Bu değişebilir, ama zihinsel kritik, düşünme, kendilik hâli, hani bizim kuşağın şimdi bir sancısı var. Hâlâ dönüşmeye çalışıyor. İktidarız belki, hani görünen şekilde, fakat bizim iktidarken, dediğim gibi, yaşamak daha zor. Çözülen bir sürü şey var, konuşmamız gereken bir sürü konu var, bunu anlamaya çalışmak, mesela şimdi pot keş çekmek belki bir dergide uzun makale yazmaktan daha işlevsel bir şeydir. Bunları kabul etmek lazım, bu anlamda tutucu olmayalım diyorum sadece.

M. ALİ KÖSEOĞLU/Şair

Herkesi saygıyla, muhabbetle selamlıyorum.

Türkiye Yazarlar Birliği, "Türkçenin Uluslararası Şiir Şöleni"ni ilk olarak 1992 yılında Bursa ve Konya'da başlattı. Türkiye Yazarlar Birliği Konya Şubesi ise 1994 yılında kuruldu. 1994 yılı benim liseden mezun olduğum, sonrasında radyo programcılığı ve yerel gazetecilikle beraber kültürel ortamlarla ve isimlerle tanışmaya başladığım, 18 yaşına girdiğim, kişisel hikâyemde yeri önemli bir yıldır. Konya'da düzenlenen şiir şölenleri vesilesi ile rahmetli Mehmet Âkif İnan'dan Vahap Akbaş'a, Nurettin Durman'dan Mustafa Özçelik'e, Arif Ay'dan Nurullah Genç'e şiirlerini henüz okumaya başladığım isimlerle tanıştım. Hatta İbrahim Demirci, Ahmet Efe, Bülent Sönmez, Murat Kapkırer gibi bazı isimlerin de

Konya’da yaşıyor olduklarını bu süreçte öğrendim. İlk şiirim Çerağ dergisinde yayımlandıktan sonra sanırım ben de bu halkaya böylece dâhil oldum. Türkiye Yazarlar Birliği’nin Kırgızistan’ın başkenti Bişkek ve Tataristan’ın başkenti Kazan’da düzenlediği 10. ve 11. şiir şölenlerine de bazısı bugün aramızda bulunan şair dostlarımızla, ağabeylerimizle birlikte katıldım. Türkiye Yazarlar Birliği’ne ve Konya Şubesi ile Karatay Belediyesi’ne teşekkür ediyoruz. Bugün de görüyoruz ki, ülkemizin dört bir yanından şairler, şehrimizdeki genç kuşak şairlerle ve edebiyata ilgi duyanlarla bir araya geliyorlar, tanışıyorlar.

Konuşmaya buradan başlamamın nedeni, 1994 yılından sonraki 5-6 yıllık süreç içerisinde çıkardığımız Eylül dergisi ve Âşıyan dergisinin de yayın kadrosu içinde yer almam ve mesleğim olan gazeteciliğe de bu yıllarda dâhil olmamdan kaynaklanıyor. Bugün burada dergiler özelinde konuştuğumuz dijital yayıncılık aynı zamanda gazeteler cenahında da sık sık tartışılan bir konudur. 1997 yılından 2016 yılına kadar yerel gazetelerde musahhahlik, kültür sanat editörlüğü, yazı işleri müdürlüğü ve genel yayın yönetmenliği görevlerinde bulundum. 2016’dan itibaren de gazete ve dergilerle kader birliği yapan Basın İlan Kurumu’nda görev yapıyorum.

“İnternet Karşısında Edebiyat Dergilerinin Durumu Nedir?”, “Dijitalleşme matbu dergiyi bitirdi mi?” soruları ve bu soruların açtığı sorun alanı tüm matbuat dünyası için benzer öneme sahiptir. Şunu açıkça söyleyebilirim ki; “Muharririn matbuatından matbuatın muharririne” evrilen basın-yayın camiası, günümüzde ciddi boyutlarda muharririni de kaybetmiş durumdadır. Bu, elbette muharrir yokluğu anlamına gelmiyor, daha çok fikir erbabının buralardan kendisini çekmiş olduğu anlamına geliyor. Bunu özellikle basın sektörü açısından daha net bir şekilde söyleyebiliriz. Ne var ki günümüzde edebiyat dergiciliği, fikir ve sanat üretmede ve özelde de şiire açtığı pencere ile hala nefes alıp veriyor ve yaşıyor, ilgi görüyor. Gazetecilikten daha önceye taşan geçmişine rağmen dergicilik ve edebiyat dergiciliği günümüzde hâlen sistemini ve belirleyici duruşunu koruyor. Şiirin, uzun hikâye ve romana göre daha şanslı olduğu bir yön de budur... Kitaba girmeden önce, edebiyat dergilerinde yayımlanma

şansı bulan şiirler (kısa hikâyeleri de buna dâhil edebiliriz), belirli bir aşamayı kat etmiş oluyor. Bu yönüyle edebiyat dergileri önemli bir kıstastır.

Edebiyat dergilerinin internetle beraber “yakaladıkları rüzgar” veya “kaybettikleri ivme” büyük oranda sunulan araçlarla ve imkânlarla ilgilidir. Bugün, matbuat âleminin yaşadığı 1. sorun dijitalleşme değil, ama mesela kâğıdın dövizle alınıyor olması ve gerçekten pahalı hale gelmesi, dijital mecranın da işine gelen bir faktördür. Fikir ve her türlü edebiyat, yazar ve şairlerin üretmeye devam edecekleri şeyler olduğuna göre burada önümüzde duran bir konu da “dijital mecra”nın kullanımıyla ilgilidir. Geleneksel olanı sevip el üstünde tutsak da, dijital yayıncılık günümüzle birlikte geleceğe göz kırıyor.

Ülkemizde pek çok kütüphane e-kitap uygulamaları sunuyor, Kültür Bakanlığı elektronik kitap satın alıyor. Pek çok kurum, nâdir sayıda baskısını yaptığı kitabı elektronik olarak kurumsal sitesine yüklüyor ve bunlar okuyucular tarafından herhangi bir paha ödenmeden indiriliyor. Elbette edebiyatın dijital mecraya henüz çok da alışmadığını, tüm aygıtlarıyla dijitalin “geleneksel” olanı çöktürmediğini söyleyebiliriz. Ama mesela hemen hepimiz mektup yazmayı bıraktık. Bence edebiyatın ve edebiyatçının söyleyiş ve düşüncesini keşfe çıkabileceğimiz önemli bir alandı bu mektuplar ve dijital haberleşmenin gadrine uğradı. Maalesef dijital mecrada devam etmedi, kısa mesajlara yenildi. Ben geçtiğimiz günlerde, vefat eden bir büyüğümüzün ardından kalan bazı mektupları gördüm. Nihal Atsız’ın kendisine yazdığı mektuplardan bir tanesi... Şahsen hazine bulmuş gibi okudum. Orada Atsız, “Ben elbette Müslümanım. Fakat taassubun düşmanıyım” diye yazmış.

Dijital bir dünya geliyor. Buna karşılık bugün hâlâ kendi aramızda yaptığımız bazı toplantılarda yayıncılık denildiğinde geleneksel yöntemlerle yolculuğu devam ettiren yayıncılar geliyor aklımıza. Fakat, sinemanın başı çektiği ve artık internetle beraber sınırları aşan ve pek çok kategorisi olan bir alanla karşı karşıya olduğumuz muhakkaktır.

Şu halde edebiyat dergiciliğinin matbuattaki ömrünü uzatmayı, geleneksel olana sahip çıkmayı sürdürürken diğer yandan da dijital mecralara hazırlıkta geç kalmamamız gerekiyor.

FATMA ŞENGİL SÜZER/Şair

Bir müzakereci olarak kendi düşüncelerimi, yani bir editöryal geçmişim yok. Ama kuşak olarak biz işte belli bir kuşağın son edebiyatçılarıyız demeyeceğim. Dergicilikte mutfakta bulunmuşluğum yok.

Biz, hani edebiyat bağlamında değerlendiriyoruz, ama gözümüzü sadece yani at gözlüğü takıp da sırf edebiyat diye bir yere odaklanmamamız gerekiyor, biz o kuşağın belki matbu dergileri seven, sevmeyi bırakın dokunmanın gerekliliğini bilen, dokunmak isteyen, dergiyi şöyle bir açıp kokusunu duymak, koltuğunun altında tutmak ya da bir yere ayaklarını uzatarak okumak isteyen son kişiler değil, belki son insanlarız. Çünkü insanlık nereye gidiyor bakın, yapay organlara, çip takılarak ertesi sabah İspanyolcayı mesela uyanarak konuşabileceksiniz, vesaire... bunlar muhteşem vaatler ve herkes de bunlara atlayacaktır. Son insanlar olduğumuzu düşünüyorum ben, doğal insan olarak kalabilen.

Sağlık sektöründe olduğum için biliyorsunuz eczacıyım ve hâlâ bilfiil eczacılık yapıyorum Salgında biz neyi yaşadık? Herkes birbirinden ayrıldı, ama herkes en çok neyi özledi? Bir arada olmayı özledi, birbirine dokunmayı özledi. Yani karşılaşıyorsunuz, ama tokalaşamıyorsunuz bile, sevdiğin arkadaşına sarılamıyorsun bile. Niye? Onu korumak için. Ben kimseye sarılamıyorum mesela. Teyzeme sarılamadım, çünkü eczaneden çıkıp gelmişim, ne olur ne olmaz, teyzeme sarılamıyorum şu anda serbest olmasına rağmen.

Dokunmayı istemek, insanın kendi özünde olan bir şeydir. Yani biz doğal son insanlar olsak bile insanın özünde dokunmak var. Çünkü öğrenmenin temelinde üç şey var: Birincisi sözlü öğrenmek, ikincisi bedensel öğrenmek, üçüncüsü 'olarak' öğrenmek. Bu bizim beyin yapımızla da alakalıdır. Şimdi bütün araştırmalar bunlar üzerinde gidiyor zaten. Sözlü öğrenmek nedir? Bildiğin açıyorsun,

okuyorsun. Bedensel öğrenmek nedir? Bizim tarikatlarımızda veya eğitimde bizzat yapılan öğrenmedir. Adam geliyor, Kadı'yımsı vaktiyle, Kadı'lık cübbesi üstüneyken tuvalet temizliyor. Tuvalet temizleyerek ne öğrenirsin? Öğrendiğin bir şey vardır.

Bu bedensel öğrenme, bizim geleneğimizde sürekli olarak yapılan bir şey olmakla birlikte günümüzde de öneminin ne olduğu iyice anlaşılmuş bir öğrenme şeklidir. Yani öğrenmeye beden katılması, yazarak, eyleme geçerek, o eylemi yeterince tekrarladığın zaman da olarak öğrenme gerçekleşir. Artık o işin ustası olmuş oluyorsun. Beyin yapısı bu şekilde devam ettikçe, yine de böyle dokunulacak, açıp okunacak dergilere ihtiyaç olacağını düşünüyorum.

Dijitalleşme, o ayrı bir mesele. Ona kapımızı kesinlikle kapatamayız. Çocuklarımız sebebiyle özellikle, bir örnek vermek istiyorum. Ben oğlumla oyunlar üzerinden bir şey anlatabildim. Daha dün konuştuk, bir şeyi yapmasını istiyorum, ama nasıl ikna edeceğimi bir türlü çözemedim. Kıvrım kıvrım kıvrıyorum. En sonunda birden ne olduysa, aydınlanma anlarımdan birisi geldi. Dedim ki; "Muhittin, telefonunda bir sürü oyun yüklü ve sen telefonda sürekli oyun oynuyorsun yavrum." Kocaman adam hâlâ oyun oynuyor, benim gözümde kocaman adam, "Bir de film seyretmiştik, komedi filmi, adamlar birden kendilerini oyunun içinde buluyorlar, Avatar. Bunu da biliyorsun, birden oyunun içindesin..." dedim.

"Evet anne..." dedi.

"Oğlum, biz de bir oyundayız, dünya hayatı oyun ve eğlencedir diyor Rabbimiz. Ruhumuz bedenimizin içinde değil, biz avatar gibiyiz, ruhumuz bu avatarı yönetiyor. Sen şimdi bir oyundasın..."

Bu oğlum, okçuluk çalışıyor, klasik okçu,

"...bir türlü bir türlü level-1'i geçemedin..." dedim.

Bir teknik hatası var, bir türlü geçemiyor.

"...Birinci level'dasın, niçin birinci level'ı geçemiyorsun? Telefondaki bütün oyunları geçtin, bu da bir oyun, bu birinci level'ı geçebilmelisin. Öbür oyunlarda ne yapıyorsan, bunda da onu yap ve Birinci Level'ı geç, şu teknik problemi çöz!..." dedim.

Şimdiye kadar “Yapamam!...” diyen çocuğum, ilk defa ne dedi dün bana?

“Geçerim ben bu Level’ı...”

Dünya hayatı oyun ve eğlencedir. Biz, sanalın üstüne bir sanal daha koyuyoruz, onun üstüne bir sanal daha koyuyoruz, ama yeni nesil de gerçekten elinden telefonu düşürmüyor. Ben de mümkün olduğunca kendimi ayrı tutmaya uğraşıyorum, ama en azından iletişim kurabilmek için bakıyorum ve Ali Bey’in o söylediğini çok önemsiyorum. Yunus Emre Bey de değindi. İnternet dijital dergilerde de düzgün bir editöryal olması gerekiyor. Zaman içinde o düzene de gidileceğini düşünüyorum. Ama şu anda çok büyük karmaşa var, bir geçiş dönemindeyiz. Fakat dediğim gibi, son doğal insanlar biziz, diye düşünüyorum.

OSMAN ÖZBAHÇE/Atölye Yöneticisi/Şair

Fatma Hanıma teşekkür ediyoruz. Mehmet Aycı’ya sıra gelince soruyu şöyle dönüştürmemiz gerekiyor. Edebiyat dergileri, şu an için süs bitkisi mi, süs bitkisi olmaya doğru mu gidiyor veya folklorik unsura mı indirgenecek, durum bu kadar vahim mi?

MEHMET AYCI/Şair

Türkiye Yazarlar Birliği Konya Şubesi'ne ve Karatay Belediyesine teşekkür ediyorum. Sizin sorunuza gelmeden önce ben, arkadaşlar kadar karamsar olmadığımı dile getirmem lazım. Daha önce tartışılmıştı bu konu, dijital devrim kitabın pabucunu dama atacak mı, atmayacak mı, tartışmasında. Kitap tekerlek gibidir, tekerlek icat edildiği günden bu yana öneminden bir şey kaybetmemiş ise kitap da kaybetmeyecektir. Nitekim bu sürece kadar bir ölçüde bizi

haklı çıkardı EKO. Çünkü, arkadaşlar daha iyi bilirler, Türkiye'de öyle ya da böyle bir yayın patlaması oldu dijital gelişme ile birlikte, dönüşümle birlikte. Bu az satıyor, çok satıyor, yayıncılar genelde şikâyetçiler, ama biz okurlar olarak kitabevlerine gittiğimizde sürekli yeni kitaplarla karşılaşılıyor. Üstelik fiyatları da oldukça pahalı, bunu PDF ortamında arıyoruz, ama çoğunlukla yoklar. Bu dönüşüm kaçınılmaz olabilir, yani kendimizden de biliyoruz, insan kullandığı nesneyle, kullandığı eşya ile düşünmeye başlıyor çünkü. Yani kullandığı eşya ile birlikte düşünüyor, alışkanlıkları ona göre değişiyor.

Ben çocukluğumda kopuz çalardım, atkuyruğundan bir kopuzum vardı, irticalen şiirler söyledim ve onlar söylediğim anda aklımda kalırdı. Ne zaman ki yazmaya başladım, bu özelliğimi kaybettim. Bir anda söylediğim, ikinci defa aklımda kalmıyor. Yani bırakın onu yazdığım bile aklımda kalmıyor. Sonra daktilo kullanmaya başladığımda, şimdi bilgisayar kullanmaya başladığımda uzun cümle kuramıyorum. Yani bir yazar olarak kalemle uzun cümle kuramıyorum. Kısa cümle kuruyorum, ama birleşik cümle, karmaşık cümle kuramıyorum ve işin tuhafı, parmaklarım tuşlara dokunmadan kafam çalışmıyor. Yani açılmam için tuşlara dokunmam lazım. Bu her alanda da böyledir. Kullandığınız eşya sizin düşünme biçiminizi ve şeklinizi de etkiliyor.

Bizim dergilere bakışımız, biraz kitaba bakışımız gibi olduğu için ve bizim kitaba bakışımız, kültürel olarak onun dijitale dönüşmeyecek olması, kutsal kitaptan dolayı, Hristiyanlar ve Yahudiler için de büyük ölçüde böyle, yani kitap dediğimiz şey ilk çağrışım kutsal kitap olduğu için ben, bu dönüşüm olacaksa biraz daha bunun zaman alacağını düşünüyorum. Az önce Fatma Hanım söyledi, dokuma ihtiyacını nasıl gidereceksiniz?

Bir de nesne olarak da kitapla ilgilenen bir kitle var ayrıca, yani sadece okul olarak değil, ben aynı zamanda kitabın cildi, baskı şekli, kâğıdı, puntosu, yani dokunma ve görsellik, bütün bunlar da kitapta beni cezbediyor. Buradan sizin sorunuza geçebiliriz.

Ben, dijital ortamın Türkiye açısından dergicilik bağlamında veya edebî ürünler bağlamında henüz güven kazandığı kanaatinde değilim. Mesela Dergâh'ın niye internet sitesi yok? Yani ürünler internet sitesinde yayınlanmıyor aynı anda.

Siz, internette bir metne ulaştığınızda eğer site çok güvenilir değilse bunu kitaptan ya da dergiden teyit ettirmeden kullanamıyorsunuz. Yani eksiltme olabilir, başka isimle yayınlanmış olabilir, diye hâlâ o güven sorunu var. Burada yeni yazarların, herkesin mecra oluşturması ayrı bir şey yani herkes artık dergiye ihtiyaç duymadan kendisine bir mecra oluşturup burada yazabilir. Ama dergilerin

sadece yazma ihtiyacını, sadece görünme ihtiyacını karşılamadığını da gösteren bir şey aynı zamanda. Dolayısıyla dergi bir okulsu ki, öyle görüyoruz biz, ortamsa, bireysel mecra bu ortamı sağlamıyor. Dijital mecra da bu ortamı sağlamayacaktır. Ama bu ihtiyaç ortadan kalkarsa dergiler de ortadan kalkabilir doğal olarak. Ben yine de dergilerin 2021’de Türkiye’de hâlâ dinamik olduğunu düşünüyorum. Hâlâ yeni dergiler çıkıyor, yeni arkadaşlar dergilerde yazıyorlar. Bunun dergiye bakışımızla da alakalı olduğunu düşünüyorum. Gazeteye bakar gibi bakmıyor dergiye, daha çok kitaba bakar gibi bir bakışı var. Yani koleksiyonluk obje ise ya da arkeik bir obje ise sonuçta Mecmua-yı Fünûn gördüğümüzde de dünyanın parasını verip almak istiyoruz yani, o da bir koleksiyonluk obje olarak duruyor. Ben ümitsiz değilim, ama dijital mecrada da bir düzenleme gerektiğini düşünüyorum. Veya bu alanda bir Türkiye’de İletişim Fakültesi sayısı 100’ü geçti ama dijital okuryazarlık düzenlemeye yönelik yani bir bilinç oluşturma yolunda ne ölçüde dersler veriliyor, ya da Edebiyat Fakültelerinde dijital edebiyatla ilgili dersler verilmeli mi? Bunlar bizim düşüneceğimiz şeyler değil, daha çok akademinin düşünmesi gereken şeyler.

Bizden yazı istenirse, dergi dijital olsa da yazarız, değilse de yazarız. Nitekim ben edebî bir sitede de yazıyorum. Teşekkür ediyorum.

ALİ AYÇİL/Şair

Yirmi İki Mürekkep Damlası diye bir söyleşi kitabı çıktı, İsmail E. Erünsal’ın, takip edenler vardır. Bu Türkiye’deki kitap ve kütüphaneler konusundaki en iyi adamdır. Ona da benzer bir şey soruyorlar, kütüphanelerin dijitalleşmesi konusunda ne düşünüyorsunuz, diye. İsmail E. Erünsal, İSAM’ı kuran adam herhâlde, o da kütüphanelerin artık büyük oranda dijitalleşeceğini, bu külfetle bundan sonra devam

edilmeyeceğini, söylüyor. Aslında sadece dergi değil, dünyada büyük kütüphaneler var, böyle milyonlarca kitap barındıran kütüphaneler, eskiden mesela bir eseri yüzlerce kişi gelirdi, sonra fotokopiye geçildi, şimdi dijitale geçildi ve artık dijital kütüphaneciliğe geçiliyor. Zannedersen bilginin ulaştırılması ile ilgili bütün alanlarda bir dönüşüm yaşanacak. Bu kaçınılmaz.

Biraz önceki sözümü şöyle bağlamak istiyorum. Dört tane süreç var. Metnin yaratılması, inşası, inşa edilmiş metnin denetimi, sunumu ve okunması ya da izlenmesi. Şimdi bu süreçleri nerede inşa edersen edebî metin ulaşır. Metni bilgisayarda yazarsın, dijital olarak bir ortama gönderirsin, iyi bir editörün kontrolünden geçer, kabul edilir, oradaki sunum alanında sunulur, bir okuyucu okur. Bu, edebiyatın vazifesini yerine getirir. Yani kâğıtla ilişkimiz, bir edebî metnin süreçleri ile ilgili bir ilişki değil, dokunmakla ilgili bir ilişki, koleksiyonla ilgili bir ilişki, yoksa hani kâğıtsız da edebî bir metin süreci yürüyebilir ve aynı etkileri oluşturabilir.

MUSTAFA UÇURUM/Şair

Öncelikle Türkiye Yazarlar Birliği Konya Şubesi ve Karatay Belediyesi'ne teşekkür ederim, böylesine anlamlı bir program yaptığı için. Anlamı da buradan gerçekleşiyor, çünkü sadece şiir okuyup gitmeyeceğiz burada sabahın beri anlamlı güzel şeyler konuşuluyor. Dergiciliğin önemi ile alakalı tabii çok şeyler söylemek lazım. Ben de dergicilikle adımın anılmasından dolayı son derece mutlu oluyorum son yıllarda, çünkü rahmetli Asım Gültekin'in

Suçıktı'da bana verdiği bir heyecanla dergiler hakkında yazmaya başlamıştım. O gün bu gündür yazıyorum zaten ve dergi aslında dergidir. Bu kadar sözden sonra şunu söyleyeceğim, ben iki tarafı da takip eden biriyim. Bana 60 civarında dergi geliyor her ay. Gönderiliyor ve 20 kadar dijital dergiyi de takip ediyorum. Ayrıca dijital derginin bir tanesini de çıkarıyorum, diyebilirim. Yitik Bavul dergisini bir arkadaşla birlikte çıkartıyoruz. Şunu gördüm, normal bildiğimiz matbu dergide yazan arkadaş, oradaki öyküsünün aynısını ya da şiirini dijital dergiye gönderebiliyor. Biz Tokatlı olarak 'meğsimemek' deriz, önemsememek anlamında kullanılır. Yani dijital dergiyi çok da ciddiye almıyorlar.

Şimdi ben dergileri takip etmeyen biri olsam, alacağım, heyecanla, arkadaşın şiirini dergiye koyacağım, ama biliyorum, dergide gördüm aynı şiiri. Diyorum arkadaş; *"Senin bu gönderdiğin şiir falan dergide çıkmıştı..."* Yakalıyoruz ordan. *"Hocam, dijitalde de çıksın, herkese ulaşsın..."* diyor.

Matbu dergide yayınlanmasını önemsiyor, ama 'herkese ulaşsın' diye de dijital dergilere de gönderiyor. Çünkü kolay ulaşıyor. Ama aslında dijital dergiyi önemsemiyor. Çünkü yeni bir eser göndermiyor, matbu dergide çıkmış olan eseri gönderiyor. Matbu dergiyi bir kenarda tutuyor zaten, gerçek derginin o olduğunu biliyor.

Dergilerin hiçbir zaman değer kaybetmediğine inanıyorum ben. Çünkü zaten yeni dergiler çıkıyor. 2021 yılı, bir bakıyoruz işte Ankara'dan Kayıp Kayıt bu sene çıktı, geçen iki ay önce Antalya'dan Alarga dergisi çıktı. Bana yeni yeni dergiler geliyor ilk defa, "Yıl: 1, sayı: 1" şeklinde, ben onları Dünyamız'da coşkuyla yazıyorum. "Yıl: 1, Sayı: 1" müthiş bir şeydir ve hâlâ heyecanın devam ettiğini gösteriyor. Bir kağıda olan inancın, yazmaya olan inancın, kalıcı olana inancın bir göstergesidir. Çünkü dijital dergileri ciddi anlamda yapan arkadaşlar var. Mesela Gözlük dergisi bu işi çok ciddi yapıyor. Bütün metinleri okuyorlar, bakıyoruz, orada birçok önemli isimler de yazıyor. Dilhane dergisi de ciddi anlamda yapan dergi ama bunların dışında sadece görünmek için, sadece günübirlik birilerine bulaşsın diye yapılan dergilerde var. Gerçekten ciddi anlamda yapan arkadaşlar var, fakat ne kadar ciddi olursa olsun, matbu derginin yerini tutmayacağına eminim. Çünkü şunu görüyorum, günümüz dergilerine bakarsak, işte Dergâh dergisi, Yedi İklim dergisi, Hece Öykü, Hece dergisi, Edebiyat Ortamı dergisi, bunların hepsinin başında günümüzün çok önemli edebiyatçıları var ve dergiyi çıkarıp da bir kenara atmıyorlar. Bakıyorum, Ali Karaçalı, Hece Öykü çıkınca büyük bir heyecanla dergiyi paylaşıyor. *"Bu sayıda dergimizde bunlar var..."* Yani kendisini sizler daha

iyi tanırırsınız, Ali Abi öyle çok yazan biri de değil, ama dergiden büyük bir heyecan duyuyor. Atıf Bedir, *“Hece Öykü’de bu ay şunlar var...”* diyor ve bütün sosyal medyalarda paylaşıyor. Ali Ayçıl sosyal medyayı fazla kullanan biri değilsiniz, ama geçenlerde sosyal medyada *“Dergâh dergisinde bir arkadaşın şiir var...”* şeklinde paylaşım yaptınız, benim bile dikkatimi çekti ve arkadaşlara; *“Ali Ayçıl Abi’nin pek yapmadığı bir şey bu...”* dedim.

Bakın, dergide çıkanı heyecanla paylaşmak hâlâ devam ediyor-sa biz, dergiler adına umudumuzu kaybetmememiz gerekiyor. Ben mesela şu anda büyük bir heyecanla, Hece dergisinin Dostyoevsky sayısına hazırlık yapıyorum. Bütün kitaplarını yığdım, okuyorum, önümde altı ay bir zaman var, belki 3-4 sayfa yazı yazacağım, ama bakıyorum o heyecanı herkes duyuyor. Mehmet Abi bir yazı yazacak, başka bir yazar arkadaş Dostyoevsky’yi başka bir açıdan ele alacak, falan... Önemsememek diye bir şey yok. Dergiler her anlamda önemseniyor. Bakıyorum çok önemli hocalarımız, abilerimiz, bizden büyüklerimiz bile paylaşıyorlar ve diyorlar ki, *“Hece’nin şu sayısında şu şiirim var...”* Hani yazıp da kenara atmıyorlar. Ben bunu görünce diyorum ki; acaba paylaşsam mı, mesela dün paylaştım, *“Bu sayı Muhit’te Duvara Asılı Kalan şiirim yayınlandı...”* dedim. Hep şu tereddüdü yaşarım, *“Acaba paylaşsam mı?”* Bakıyorum

herkes paylaşıyor, bu heyecanı herkes duyuyor. Çünkü dergi heyecandır, heyecan olmazsa dergi çıkmaz zaten.

Mehmet Âkif, Sezai Karakoç, İsmet Özel, bizim Yedi Güzel Adam dediğimizin hepsi, Nuri Pakdil, bunların hepsi büyük bir heyecanla dergiler çıkartmışlar.

Benim ilk şiirim 1995'te Konya'da Çerağ dergisinde çıkmıştı. O derginin o sayısına bakıyorum, bugün İbrahim Tenekeci'den Hüseyin Akın'dan tutun birçok isim o Çerağ dergisinde yazmışlar. Sözün kısası, bu heyecan olduğu sürece dergiler de çıkmaya devam edecektir. Teşekkür ediyorum.

OSMAN ÖZBAHÇE/Atölye Yöneticisi/Şair

Sevgili arkadaşlar bizim bir atölye çalışmamız daha var bundan sonra, eğer söyleyeceğiniz, itirazlarınız, eleştirileriniz, yorumlarınız varsa bir sonraki atölyeye bırakalım, bu atölyeyi izninizle burada bitirelim.

Konuşan, katılan, dinleyen, bütün arkadaşlara çok teşekkür ediyoruz. Sevgiler, saygılar sunuyoruz. Sağ olun, var olun.

11. MEVLÂNÂ ŞİİR ŞÖLENİ
VE
ŞİİR ATÖLYELERİ

ÜÇÜNCÜ OTURUM

YENİLİK GÜCÜNÜ YİTİRDİ Mİ?

ÖNCE DEN YENİLİK ŞİİRİ TAŞIRDI,
GELİŞTİRİRDİ, ŞİMDİ TAŞIYAMIYOR,
NEDEN?

EMRE ÖZTÜRK/Atölye Yöneticisi/Şair

Değerli misafirler hoş geldiniz, bizleri bu programda buluşturan Türkiye Yazarlar Birliği Konya Şubesine, Ahmet Köseoğlu başkanımıza, yönetim kurulu üyesi şair yazar Vural Kaya'ya ve değerli yönetim kurulu üyelerine teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Üçüncü oturumumuzun konusu, *“Yenilik gücünü yitirdi mi? Önceden şiiri yenilik taşırdı, geliştirdi, şimdi taşıyamıyor neden?”*

Bu oturumda bize Emre Söylemez, Yusuf Araf, Murat Küçükçiçi, Eray Sarıçam, Ali Bal ve Vafettin Yağız Beyefendiler, değerli görüşlerini paylaşacaklar. Yönetici olarak söze Edip Cansever'in bir sözüyle ilk ben başlamak istiyorum.

“Yeni olanın da daha yenisi vardır...” diyor. Dolayısıyla şiirde ‘yeni’nin anlamı çok büyüktür. Çünkü şiirde kalıcı olmanın en önemli unsurlardan bir tanesi, şiire yeni bir kimlik kazandırabilmekten geçiyor. Şairler arasında ve şiir kuşakları arasında da edebiyat tarihine yön veren tartışmalar hep olagelmıştır. Kendinden önceki kuşağın şiir anlayışını bir adım öne götürebilen, yeri geldiğinde onunla tartışabilen, çatışan, çarpışan, bu mihvalde de şiire yeni bir soluk kazandıran yeni düşleri ve düşünceleri olanın da kalıcılışacağını düşünüyorum. Şairler arasında yine var olanı kabullenmeyen, onu yeniden üretmeyip, yani yeniden ele alan ve sorgulamaktan da vazgeçmeyenlerin kalıcı olacağını düşünüyorum. Sözü de Eray Sarıçam Hocama veriyorum.

Hocam, *“Yenilik gücünü yitirdi mi, önceden şiiri yenilik taşırdı, şimdi taşıyamıyor mu?”* sorusuyla başlayalım.

ERAY SARIÇAM/Şair

İlk şiirimi ve yazımı, 2011 yılında yayınladım. 2011'den 2021'e 10 yıl geçmiş, o zaman ilk şiirim ve yazım yayınlandığında yine aynı muhabbetler, aynı konulardan bahsediyorduk. *"Yeni olmalıyız, yeni için ne yapmalıyız, nedir yeni olan..."* diye. Muhtemelen 50 yıl sonra da Allah(cc) kısmet ederse, yine bize şair denirse, muhtemelen aynı konular konuşulacak.

Bu konu aslında çok geniş bir zamanın konusu, ama *"yeni"*, benim bu süre zarfında okuduklarımdan anladığım kadarıyla, **kişiliktir**. Nedir yani **kişilik**? Burada benim kişilikten kastım, **edebî kişilik**'tir. Yani soruda *"Yenilik gücünü yitirdi mi?"* dediniz.

Yeni'nin, yani şiirin devam etmesi için ve ona **'yeni'** diyebilmemiz için ortada bir edebî kişilik olması gerekiyor.

Edebi kişilik nedir?

Edebi kişilik; Baudelaire, kırsaldan kente geldiğinde, kente baktı ve şaşırıldı. Bir yandan bu şaşkınlığının şiirini yazdı, bir yandan da içinde bulunduğu toplumun çürümüşlüğüne şiirini yazdı. Yani ortada bir bireysel trajedi var, bir de şiirin toplumsal yönü var. Yeni dediğimiz şey, yani aslında modern şiir dediğimiz şey de budur. Yani şiirde hem bireysel trajedinin hem de toplumsal olanın bir arada olmasıdır.

Siz, şiirden bireysel trajediyi attığınız zaman, 1970'li yılların şiirleri gibi, **'70 kuşağı'** deyince bazıları kızıyor ama, o zamanın popüler şairleri gibi, bireysel trajedi yaptığınız zaman ya da sadece bireycilik yapıp toplumdan uzaklaştığınız zaman o şiir modern olmuyor. Zaten bizim **İkinci Yeni**'ye, **Servet-i Fünun**'larla başlayan sürece ilk olgun modern şiir dememizin, İkinci Yeni'ye modern şiir dememizin sebebi budur. Yani adam hem **'naylon'** diyor şiirde hem de **'bir sürü çocuğu öldürdüler'** diyor. Yani hem **dağılan Pazar yeri'**nden bahsediyor hem

de *trenlere çikolata yedirmek* gibi bir şeyler diyor. Yani bu, aslında tamamıyla modernidir. Modern olduğu için de *Yeni*'dir.

“Yenilik gücünü neden yitirdi?” deniyor başlıkta. Bir anlamda bitirdi, ama bu dönemlik bir durumdur. Mesela yeni bir şey çıkması için büyük bir şey yaşamamız gerekiyor. Mesela 1980'ler darbe yaşadı, 1990'lar darbe yaşadı, siyasî krizler vardı.

Biz ne yaşadık?

2010'lu yıllarda, en azından ben 1911'de yazmaya başlamıştım, iki büyük olay yaşadık; bir Gezi Olayları, ikincisi de 15 Temmuz Darbe kalkışmasıydı. Gezi Olaylarından sonra yazılan şiirler soyut imgelerle yazılmıştır. Sabahdan beri **imge** üzerine konuşuyoruz burada. 15 Temmuz Darbe Kalkışması'ndan sonra yazılan şiirlerde de bireysel trajedi yok.

Antoloji boyutundaki şiirlerin hepsinde *“Ebabilleriz, hepimiz tankların önüne atladık...”* falan, ama orada bireysel trajedi yok. O yüzden yenilik gücünü yitirmiş olabiliyor dönem dönem. Yani şiir önceden yenilik taşırdı, deniliyor. Evet, doğru, yenilik taşıyor, ama burada bence, bu başlıkları açmadan önce, benimki bir girizgâh olsun, sonra devam ettirsin arkadaşlar, yeniliğin ne olduğunu anlamamız gerekiyor. Dedim ya bence yenilik, edebî kişiliktir. Edebî kişilikten yoksun olmak, yani bireysel trajediyi ve toplumsal olanı aynı anda götürememek modern şiiri, dolayısıyla da yeniliği ıskalamaktır. Bbu yüzden bugün, kimi zaman, yeniliğin gücünü yitirdiğini söyleyebiliyoruz. Ama mesela bir 2010'lar Söyleşi Antolojisi hazırlamıştık, oradaki arkadaşların çoğu mesela bu benim dediğim edebî kişilik bahsine önem veren kişilerdi. Tabii onların dışında da çok kişi vardı.

Uzattım istemiyorum, kısacası, benimkisi girizgâh olsun, **yenilik** dediğimiz şey, **edebî kişilik**'tir, **bireysel trajedi**'dir. Baudelaire'in de yaptığı buydu, Turgut Uyar'ın da yaptığı buydu, bizim de yapmaya çalıştığımız buydu.

EMRE ÖZTÜRK/Atölye Yöneticisi/Şair

Teşekkür ederim. Ali Bal Hocam size soralım, **“Yenilik, öncülük edebiliyor mu şiire, edemiyor mu?”**

ALİ BAL/Şair

Programı tertip eden Türkiye Yazarlar Birliği Konya Şubesine, Ahmet Köseoğlu başkanımıza ve emeği geçenlere teşekkür ediyorum.

Adı üstünde **yeni** olan her şey sürekli caziptir, dikkat çekecektir, hiçbir zaman gücünü kaybetmez, herkesin ilgisi yeninin üzerinde olacaktır. Yeni Türk edebiyatı diye edebiyatımızda bir dönem var. Modern Türk edebiyatının ilk temelini atıldığı, dolayısıyla yeniliğe siz karşı çıksanız da bu mümkün değildir.

Hız. Mevlânâ'nın, "*Şimdi yeni şeyler söylemek lazım...*" söyleminde de anlamını bulan bu gerçekliği kimse reddedemez. Ben şöyle bir çatışma olduğunu düşünüyorum, özellikle 2010'lardan sonra daha çok teknolojiyle hemhâl olduğumuz için insanların kendilerini çok çabuk gösterebildikleri ve muhatap olunabildikleri muhataplık ortamı çok kolaylaştığı için kimsenin kimseyi böyle çok görmek istemediği veya en çok kendisinin görünmek istediği bir çağda, herkes sözünün çok müstesna olduğunu düşünüyor. Aslında bu sanat için güzel bir şeydir. Ahmet Haşim de onu demiyor muydu, yani **sanatın şahsî ve muhterem oluşu**, bu şu demek: Sürekli bir keşif içerisinde bulunan, sürekli bir özgün bir şeyler arayan kişi, sanatçı ise ve bu sanatçı ruhunu taşıyan, bu şekilde vasıfları taşıyan insanların ürettiği, ortaya koyduklarına da biz **edebî eser** diyorsak, dolayısıyla yenilik her zaman olacak ve gücünü, tesirini hiçbir zaman kaybetmeyecektir.

Tabii ki şu da önemli bir şey, bir kişi çok yaşamıştır, işte 1970'li yıllar dediniz, 1960'lı yıllarda yazarlar, az da olsa 1950'li yıllarda kendini ortaya koyan, şiirlerini yayınlayan şairlerimizden de hâlihazırda hayatta olanlar var. Sezai Karakoç üstadımız da var. Diğer taraftan mesela son ben üzerine çalışmıştım, Cevat Çapan da var, hâlihazırda bu insanlara Allah(cc) güzel ömürler versin, 90 yaşına yaklaşmış durumdalar. Kimse şunu iddia edemez, '*sizin söylediğiniz çok eskide kaldı*' diyemez. Ben, sanatçı insanın ki, sanatkârın bence sanatkarlık ortaya koyan ve müstesna kılan şey de kimseye benzemeyen, taklit, kopya yapmayan,

kimseden, belki ilham almış olabilir, ama etkilenmeden kendisini var edenler var oldukça yenilik de var olacaktır. Bu bir keşif ile alakalı bir şeydir, diye düşünüyorum. Yani Tefvik Fikret de bunu söyledi, Orhan Veli de bunu söyledi. Hâlihazırda yaşayan şairlerimizden de bugün İsmet Özel'in her bir dizesi veya denemelerindeki birden bizi şaşkırtan şey nedir, kimsenin söyleyemediğini söylemiş olmaları, kimsenin bakmadığı açıdan olaylara bakmış olmaları, onları sürekli yeni kılmıştır. Çünkü yeni, çok farklıdır. Bizim alışageldiğimiz zihin dünyamızı birdenbire darmadağın edebiliyor yeni olan bir şey. Yeni olan şeye bizim bünyemizin alışması biraz zaman alıyor, onu kabulleniş sürecimiz zaman alıyor. Bu sadece belki edebiyatta değil, sanatın diğer alanlarında da öyledir. Absürt Tiyatro diye bir şey var, baktığımız zaman orada da ilk etapta **'bu mu yani sanat?'** denilebilecek şeyler veya bugün dijitalin, teknolojinin zirvesini yaşadığımız bir dönemde bunları konuşuyoruz. Dolayısıyla bir önceki oturuma da atfen söyleyecek olursak, biz dijitalin önünü kesemeyiz. Çünkü bir değişim başlamışsa, onun önünü kesmek mümkün değildir, diye düşünüyorum. Dolayısıyla konumuz olan **"Önceden şiiri yenilik taşırdı, şimdi taşıyor mu?"** biraz olumsuz bir bakış açısıyla düşüncemizi zorlayan bir başlık atılmış bana göre, biraz zorlayıcı bir başlık diye düşünüyorum. Yenilik, hiçbir zaman gücünü yitirmeyecektir, diyebilirim ve ben teşekkür ederim.

ERAY SARIÇAM/Şair

"Yenilik hiçbir zaman gücünü yitirmeyecek" dediniz. Gerçekten yitirmeyecek midir, yani yaptığımız her şey, adına yenilik dediğimiz için kabul edip bu güçlüdür, şiiri ileri götürmüş müdür diyeceğiz? Bu ayrı bir tartışma konusu. Programdan sonra da yapılabilir. Mesela Turgut Uyar'ın, Mümtaz Zeki Taşkın'ın *Dada* şiiri, bizim şiirimize ne katmıştır?

Görsel şiir, şiirimize ne katmıştır?

Video şiir, şiirimize ne katmıştır?

Mesela bunlara da yenilik deniliyor. Bence programdan sonra bunları da konuşmalıyız. Adına yenilik dedik diye video şiir nedir yani, şiirimize bir şeyler katıyor mu, katacak mı? 60 yıl önce söylemiş adamlar, ama ortada hâlâ 'Dada' diye bir şey yok mesela.

ALİ BAL/Şair

Acaba yok mu, ya da başka bir üslupla devam mı ediyor?

VASFETTİN YAĞIZ/Şair

Tekrardan hepiniz hoş geldiniz, ilk oturumdan beri sürekli notlar alıyorum. Fakat aldığım notlar bende şöyle bir endişe uyandırdı, her not alışımında zaten bunları ben anlatacaktım, ama anlattılar, dedim kendi kendime. Açıkçası, gerçekten zihinde çok bir şey kalmadı, çünkü sabahtan beri bütün diğer arkadaşlarımız, büyüklerimiz, abilerimiz pek çok şeye değindiler, ama şunu

söyleyebilirim; ben şiirin bir onarıcı işlev görmesi gerektiğini düşünüyorum. Yanında çok önemseydiğim bir kitap getirmiştım, sadece bir kısmını sık sık, defalarca tekrar okuduğum bu kitap, Sezai Karakoç'un *İslâm'ın Şiir Anıtlarından* kitabı. Bu kitabı beğenmemin sebebi, içerisindeki şiirlerin çok iyi şiirler olması veya Sezai Karakoç tarafından yazılması falan değil. Yani bunu Vural Kaya da yazsaydı, Osman Özbahçe de yazsaydı, Eray Sarıçam veya Yusuf Araf da yazsaydı, içindeki metinler bu haliyle olduktan sonra yine önemserdim. Çünkü şiirin onarıcı gücü A şahsından B şahsına göre değişen bir şey değildir. Yani kim tarafından ortaya konulursa konulsun, o etkiyi gerçekten başarmışsa, ortaya koymuşsa, o etkisini karşı taraf da okur da gösteriyor. Bu kitaptan örnek vermek istediğim bir durum var. Kâ'b İbni Zübeyr(ra)'i hepimiz az çok biliyoruzdur. O, İslâm'ın ilk çıkışında İslâm karşıtı düşünceleriyle ortaya çıkan ve adı o şekilde etrafta yaygınlık kazanan bir şairdir. Onun hakkında gıyabında ölüm cezası hükmü veriliyor. Bunu duyunca hâliyle korkuya kapılıyor ve daha önce Müslüman olan kardeşinin de uyarısıyla Bürde Kasidesi'ni de yazarak Efendimiz(sav)'in huzuruna çıkıyor ve Müslüman oluyor, ardından da yazdığı kasideyi okuyunca Efendimiz(sav)'in hoşuna gidiyor ve hırkasını çıkarıp Kâ'b İbni Zübeyr'e hediye ediyor. Bu durum

hem hakkında söylenen bütün dedikoduları, bütün hükümleri ortadan kaldırıyor, âdeta sonlanmak üzere olan bir yaşama yeniden başlıyor, hayat kazanıyor ve o bütün endişeleri bir onarım aşamasından geçerek kendine geliyor. Dolayısıyla günümüzde yenilik, şiire ne kattı? Yenilik bir şey katacak mı, katmayacak mı, şiir nereye gidiyor, meselelerinden ziyade her ne olursa olsun şiir, eğer bu onarma işlevini sürdürebiliyorsa veya sürdürdüğü sürece bu devam edecektir. Bununla ilgili çok farklı örnekler var, ama bir örnek daha verip sözünü diğer arkadaşları vereceğim, belki sonrasında devam ederse düşüncelerimi aktarmaya devam ederim.

Ben biraz şöyle düşünüyorum; Doğu ve Batı toplumlarının inanç sistemindeki motifler benim için çok çok önemlidir. Çünkü gelişme kuramı dediğimiz bir kuram var ve bu gelişme kuramına göre insan ruhu her yerde bir ve aynıdır. Bu kuramı ortaya koyan Edward Taylor çok basit bir örnek veriyor. 11. ve 12. Yüzyıllarda var olan bir takım metinlerden hareketle bunu söylüyor. İşte o dönemde herhangi bir iletişim aracı yok, güvercin var, işte bir takım ulaklar falan var, bunlar aracılığı ile bir iletişim söz konusu iken bile Çin'in herhangi bir köyünde çocuk sahibi olamayan bir annenin çocuk sahibi olabilmek için birileri tarafından elma tavsiyesi aldığı görüyor metinde. Aynı şekilde bu sefer Afrika'nın bir kabilesinde

çocuk sahibi olamayan başka bir annenin yine aynı şekilde kabile reisi tarafından veya oradaki toplumun ileri gelenleri tarafından yine elma yemesi tavsiye edildiğini görüyor. Bakıyor ki, dünyanın iki farklı bölgesinde çocuk sahibi olmak isteyen annelere aynı şeylerin tavsiye edilmesinin 11. ve 12. Yüzyıllardaki metinlerde yer alması, onun ciddi anlamda dikkatini çekiyor ve insan ruhunun her yerde bir ve aynı olduğunu, önemli olan ihtiyaçların ortaya çıktığı anda insanların o ihtiyaçları gidermek için mutlaka bir çözüm bulacağını, bir çözüm üreteceğini ve bu araçları sürdüreceğini ortaya koyarak bunu bir gelişme kuramı adı altında dünyaya sunuyor. Çok da başarılı kuram ve özellikle halk biliminde çalışmalar yürüten arkadaşlarınız varsa daha iyi bilirler, bunu inanç sistemine de uyguluyor. Şimdi Batı inancında, Hristiyanlık veya Yahudîliği de katabiliriz, o inançlardaki ibadet ritüeli, sabit bir çizgide hareket eder. Yani A noktasından B noktasında biter. Çok basit bir örnektir, ama Ağlama Duvarını düşünelim, Ağlama Duvarı'nın önüne geçersin ve onun ötesi yoktur. Orada durursun, sabit bir noktadır, fakat Müslümanlık inancında/İslâmiyet'te inanç sistemi, sarmal bir sistemle hareket eder. İlk İslâm şehirlerinin kurulması da bu şekilde oluşmuştur. Kâbe'nin tavaf sistemini ya da Hacc ibadetinin ritüellerini gözümüzün önüne getirelim, sürekli bir sarmal hareket söz konusudur. Yani o inanç sistemindeki sarmal hareket, aslında şiir döngüsünü de kapsayan bir harekettir. Sonsuzluğa kadar sürebilecek olan bir hareketliliğin temsilidir aslında ve bu doğuştan var olan bir şeydir. Sadece kişinin ihtiyaçları doğrultusunda, eğer gerçek anlamda o ihtiyaca denk düşebilecek bir arayışı ortaya koymuşsa ve ortaya koymuş olduğu şeyler onarıcı bir işlev verecekse, o şiir devamlılık sağlayacaktır. Bunun da adı yenilik falan değil, yani bu insan için, insan ruhu için gerekli olan bir şeydir. Çünkü, şöyle bir durum var, önemli bir bilim insanı Carl Gustav Jung, ruhun özelliklerini belirtirken üç tane özellik sayıyor; birincisi, eğer insan denilen bir varlık varsa, bu varlığın muhakkak bir ruhu var, buna bütün inanç sistemleri zaten hemfikir ve bu ruhun birinci özelliğinin aktivite, yani hareket halinde olması gerektiğini söylüyor. Hareket halinde olan her şeyin muhakkak ruhunun olduğunu söylüyor. Bu konuda şu an zaten herkes aynı fikirdedir.

İkinci özellik olarak, hareket halindeki varlığın ruhu varsa muhakkak bir üretime içerisinde olacağını ve bu üretmeyi sürekli bir şekilde yapacağını söylüyor.

Üçüncü özellik olarak da o hareketlilik ve üretme aşaması içerisinde hayal dünyasında oluşan imgelerin muhakkak özerk anlamda bir yere oturması gerekiyor. Eğer kişi, imgelerini bu özerk noktaya ulaştırabilirse insan oluyor. Yani gerçek anlamda, bizim işte entelektüel dediğimiz, şair dediğimiz, yazar dediğimiz bir segmene kendini yetiştirebiliyor.

Tüm bunların arasından dikkat edilmesi gereken tek bir husus var; bütün bu eylemlerine devam ederken kullanmış olduğu malzemeler, eğer bir şarlatanlık yapmak amacıyla ortaya konulmuyorsa, ciddi anlamda insanın kendi ruhunu ve kendisini deneyimleme alanı olarak kullanıyorsa, bir başka insanlara da bir deneyimleme alanı açıyorsa, hiçbir problem yoktur. Bu görsel şiir için de geçerlidir, bu deneysel şiir için de geçerlidir, bu dijital dergicilik anlamında da geçerlidir, matbu dergiler için de geçerlidir. Çünkü geçmişte ve günümüzde de bunun çok çok güzel örnekleri vardır. Teşekkür ederim.

EMRE ÖZTÜRK/Atölye Yöneticisi/Şair

Vasfettin Hocam, Şiiri yenilik geliştirirdi, ama şimdi taşıyamıyor mu, şeklindeydi sorumuz, yani taşıyamadığı vurgulanıyordu.

VASFETTİN YAĞIZ/Şair

Öyle sorulunca bu sefer sanki yenilik taşımadığını kabul ediyormuş gibi bir algı da oluşuyor. Bence öyle sorulmamalı. Bu konuda düşüncelerimiz sorulabilir. Çünkü, dediğim gibi, yenilik taşıyıp taşımadığına o an için karar vermemiz mümkün değil, biraz zor oluyor. Daha önceki oturumda Ali Ayçil, farklı bir noktaya değindi bununla ilgili, ama ben biraz da şöyle düşünüyorum; Osmanlı dönemi için anlatılan yeni bir fıkra vardır. İki arkadaş, işte gençlik yaşlarında bir araya geliyorlar, birisi bir iddiada bulunuyor. İşte Osmanlı Devleti'nin 50 yıl sonra yıkılacağını, öleceğini, yok olacağını falan iddia ediyor. Aradan 50 yıl geçiyor ve bunlar biraz da yaşlanıyorlar. Yine birbirlerini görüyorlar *“Üstat sen, Osmanlı'nın 50 yıl sonra yıkılacağını, her şeyin biteceğini söylemiştin. Hani bak 50 yıl geçti hâlâ ayakta...”* diyor. Diğeri de *“600 yıllık bir devletin, tamam, ölüyor, ama cenazesi ancak 200 yılda kalkar, daha bir 200 yıl daha devam eder...”* diye cevap veriyor. İşte böyle bir örnek veriyor. Yenilik noktasında da ben biraz bu noktaya getirerek bakmak istiyorum. Yani bugün 2021'de var olan bir şeyin, hemen işte dünyayı değiştirmesini bekliyoruz. Hâlbuki Sezai Karakoç'un, Rasim Özdenören'in ilk kitabı için yazmış oldu yazıyı okuduğum vakit, umudum kat ve kat arttı. Gerçekten ortaya bir şey konulduğu vakit, bu 100 yıl sonra, belki 150 yıl sonra o onarıcı işlevini ortaya koyacak, o ruhun özelliklerini saydığımız üç özellikten hareketle gerçek anlamda varlığını

hissettirecektir. Çünkü şöyle bir durum var. 1960'lara kadar tıp dünyasında herhangi bir hastalık için kullanılan ilaç standarttı. İşte herkes kanser mi olmuş, tamam herkese aynı ilaç, herkesin başı ağrıyorsa aynı ilaç, herkesin kalbi ağrıyorsa, midesi ağrıyorsa belli bir standarda uygun olarak aynı ilaç tedavileri uygulanıyordu. Ama 2012 yılında Üsküdar Üniversitesi'nde *Solo Yaşam* başlıklı bir sempozyum düzenlendi. Orada dinleme fırsatı bulmuştum. Solo Yaşam başlığı altında sunulan bu sempozyumda bir makale çok ilgimi çekmişti. Günümüzde ciddi anlamda bütün hastalıklarda, aynı hastalığa yakalanan bütün bireylerde farklı bir tedavi yöntemi, bireysel olarak farklı bir tedavi yönteminin ortaya konmasının gerektiğine dair bir bakış açısı sunmuşlardı. Ama bundan 60 yıl öncesi böyle değildi. Yani 1960-1970'li yıllara kadar böyle bir şey yoktu. Ama bugün aynı hastalıktan doktora gidiyoruz, bana verilen ya da uygulanan ilaçlarla bir başkasına verilen ya da uygulanan tedavi şekli farklı olabiliyor. Dolayısıyla her şiirin tedavi/etki şekli de okurdan okura değişkenlik gösterebilir diye düşünüyorum.

EMRE ÖZTÜRK/Atölye Yöneticisi/Şair

Murat Hocam'a, dönüyoruz. Murat Hocam, eğer bir kültür endüstrisi varsa, yani yayınevleri olabilir, bu yayınevleri mesela, bu çok satıyor, hep bundan olsun, diyor mudur? Yani yenileşmenin karşısında mıdır? Böyle bir soruyla başlayabiliriz.

MURAT Küçükçifçi/Şair

Evet, biraz da şiir konuşalım, diye başlayacağım. Şundan dolayı böyle söylüyorum. Bütün oturumlar istisnasız çok fazla soyutlamalarla ilerledi gün boyu. Şiir üzerine daha çok işte teorik veya kuramsal bile diyemiyorum, yani spekülatif yorumlarla, daha çok sezgisel çıkarımlarla ilerledik. Ben böyle Frenklerden çok alıntı yapmayı sevmiyorum, ama bugün ikinci kez yapmak durumunda kaldım. *“Daima tarihselleştirelim...”* diyor, Marksist kuramcılardan biri. Ben de biraz tarihselleştirmeye çalışacağım ve çok çok kısa tutmaya çalışacağım.

Bu *“Yenilik”* neymiş ki, o kadar önemli bir şey?

Yani bizim hangi yaralı paramıza işeyecek, neye yarayacak?

“Yeni” iyi, *“eski”* kötü, demek veya bu minvalde sözler söylemek için en kolay kısmı gibi geliyor bana. Yenilik, bizde bir ihtiyaca binaen ortaya çıkmış bir şeydir. Yani birincisi yeniliği biz, Batılılaşma çerçevesinde anlamamız lazım. Yani 1890'lar, işte *Edebiyat-ı Cedide*, buradaki *‘Cedide’* işte *cedid, ceditçiler, müceddit*, ihya hareketleri, o dönemki İslâmcılık hareketleri filan, bunlarla birlikte anlamak lazım. Yani batıdan geri kalma, tarihin, zamanın bizde daha yavaş akması batıya nazaran, bunlara bir çare ararken bu kavramlar ortaya çıkmış edebiyatta da yer bulmuş kendine *Edebiyat-ı Cedide...*

Mesela Cenap Şahabettin, o dönemde benim çok sevdiğim bir mısrası var;

“Küskün medeniyet bize, kırgın bize Kâbe...” diyor.

Bunu Nâbî diyebilir miydi mesela, veya Fûzûlî diyebilir miydi?

Burada dönüşen bir hayat var, toplumsal, tarihsel ekonomik koşullar var. Bu koşullara edebiyat eşlik ediyor veya etmesi gerekiyor. Bunun için bir *‘cedit’*ten, bunun bir gerekliliğinden

bahsediliyor. Peşinden bir Millî edebiyat gelmiş. Yine *Servet-i Fünûn*'u, Edebiyat-ı cedide'yi eleştirerek, yani 'yeni' dediğimiz şey, bir önceki kuşağın yapıp ettiklerini eleştirerek kendisine yer açmış. Daha sonra Cumhuriyet döneminde 'ulusalci', belki ulusalcı demek bile yakışır kalmayabilir, daha folklorik şiirler yazılmış, Ahmet Kutsi Tecer mesela "*Orada bir köy var uzakta...*" falan demiş. Bu kendi döneminde de anlamı yoktu belki, çünkü Turgut Uyar diyor ki, bu mısrayı değerlendirirken, "*...Devlet Demir Yollarının bile kapısında, 'Gitmediğimiz yer bizim değildir...' diyor, sen nasıl 'gitmesek de, görmesek de, o köy bizim köyümüzdür...' falan diyorsun...*" diyor.

O dönemde bu folklorik şiirin yanında *Garip* şiiri ortaya çıkıyor. Tabii 1940'lardaki dönem, yani o yıllarda yenilik adına ne söylenebilirdi?

Mesela benim yine sevdiğim bir Orhan Veli şiiri;

"Neler yapmadık şu vatan için!

Kimimiz öldük;

Kimimiz nutuk söyledik..." diyor.

Bence buradaki "**nutuk**" ifadesi çok önemlidir.

Birileri ölürken nutuk söyleyen kim?

Bunu söylüyor, bence çok değerli bir tavır. Ama aynı kişi;

*“...Bir yer var, biliyorum;
Herşeyi söylemek mümkün;
Epeyce yaklaştım, duyuyorum;
Anlatamıyorum...”* diyor.

Bence yaklaştığı yer, *İkinci Yeni*'ye doğru bir yerdi, ama anlatamıyordu, anlatmasına belki izin verilmiyordu. Çünkü Gazi Paşa'ya şiir yazıyordu insanlar, kendisi yazmadı bildiğim kadarıyla.

Daha sonra İkinci Dünya Savaşı sonrası şartlar, Marşal yardımı, Amerika'nın egemenliği, değişen koşullar, Türkiye'de çok partili hayat ve bir *İkinci Yeni* vakasıyla karşılaşırız. Ama ben bunun abartıldığını düşünüyorum biraz yenilik konusunda *İkinci Yeni*'ye yapılan vurguların. En azından bugün, artık bugün yani, 2021'de artık bunun sürdürülmesi gerektiğini düşünmüyorum. Çünkü çok anakronik kaçıyor. Yani bir yerde bir yenilik başladı ve bu bir tarih üstü, zaman üstü bir ilke gibi bugün de sürdürülmesi gereken bir imge anlayışı ortaya konuldu falan gibi bir anlayış var. Ben buna katılmıyorum, yani imge veya müphemlik, muğlaklık, yeniliğin olmazsa olmaz parçalarından, şartlarından biri değil. Mesela klasik belagatte hakikat diye de bir saat var. Yani hakikat de bir sanat biçimidir. Şimdi orada, o yenilik, çok farklı şekillerde değerlendirilmiştir. Mesela demişler ki, *“Demokrat Parti'nin baskısından dolayı gizli kapalı yazdılar...”* falan. Tam tersi işte o Demokrat Parti'nin özgürlük ortamı, şairlerin genzini açtı, falan. Bunların ortasında başka çözümler de mümkündür, yani şairlerin bireysel hikâyelerine bakarak, özellikle Cemal Süreya ve Sezai Karakoç, bence orada iki isim çok önemlidir. Çünkü diğerleri önceden de şairlerdir. Yani ikinci elden önceden 2-3 tane kitabı var her birinin. Mesela Sezai Karakoç, *“Tüyler içinde gelen yeni dünya...”* diyor.

Tüy nedir?

Bir tüye dokunduğunuzu düşünün, bir de gözü kapalı dokunduğunuzu düşünün; insanı ürpertir. Yeni bir şey geliyor, ama tüyler içinde gelen **yeni dünya**, yani bizi ürperten, ne ile karşılaştığımız belli değil, devamındaki yıllarda Türkiye'nin düzeni diye kitaplar yazılacak Türkiye'de. İşte Doğu-Batı meselesi tartışılacak, bir arayış,

solda veya sağda, fark etmez. Bir mutabakat zemini arayışı da var. Bunlara eşlik ediyor bizim **yenilik** dediğimi şey. O toplumsal dönüşümle, tarihsel koşullarla, yenilik arayışının arasında bir sahici bağ olduğunu söylemeye çalışıyorum. Notlarımın üçte birini falan paylaşamadım, ama kısaca şunu söyleyeyim; günümüzde 1990'larda oluşan, 1980 kuşağı şiirine bir tepki olarak oluşan *Neoepik şiir*, *Yeni hece şiiri*, bunlardan daha geç ortaya çıkmış olmakla beraber *Yeni biçimci şiir*, bunların devamı mahiyetinde şiirler yazılıyor. Yani bireysel planda şairler bu üç tarz arasında geçişkenlikler yaratarak da olsa bir şekilde bunları sürdürüyorlar. Dolayısıyla ben, günümüzde bir kuşak kavramından bahsedilmesinin zor olduğunu düşünüyorum. Kuşak, çünkü bir mutabakat anlamı taşır. Bugün böyle bir mutabakat var mı? Özellikle Türkiye'de toplum hayatına, Türk insanının geleceğine dair bir mutabakat olmadığını düşünüyorum. Bu kuşak aldığımıza da bence etki ediyor, ama dediğim gibi, 1990'lar şiirinin üç ana unsuru veya akımı diyelim, şekil değiştirerek, kendisini yenileyerek, kendisini çoğaltarak, bazen kötü örneklerle de olsa devam ettiriyor.

Buradan bir çıkış var mı?

İşte *2010'lar*, işte *Ücra*, *Görsel şiir*, *Deneyisel şiir*, burada da yeniliğin sadece *Deneyisel şiir*'in uhdesinde görülmesini yanlış

buluyorum. Yani *Yeni* dediğimiz şey edebiyatın, daha doğrusu şiirin bütün alanlarında geçerli olması gerekiyor. Bu alanda kalem oynatan herkes için geçerli bir arayıştır. Değilse *Yenilik* dediğimizde sadece akla *Deneysel şiir*'in veya *Biçimci şiir*'in gelmesi, meseleyi çıkmaz bir noktaya götürüyor, diye düşünüyorum.

Bu yayınevleri konusunu ben pek bilmiyorum. Bu kültür endüstrisi, Frankfurt okulundan, Adorna'dan gelen bu kavramlara mesafeliyim. Bunlar yeni teknolojilere, yeni iletişim araçlarına falan mesafeli durarak, bunlar insanların zihinlerini iğfal ettiğini düşünerek ortaya attıkları kavramlardır. Türkiye'de de alıcısı çok fazladır. Hele ki son yıllarda. Ama Adorna takipçilerinin biraz da şeyi var, yani bu kültürel sürekliliğe de önem vermek gerekir. Toplumlar sabahtan akşama değişmezler, falan, diye düşünen veya en azından bunu fark eden liberal sol çevreden insanlar, Adorna'yı keşfettiler. Bizimkiler de okuyorlar, bizimkiler kimse artık... Yani o kültür endüstrisi kavramına biraz mesafeliyim. Türkiye'de de bir kültür endüstrisi olduğunu düşünmüyorum. Fransa'da gerçekten vardır, ama Türkiye'de olduğunu düşünmüyorum. Yayınevlerinin çok satanlar konusunda, şiir konusunda öyle bir arayış içinde olduklarını da kesinlikle düşünmüyorum. Çünkü şiir zaten az basıyor, bugün ortalama bir ilk şiir kitabı, tekrar baskılar, bilinen şairler, popüler isimler dışında 1000 - 1500 civarı basılıyor, 400-500 satıyor, 200 kişi okuyor, 50 kişi anlıyor, falan...

YUSUF ARAF/Şair

Herkese merhaba, öncelikle hoş geldiniz. Türkiye Yazarlar Birliği Konya Şubesine böyle bir organizasyona bizi davet ettiği için teşekkür ederim.

Ben bu konularda şöyle düşünüyorum.

Biz, yenilik getirmek mecburiyetinde miyiz?

İlla yeni bir şey yapmalı mıyız?

Bence değiliz. Şiiri taşıyan şeyin yenilik olduğunu düşünmüyorum. Şiiri taşıyan, yeni yapılan bir şeyin ya da yeni olarak iddia edilen şeyin tamamen taşıdığı şey yıkımdır.

Bugüne kadar ortaya yeni diye konan her şey, daha öncesini yıktığı için vardır.

Bugün bizler bir şiir yayınladığımızda ya da o şiir üzerine tartıştığımız zaman içinde bulunduğumuz durum, politik sebepler, ekonomik sebepler, çok fazla şairin olması, aşırı şairin olması, felaket bir şiir kitabı var ortada. Dergiler de keza öyle. Bu matbu dergilerde de öyle dijital dergilerde de öyle. Hem biz matbuya para yatırıyoruz ama dijitalde de internet yiyoruz. Bu kadar kalabalık bir alanda bizim yeni bir şey ortaya koyarak kendimizi ikna etmekten önce orayı bir aşındırmamız gerekiyor. Şairlerin çoğu da bence böyle düşünüyor. Kimi düşürebilirim, kimin yazdığı şiiri egale edebilirim? Kimse bugün, ben yeni bir şey ortaya koydum, bunu okuyun ve beni takip edin diye beklemiyor. Çünkü herkesin kafasında şöyle bir mantık var; şair narsist bir kişiliktir, egoisttir, hiçbir zaman yazılan bir şeyi beğenmeyebilir, ancak bir cepheleşme olursa, ortaya yeni bir şey çıkabilir. O yüzden biz ne yapmalıyız, karşımızdakileri egale edip eksiltmeliyiz. O zaman biz yeni bir şey yapmış oluruz. Örnek verdiğim zaman bizim yakın arkadaşımız bunları yazıyor, şunları yapıyor, diye. Daha önce yazılmış olan bir şiirin, bir akımın, etkinin hâlihazırda olan bir şeyin, daha yeni bir şey yazabiliriz ona. Yani bir Hece şiiri var ortada

ve biri çıkar öyle bir şiir yazar ki, biz şunu söylemekten kaçınmalıyız yani, *“Bunu daha önce yazdılar ki...”* diyoruz. Yazmış olabilirler. Ben anlatabildim mi derdimi? Bunu ifade edebildim mi?

Twitter’da bir arkadaşımız çok güzel bir şey söylemişti. *“Neden herkes birbirine yakın ve benzer?...”* demişti. Bir deyim vardır, *“Çünkü hepimizin donu aynı rüzgârda kuruyor...”* Hepimiz aynı sudan içiyoruz ve şiir üzerinde çalışıyor muyuz? Biz bir şiiri okurken Şair bu şiir üzerine gerçekten kafa yordu mu, yoksa sadece oturdu ve kendi okuduğu, kavradığı, tahlil ettiği şiiri mi yazdı, diye bakıyoruz.

Herkes bir yenilik getirme peşinde. Birileri görsel şiir ortaya koyuyor, Eray Hocam’ın da dediği gibi, bir görsel şiir var, bir montaj şiir var ve biz şunu bekliyoruz, *“Hadi bizi ikna et...”* Ben birilerini ikna etmek zorunda değilim, kimse birilerini ikna etmek zorunda değil. Sen o şiiri okursun, o şiir seni ikna etmiyorsa, senin için o şiirin bahsi kapanmıştır. Ama bu dönemde şöyle bir şey vardır. *“Beni ikna*

etmiyorsa, o şiir yok olmalıdır..." O şiiri ortadan kaldırmalıyım, şairi ortadan kaldırmalıyım, mecrayı ortadan kaldırmalıyım. Buna bakmamak gerekiyor. Şiirin seni ikna eden bir tarafı var mı? Şiirin sana verdiği yeni bir şey var mı senin yeni kavramına göre? Aynı söyleyişi farklı bir şekilde verdi mi? Evet, verdi. Bu seni ikna etti mi? Tamam. Benim için bu şiir güzel bir şiirdir. Bana tat verdi mi? Tamam. Hiçbir zaman bir şiirin başına bir şair otururken yeni bir şey yapayım, diye oturduğunu düşünmüyorum. Yani ben, öyle bir şiir yazmalıyım ki, arkamdan herkes, *"Orhan Veli gibi..."* desin. *"Ya sen ne şiir yazmışsın, biz de senin arkandan gelmeliyiz..."* diye bir şey planladığını düşünmüyorum.

Bence şairin çok da umursadığı bir şey değil ortaya yeni bir şey koymak. Gerçeklerle yüzleşmeliyiz, şairler şu an dijitalde bu kadar kalabalıkta, dijitalde kaymışsa şiir, görünmek istiyor ve aksi bir durum da var, bir çelişki de var; şair, görünmek istiyor, ama gösterdiği şeye eleştiri geldiği zaman bunu kabul de etmiyor.

Toparlayacak olursam, şairin illa bir yenilik getirme gibi bir mecburiyeti olduğunu düşünmüyorum. Daha önceki oturumda dergicilik ve dijital yayın hakkında konuşulanlara küçük bir şey ekleyeceğim; ben hiçbir dijital yayında şairin, dergide yayınladığı bir şiiri, aynı zamanda boş verip aman bu dijitalde de yayımlansın, bu böyle orda da görünsün, diye yayınladığını görmedim. Takip ettiğim dijital dergilerde böyle bir şeye rastlamadım. Çünkü dijital dergiler, evet, matbu dergiler kadar oturmuş tam böyle nizami bir sıralaması, dengesi olmayabilir, ama zaten biz şu an bu dijital dergileri örnek gösteremeyiz. Bu dijital dergide şöyle şöyle iyi isimler de var, diye örnek gösteremeyiz. Zaten dijital dergiler, o iyi isimler orada olmasın diye çıkıyorlar. Çünkü o iyi isimler matbu dergilerde var zaten. Alternatif yayınlar neden vardır? Oraya giremedikleri için vardır. Yani Emre, büyük bir şair, Emre orada, ben oraya giremiyorum, o yüzden benim ortaya koyacağım dijital yayında Emre olmayacak... Bu bir karşıt görüş ve bence matbu dergiyi bitiren dijital yayın değildir. Matbu dergiyi bitiren şey, Ot, Kafa, Bavul gibi böyle şairlerin portrelerini kapaklara koyan dergilerdir. Geçen bir dergide gördüm Cemal Süreya'yı çizmişler, hiç benzemiyor. Bu dergilerin bütün matbu dergileri bitirdiğini, onların tirajını düşürdüğünü, lise okurlarının, belkide üniversiteye yeni geçmiş okurların tamamen dijitalle yönelmesini, o pastayı böldüğünü düşünüyorum. Sadece kıymetli matbu dergilerde iyi dosya konularının olduğu, eskiden beri gelen matbu dergiler, Varlık, Dergâh, Hece, gibi dergilerin bence artık dijital alanlara da bir atılım yapması gerekiyor. Onlarla beraber yürümeliler.

EMRE ÖZTÜRK/Atölye Yöneticisi/Şair

Teşekkür ederiz, Yusuf Hocam şiirde kalıcı olmanın illa yenilikten geçmediğini, var olanın en iyisini yapılabileceğini beyan etti.

Eray Hocam eklemek istedikleriniz var mı?

ERAY SARIÇAM/Şair

Yine kalıcılık dedik. Türkçede yeniliğin de kalıcılığın da son tahlilde bir konjonktürel bir şey olduğunu söylemek istiyorum.

Bugün Ercüment Behzat Lav'ın adını neredeyse hiç anmıyoruz. Tevfik Akdağ'ın adını neredeyse hiç anmıyoruz. Ercüment Uçar'ın adını neredeyse hiç anmıyoruz. Mesela bugün devamlı adı geçen *İkinci Yeni* şairleri, 1970'lerde *küçük burjuva* diye aşağılanırlardı, çünkü çoğu partili değildi, şairden bile görülmezlerdi. Çünkü yani proletaryayı falan göz ardı ettikleri için, ama bugün gelinen noktada 1970 toplumcuları ya da 1940 toplumcularının adını neredeyse hiç anmıyoruz. Mesela Ercüment Behzat Lav, bugün yenilikçi şair falan denen İlhan Berk'lerin çok çok öncesinde İlhan Berk'in yapmaya çalıştığı şeylerin çoğunu yapmış bir insandır. Dediğim gibi bunlar, yenilik, kalıcılık, falan konjonktürel şeylerdir.

VASFETTİN YAĞIZ/Şair

Bugün Ercüment Behzat Lav'ı Eray Hocam hatırlamıyorsa demek ki artık onun şiirine ihtiyaç duymuyordur. Ya da bugün birisi eğer işte Necip Fazıl'ı okumuyorsa Necip Fazıl'ın şiir dünyasına ihtiyaç duymuyordur, veya onun dizelerine ihtiyaç duymuyordur. Ya da ben, bugün hâlâ Sezai Karakoç'un *İslâm'ın Şiir Anıtlarından* kitabını okuyorsam, demek ki benim ruhum ve dünyam hâlâ buradaki o metne ihtiyaç duyuyor. Yani bu bir ihtiyaçtan kaynaklanıyor.

Görsel şiirle ilgili, deneysel şiirle ilgili bazı çalışmalar var. Bu elimdeki *Buzdokuz* dergisi Ankara'da çıkan bir dergidir. 6. sayısında Kanadalı geleneksel bir şair olan Christian Campbell'in dosyasını oluşturdular.

Benim de katkı sağladığım bir dosyaydı. Az önce Murat arkadaşımız örnek verdi. 1000 - 1500 civarı basılıyor, 400-500 satıyor, 200 kişi okuyor, 50 kişi anlıyor, falan diye. Biz bu adamı merak ettik, bu adam Kanada'da deneysel şiir yazıyor, acaba orada durum ne falan diye. Dikkatimi çeken iki husus oldu, birincisi Kanada'nın nüfusu Türkiye'nin üçte biri kadar. Yani 37 milyar civarında. Türkiye'nin nüfusu ise 85 milyona yaklaşıyor. Fakat buna rağmen Christian Campbell'in deneysel şiir kitapları Kanada'da 30 bin satıyor. Demek ki Kanada'da yaşayan insanların algı dünyası, ruh dünyası buna ihtiyaç duyuyor ve alıp okuyor. Bu Türkiye'de bizler arasında böyle bir sıkıntı varsa, demek ki toplum olarak şu an için böyle bir şiire veya yenilik getirdiğini söylediğimiz o deneysel, görsel veya diğer türde olan şiirlere toplumun olarak demek ki ihtiyaç duymuyoruz artık. Çünkü başka problemlerimiz var demek ki. Ya da başka sorunlarımız var, onlara odaklanıyoruz. Veya başka ekonomik olabilir, siyasî olabilir, politik olabilir, demek ki o meselelerden kaynaklı olarak bir zaman problemi yaşıyoruz, bir vakit ayıramama, bir ihtiyaç problemi yaşıyoruz ki, böyle bir durum ortaya çıkıyor. Benim Kanada'da yaşayan insandan ne farkım var, o da insan, onun da ruhu var. Jung'ın bahsettiği üç özellik benim için de geçerli, onun için de geçerli. Hepimizin

doğuştan itibaren beraberinde getirmesi gereken özellikler aynı. Ama Kanada'da 30 bin insan o deneysel şiiri alıp inceliyor. Bununla ilgili sokaklarda graffiti yapıyorlar veya tartışıyorlar. Ama bu Türkiye'de bir karşılık görmüyorsa, Türk toplumunun, Türkiye'de yaşayanların, insanların, vatandaşların henüz bu şiire ihtiyaç duyabilecekleri insan olarak o algı henüz gelmemiş demektir. Bu, gelmeyeceği anlamına da gelmiyor. Bunu kötü anlamda söylemiyorum. Bunun, geçmişte güzel örnekleri de var.

Teşekkür ederim.

11. MEVLÂNÂ ŞİİR ŞÖLENİ

ALİ BEKTAŞ/Sunucu

Sayın Karatay Belediye Başkanım, Sayın Konya İl Kültür ve Turizm Müdürüm, Türkiye Yazarlar Birliği Sayın Onursal Başkanı, Değerli Konya Büyükşehir Belediyesi Eski Başkanı, Türkiye Yazarlar Birliği Sayın Genel Başkanı, Türkiye Yazarlar Birliği Konya Şube, İstanbul Şube ve Şanlıurfa Şube başkanları, çok kıymetli şairler, değerli konuklar, Türkiye Yazarlar Birliği Konya Şubesinin Karatay Belediyesi ve Konya İl Kültür ve Turizm Mürürlüğü birlikteliğiyle düzenlediği 11. Mevlânâ Şiir Şölenine hoş geldiniz, sefalar getirdiniz.

Değerli konuklar, 11 yıldır Türkiye Yazarlar Birliği Konya Şubesi tarafından yapılan Mevlânâ Şiir Şöleninin 11.sinde sizlerle beraberiz, bu sene ilk defa olarak Türkiye Yazarlar Birliği Konya Şubesi Şiir şölenini Atölyelerle taçlandırdı. Bugün yapılan ve üç oturumda tamamlanan Şiir atölyelerinin ardından Şiir Şöleni için sizlerle beraberiz. Atölyelerimize katılan çok değerli şairlerimiz bu akşam bizlerle şiirlerini paylaşacaklar. Elbette Anadolu insanının mana ve söz sultanı Hz. Mevlânâ'nın bahçesinde onun huzurunda icra edilecek bu şiir şöleninin memleketimizin edebiyat dünyası için, literatür dünyası için ayrı bir değeri var.

Hz. Mevlânâ Efendimizin çok kıymetli torunları Esin Çelebi Hanımefendi ve kıymetli eşleri Osman Çelebi Bayru Bey de bizlerle beraberler, hoş geldiniz efendim, sefalar getirdiniz.

Şairlerimizi dinlemeye geçmeden önce 11 yıldır Karatay Belediyesinin desteğiyle şiir şölenlerini icra eden Türkiye Yazarlar Birliği Konya Şube Başkanımız Sayın Ahmet Köseoğlu hitap edecekler, başkanımızı davet ediyorum, lütfen buyurun.

AHMET KÖSEOĞLU/TYB Konya Şb. Bşk.

Çok kıymetli şeref başkanımız, ağabeyimiz, büyüğümüz, genel başkanımız, Çelebi Hanımefendi, Karatay Belediye Başkanımız Hasan Kılca, İl Kültür ve Turizm Müdürümüz, İlçe Başkanımız ve çok değerli şair arkadaşlar ve şair sever Konyalılar, şiirimize, şiir şölenimize, şiir güzelliğine hoş geldiniz, hoşşa geldiniz, hoşlar getirdiniz, hoşlar götürün inşallah.

Aslında Karatay Belediye Başkanımızla dün bir istişare de yaptık, Türkiye’de ve dahi dünyada birtakım hadiseler cereyan ediyor, dolayısıyla böyle bir zamanda ne yapmak lazım, elbette ki şiir de okumak lazım diye karar verdik. Doğrusu şiirin değiştirici, dönüştürücü gücüne inanıyoruz. Dilimizin gelişip zenginleşmesinde en önemli etkenlerden biri elbette ki şiirimizdir, bunu da biliyoruz ve bu olayların modern şiirimizin derinlerinden iz bularak bugüne ve bunu da zenginlikler katarak yarınlara taşıdığını düşünüyorum. Dolayısıyla şiirimizle birlikte Türkiye üzerinde ve dünyadaki hadiselerin şiirimizin programını etkilemeyeceğini de düşünerek başkanımızla programa devam kararı aldık.

Burada güzel insanlar Türkiye’nin dört bir yanından koşup geldiler. Ordu’dan, Giresun’dan, Karadeniz’in batısından, doğusundan ve dahi Bandırma’dan, Balıkesir’den, Maraş’tan, şair arkadaşlar,

Konya'da büyük şairimiz Hz. Pîr'imizin eteğinde, gölgesinde buluştular. Rabbimize şükürler olsun. Tabi ki sözlerimin en başında söylediğim gibi, ülkemizin bir tarafında orman yangınları oldu, ciğerlerimiz yandı. Bir tarafında da sel ile ilgili imtihanımız hâlen devam ediyor. Dolayısıyla Rabbim, bu imtihanda bizi ferasetli kıl-sın ve yardım etsin inşallah, diye niyaz ediyorum, dua ediyorum. Bu imtihanımızda terk-i hayat eyleyen, dünyadan göçen ve sağlık sıkıntıları olanları da burada anmaktan geçemeyeceğiz. Rahmet-i Rahman'a kavuşanlara Allah(cc)'tan rahmet diliyoruz ve bütün arkadaşlarımızdan dileğimiz şudur ki, belki dünyada bu anlamlı olabilir, Rahmet-i Rahman'a kavuşanlara bir Fatiha gönderelim inşallah.

Değerli büyüğümüz, ağabeyimiz, Konya eski Büyükşehir Başkanımız ve milletvekilimiz Halil Ürün Bey de geldiler. O da şiir gibi adam, şiir okur, şiir yazar, şiirle iştigal eder. Dolayısıyla ona da hoş geldiniz diyoruz.

Burada Türkiye Yazarlar Birliği'nin 1978 yılından bu yana bayrağını taşıyan değerli büyüğümüz, D. Mehmet Doğan Ağabeyimiz var. Bir süredir başkanlığını yapan Musa Kazım Arıcan Bey var, Karatay belediye başkanımız Hasan Kılca Bey var, kıymetli başkanlarımız ve diğer arkadaşlar da kısa selamlamalar yapacakları için, bütün misafirlerin bu hoş ortama, güzelliğe, hoşluğa iyi ki geldiniz diyorum, hoş geldiniz, şeref verdiniz diyorum, saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

ALİ BEKTAŞ/Sunucu

Türkiye Yazarlar Birliği Konya Şube Başkanımıza çok teşekkür ederiz bütün katılımcılar adına, kendileri de ifade ettiler, memleketimizde elbette istemediğimiz hadiseler var, Cenâ-ı Hakk merhametiyle, lütfuyla muamelede bulunsun memleketimize. Biraz evvel, eski Konya Büyükşehir Belediye Başkanımız ve milletvekilimiz Halil Ürün Beyler teşrif ettiler. Başkanım hoş geldiniz, 1990'lı yıllar boyunca fuarda yapılan şiir şölenlerini sunuyordum, sizin başkanlığınız dönemlerinde. 25 yıl sonra tekrar şiir şöleni sunmak nasip oldu ve o da sizin gelişinize nasip oldu, eyvallah.

Bosna Hersek savaşı devam ederken Aliya İzzet Begoviç, nehir kenarında çamaşır yıkarlarken şarkı söyleyen, ama savaş dolayısıyla şarkı söylemeyi bırakan kadınları çağırmış ve niye şarkı söylemediklerini sormuş.

Kadınlar, "*savaş var...*" demişler.

Aliya İzzet Begoviç, "*Biz, savaşı sizin çamaşır yıkarken söylediğiniz şarkıların neşesiyle kazanacağız...*" demiş. Bu şiir şöleni de elbette bu aşkla, bu iştiaqla Konya'da sözün sultanının huzurunda yapılmaya devam edilecektir inşallah.

Geçen sene, malûmunuz, salgın dolayısıyla 10. Mevlânâ Şiir Şöleni dijital olarak yapılmıştı ve orada da bendeniz vazife almıştım, bu sene 11.sinde böyle yüz yüze görüşmek ayrıca güzel, şimdi Konya İl Kültür ve Turizm Müdürümüz Abdülsettar Yarar Bey hitap edecekler, buyurun efendim.

ABDÜLSETTAR YARAR/Konya İl Kültür Müdürü

Sayın milletvekilim, sayın şeref başkanım, Hz. Mevlânâ Efendimizin değerli evlatları, kıymetli Karatay Belediye başkanım, çok kıymetli AK Parti İlçe başkanım, yıllardır Konya'da bu faaliyetleri büyük bir özveri ile sürdüren değerli Türkiye Yazarlar Birliği Konya Şube başkanıyla birlikte siz

hazirunu, huzur-u Mevlânâ'da hürmet ve muhabbetle selamlıyorum.

Bu yıl 11.si yapılan bu şiir şöleni, Konya'mızda yapılan marka faaliyetlere yeni bir marka faaliyet olarak katılmıştır. Aslında bu marka kimliğini birkaç yıldır daha da baskın bir biçimde ortaya koymaktadır. Bu faaliyetlerin yürütülmesinde tıpkı burada bugün olduğu gibi Karatay Belediye başkanımız burada ve onun dışındaki Büyükşehir Belediye başkanımız ve diğer ilçe başkanlarımız, hakikaten Konya'daki kültür ve sanat etkinliklerine hem içerisinde yer alarak hem de maddî manevî destekleriyle çok büyük katkılar sunuyorlar. Ben de kendilerine huzurlarınızda teşekkürlerimi arz ediyorum.

Değerli hazirun, tabii afet olarak nitelendirilen son zamanlardaki hadiselerde canlarını kaybeden insanlarımıza Cenâb-ı Hakk'tan rahmetler diliyorum, yakınlarına ecir sabırlar diliyorum.

Bu marka faaliyetlerden birisi olan Şiir Şöleni'nin yanı sıra çok yakinen bildiğiniz gibi Konya'nın en önemli kültür sanat faaliyetleri ki, Türkiye'de en eski kültür sanat faaliyeti olarak bilinir, *Şeb-i Arus* Törenleri, Hz. Mevlânâ Efendimizin Hakk'a yürümesinin yıldönümünde gerçekleştirilir, diğer bir faaliyetimiz yine marka faaliyet olarak arz ediyorum, bu yıl 18.si yapılması düşünülen Uluslararası Mistik Müzik Festivali Hz. Mevlânâ'nın doğum günü olan 30 Eylül'de yapılan bir etkinlik, bir diğeri de yine Hz. Mevlânâ Efendimizin Konya'yı teşriflerinin yıldönümü olan 3 Mayıs'ta yapılan, bu yıl salgın nedeniyle dijital ortamlarda gerçekleştirilen, ama önümüzdeki yıllarda inşallah salon etkinlikleriyle de daha büyük kitlelere ulaşacağını öngördüğümüz *Sûfi Sinema Günleri* ve bir de *Mevlânâ Şiir Şöleni*'mizdir.

İnşallah önümüzdeki yıl, Hz. Mevlânâ Efendimizin Hakk'a yürüyüşünün 750. Yılı olacak, Türkiye Yazarlar Birliği Konya Şube başkanı, değerli arkadaşım Ahmet Köseoğlu Bey'e buradan diyorum ki; inşallah bu şiir şölenine katılan şair arkadaşlarımızı önümüzdeki sene uluslararası nitelikte, daha geniş katılımlı, birkaç güne sirayet edecek olan bir etkinlik olarak hazırlanma konusunda biz her zaman sayın başkanımızın yanındayız. İnşallah o günleri birlikte görürüz.

Değerli hazirun, inşallah önümüzdeki Şeb-i Arus günlerine şu anda perdelenmiş olarak bulunan Kubbe-i Hadra'nın da perdelerinin indiği, diğer bazı faaliyetlerimizin de artık *Şeb-i Arus*'ta daha rahat yapılabileceğini ümit ederek Cenâb-ı Hakk'ın o günlere hepimizi sağlık içerisinde kavuşturmasını niyaz ediyorum. İnşallah bu faaliyetlerin memleketimizin kültürel coğrafyasına ciddi katkılar sağlayacağına inanarak hepimizi bir kez daha hürmet ve muhabbetle selamlıyorum.

ALİ BEKTAŞ/Sunucu

Karatay Belediye Başkanımız sayın Hasan Kılca hitap edecekler, buyurun sayın başkanım.

HASAN KILCA/Karatay Belediye Başkanı

Çok değerli onursal başkanımız, değerli Türkiye Yazarlar Birliği genel başkanımız, Konya şube başkanımız, çok değerli milletvekilimiz önceki dönem belediye başkanımız, İl Kültür ve Turizm müdürümüz, çok değerli ilçe başkanımız, Mevlânâ Hazretlerinin değerli evlatları, çok değerli şiir dostları şairlerimiz, hepimiz 11. Mevlânâ Şiir Şöleni'ne hoş geldiniz, Şeref verdiniz.

Önceki konuşmacı arkadaşlarımızın da bahsettiği gibi ben de tabii afetlerden dolayı hayatını kaybeden kıymetli hemşehrilerimize Allah'tan rahmet diliyorum, yakınlarına başsağlığı diliyorum, Hazreti Pîr'in huzurunda Rabb'ime dua ediyoruz, inşallah bir daha böyle acılar, böyle afetler yaşatmasın ülkemize, milletimize. Zor günler geçiriyoruz, tabii bu programa da devam etmek durumunda idik, önceden planlanmıştı, inşallah dua mahiyetinde olur, dua niyetinde olur. Rabb'imize hep birlikte dua etmiş olalım.

Yüzlerce yıl dünyanın dört bir tarafında ve çok geniş bir coğrafyada büyük izler bırakan ecdadımızın, tüm insanlığın hayran kaldığı

ve her yanı muhteşem tarih, kültür ve medeniyet kokan toprakları, bizlere miras olarak bırakmıştır.

Sultan Veled'in;

*“Sen Anadolu kıtasının başşehrisin,
Her küçük şehir bir kumandan gibidir,
Sen onların başında padişah gibisin.
Her kale parlayan bir yıldız gibidir,
Sen o yıldızların başında ay gibisin.*

Ey Konya, sen devlet ve yüceliksin...” dizelerindeki eşsiz ifadelerinde anlatıldığı gibi şiir ne kadar derinse, son dizede bahsedilen kadim şehrimiz Konya da fikir, ilim, medeniyet ve edebiyat alanında bir o kadar derin bir şehirdir.

Bu sanat faaliyetlerini başlatan abimiz, önceki dönem Büyükşehir Belediye başkanımız aramızdadır. Yaklaşık 30 yıl kadar önce bu faaliyetleri başlatmıştır. Kendisine teşekkür ediyorum.

“Men yeşfa' şefaaten haseneten yekün lehu nasibun minha...” (Kim güzel bir işte) aracılık ederse, ona o işin sevabından bir pay vardır...) (Nîsâ, 85.) buyuruyor Rabb'imiz.

Yani kim bir hayıra vesile olursa ona bir sevap vardır, bu hayırlar, güzel işler devam ettikçe de bu sevaptan nasibini alacaktır. İnşallah bundan sonraki süreçte de Türkiye Yazarlar Birliği ve Konya Şubemizin de büyük gayretleri ile bu sanatsal faaliyetler ilelebet devam eder şehrimizde.

Konya, yüzlerce yıllık geçmişimizden günümüze kadar birçok önemli edebiyat insanı yetiştiren birbirinden kıymetli eserlerin ortaya çıkmasına şahitlik eden aziz bir şehirdir. Bizler de belediyeler olarak şiire, sanata, edebiyata ve kültüre destek vermeye devam edeceğiz. Bu yıl inşallah, 55'incisini düzenleyeceğimiz Âşıklar Bayramı ile ilgili âşığımız aramızdalar, onunla da istişare ettik. Konya'da bazı kültürel hizmetler vardır ki, ulusal ve uluslararası düzeyde kesintisiz devam ediyor hamdolsun.

Tabii *“Söz uçar yazı kalır...”* dedik, Türkiye Yazarlar Birliği Konya Şube başkanımızla birlikte şimdiye kadar düzenlenen 10 şiir şölenindeki şiirleri kitap hâline getirdik. Onu da sanatseverlerin

hizmetine sunmuş olduk. Bu da belediyemizin ve Türkiye Yazarlar Birliği Konya Şubemizin işbirliği ile gerçekleştirmiş olduğu çok güzel bir faaliyet oldu.

Karatay Belediyesi olarak bizler ilim, fikir, kültür, düşünce hareketlerini önemsiyoruz ve her vesileyle bu adımları ve projeleri desteklemeye devam ediyoruz, devam da edeceğiz inşallah.

Değerli söz üstatlarımız, kıymetli misafirler, tabii burada sözün üstadları var, ben sözlerimi fazla uzatmayacağım. Mevlânâ Şiir Şöleni'mizin 11'incisine ulaşmış olmanın büyük heyecanını ve mutluluğunu yaşıyorum. Bizlere şiir ikramında bulunacak olan bütün kültür - sanat insanlarımıza ve bu programda büyük emeği geçen TYB Konya Şubesi'ne ve tüm paydaşlara, tüm içtenliğimle en kalbî teşekkürlerimi sunuyorum, hepinizi Allah(cc)'a emanet ediyorum.

ALİ BEKTAŞ/Sunucu

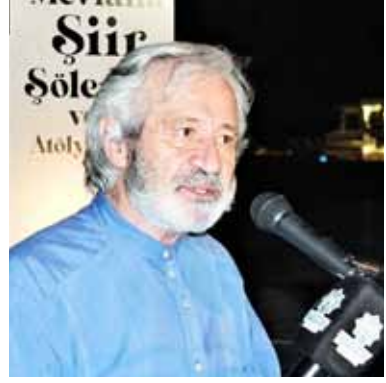
Efendim, başkanımızı dinleyince Hz. Mevlânâ'dan bazı alıntılar yapmak istedim, ama Hicabi Kırlangıç Hocamdan da hicap ettim. Hicabi Hocamın olduğu yerde Hz. Mevlânâ'ya dair konuşmak ben-deniz için biraz zor, ama Hicabi Hocamdan öğrendiğim bir şeyi söyleyeyim; Arapçada aynı harflerle yazılan kelimeler, hemen hemen aynı anlamı karşılıyorlarmış. Böyle olunca şiir, şuur, şair, arş ve şariat kelimeleri birbirleriyle anlamdaş sayılabilirlermiş.

Şimdi Türkiye Yazarlar Birliği Onursal Başkanı Sayın D. Mehmet Doğan Ağabeyimiz hitap edecekler. Lütfen buyurunuz, saygıdeğer hocam.

D. MEHMET DOĞAN/TYB Onursal Başkanı

Efendim, hayırlı akşamlar diliyorum. Öncelikle şairlerimizi selamlayarak başlamak istiyorum. Bugünün kahramanları onlardır ve tabii şiir severleri, edebiyat dostlarını ve bu programın düzenlenmesinde rolü olan, emeği geçen değerli belediye yöneticilerimizi ve Türkiye Yazarlar Birliği Konya Şubesi Başkanımızı, ilgililerini sevgiyle, saygıyla selamlıyorum.

Bugün dünyanın gelmiş geçmiş en büyük şairlerinden birinin mekânının, mezarının, makamının, yaşadığı yerin bulunduğu yerde bu şiir şöleni yapılıyor. Mevlânâ, gerçekten Farsçanın dört büyük şairinden biridir, dünyanın da en büyük şairlerinden birisidir. Hatta biraz önce aklımdan şöyle geçti; ben mütekait bir şairim, şiiri 50 sene önce bıraktım, o zamanlar bir gün deselerdi ki, *“Mehmet doğan, Hz. Pîr’in huzurunda bir şiir şöleni yapılacak ve orada sen şiir okuyacaksın...”* asla şiiri bırakmazdım.

Efendim, ben bu şölene yıllardır davet ediliyorum, hep bir mâni çıkıyor, hatta bir defasında İzmir’de havaalanından geri döndük, sefer iptal edildiği için, o yüzden konuşulacak çok şeyim var, o yüzden buraya da bir sürü şeyler yazıp getirdim. Diyorum ki, önce bu uzun bir konuşmayı yapayım, bu uzun konuşmadan herkes sıkılsın, benden sonra şiir okuyacak olanların şiirleri daha fazla ilgi çeksinsin. Ama neyse öyle yapmayacağım, mademki şiir şölenindeyiz, biz de teberrüken bir şiir okuyarak başlayalım. Elbette kendi şiirimiz değil; kimin olduğunu tahmin edenler ve bilenler çıkacaktır elbette:

*“Ol kim gide uzak yola gerek azık ala bile
Almaz ise yolda kala irmeye hergiz menzile
Virdi sana malı Çalap ta hayra kılsın sebep
Hayr eyle kıl hakkı talep vermeden ol malin yeke
Bugün sevinirsin benim altunum akçem çok deyu
Anmaz mısın ol günü kim muhtaç olasın bir pula*

...

*Yoksul isen sabreyle gil ger bay isen hayreyle gil
Her bir hale şükreyle gil Hak döndürür haldan hala
Hakka bana ne mal gerek dileğim eyu hal gerek
Ne kıl gerek ne kal gerek kendüzeni bilen kula..."*

Bu akşam, Anadolu'da şiirin kaynadığı yerdeyiz; burası Selçuklu sarayının gül bahçesi, devrin sultanı bu bahçeyi zamanın âlimler sultanına bahşetmiş. Şiirimizin bereketli toprağı burasıdır. İşte o gür kaynak, bu topraklarda meydana çıkan edebiyatın esasını teşkil etmiştir. 13. Yüzyılda farsça yazılan Mesnevî, düşman istilasını ile dağılan, parçalanan bir coğrafyada bir vahdet ifadesi idi. Mevlânâ on binlerce beyitlik eserinde işte bu vahdet arayışını hikâyeye etti. Daha sonra ortaya çıkan edebiyatçılar, şairler için Mesnevî vazgeçilmez bir kaynaktı. Ben derim ki, Anadolu'da teşekkül eden Oğuz Türkçesi edebiyatın çıkış noktası da burasıdır.

Bu akşam vakti Türkiye'nin dört bucağından bunca şairin burada cem olması boşuna değildir! Yedi asırlık bereketin kaynağı topraklardayız.

1990'lı yılların başında Türkiye Yazarlar Birliği, ülkemizin bazı şehirlerinde şiir şölenleri düzenlemeye başladı. Türkçenin Uluslararası Şiir Şöleni de ilk olarak 1992'da Bursa ve Konya'da başlatıldı. Balıkesir'de Dursunbey - Suçıktı, Çorum, Ordu, Erzurum ve Konya bunların en belli başlılarıdır. Çorum şölenleri Ârif Ersoy hocanın başkanlığı süresince yapıldı, onu da burada rahmetle yâd ediyoruz. Hatta bir defasında uluslararası bir şölene dönüştü. Suçıktı şöleni yaz günlerinde atmosferi ile bilhassa etkileyici idi. Açık bir şölendi, gelen katılabilirdi, kimse geri çevrilmezdi. Epeyce sürdü, fakat o da bir başkan değişikliğinden sonra veda etti.

Konya şölenleri bu bakımdan bilhassa önemlidir. Aradan geçen bunca zamana ve başkan değişmelerine rağmen kesintiye uğramadı. Doğrusu da budur, kültür sürekliliktir. Burada belediyelerimizin kararlılığı yanında Konya şubemizin hakkını da teslim etmek lâzım. Diğer şehirlerimizde de Konya'daki gibi şubelerimiz olsa idi, durum farklı olabilirdi.

Türkçenin Anadolu Macerasının Başlangıcı: 13. yüzyıl

Anadolu'da Türkçenin yazı dili, edebiyat dili olması macerasının başlangıcının, 13. Asrın başlarında aranması yanlış olmaz.

Selçuklularının Anadolu'daki ikinci asrı, yani 12. yüzyıl; birçok bakımdan mühimdir. Malazgirt zaferinden 25 sene sonra başlayan Haçlı seferleri yüz yıllık bir süre içinde Anadolu Selçuklularını meşgul etti. Anadolu'nun fatihleri başkentlerini asıl hedef olarak seçtikleri İstanbul'un burnunun dibindeki İznik'ten Konya'ya taşımak zorunda kaldılar. Dördüncü Haçlı seferi 1202-1204 arasında yapıldı ve Anadolu'ya geçmeden İstanbul'un Latin işgali ile sona erdi. Vatan edinilen topraklarda medeni varlığımızı göstermek için şartlar böylece olgunlaştı.

1175'te Anadolu'da bir gaza beyliği olarak ortaya çıkan Danişmendliler, merkeze bağlandı. 1176'da Miryokefolon Savaşı sonucunda ağır bir mağlubiyete uğratılan Bizans, Anadolu Selçukluları için tehlike olmaktan çıktı. 2. Süleymanşah devrinde, 13. Asrın başlarında, Anadolu birliği geniş ölçüde sağlandı. Erzurum merkezli Saltuklu beyliği Selçuklu'ya katıldı. Mücadelelerle geçen bu yüzyıl, Anadolu'ya yerleşme ve kökleşme asrı olarak görebiliriz. Böylece, Anadolu'nun bütünlüğü ve emniyeti sağlandığından istikrarlı bir idare ve ticaretin, ilimlerin ve sanatların gelişmesi için zemin teşekkül etmiş oldu.

13. Asrın ilk yarısı, Anadolu Selçuklu Devleti'nin zirvesidir. Bu zirveyi Alaeddin Keykubat (Uluğ Keykubat) temsil eder. 1220-1237 arasında saltanat süren Alaeddin Keykubad devrinde Anadolu baştan başa umran eserleri ile donatıldı. Hanlar, kervansaraylar, köprüler, darüşşifalar, saraylar, tersaneler, camiler inşa edildi. Refah seviyesi yükseldi.

Alaeddin Keykubad'ın ölümünden birkaç yıl sonra ciddi sarsıntılara yol açan Babaî isyanı başladı (1240). Onun ardından, birkaç sene sonra meş'um Köseadağ Muharebesi cereyan etti (1243). Moğollara karşı kaybedilen bu muharebeden sonra Anadolu Selçuklu Devleti'nin zor günleri başladı, 1308'de son Selçuklu sultanı II. Gıyaseddin Mes'ud'un vefatı ile Anadolu Selçuklu Devleti tamamen ortadan kalktı...

İşte bu yükselişe başlayan ve çöküşle sona eren yüzyılda Anadolu'da Türkçe edebiyatın yolu açıldı.

Fuad Köprülü 1926'da Anadolu'da ilk Türkçe edebî eserin Ahmed Fakih'in Çarhname mesnevîisi olduğunu öne sürmüştür. Anadolu'da ilk yazılı eserlerin Farsça ve Arapça olduğu, Türkçe eserlerin onlardan sonra geldiği biliniyor. İlk Türkçe eserlerin edebî metinler olmadığı da anlaşılıyor. Mikâil Bayram, Hekim Bereket'in *Tuhfe-i Mübarizî* isimli tıpla ilgili kitabının Anadolu sahasında ilk Türkçe eser olduğunu öne sürüyor. Daha önce Şahabeddin Tekindağ bu eseri tanıtmış.[1] Hekim Bereket Arapça eserini Danişmend emirlerinden Mübarüzî'd-din Halifet Gazi'ye sunmuş, o da arapça olan eserin Farsçaya ve Türkçeye çevrilmesini buyurmuş. Halifet Gazi'nin Türkçe eser yazılmasını teşvik ettiği anlaşılıyor. Halifet Gazi'nin baba ve dedesi *Danişmendname* kahramanları arasında imiş.[2] Danişmendoğlu Melik Ahmed Gazi'nin Bizans'la mücadelelerini destanî bir tarzda anlatan "*Danişmendnâme*"nin de 13. asır ortalarında Dânişmend ilinde, Tokat'ta yazıya geçirildiği de hatırlanmalıdır.

Türkçe kelimeler de ihtiva eden Evhâdü'd-din Kirmânî'ye (1164-1238) ait bir gazelin *Tuhfe-i Mübarizi* ile eş zamanlı yazılmış olduğu ileri sürülmektedir.

"Mârâ ezeddür mescîd der-i hammâr olısar

Seccâde neyem lâyık mârâ ân nâr olısar

Evhadî dervişleri bu şiiri topluca ilâhî olarak terennüm ederlermiş..."[3]

Mağlubiyetin Türkçeye Açtığı Yol

Anadolu Selçuklu Devleti'nin çöküş süreci, merkezî iktidarın tesisini kaybetmesi, böylece Farsça yazışan bürokrasinin geri plana düşmesi ve yeni elemanlarla takviye edilememesi, Anadolu'da Türkçenin yolunu açmıştır. Türkleşen Anadolu'da Farsça bilenlerle bürokratik yönetimi sürdürmek giderek güçleşmektedir. Diğer taraftan geniş kitleleri gözetmek ihtiyacını hisseden tekke/tasavvuf ehlinin Türkçeye ilgisi Türkçe çığırının açılmasında mühim rol oynamıştır.

Böylece dilde bir geçiş devri gözlenmeye başlamıştır. Farsça metinlerde Türkçe kelimeler görülür olmuş, mülemma denilen Türkçe ile karışık şiirler yazılmıştır. En başta Farsçanın dört büyük şairinden biri (diğerleri: Firdevsî, Sadî, Hâfız) olarak sayılan Anadolu'nun merkezinde, Konya'da eserlerini Farsça olarak söyleyen/yazan Mevlânâ mülemma (karışık) bazı beyitler yanında sırf Türkçe beyitler de söylemiştir.[4]

Onun oğlu Sultan Veled, Farsça yazmakla beraber, eserlerinde Türkçe oranını hayli artırmıştır: *İbtidaname*'sinde 76 beyit, *Rebabname*'sinde 162 beyit, Divan'ında 128 beyit. Ve nihayet bütünüyle Türkçe eser veren Ahmet Fakih, Şeyyad Hamza ve Hoca Dehhânî gibi şairlerin yetiştiği görülmektedir. Bu şairler arasında Yûnus Emre'nin müstesna bir yeri vardır. Bu dört şairin Mevlânâ çağını idrak etmekle beraber, onlardan genç oldukları ve 14. Asrı gördükleri dikkate alınırsa, Anadolu'da Türkçe edebiyatın bir zaman meselesi olduğu düşünülebilir. Farsçanın tesiri azalırken, Türkçe kendini göstermeye başlamıştır.

Mevlânâ'nın *Dîvân-ı Kebir*'indeki bu Türkçe beyti de Yûnus Emre'den önce söylediğini tahmin edebiliriz:

“Okçulardır gözleri hoş nişandır kaşları

Öldürür yüz süvari kimdir ol Alparslan

(O güzel, okçu gözleriyle, nişan almaya uygun kaşlarıyla, yüz süvari öldüren Alparslan gibidir...)

Bu beyit, Anadolu'da Türkçe şiirin büyük başlangıcını Mevlânâ'nın yapabileceğini bize gösteriyor. Başka bir şeye daha işaret ediyor: Anadolu'yu bize açan büyük Alparslan'ın hatırası yaşıyor ve Mevlânâ onun ismini zikretme ihtiyacını hissediyor.

Bu güzel Türkçe beytin sahibi Mevlânâ, geçiş döneminin başında bulunması itibarıyla Türkçe edebiyatın büyük başlatıcısı olamamıştır. O bir nesil erken gelmiştir. Buna rağmen, onun muazzam Farsça külliyatı yanında Türkçe mısralar, beyitler yazması da büyük ehemmiyet taşımaktadır. Ayrıca eserinin dil dışı tesiri edebiyatımızın gelişmesinde daha mühim bir rol oynamıştır.[5] Anadolu'da ondan sonra ortaya çıkan muazzam Türkçe edebiyatın temelinde Mevlânâ'nın

eserleri, bilhassa Mesnevî'si vardır. Yûnus Emre'nin beslendiği esaslı kaynak da onun eseridir.

Beylikler döneminde Anadolu'da Türkçe edebiyat gelişmeye devam eder. Osmanlılar Anadolu'da siyasî birliği kurarak yazı dilinin müşterekliğini sağlamışlar, böylece Yûnus Emre'nin büyük başlangıcını ileri bir safhaya taşımanın zeminini hazırlamışlardır. Osmanlı Devleti'nin kuruluşunda Osman Bey'in rolü ile Yunus Emre'nin Anadolu'da edebî Türkçenin teşekkülündeki kurucu rolü mahiyet itibarıyla benzeşir. Bu sebeple Anadolu'da ortaya çıkan edebiyatımızı baştan itibaren "**Osmanlı edebiyatı**" olarak kabul etmek yanlış olmaz.

Burada biraz da Konya - Ankara ilişkileri üzerinde duralım. Ankara, Selçuklular zamanında şehzade sancağı idi. Sultan Mes'ud gibi, Alaeddin gibi hükümdarlar, şehzadeliklerinde bu sebeple Ankara'da bulunmuşlardır. Hatta kardeşine karşı saltanat iddiasında bulunan Alaeddin, ordusuyla Ankara kalesine sığırır. Bir yıl burada mukavemet eder. Şehrin tahrip edilmesini önlemek için teslim olur, Malatya'da bir kaleye hapsedilir. Ankara'da onun adını iki eser yaşatır: Aleaddîn Camii ve Akköprü.

Nâzım ve şârih

Mesnevî'yi Mevlânâ yazdı, yani nazmetti, nâzımı odur. Peki kim serh etti? İsmâil Rusûhî Efendi. O bir Ankaravî, yani Ankaralı! Bu sebeple ona Hazret-i Şârih denilir. İsmâil Efendi'nin gözleri görmez olur, Konya'nın yolunu tutar. Şeyh Bostan Çelebi'nin Mesnevî'den şiirler okuduktan sonra "*gözünün iyi olması, Mesnevî şerhetmenizin hediyesi olacaktır...*" dediği nakledilir.

Ankaralı İsmâil Rusûhî'nin hizmeti sadece şarihliği ile sınırlı değildir, O Mevlevîliğin sistemleştirilmesi yönünde güçlü bir tesir uyandırmıştır. Mesnevî okumaları, mesnevihanlık onun çizdiği çerçevede yürütülmüştür. Minhac, Risale-i Muhtasar ve diğer mevlevîlikle ilgili eserleriyle de tarikatın sözlü geleneğini yazılı hale getirdiğini söyleyebiliriz.

Bu "**şerh**" konusuna bir Ankara parantezi daha açalım: Meşhur Mesnevî şârihleri arasında bulunan Âbidin Paşa'nın uzun

süre (10 yıla yakın) Ankara valiliği yaptığını da hatırlayalım. O meşhur şerhini de Ankara'da kaleme almıştır.

Bir de sahnenin kapanışı vardır. Ankaralı derviş Mehmed Dede, tekkeler kapanınca Âsitane'deki hücreni terk etmez. Bir rüya görmüştür. Hazret-i Mevlânâ rüyasında Dede'nin eline bir süpürge tutuşturur ve dergâhın içini ve dışını süpürmesini söyler... Mehmed Dede, tekkeler kapatılmasına rağmen vazifesinin sona ermediğini düşünür. Dede'nin hücreni terk etmemekteki ısrarı üzerine, bir çözüm aranır: Dede müstahdem kadrosuna alınır... Artık *Konya Âsar-ı Atika* (Eski Eserler) *Müzesi*'nin hademesidir o! Mevlevilik hizmetinin süreceğini Ankaravî Mehmed Dede hayatıyla ilân eder... Bu arada, müzelerin bağlı olduğu Maarif Vekili Hasan Ali Yücel'in de bir rüya gördüğü rivayetini hatırlatalım. Bakanın rüyasına Mevlânâ girmiş ve "*Hasan! Benim dervişimi koru!*" demiştir...

Şiir efsanesiz olmaz, nice hakikat dahi günü gelir bir efsane olur!

1] Şehabeddin Tekindağ: "İzzet Koyunoğlu Kütüphanesinde Bulunan Türkçe Yazmalar Üzerinde Çalışmalar I", *Türkiyat Mecmuası*, 1971, XVI, sf.134-139

[2] Mikail Bayram: "Anadolu'da Telif Edilen İlk Türkçe Eser Meselesi" *Erdem* 2000, S.36, sf. 902

Mezkûr kitapla ilgili doktora tezi hazırlayan Binnur Erdağ, Anadolu'da Mübârizü'd-dîn ünvanlı başka beylerin de bulunduğunu, bunlardan birinin de Aydınöğlü Mehmed Bey olduğunu öne sürerek, bu eserin onun tarafından tercüme ettirildiğini iddia etmektedir. Bu durumda eser yüz yıl sonra yazılmış olmalıdır. "Anadolu'da yazılmış ilk türkçe tıp kitabı" *Türkbilgi*, 2001/2, sf. 46-54

[3] M.Bayram, agm. sf. 904, Mustafa Uğurlu: "Oğuzca ve Anadolu merkezli Oğuz Türkçesi" *Turkish Studies*, 2011, sf. 134

[4] Mecdut Mansuroğlu: "Mevlânâ Celaleddin Rûmî'de Türkçe Beyit ve İbâreler", *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı. Belleten* (1954), s. 207-220. İlk olarak M. Şerafeddin Yaltkaya Mevlânâ'nın türkçe şiirlerini inceleme konusu yapmıştır: "Mevlânâ'ta türkçe kelimeler ve türkçe şiirler" *Türkiyat Mecmuası* IV (1934) sf. 112-168

[5] Bu konu şu makalede tartışılmıştır: Lars Johanson (Çev. Kudret Savaş). «Rumî ve Türk Şiirinin Doğuşu». *Şırnak Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 4 / 8 (Aralık 2013), sf. 243-254

ALİ BEKTAŞ/Sunucu

Efendim, Türkiye Yazarlar Birliği Genel Başkanı kıymetli hocamız Musa Kâzım Arıcan hitap edecekler. Buyurunuz sayın başkanım.

MUSA KÂZIM ARICAN/TYB Genel Başkanı

Çok değerli başkanlarım, şair dostlarımız, şiir sevenlerimiz, hepinizi hürmetle, muhabbetle selamlıyorum. Tabii bu kadar konuşmadan sonra benim çok bir şey söylemem uygun olmayacak. Hele şeref başkanımız Mehmet doğan ağabeyimiz çok kapsamlı bir konuşma yaptılar, ben genelde Mehmet ağabeyden önce konuşuyordum, söyleyeceğimi söyleyip rahatlıyordum. Şimdi Mehmet Ağabey çok şey söyledi ve bana söyleyecek bir şey kalmadı. Türkiye Yazarlar

lar Birliği'nin, az önce Mehmet Ağabey de ifade ettiler, Türkçenin uluslararası şiir şöleni 1992 yılında başlıyor, çeyrek asrı aşan bir süredir kesintisiz devam ediyor. 2019 yılında 13'üncüsünü Edirne / Gümülcine / Kırcaali'de gerçekleştirdik. İnşallah bu yıl da 14'üncüsünü planlıyoruz, gerçekleştireceğiz. 1992 yılında başlayan bu Şölen, gerçekten bereketli bir başlangıç yapıyor, Osmanlı'nın başkenti Bursa'da başlıyor, Selçuklu'nun başkenti Konya'da tamamlanıyor. Yani ikili bir şölen oluyor, başlangıcı Bursa ve tamamlanması Konya şeklinde.

Bu anlamda bu şiir şölenini biz, özellikle kültürümüzün çok önemli bir faaliyet alanı olarak değerlendiriyoruz. Geçmiş asırların anıtlamış şairlerini hatırlatmak, yedi iklim dört bucaktan zamanımızı yaşayan dil ve şiir ustalarını bir araya getirmek ve yeni bir edebî

diriliş zemini kurmak için gerçekten bu şiir törenlerini önemsiyoruz. Tabii medeniyet şehrimiz Konya'da da 11 yıldır kesintisiz devam eden bu şiir şölenini, edebî dirilişimize katkı numunesi olarak da görüyoruz. Ben, bu anlamda bugüne kadar bu programın gerçekleşmesi yönünde destek veren tüm belediye başkanlarımıza ve bugünkü programı gerçekleşmesine destek veren Karatay Belediye Başkanımız Hasan Kılca Bey'e ve İl Kültür Müdürümüze özellikle şükranlarımı sunuyorum.

Büyük şairlerimizden Molla Câmî, Hz. Mevlânâ hakkında şöyle der:

"Anteri duni cihanı manevî best büvet burhanı kadreş mesnevi menci guyem vasfı an âli cenap nist peygamber der veli daret kitap..."

(O mana cihanının Feridun gibi baş hükümdarı olan Mevlânâ'nın yüceliğine delil olarak Mesnevî'si yeter. Onu yüksek yaratılışıyla nasıl anlatayım ben, ki o peygamber değildi ama Kitab-ı Mesnevî'si vardır...)

"O yüce zâtı tavsif etme konusunda ben ne söyleyeyim; peygamber değildir, fakat Kitap'ı vardır..."

Tabii, Hz. Mevlânâ sadece büyük bir velî, fikir adamı, eşsiz bir şahsiyet değil, aynı zamanda dünyanın en büyük şairlerinden birisidir. Batı fikriyatının en önemli temsilcisi olarak görülen Goethe başta olmak üzere birçok şair, mütefekkir, Hz. Mevlânâ'ya hayranlığını çok güçlü bir şekilde ifade etmişlerdir.

Türkiye Yazarlar Birliği olarak 22 yılı aşkındır devam eden bir de *Mesnevî Okuma* geleneğimiz var. Belki de Konya dışında Hz. Mevlânâ ile ilgili yapılan en sürekli ve kapsamlı olan bir faaliyettir. 17 yıl sonunda bir hâtimesi yapıldı, tamamlandı ve tekrar başlandı. Şimdi internet ortamında da bu okumaları paylaşıyoruz.

Efendim, şairlerimizi dinleyeceğiz, ben sözlerimi burada tamamlarken tekrar bu şölenin gerçekleşmesi için 11 yıldır ısrarla bunu sürdüren Türkiye Yazarlar Birliği Konya Şubemize ve belediyelerimize şükranlarımızı sunuyorum.

Tabii Türkiye Yazarlar Birliği'nin şubeleri tarafından yapılan böyle gelenekselleşmiş faaliyetleri var. İstanbul şubemizin de on yılı aşkın süren Edebiyat Festivali var. İnşallah bunlar kültürümüzün zenginleşmesine katkı sağlayacak faaliyetlerdir. Ben, daim olması dileğiyle hepinize hürmetler, muhabbetler sunuyorum, gecemiz hayır olsun inşallah.

ALİ BEKTAŞ/Sunucu

Efendim, genel başkanımıza çok teşekkür ederim, bütün konuşmacılara katılımcılar adına.

Şimdi Türkiye Yazarlar Birliği Konya Şubesi, yıl boyunca çok değerli etkinlikler yapıyor, hem de uzun zamandır neredeyse yılın 200 günü orada 200'e yakın etkinlik var. Zaman zaman bizzat katılarak, bazen çeşitli dergiler, gazeteler aracılığı ile o etkinlikleri takip ediyoruz.

Türkiye Yazarlar Birliği Konya şubesinin Karatay Belediyesi ile birlikte hazırladığı 11. Mevlânâ Şiir Şöleni'nde şimdi şairlerimizi dinlemeye geçeceğiz. Ancak bendeniz şair değilim, 25 yıldır şiir şöleni sunmuyorum, sürç-ü lisan eder isem şimdiden affola, fakat Mehmet Doğan Ağabeyimi dinlerken ve sayın başkanımızın, Hicabî Kırlangıç Hocamıza atfını da göz önüne alınca Hz. Yunus'un;

*"Mevlânâ Hüdavendigâr, bize nazar kılalı,
Onun görklü nazarı gönlümüz aynasıdır..."*

beyiti ile Yahya Kemâl'in;

*"Mesnevî şevkini eflâke çıkarmış nâyız,
Haşredek hemnefes-i Hazret-i Mevlânâ'yız..."*

beyitini hatırladım.

Efendim, geçen yıl bu şöleni dijital yapmıştık, birçok şairimiz salgın dolayısıyla uzaktan şiirlerini internet aracılığı ile göndermişlerdi. Bu sene 11. Mevlânâ Şiir Şöleni'nde şairlerimiz aynı zamanda bugün sabahtan itibaren üç oturum şeklinde Şiir Atölyeleri yaptılar. Bu şekliyle Konya'mızda ilk defa, belki ülkemiz içinde ilk defa Şair Osman Özbahçe organize etmişti bu atölyeleri, fakat rahatsızlıkları nedeniyle İkinci Oturuma başkanlık görevini icra ettikten sonra ayrılmak zorunda kaldılar ve bu akşamki şölene katılamadılar. Kendilerine geçmiş olsun diyoruz ve çok teşekkür ediyoruz.

Yine Şair Ahmet Aka Bey, bizim de çok eski bir ağabeyimiz, o da Şair Vural Kaya ile birlikte bu atölye çalışmalarında görev aldılar. Kendilerine ve atölyelere katılan çok değerli şairlerimize teşekkür ediyoruz.

Şimdi efendim, Türkiye Yazarlar Birliği Konya Şube Başkanı Ahmet Köseoğlu'nu tekrar kürsüye davet edeceğim, şairlerimizle tekrar devam edeceğiz, ama kendileri hem bugün gerçekleştirilen Şiir Atölyelerini değerlendirecek hem de Konya'mızda ilk şiir şölenini başlatan değerli eski Büyükşehir Belediye başkanımız ve milletveklimizle birlikte olacaklar. Buyurun sayın başkanım.

AHMET KÖSEOĞLU/TYB Konya Şube Başkanı

Kıymetli dostlar, bugün Konya'da bir ilk yaşandı. Sonra birkaç dostuma sorduğumda bir de Malatya'da yapıldığını öğrendim. Bu da Şiir Atölyesi, şiir üzerine eleştiri atölyesiydi. Dolayısıyla bugün Konya'da hoş bir gün geçti. 32 şair arkadaşımızdan 31'i bu atölyelere katıldılar. Şiirin hem geleceği üzerine hem de burada belirlediğimiz konuları konuşmuş oldular.

Konularımızı hatırlattıktan sonra kıymetli eski Büyükşehir Belediye başkanımız Halil Ürün Bey'i çağıracağım. Öncelikle ben de Hayrettin Orhanoglu'na geçmiş olsun diyorum. Rabbim şifalar versin. Kalp krizi geçirdi kendisi, buraya niyetlenmişti, ama gönünün bizimle olduğunu düşünüyorum.

Bugünkü atölyelerde ilk toplantımız sabah erken saatlerde başladık. İlk oturumun konusu; *“1950-2000 arası şiirin evrimi”* idi. Çok güzel konuşmalar oldu, dolayısıyla bunun üzerine çok iyi eleştiriler, çok iyi görüşler ortaya kondu ve bunlar kayıt altına alındı. İnşaallah kitaplaşacak.

İkinci oturumda; *“İnternet karşısında edebiyat dergilerinin durumu nedir?”* Bu da önemli bir konu idi. Aynı oturumda, *“Dijitalleşme matbu dergiyi bitirdi mi?”* ve *“Şiir, dijitalleşme döneminde neden kendine yer açamıyor?”* konunun biri de buydu. Bu tartışıldı 2 saat boyunca.

Son oturumda da yine Türkiye'nin dört bir yanından gelmiş olan değerli şairlerimiz, *“Yenilik gücünü yitirdi mi?”* *“Önceden şiiri yenilik taşırdı, geliştirdi, şimdi taşıyamıyorum mu, neden?”* konularını tartıştılar, konuştular. Ben, bunları da buradaki şiir dostlarına hatırlatmış olayım ve kitabını da heyecanla bekliyor olalım inşaallah. Şiire de bir yol vereceğini düşünüyorum.

Şimdi Konya Büyükşehir Belediye Başkanlığı yaptığı dönemde gerek kültürel faaliyetlerin gerekse şiirin önünü hep açan, kendisi de şiirle hemhâl olan, şiir gibi yaşayan çok değerli gönüllerin başkanı Halil Ürün Bey'i buraya davet ediyorum, bir selamlama yapmak isteyecektir, buyurun başkanım.

HALİL ÜRÜN

Çok kıymetli, çok değerli dostlar, bu güzel Konya akşamında Hz. Pîr'in huzurunda hepimiz bir aradayız. Uzak yerlerden gelen şiir dostları var, şairlerimiz var, hepsini ayrı ayrı selamlıyorum, hoş geldiniz diyorum.

Son günlerde yaşadığımız acılar dolayısıyla da bütün kardeşlerimizin acılarını paylaşıyorum. Hepimizin acısıdır. Sevinçlerde de ortak olacağız, acılarda da ortak olacağız. Paylaşacağız ki, acılarımız azalsın; paylaşacağız ki, sevinçlerimiz çoğalsın.

Özellikle himayesinde gerçekleşen bu güzel program dolayısıyla Karatay Belediye Başkanımızı ve belediyemizi, Türkiye Yazarlar Birliği Genel Merkezimizi, yetkililerini ve şube başkanımızı,

İl Kültür Müdürümüzü ve emeği geçen herkesi tebrik ediyorum. Çok kapsamlı, çok hoş, çok güzel bir konuşma yaptı kıymetli dostum, akranım, çok sevdiğim Mehmet Doğan. Gerçekten onun yaptığı konuşmadan sonra burada bir şeyler ifade etmekt çok zor. Her alanda kendisi ustadır, üstattır.

Hareket mecmuasındaki serüveninden, 1960'lı yıllardan beri tanırım. O günden beri kültür faaliyetlerine, sanata, şiire değer vermiştir. Her alanda üretken olmuştur. Şiir, aslında bizim hayatımızın izahıdır. Gözü yaşaran, gülmeyi bilen her insan biraz şairdir, biraz değil çokça şairdir. Şiir, ruhumuzun âdeti heyecana, aşka, sevdaya açılmıdır. Ben şiir okurdum. Biraz önce bir şair kardeşim, şiirinde Harun Karadeniz'den bahsetti. Ben, Harun Karadeniz'i İstanbul Teknik Üniversitesi'nden tanırım. Belki yılların, belki şartların onu getirdiği yer dolayısıyla ruhunda kopan fırtınaları dindiremeyen bu kardeşimiz, bize göre yanlış yollarda gitti, ama inşallah akibeti hayır olmuştur. Vefat etti. Pek çok şair tanırım, şiir ustası, şiir dostu tanırım, vefat ettiler. Allah gani gani rahmet eylesin. İbrahim Demirci'nin, "*Konuşan Türkiye*" diye bir şiiri vardı. Değerli Cumhurbaşkanımızın ceza aldığı günlerde, İstanbul'da kendisini ziyaret ettiğimizde bu şiiri okumuştum. İbrahim Demirci, iyi ki o şiiri yazdınız, iyi ki şairsiniz, iyi ki bu heyecanı, bu aşkı, bu sevdayı yaşıyorsunuz. Heyecan olmadan, aşk olmadan, sevda olmadan bir şey yapılamaz.

*Türkçe konuşmak istiyorum
Ya şovenist diyorlar ya faşist
Bu gâvurca kelimeler ne? diyorum
Laiklik kırbacını şaklatıyorlar
Çok değerli, tarihsel bir kırbaçmış
Öyle söylüyorlar
Oysa ben yalnızca konuşmak
Kendimi ortaya koymak
Ve paylaşmak istiyorum.*

II

Eşitçe konuşmak istiyorum ben
Geri kalmışlığını sakın unutma, diyorlar
Geri dönüp ileri geçmek istiyorum
Ayaklarıma çağdaşlık prangaları vuruyorlar
Son model, sağlam prangalmış
Öyle söylüyorlar
Yeraltına merdivenler düşüyorum çaresiz
Causus güvercinlerden sakınarak
Gizli kuyular kazıyorum göklere doğru
Köstebekleri atlatarak.

III

İnsanca konuşmak istiyorum ben
Papağanları övüyorlar bana
Ucuz ve kullanışlı kasetlerimiz de var diyorlar
Ön ödemesiz peşin fiyatına taksitle
İstersen kredi de açarız sana
Atam diyorum, Âdem diyorum, adam diyorum
Charles Darwin Cd Rom'u yolluyorlar maymunlarla

IV

Müslümanca konuşmak istiyorum ben
Allah'ı oyuna sokmak kurallara aykırı diyorlar
Kuralları kim koyuyor peki? diyorum
Biz diyecek kadar açık sözlü değiller
Akıl diyorlar, bilim diyorlar, tarih diyorlar
(Para kasalarını, silah sandıklarını,
arsenik şişelerini görmediğimi sanıyorlar)
Aklın kulağında şeytan fısıltıları var oysa
Bilimin gözünde şeytan gözlükleri
Tarihin dehlizlerinde şeytanın kahkahaları
Eûzü billâhi mineş-şeytanir-racîm diyorum
Şaşırtıyorlar
-Bugün cuma mı? Cami nerede? Cenaze mi var?

V

Erkekçe konuşmak istiyorum ben
 Parfümlerle bayıltmaya çalışıyorlar beni
 Uyuşturucularla ayıltmak istiyorlar sonra
 -Odamıza dağları çağıralım kadınım
 Yaylaları serelim balkonumuza
 Kızımızın ellerine kına yakalım
 Kınayanın kınamasına aldirmeden
 Erliğine mukayet olsun oğlumuz
 Kıskançlıkla koruyalım namusumuzu
 Gözümün nûru, gönlümün sürûru

VI

Kürtçe konuşma diyorlar bana, bölücülük yapma
 Kurtça konuşma diyorlar, hukuk var, adalet var
 Kartça konuşma, kabalığın lüzumu yok
 İstersem Kertçe, Kirtçe ya da Kortça konuşabilirmişim
 Az gelişmiş toplumlar için üretilmiş
 Özel ulusal dillermiş bunlar
 Sözcüklerin anlamı duruma göre değiştirmiş
 Aptalca konuşmaya zorluyorlar beni
 Oysa ben aptal değilim
 Aptal numarası yapmaktan da sıkıldım artık
 Fransızca konuşursan enteldir adın
 İngilizce konuşursan işbirlikçi sayılırsın
 Arapça konuşursan ya ümmetçi ya mürteci
 Farsça artık Mevlâna'nın değil, mollaların dili
 Almanca'da Hitler kokusu var, Rusça'da Stalin tortusu
 En iyisi diyorlar bana, ey Türkiye vatandaşı, sen
 Vazgeç şu konuşma sevdasından
 Avuçların patlayıncaya kadar alkışla

VII

*“Ya ben öleyim mi söylemeyince” demişti şair
Söyledi ve ölmedi, konuşuyor bugün bile
Ben de kendimce konuşmak istiyorum ey
Bezm-i Elest’te ‘belâ’ diyen dilimle
Tanrılarınıza ve putlarınıza ‘lâ lâ’ diyen dilimle
‘İllallah, illallah, illallah’ diyen dilimle
Konuşmak istiyorum ey
Dinleseniz de, dinlemeseniz de*

Anadolu’nun muhtelif yerlerine gittiğimizde Mevlânâ Hazretlerinin şiirleri ile sözlerimize başlardık;

*“Men bende-i Kur’ânem eger cân dârem
Men hâk-i reh-i Muhammed muhtârem
Eger nakl kuned cüz in kes ez güftârem
Bizârem ez u vez an suhen bizârem...”*

Bu bize bir heyecan katardı ve ondan sonra sözler dizilip giderdi. Çünkü üstada sığınırđık. Herkes, geçmişine, tarihine, inancına, değerlerine sahip çıkacak. Sahip çıkacak ki, geleceğimiz güzel olsun.

Ben, hepinize ayrı ayrı teşekkür ediyorum, burada bulunmaktan dolayı da çok bahtiyarım. Önceki yıllarda bana böyle bir davet gelmişti, bir şeyler gönlümüzden koptuğu gibi yazdık, yazdıklarımızı burada sizlerle paylaşmak istiyorum ve böylece huzurlarınızdan ayrılmak istiyorum. Şair dostlarımızın hepsini ayrı ayrı tebrik ediyorum. Her birinin söyledikleri mısralar, bizim de gönlümüzde yer alan sözlerdir.

Mevlânâ üzerine;
*“Hakk’ı bulmak için gözdür Mevlânâ,
Hakk’a varmak için özdür Mevlânâ,
Yüreklerde yanan közdür Mevlânâ,
Hidayet yolunda izdir Mevlânâ,
Kara kış ortasında yazdır Mevlânâ,*

*İş yapmak isteyeneye hızdır Mevlânâ,
Aşımıza katmaya tuzdur Mevlânâ,
İnsanlığa âşina yüzdür Mevlânâ,
Âşığın başvurduğu sazdır Mevlânâ.*

*Gönlünüz her daim Hakk'a yol bulsun,
İçinize umman gibi aşk dolsun,
Ülkemin halkına, aziz dostlara,
Bizden vefa yüklü selamlar olsun..."*

Selamlar olsun, hepinizi saygıyla, sevgiyle, muhabbetle selamlıyorum. Allah(cc) yâr ve yardımcımız olsun.

ALİ BEKTAŞ/Sunucu

1991 yılının sonundan itibaren Konya'dayım, 30 yıl oldu. Ben bir taşra çocuğuyum, ilk gördüğüm büyükşehir Konya'dır. İnandığımız, güvendiğimiz dünyanın bir biçim içinde görüldüğü ilk yer benim için Konya'dır. 1992, 1993, 1994, 1995... 1990'lı yıllar boyunca Halil Ürün Bey, Büyükşehir Belediye başkanımızdı ve Ahmet Köseoğlu Bey de Kültür Daire Başkanımızdı. Biz, şairi, şiir şölenini o yıllarda gördük. Kendilerine çok teşekkür ederim.

Şimdi efendim, şiirlerini bizimle paylaşacak olan şairlerimizle başlarız.

ALİ AYÇİL

1969 yılında Erzincan'da doğdu. İlk, orta ve lise eğitimini Erzincan'da, yükseköğrenimini Erzurum Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Tarih Bölümü'nde tamamladı. Mostar Dergisinin editörlüğünü ve haftalık Gerçek Hayat haber - kültür dergisinin Genel Yayın Yönetmenliğini üstlendi. TRT ve bazı özel televizyonlarda program danışmanlığı yaptı ve bazı kültür programlarını hazırlayıp sundu. Şiirleri ve şiir üzerine yazıları Dergâh, Hece, Kitaplık, Varlık gibi dergilerde yayımlandı. 2018 yılında şiir kitabı Bir Japon Nasıl Ölür'le Türkiye Yazarlar Birliği Yılın Şiir Ödülü'nü aldı. Halen Dergâh Dergisi'nin Genel Yayın Yönetmenliğini yapmaktadır.

KİTAPLARI

- Arastanın Son Çırağı (Şiir)
- Naz Bitti (Şiir)
- Bir Japon Nasıl Ölür (Şiir)
- Sur Kenti Hikâyeleri (Hikâye)
- Ceviz Sandıklar ve Para Kasaları (Deneme)
- Kovulmuşların Evi (Deneme)
- Yenilgiden Dönerken (Deneme)
- Usta Konuşmak İstiyor (Deneme)

HEM YARALI HEM YAKINI BİR YARALININ

Hem yaralı hem yakını bir yaralının
 kırıldı kuş sesinden direkleri dünyanın kaldım eşikte sübyan
 kaldım cümle ovayla temmuzun köklerinde,
 yaşlanmış ağaçlara dert oldum.
 Kimi görsem dedim işte buradayım iki ince boynumun arasında
 kimi görsem dilim buruk, kelimeler ölümlü, sesim anadan üryan.

Yürüdüm benle birlik ağır bir halk yürüdü
 suya baktı ağırdı, güze düştü ağırdı, yola vurdu ağırdı.
 Bir sabah dünya boşken kalkıp sordum kendime: neyin var taşınacak?
 şu kırık dal sesinden, şu tökezleyen ırmak gürültüsünden başka
 neyin var sen gidince akli sende kalacak!

Şehirlerden Erzurum kitaplardan Krişna
 üzerime uzattım gerneştikçe yorgun düşen evleri, hiç yaşlanmadı akşam
 hiç yaşlanmadı bana bütün ana dillerden kar toplayan çocuklar.
 Kurutulup saklanmış bir hayatım yok diye beni boşladı kışlak
 indim aşğılara, ilk seferde dürülmüş sancak gibi açık kaldı maceram.

Hangi kavşakta dursam çatallı bir acıyım.
 dağınık bir toy yeri, emanet bir elbise, bir ince kopuz sesi.
 Yok yerlere yön oldum; her hayrata okuttum bu şaşkın kitabeyi
 ki çözülsün insanların insanlara dokunduğu sınırdan neden ellerim çolak
 ve neden baktığımda büyüyor ölü balık gözleri.

Yurtsuz Marek* beni çiz benden başka göçmen yok
 boştu varlığın evi iki ince boynumla salındım ortalıkta.
 Bak nasıl da oturuyor üstüme sararmış otlakların uzaktan görünüşü
 trampetler çalınca toz kalkan bir kasaba gibi duruyor yüzüm
 soyuldu her bir yanım günlere yapışmaktan,
 hala süttten kesilmedi bu yara.

* Marek Brzozowski. Göç temasını işleyen Polonyalı bir ressam.

DAVUD OĞLU VAİZ'İN EKSİK SAYFASI

1

Güneşin altında yeni bir şey bekleyenler toplansın
Siz değil eski usul yosmalar tuhafiyе esnafı kasaba nalburları
Çünkü görülmemiştir hüznü bir şarkıya kasnak salladığınız
Boş kalınca elleriniz birbirine dolaşır çünkü siz halden de anlarsınız

2

Sizleri de çağırmm evlerinden kaçanlar, uykusuzlar, yetimler
Zaten nereye gitsem yanımda durursunuz iridir bakışınız
Hiç mi yorulmazsınız sabah güneşlerine takılarak düşmekten
Herkes ustasından alır elinin ölçüsünü sizler acemilikten

3

Benim bilgeliğim bir başka tabiattan kalmadır
İnsan doğar ve ölür bir yağmur kadınları durduk yerde ağlatır
Bildim dünya işlerindedir günlerin lekesini eşyayla kalaylamak
Bildim bir dal kırılınca sesi bütün ormanlarda yankılanır

4

Şu kara giyimli adamlar hangi mabedin yalancısıdır
Ben o avareleri Yaruşelam'dan tanırım bir tek sanat bilmezler
Oysa yorgun bir erkektir buğday başaklarını Tanrı'ya inandıran
Ne bıldırcın etiyle çölden geçirilmiştir ne çarmıhla Golgota'dan

5

Bazen dönüp sorarım bu üzüntün nedendir
Birkaç serseri yıldız kayıp düşüyor diye gökten ne eksilecek?
O an mahcupluk basar kimi koydum içime bu soruyu kim sordu
Şu yırtılmış bayraklar da olmasa günlere hevesini kimler bölüştürecektir

6

Evimde de yaşadım evimden uzakta da
Coştum ve bağışladım ve yeniden kinlendim iş çıktı ozanlara
'Güneşin altında yapılan bütün işleri gördüm, hepsi boş'
İşte tarttığım rüzgâr, işte binbir neşeyle attığım zar ortada.

ALİ K. METİN

1964'te, Söğüt'te doğdu. Gazetecilik ve Halkla İlişkiler okudu. 1995-1996 yıllarında Yeni Şafak gazetesinde fikir yazıları yazdı. 1997-1998'de yayımlanan Edebiyat Ortamı dergisinin yayın yönetmenliğini yaptı. 2002'de yayına başlayan Kökler dergisinin kurucuları arasında yer aldı.

Edebiyat Ortamı ve Kökler dışında, Kelime, İkinci Yazıları, Kayıtlar, Dergah, Yedi İklim, Hece, Atlılar, Üç Nokta, Fayrap, Ücra, Natama, Melamet, İtibar, Sebilürreşad, Yörünge dergilerinde, fikircografyası.com'da, Star Açık Görüş'te eleştiri, yazı ve şiirleri yayımlandı.

Şiirin Adaleti kitabı, Türkiye Yazarlar Birliği tarafından 2015 yılı Edebi Tenkit dalında ödüllendirildi.

Yayımlanmış Kitapları:

Deneme-Eleştiri; *Yazıyla Solumak* (Dergah Yayınları, 2002), *Şiir Harmanı* (Ebabil Yayınları, 2007), *Şiirin Adaleti* (Okur Kitaplığı Yayınları, 2015), *Barbarlığın Şiiri* (Büyüyen Ay Yayınları, 2017).

Şiir; Sürgün ve Atlas (Beyan Yayınları, 1999), *Bir Yangın Tenhası* (Şule Yayınları, 2004), *Barbar Senfoni* (Ebabil Yayınları, 2006), *Pis Kan* (Hece Yayınları, 2010), *Rövanş* (Hece Yayınları, 2014).

KAZA VE KADER

BAZI İHTİMALLER YOLUN SONU OLABİLİR
Olmakla olmamak arasındaki alyuvarları bilemem
Bildiğim dünyaya sıkı bir omuz atmam gerekiyor
Beni hızlı hızlı sürükleyen öpüşlerimden
Soframda halkın ekmeği, biraz fatura, biraz peynir
Biraz astığım surat falan
Yaşadıklarımız boşuna olmayacak eminim

Kaçın kurrasıydım zira, bana pardon lapa lapa bir ihtimal
Bana ikrar et ayvayı yemiş bir Türkiye'den farkım
Sende sen, bende boyuna usandığım bir kalabalık
Morluklarımla her sabah didişip duruyorum
Bunun insanlığımızla ilgili zehir zemberek bir manası var
Mana içinde mana, kan toplamış bir sessizlik de olabilir
Sabır kovuklarında
Hakikat o minval daldığımız sulardan ibarettir

Göge bakma duraklarında sırsıklam bir Turgut Uyar
Öyle ki bazen kördüğüm bazen mütereddit yalnızlığıma damlıyor
Yerinde bir dünyadan naralar bırakıp geliyorum
Kalp ağrısı bazen ecel terindendir diyorlar
Hayat dediğin gitgide bıçak sırtıymış doğruysa

Esfel-i safilin deyip geçmemeli hani görüntüden mütevellit
Bugün mesela irtifa yapmış bir zibidi sürüsü olabilir
Kimiye bir doksan mengeneye benzer göğsü sıkıştırın
Kimisini devlet baba öpüyor, bana neymiş diyemem

.....

El üstünde bir el, amenna, gerisi dar-ül bela.

BÜYÜK ADAM TRAJEDİSİ

Sen niye büyük adam olamadın
 Kendime bir çay molası uzun uzun
 Makam odalarında devrim yapsaydık el ele
 Bunca şamatayı tefe koysaydık ya pat pat
 Biz varsak halkımıza kelimeler can suyu olabilir
 İnanmak diyebilsem en büyük meselemizdir
 İnanmadığımızda başını alıp gidiyor popülizm

Biz varsak yarın postu delmek mümkün
 Sen ama hiç olmamıştın, ağzın yüzün hep düzgün
 Terbiyen büyümeye hiç elvermemiş yüreğin küçücük
 Cesaretin olmadı bıçak sırtında yürümeye
 Hüznün kavgaların ve açlıkların sırta hiç
 Oruçların bile yürek yüreğe olmamıştı diz dize
 İmtihan derken hayat işte oradan ne güzel
 İçine amma her türlü kaçamağı koymaktan usanmadın
 Zokayı yuttun da büyük adam bir türlü olamadın

Nerde taşkın görsen paçaların tutuşuyor
 Ebu Zer'e göz açtırmıyor ilm-i siyaset harikası
 İlm-i hayat, ilm-i dünya yani vesaire
 Dişleri çekilmiş bir zenciyle dalga geçiyor ağır kardeşlerim
 Sonunda hiç bu kadar sanmamıştım, elimizde kitap
 Tepetaklak bir fiyasko mu neymiş ki ahvalimiz

Mübah oldu diyenler var yüzümüze basbayağı güldürmek
 Üstü kalsın diyen de uzağa bakıp bakıp

BURHAN SAKALLI

Eskişehir’de doğdu. İlk ve orta öğrenimini aynı şehirde gördü.

Selçuk Üniversitesi’nde edebiyat okudu, sosyoloji bölümünde yüksek lisans yaptı.

Yardımcı ders kitapları ve sınava hazırlık kitapları yazdı.

Yazı, deneme ve şiirleri; Kırağı, Aşşyan, Mavi, Martı, Temmuz, İtibar ve Mahalle Mektebi gibi dergilerde yayınlandı. “Yol Yarılar Bizi”, ilk şiir kitabı.

Yazmaya ve yaşamaya devam ediyor.

NİSAN GAZELİ

baharın en güzel kızıdır, çiçeklerle gelir nisan
 saçlarında dağ kokusu, gözlerinde mavi nehir
 yeşerirken badem ağaçları, yaşamak arzusu ve sardunyalılar
 içimize bu ince sızıyı salan kim, deriz
 her nisan kendimizi daha çok insan hissedimiz

ince ince tükenir içimizde saklanan son tipi
 bir göçmen kuş kadar kararsız kalır kalbimiz
 şaçaklarımıza getirip yaşamak bırakan dallar gibi
 gelinlik giysin diye baharda genç kızlar
 nisan gelince çiçeğe durur tüm ağaçlar

kırkikinci yağmurları yağar, biz âşık oluruz
 ocak başında, şubat sırasında muhkem aşklar
 çatı aralarında saklanan zemheri günleri gibi art arda
 gelmeyeceğini bilseydik mütebessim nisanın,
 nasıl tahammül ederdik bunca marta?

dallarımıza su yürür, toprağımıza hayat coşkusu
 kaybolur uykusu yüzümüzden bütün bir kışın
 yorar bizi bahar, döner başımız, rüzgâr ve kanat
 ve usul usul eriyen karlar gibi farkına varırız
 meğer bir nisan şakasıymış hayat

DEVLET ŞİİRİ

yaşamın ortasındayım
gidenler gidiyor ardına bakmadan
elimde kalanlarla genişletiyorum yüreğimi
bana kalan tüm hatıraları şimdi
toplasam bir elif etmiyor
yalnız uyumsuzluk getiriyor bana direncim
her itiraf bir tövbe kapısıdır
ve kendimi sana itiraf ediyorum

zamansız anlıyorum evlerin balkonsuz yapılmasını
boşanması olmayan bir evlilik oluyor kaderim
esirim insan pazarında hürriyetimi istiyorum
sana sığınyorum özgürlüğün sonsuz krallığından
doğmak bilmiyor gün
uykunun silgisiyle bitiriyorum geceleri
aydınlıkla barışmanın ismini arıyorum

sözüme denk söz arıyorum uzun zamandır
insanın çoğulu neydi bilmiyorum
birlikte ya da bir başına
farkı yok tükenmenin
yorgun düşüyor kalbim gölgeleri kovalamaktan
gözlerini dramatik bir aşkla seviyorum

söz dinlemez bir ayrılıkla sürüyor
baldıranla aşkım
bir yatakta ayrı yönlere akan iki ırmak gibi
sessizlikle örtüyorum içimdeki kasırgaları
kararıma eş kararlar bekliyorum
içimde canımı acıtacak hamleler
en çok kendi hamlelerimle kaybediyorum

dizelerden mahkemeler sehpalara
gönülsüzce savunuyorum içimden geçenleri
her ağıt bir yaşayan için biliyorum
her can lütfedilmiş bir devlettir
devletimi sana adıyorum
kabul et sevgilim kapından geçiyorum

EMRE SÖYLEMEZ

1993 yılında Muş'ta doğdu. Orta öğretim ve liseyi Bursa'da, lisans eğitimini ise Gazi Üniversitesi'nde Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi bölümünde tamamladı. Hece, Dergah, İzdiham, Buzdokuz, Petroleus ve Sadeimge dergilerinde şiiri yayınlandı. 2021 yılında Yaşar Nabi Nayır Gençlik Ödüllerinde "Hoş Koku" isimli dosyası ile Şiir Ödülünü aldı. İstanbul'da kamu görevlisi olarak yaşamına devam etmektedir.

AVUÇ FALINDA KÜP ŞEKER GÖRDÜM

Körlemesine bir dans başlıyor aramızda
 Senin ayağının çekildiği yerleri benim ayağım dolduruyor
 Birkaç kör çocuk sağır teyzeler dilsiz amcalar
 İçten sevgiler kuruyoruz kötücül bir kısmı sevgimizin
 Masanın ayakları üçe iniyor misafirler elimi sordu
 Bazen çok sıkılıyorum bilgisayar memurluğundan
 Elimi sokuyorum ekrana elimi tutuyor milyonlar
 Bazen de elim sıkışıyor bileğime göre almışlar ekranı
 Gidip kafamı sıkıştırmak istiyorum merdiven demirlerine
 Buza yapıştırmıştım dilimi bunun görselle bir alakası yok
 Sobalı evde büyüdüm hoh. Nefesimi yeterince ısıtırsam
 Sana mutfak tezgahının yanında bir lale üfleyebilirim
 Benimle enformasyon ahmak eden bir ilişki başlattı
 Satranç tahtasında 204 kare var çizgilere basmayıp
 Geziyoruz bütün komşu kareleri
 Mide bulandıran bir iç-içelik
 Biri gözümdeki çapağı alıyor öbürü elmacık kemiğimi ısırıldı
 Diğer
 Diğer aşil tendonumu kesip küvette intiharı deniyor
 Siyah taşları savunmayla başlamayı sevdiğim için seçtim
 Mahcup topladım bayramda şekerleri arsız yedim
 Boğuluyorum kaburgalarımı açıp müziği aldığımdan beri

TAHATTUR

çünkü aklım;
ecza dolabını aç
yatak yaralarına iyi gelen merhemi al
mezarlığa git
Abdulsamet'i bul
bu pusulayı ona ver
"az da olsa gerçekse yaşamak
o kadar yanlış öldün
rüyan kopsun geri dön"
taşını öp
okunmuş buğdayı yerine göm
parmağımdaki siğiller çekilince
bir yıldız bulunacak gökte
ah ne yaramaz bir şeydir o ölüm
ölü de zaten kimseye yaramaz
söyle gelsin
ikimizin çekinmiş hiç fotoğrafı yok

çünkü bu günlerde;
saatlere uyanıyorum sesi düşman çanı
hafta sonları kornalara bağırlara kalabalık
eskiden ihtiyarın sesine uyanırdım. bariton sis
uyan hadi saat beş oldu diye dolardı içime
dün şarap içtim de uyudum
mevsimle kırlangıçlar da gitti

nihayetinde üç;
benim çocuklarımda it canı var derdi annem
it uykusu, it dalgınlığı, it rüyası, itin kalbi benim
bin merakla ufka doğru kaldırdığı kulak bende
şehir kendini yerken aç karnımda gezer serinlik
gölge topırağa bağlıdır ve kimse bilmez
ağırdır gölge. öylece kalbim vururdu
yerin göğsüne

ERAY SARIÇAM

1993 Gebze doğumlu. Türk Dili ve Edebiyatı mezunu. Şiir ve yazıları Hece, İtibar, Muhit, Fayrap, Şiir Versus, Aşkar, Söğüt ve Kayıp Kayıt gibi dergilerde yayımlandı. Kanon 2010 dergisinin ilk iki sayısının yönetiminde bulundu. Şu sıralar iki aylık edebiyat dergisi Budak'ın editörlüğünü yürütüyor.

ESERLERİ

Şiir: Yüzüm Şimdi Cumhuriyet (Ebabil Yayınları, 2017),
Ömrüm Yettiğince Savaş (Ebabil Yayınları, 2019)

Araştırma: Şiirin Soğuk Demircisi Arif Damar (Ebabil Yayınları, 2019)

Söyleşi: Türk Şiirinde Yeni Bir Dönemeç: 2010 Kuşağı (KDY, 2020)

KUŞKUCU

*Bir uzun kış boyu beni yalnız bırakmayan
Stephen Dedalus'a...*

1.

Her türlü kuralın sürgünü ben
O ben ki tüfeksizim
Bir uzun Kış boyu.
Tüfeksizliğimi erkin üzerine
Sürüyorum
Çürümüş rüyalarım...
Rüyalarım
Avuçlarımı değil
Yarım yamalak öfkemi
Parçalıyor benim
Yarım yamalak öfkemi kurşunluyor!
Bütün bir yüzyıl boyu
Çağlar boyu...
Kış boyu...

Kış hayvanca
Kış, korkak bir tövbekâr
-Belki Katolik-
Kış duyuyor-anlıyor...
Yılan
Yılan
Yılan!

2.

Kaçıyorum kendi alınyazımdan
Temiz kıyafetlerimden kaçıyorum
Gençliğimden kaçıyorum
Çocuksu ve huysuz

Seslerden kaçıyorum
Yanağımda titreyen alevden kaçıyorum.
Dudaklarımdaki
Türkülerden...

Of
Şu
Kurşuni
Ağır
Tatsız
Türküler!

Bu türküler
Simgesi mi yoksa
On İki Havari'den Tomas'ı
Tercih edişimin...
Bu türküler
Ürpertisi mi yoksa
Kiri asla çıkmayacak
O kızgın çamaşırların...

3.

Ruhum, nasıl korkutuyorsun beni
Nasıl korkutuyor senin gizemin...
Ruhum, sen bir kehanetsin
Tüm düzensizler adına!
Yalnız senin üzerine
Ağlarını atıyorlar
Şiirimin Güzel Yüzlü Cinleri
Daha doğar doğmaz...
Kanatlarımı açar açmaz
Gökyüzüne!
Ah, kaç zaman gayrı düştüm
O Güler Yüzlü Cinlerin çaldığı

Sonsuz ve şekilsiz prelüdlere.
Kaç zaman kalın ve karanlık bir vesvese
Varlığım sızdı
Sızdı da ateşledi o vesveseyi
Mabetleri bile
Sefilleştiren şehvetim
/Ah, bilmem!
Şimdi hangi mabet reddedecek lokmamı.../

4.

Yalım yalım alevleri
Bir tespih gibi
Taşıyorum cebimde.
Cebinden günlük duasını
Eksik etmeyen bir mümin gibi...

Bir mümin gibi
Düştüm yeryüzünün tuzaklarına
Çıkarıp attım cevşenimi
Kaydı ruhum sessizce
Düşmüşmeleklerin arasına
Çağlarca önce.
Daha tanrılar bile
Var olmadan önce
Yılan
Yılan
Yılan!

5.

Ruhum, uyan
Yavaş yavaş uyan...
Bütün bütün
Uyanmaktan ürkerek...
Ürkerek ey ruhum
Ey büyülenmiş yüreğim...

ÖMRÜM YETTİĞİNCE SAVAŞ

1.

Savaştaayız.

Memleketimdeki mülteciler gibiyim artık.

Bedenim sanki bunca aşkı boşa yaşadı

Ümidimse kanıyor şimdi, kanıyor; ama değil yorgun.

İçimde dev kuşların ölümü

İşte Simurg işte Hüma işte Phoenix

Her ânım ıssız, mülteciler ölüyor her ânımda

Gecenin bereketinden gündüzün şerrine sığmıyorum

Örtündüğüm dallar artık korumuyor beni keskin gözlerden.

Aşk mıdır o aldığım nefes? Nefsime ağır gelen aşk mıdır yaşamak mı?

Ama yaz geldi uçuk mavi bir çiçek gibi geldi yaz.

Savaştaayız.

Yüzümü bir taraçada bıraktım, bir çarpışmada

Sığınaklarıma sığamıyorum

Her gün yepyeni ölümler türüyor içimde.

Ve doğrusu, bir daha “şafağı şafakla bitiştiiren” şairleri

Görebilecek miyim, bilmiyorum.

Aşkın kanatlarını neden keser Zaman bir onu biliyorum

Savrulan bir şeylerle geçiyor ömrüm

Taze kavgaların içinde buluyorum kendimi...

Ceset torbaları görmedim, ceketim kana bulanmadı

Ama benim de yüzümü ekşiten,

kaşlarımı çatmama sebep bir şey oldu zaman.

Savaştaayız.

Vücudumun çürümüş yerlerini alıyorum, okşuyorum, öpüyorum

Evlere götürüyorum onları, iş yerlerine

Okullara, dersliklere, amfilere; genç kızların dudaklarına

Sözgelimi biri mi öldü, ilkin benim gözlerim kapanıyor...

Şimdi ellerimde yeni dökülmüş bir asfalt sıcaklığı

Şimdi daha yeni toplanmış çamaşırlar

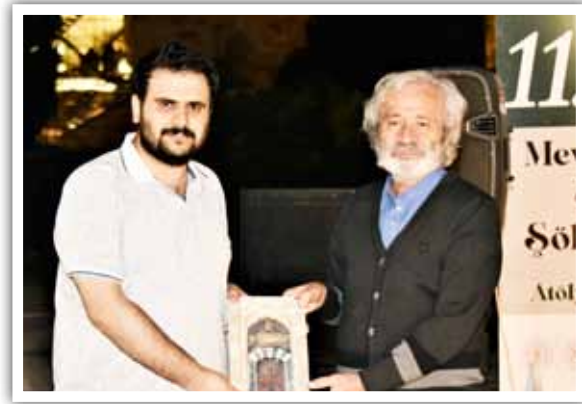
Şimdi ben neden bu kadar mutsuzum
Hâlbuki gözlerim her zamankinden daha güzel
Gömleğim ütülü ve taptaze ayakkabılarım.
Kimseye kızdığım yok sadece cevap alamamaktan korkuyorum
Eriyorum kimi zaman, ya başka nasıl tarif etmeli kendimi...

Savaştayız.
Hiçbir peygamber benim için dua etmedi Allah'a - bu nasıl şairlik
Dualarına cevap verilen şairlerden olmadım ya da hiçbir zaman
Hâlâ korkarım sözgelimi ilk dizeyi yazmaktan.
-Meğerse "Bu Yaşımda Böyle Şiir" diye ben yazmışım.-
Yazgım patladı avuçlarımda
Patladı güneş, göründü görünmeyen ne varsa bana.
Yaralar kaplıyor vücudumu
Tutup koparıyorum yaralarımı bir ödleğ gibi.
Ne varsa aşka dair tutup koparıyorum
Benim işim mi sanki bir aşkı büyütme
Uzanıp bir kumsala bir aşkı büyütme
Savaştayız.
Tırnakları geçmesin vücuduma kelimelerin.
Ateşe ateş külse kül, tanrıların katında
Hangisinin değeri varsa beni alın oradan
İnsanların arasına yerleştirin beni.
Ayakları kokan insanların arasına
Yalan söyleyen insanların arasına.
Biriksin içimde sanki bir küfür gibi umudum
O hep bildiğimiz kelimeler biriksin içimde.
Yanan da kimmiş aşktan, kimmiş zamandan münezzeh
Ben o zamanın kanlı gömleğini kendi ellerimle yıkadım.

2.

Savaştaız bir garip hıncın içerisinde dudaklarımı yırtıyorum
 Savaştaız ellerimde tuttuğum öfke değil sevgidir ve biraz da hırs belki.
 Savaştaız yazamıyorum günlerdir tek bir şiir bile canım sıkın
 Savaştaız mutlu olmak şairlerin de hakkı Allah'ım, ilk dize senden
 Savaştaız kargolar savaştaız banka hesap numaraları savaştaız kuryeler
 Savaştaız ayaklarıma hep bir şeyler batıyor, savaştaız ruhsuz ve soyut banknotlar
 Savaştaız geçiyorum labirentlerden ve düzensiz ve dar odalardan...
 Savaştaız bir gün kaçmaya delik arayacak kâfirler alınlarımızdan çıkan gümbürtüden
 Savaştaız ben söylemiyorum bunu dostlarım Resulullah'ın müjdesidir
 Savaştaız bir delilik yapma diyor annem, savaştaız delilik delilik delik YAPICAM!
 Savaştaız noktayı koydu şair, şiiri bitirdi artık, kepenkler indirildi. Bismillah

FATMA ŞENGİL SÜZER

1970'te Eskişehir'de doğdu. Aynı şehirdeki Anadolu Üniversitesi Eczacılık Fakültesi'nde eğitim gördü. İlk şiirleri 1987'de Dolunay adlı derginin bir sayısında topluca yayınlandı. İkinci Yazıları ve Albatros ilk dönemki ürünlerinin yer aldığı diğer dergiler oldu. Sonraki yıllarda şiirleri ve öykü çalışmaları daha çok Dergâh, Kaşgar, Yedi İklim, İtibar dergilerinde yayınlandı. Şiir dilini tasavvuf metinlerinde arayıp bulma çabası dikkat çekti.

İlk şiir kitabı Su Siyah 1997'de yayımlandı (İkinci baskı 2014). İkinci şiir kitabı Söyle Sessizlik 2015'te, üçüncü şiir kitabı Uçsun Varsın 2017'de çıktı. İlki masal, ikincisi anlatı türünde olan Gelincik Şarkısı ile Ferhat ile Şirin adlı kitapları 2006 ve 2014 yıllarında okurla buluştu. Şengil Süzer, evli ve dört çocuk annesidir. Eskişehir'de eczacılık yapıyor.

ÇOK BAHAR ÜMİDİ

Senin yazdığın
Bir kitap buluyorum bazen kendimi
Kapağı çok kirli
Çok
Okumakla hayretten

Mabet ağaçlarının meyvesiyim demek ben

Kökleri birbirine dolalı
Büyük hafızanın hülasası
Bir nöbetçiyim kerpiç ev gözlerinde
Uzaktan hayran

Öyle bir ev ki
İçinde onun için nefes alıp veren
Çıkınca hızlı bir süvari gibi
Yağmur içer erir bir olur
Yoğrulduğu yerle kederli bir tebessümden

Tanrım kuvvet ver. Kelimeler
Tanıyıp sarınacağım bir örtü gibi
Kumaşının her düğümü binlerce anlam
Yakamoz sanırsın
Okyanusta kaynaşan balıklar benzeri
Kesip biçmeye hiçbir makasın
Güç yetiremediği

Sızlıyor, göstermek istiyorsun
Tanrısal bir işaretle
Görünmeyeni

KORKULUK

Su gibi ömrüm için
Her akşam üç nefes
Senden istediğim.

Bir korkuluk gibiyim
Ancak senin rüzgârın titretir beni
Gülümsedim sanırım neşeyle o zaman
Bilge bir kısrak başına benzeyen
Bulutun üstündeyim

Rüzgârın kollarımı sallıyor
Eski bir gömlekten yapılmış kollarımı
Ve kurumuş çiçek saplarından
Bir zamanlar hayatla yemyeşil olan

Bu bulut tarlalarının ortasında
Bu direksiz gökyüzünün altında
Neyi koruyorum
Masum şehirlerin ruhunu mu
Kimi bekliyorum

Ateş ediyor biri aya durmadan
İblisin kibri
Sütü bataklıktan, aslı baldıran

Sığınyorum sana
Büyük şair yalanlarından
Hayranlıkla inlemekten bir şeye
Ve hayranlıkla
Kör olmaktan

Hiz. Mevlânâ'nın torunlarından Esin Çelebi Hanımefendi
11. Mevlânâ Şiir Şöleninin onur konuğu idi.

GÖKHAN AKÇİÇEK

1961'de Ordu'da doğdu. Aslen Alucra'nın Karaağaç Mahallesi'ndendir. Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Bölümü'nü bitirdi. Yazı ve Şiirleri; Dergâh, Hece, Uzak, Türk Edebiyatı, Edebiyat Ortamı, Mahalle Mektebi, gibi dergilerde yayımlandı. Şiirleri ders kitaplarına seçildi. Milli Eğitim Bakanlığı Kültür Kitapları Danışma Kurulu ve Çocuk Vakfı Danışma Kurulu Üyeliklerinde bulundu. Ulusal ve Uluslararası birçok etkinliğe yazar ve şair olarak davet edildi. İstanbul Milli Eğitim Müdürlüğü'nde başladığı kamu görevini (1982) Milli Eğitim Bakanlığı taşra teşkilatlarında sürdürdü. 2007'de emekli oldu. Şiirleri; Arapça, İngilizce ve İspanyolcaya çevrildi.

ÖDÜLLERİ

1992 Yılı Milli Eğitim Bakanlığı Çocuk Kitapları Şiir Ödülü

1995 Yılı Türkiye Yazarlar Birliği Çocuk Edebiyatı Ödülü

2018 ODTÜ Kocaeli Yüksek Öğrenim Vakfı Çocuk Edebiyatı Ödülü

YAYIMLANAN ÇOCUK KİTAPLARI

Şiir: Bulutlar Örtmese Güneşi 1995, Bülbül Deresi Şiirleri 1996, Çocuklara Ölüm Yakışmaz 2001, Denizlere Söylenen Şarkı -Seçme Şiirler- 2007, Her Harfin Bir Şiiri Var 2012, Kuş Resimli Kazak 2018, Küçük İyilikler Sokağı 2018, Güvercinim Süt Beyaz 2020, Kuğuları Çağırın Anne 2021.

Anı-Öykü: Yaban İncirleri 2007.

Deneme: Kırık Sesler Sokağı 2010, Şiire Benzese Sesim 2015.

YETİŞKİN KİTAPLARI

Şiir: İnce Hüzünler Senfonisi 2005, Yakamıza İlişen Rüzgâr 2010, Patiska 2016, Adını Andığım Günler -Toplu Şiirler 1- 2020.

Antoloji: Anne Bu Şiirler Sana 2008, Ordu Şairleri Antolojisi 2008,

Deneme: Kırık Sesler Sokağı 2005, Uykusuz Sular 2013.

Armağan: İhsan Gürdal Kitabı 2008, Kıyısına Sığınan Deniz: Azer Yaran Kitabı 2015, Edebiyatımızda Alucra 2017.

Gölgesiyle Uçan Kuğu

1.

Az önce iki kuğu geçti
Karşı yoldan
Siz görmediniz.

Birisi güneşin battığı yöne
Yöneldi, sakindi deniz
Diğeri gölgeyi takip etti
Ondan habersiz.

Bir dilek tut
Dedi, annem
Kuğuların göç mevsimi.

Saçlarımı savuran rüzgâr
Eşlik etti bu sözlere
Bir bulut geçti üstümüzden
Mavi.

Genişledi gökyüzü
Lekeler azaldı
Ansızın dindi günün soluğu.

Yere düşen gölgeymiş
Aslında ikinci kuğu.

2.

Bizim evin en güzel konuğu
Bir fotoğraf şimdi:
Annem, ben ve o kuğu.

Bir gün anneme sordum:
Gölge miydi
İkinci kuğu
Gerçekten?

Gülümsedi ve unutma dedi
Annem:
Kanadı olan her kuş
Gölgesini de uçurur
İstemedен.

BAŞI BAĞLI TEMMUZ

İlk sözcüğü bulsam gerisi gelir, biliyorum
 Şiir yoklar insan ruhunu ara sıra
 Bu sabah yüzümü yıkamadım desem, kızım
 Parmaklarımı akşamdan yatırdım tuza
 Yamarım diye belki içimde bıraktığın boşluğa.

Özlemin ayıp olduğunu öğrenmemiştik henüz
 Yaz getirdi sandımdı önce, yanılmışım
 Acıyan ne varsa kanarmış yeri gelince,
 Temmuz sinsî bir yılan gibi diline dolayıp
 Götürüp bırakıyor bizi, o kuytu geceye.

Annem olmasa ahdim olmasa ve ipliğim
 Kısa gelir diye ne çok korkmuştum önceleri
 Gülümsemelerimi de saklamıştım oysa
 Yaşın kadar boyun kadar talihin kadar
 Alışsın isterdim, kirpiğin de sözyaşım.

Temmuz güze nişanlı biz mesafelere
 Baba mı olurmuş ince söğüt dalından,
 Yorgun at kişnemesinden
 Haberi yok annesinin birazdan gelir dedim
 Onca ay dururken terimi temmuz'a serdim.

HAYRETTİN ORHANOĞLU

Antalya'da doğdu. Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı bölümünden mezun oldu.

Erzincan'da Türkçe ve edebiyat öğretmenliği yaptı. Atatürk Üniversitesi'nde yüksek lisans ve doktora çalışmalarını yürüttü.

1986 yılından itibaren yurt içi ve dışında çıkan çeşitli dergilerde şiir, öykü, deneme ve makaleleri yayımlandı. Ulusal ve Uluslararası ortak kitaplarda yer aldı. Şiirleri Arapça ve İngilizceye çevrildi.

1991-1997 yılları arasında özel bir tiyatro grubu kurarak yönetmenlik görevini üstlendi.

1998-1999 yıllarında "Taşra Edebiyat" adlı dergiyi çıkardı.

Hikâyeleri ile ödül aldı. Söylem analizi ve imge çalışmalarına yöneldi.

Kısa film ve senaryo çalışmalarında bulundu.

Öğretim üyesi.

Yayımlanmış Kitapları:

Şiir: *Yolculuk Risalesi* (2014), *Mutsuzluk Komedyası* (2020)

Roman: *Hâfız İle Kâtip* (2007), *Adımı Aşk Verdi*(2014), *Aşkın Aynaları-Burçlar Kitabı* (2017), *Dullar Sokağı* (2018)

Hikâye: *Düş Gören Defter* (2007)

İnceleme: *Türk Romanında Değişme Ritüelleri* (2014), *Aşkın Yolcuları* (2018), *Kalbi Teyelleyen Şair* (2020)

Deneme: *Sessizliğin Karanlığında Kemeraltı* (2011)

Derleme: *Gençler İçin Mevlana* (2012), *Şehir Mektupları-Ahmet Rasim* (2012)

ŞAHMERAN RÜYALARI

I-

Camesab'ın Söylediğidir

Ateşin uykusundan kalan bir şey olmalı
Öncesiz ve basamaksız eşikte
Tutarlı çabaların çarpıp geri döndüğü duvar
Öncesizdir çünkü doğasında var
Suya, havaya ve toprağa karışmayan
Belki içinde kolluyor başlangıcı

Aşk kibre dönüşüyor göklerden toprağa inince
Bunu anlamalı ilkin ve sonrasında her şeyi
İyilik ve kötülüğün kanatlarında varsa eğer
Nereye doğru esiyorsa rüzgâr?
Sorulmalı tene ürperti veren kuşku nedir?
Çünkü sorulardır şiirin gölgesi
Hani bilsek de söylesek labirentin ilk kapısı nerede?
Ölüm mü kuşku mu karanlığa adını veren yağmur
Evet evet, avucumuzda tuttuğumuz yağmurdur deriz
Oysa soğumuş ateştir gururu incinmiş akşam
Sayamayacağımız kadar zaman var
Boşluk evet yalnızca boşluk
Ateşi kollayan bu yolculuk

Madde öngörüsüzdür diyordu bir yolcu
Bir basamak daha çıkalım mı ne dersin?
Yalnızca tekrar ediyoruz
Sorularla zamanın ilk adımını
Elma desem güneş doğar mı?
Kimdir macerayı başlatan oyuncu
Yahut nedir henüz şu boşluğa adını veren kuyu

ŞAHMERAN RÜYALARI

II- kapılar

ilk sayfasını açtım da sustum
 suskunluk kitabından
 başka kimin adı olabilir ki diye sustum
 senin adından başka kim anılır ki
 karanlık kuyularda kime varılır ki
 yedi kandilden sonuncusu
 havada asılı duranı
 belki yusuf'tan haber soranı
 ah bu kapılar bu kapılar
 açılır da yine kapanır kapılar

doğruları bilmeye yahut
 doğrunun tarafında olmaya
 kim kalpten varırsa odur
 doğruları hakikat bilen
 çünkü en çok doğru sandıklarımızdır
 yanlış olanlar
 yanlışlara götüren sebepler belki
 doğrulara bir isim verebilseydik
 yanlışlar olurdu en yakışanı
 hani bakışımızla göremediğimiz kapılar
 kapılar kapılar ah bu kapılar
 açılır da yine kapanır kapılar

bu geniş salon hıncahınç dolu
ve bütün kapılar kapalı
içeride kaldı kim varsa orada
orada yani kendi içinde
ve içeride kalmakla
dışarıda kalmak arasında
var olmakla olmamak arasında
keskin bir ayrıma vardı insanlar
ve sakınılmaz bir tercih gibi
gurura inandılar
kapılar kapılar ah bu kapılar
açılır da yine kapanır kapılar

*Not: Hayrettin Orhanoğlu, şiir şöleni günü
kalp krizi geçirdiği için şiirini Ali Bektaş okudu.*

HIDIR TORAMAN

1964 Harput / Toraman doğumlu. Öğrenimini Elazığ'da tamamladı. Fırat Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü mezunu. Bir süre Bingöl, Elazığ, Ankara ve Bursa gibi illerde edebiyat öğretmenliği yaptı.

1996'da MEB'deki görevinden istifa edip özel eğitim kurumlarında öğretmenlik, koordinatörlük ve yöneticilik yaptı. Türk dili ve edebiyatı alanında üniversiteye hazırlık kitapları yazdı.

Evli ve iki çocuk babası olan Hıdır Toraman, eğitimle birlikte edebî uğraşlarını da sürdürüyor. Hâlen vazgeçilmiş bir payitahtta, Bursa'da yaşıyor.

Hıdır Toraman, şiirlerini yayımlamaya lise yıllarında başladı. İlk şiirleri 80'li yıllarda Aylık Dergi 'de yayımlandı. Dergâh, Kayıtlar, Hece, Türk Dili, Melâmet, İpek Dili ve Aşkar gibi dergilerde şiir ve denemeler yazdı.

İlk şiir kitabı *Yeryüzü Mühürlenince* 1997'de (ASanat Yayınları, İst.) çıktı. Bu kitap şairin 1990-1997 yılları arasında yazdığı şiirleri içermektedir.

2016'da üç şiir kitabı birden yayımlandı. Ebabil Yayınları arasında çıkan kitaplardan ilki *Kızgın Pars Kopuk Topuk*,

ikincisi düzyazı şiirlerden oluşan *Yüklemeler*'dir. Bu kitapların ikisi de şairin 1998-2016 yılları arasında yazdığı şiirlerden oluşmaktadır. Üçüncüsü ise baskısı yenilenen *Yeryüzü Mühürlenince* adlı şiir kitabıdır.

Şiir kitapları:

KIZGIN PARS KOPUK TOPUK, Ebabil Yayınları, 2016

YÜKLEMLER, Ebabil Yayınları, 2016

YERYÜZÜ MÜHÜRLENİNCE, Edebil Yayınları, 2016

MASLAHAT

Karanlığı güçlendiren bir yüzü var her şeyin
herkesin geç kaldığı bir gemi var limanda
bir bahane buluyoruz gitmemek için

Bir bahane buluyoruz gitmemek için
kanlı göz kapaklarıyla sulara bakıp
tanrının yaşını soruyoruz mesela

Tanrının yaşını sorarak başlıyoruz
realpolitik yaparak başlıyoruz sabaha
bir gerekçe buluyoruz mutlaka
kaldığımız yerden başlamak için

Kimi devlet korusunda şarkı söylüyor
kimi rahmet okuyoruz mezarlıklarda

Sözlerimiz zehirli yüzümüz kirli
tabutları süslüyoruz romadan beri

Maslahat yapıyoruz romadan beri
maslahat öldürüyor kızlarımızı

LOTUSLARIN SABAHINDA

Neden diyordu lotus çiçeği toplayıcısı bu kadar kaybedenin olduğu bir kavgada öldürme ihtiyacı duymamış kimse beni neden bende körelmiş yüzyılların hançeri herkesi yakan ateş bana gelince sönmüş bu kadar kaybedenin olduğu bir dünyada haklı olabilir miyiz acaba

Salt yanılısama kelimelerin elimize tutuşturduğu bir yanılısama dünya üstünden peygamberlerin gelip geçtiği savaştan çıkmış o çocuk için bir ağacın altı kadar sakin olmadı kaygısız bir akşamüstü olmadı hiçbir zaman

Yağmurlar üzerine gelmiştik oysa sararması rahmetti buğday başaklarının gece düşündüğümüzden daha maviydi daha umut vericiydi alala büyümekten vazgeçti neden sonra çocuklar neden sonra ateşe güvenimiz kalmadı rahmet ıslak bıraktı saçlarımızı

Savaş düzeni aldığımız kırlarda ağaçların ölümüne alışmakla başladı yokluğuna alışmamız kahramanların sabahı karartmaya başlarken gazeteler çocuklar döne döne sulara gömülürken üstünde durduğumuz bir kelimeydi sadece el üstünde tuttuğumuz devletti

Hayır umut verici ne var dünyada akşamında mutluluğu yitirdiğiniz o sevişme arzusunun dışında el üstünde tuttuğunuz her neyse görme hakkı tanımıyor bize sabahı öd külünden geçilmiyor odalarımız her vaktin sürgünü olduğumuz aşikâr aşkta eski çağlara dönmemiz çok zor

Ey şair ey küller ve aldanışlar prensi ey kurduğu her cümlede adı geçen çingene söyle umut verici ne var içinde bilgisi dışındayız işte her şeyin bizimle övünen dalgalar işte tek heceden ibaret kelimeleriyle senin için uzatmıştı saçlarını o kadın alacağın yollar vardı dünyada harflerin gölgesinde geçti yılların tek bir kelime koyamadın üstüne içinde geçen uzun kışların

Vazgeçmeyi vadettiğin gecede donmuş ayak izlerini sayıklıyor alala kimseye ulaşmıyor ayakseslerin saklayacak değilsin kederlerini söze ara vermenin kaybolup gitmenin zamanı artık dalgalarla baş başa delirmenin zamanı

Suların hükmüne razı olmalı hiçbir rüzgârın yerleşemediği

HİCABİ KIRLANGIÇ

1966 Amasya doğumludur. İlk ve orta öğrenimini Amasya'da tamamlamış, Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesinde Fars dili ve edebiyatı alanında öğrenim görmüştür. Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesinde öğretim üyesi olan Kırlangıç, Türkiye Yazarlar Birliği üyesi olup iki dönem Türkiye Yazarlar Birliğinin genel başkanlığını üstlenmiştir. Mevlânâ Araştırmaları Derneğinin kurucularından ve yönetim kurulu üyelerinden de olan Kırlangıç, Evli ve üç çocuk babasıdır.

Mevlânâ'nın Mesnevi'sini manzum olarak Türkçeye tercüme etti. Ayrıca Mevlânâ'nın *Mecâlis-i Seb'a* adlı mensur eserini Türkçeye kazandırdı. Sa'dî'nin Bostan ve Gülistan'ıyla Hâfız'ın Divan'ını yeniden Türkçeye kazandırmıştır.

28 Mayıs-2 Haziran 2013 tarihleri arasında Kırgızistan'da düzenlenen Türkçenin 10. Uluslararası Şiir Şöleninde Türkiye Yazarlar Birliği tarafından verilen üç büyük ödülün biri olan Manas Büyük Ödülüne layık görülmüştür.

Şiir kitapları: *Hayret Makamında* (1993), *Düşte Yürüyen Derviş* (2004), *Üç Defter* (2015)

Hicabi Kırlangıç, şimdiye kadar üç şiir kitabının yanı sıra Fars dili ve edebiyatı ve özellikle İran şiiri alanında çeşitli makaleler ve kitaplar yayımlamıştır.

HİCABİ KIRLANGIÇ/Şair

Mevlânâ bir şiirinde diyor ki;

“Benim şiirim Mısır ekmeğine benzer...”(Benim şiirim Mısır ekmeğine benzer, ama bildiğiniz mısır(darı) değil, Mısır ülkesinin ekmeğine benzer, çünkü orada pişirilen ekmek çabuk bayatlıyormuş)...

Bana göre Mevlânâ şiirine haksızlık yapıyor aslında, diyor ki; “Benim şiirim tazedir, kurumadan onu yemen lazım...”

biz

öyle çoktu ki seçeneğimiz
ölümlerden ölüm beğendik
böyle kurduk biz bu yurdu
sonra bizi açığa aldılar

biz içimize ağladık ağalar
içimize sızdılar içimiz sızladı
demir ağlarla örüldü bütün yurt
sonra bizi nezarete aldılar

taştan adamın adamları

taştan adamın dili taştan
konuşamaz
adamları var taştan adamın
pazara çürük sözler getiren
kokudan geçilmez bu yüzden

taş kesilmekten yorulmayan
taştan adamın adamları
yazıya düşman
kırarlar kalemleri
kurumaya terk ederler mürekkepleri
kurtulacaklarmış gibi yazgıdan

ufuklarda benim

ufuklarda benim sesim kalmıştır
yankılanır göğün kulaklarında
bilinir nereden gelir bu yolcu
iner kalbinizin duraklarında

bu yangın suların kalbinde başlar
alıp da önüne gider rüzgârı
ağlar taşlar ölüp kalan kalplere
o kalpler ki kendisidir mezarı

çiseliyor gözlerinin nisanı
bütün harfler eğiliyor elife
güzel gözlü he sorular yumağı
bu yağmuru almayalım hafife

bu yağmur yangını söndüren yağmur
yorgun ağaçların sırtına konan
tarlamda reçber gibi bekler durur
sedflere inci dölleyen nisan

duyacaksın ufuklarda sesimi
bu ses dokuz katlı göğe erişir
gelince suların yanma mevsimi
aşkıyı gözünün yaşında pişir

İHSAN DENİZ

İhsan Deniz, 1960 yılında İnegöl'de doğdu. İst. Üniv. Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü'nden 1985'te mezun oldu. İpek Dili şiir seçkisini çıkardı.

İhsan Deniz'in yayımlanmış 13 şiir kitabı mevcuttur. Kendisiyle yapılmış uzun bir söyleşiden oluşan kitabı "Sevgilimdir Yazdığım Her şiir Benim" başlığını taşımaktadır.

GÖZ YASI

Gözlerin yaşlanmış yaşlanmaz
gözler oysa, dedin bana bu
sabah kahvaltıda. Tam şurama
oturdu zeytin tanesi, içtiğim çay
kurudu.

Bu keder ağır geldi çok
yordu beni, demek isterdim
diyemedim.
Dilimi kaybettim.

Bütün gün tütün içtim, yaşlanmış
dediğin gözlerimi heceledim.
Kalbime su verdim, kemiklerimi
titrettim.

Ağaç gözlerine, göz
çiçeklerine imrendim.
Göl gözüyle göz göze gelince
kalbimi gözlerime çiviledim.

SON İHTİMAL

İyileşirsen bırakırım, sigara-
adam olurum diğer türlü
dedim sana. Hem açık
kapalıydı hem gözlerin.
Bir bulut, bir bulut
daha geçti ardından.
Melekler birer işaret,
yemyeşildi gökyüzü.
Ağacın içinde gezinen
sesi işitti kulaklarım.

MEHMET AYCI

1971 yılında Adana/Saimbeyli’de doğdu. Anadolu Üniversitesi İktisat Fakültesi’nden mezun oldu. Kamu-medya ilişkileri ve siyasal iletişim alanlarında çalıştı. Bir üniversitede “Demiryolu Tarihi ve Gelişimi” dersleri verdi. Şiir dışında deneme ve portreleriyle de döneminin en üretken yazarlarından biri oldu. Ayçi, *Mürekkep Ten* adlı kitabıyla Türkiye Yazarlar Birliği’nin 2007 yılı; *Sonrası Şimendifer* adlı kitabıyla da Edebiyat Sanat ve Kültür Araştırmaları Derneği ESKADER’in 2012 yılı “yılın en iyi deneme yazarı” ödülleri aldı. *Yağmurlu Perçem* kitabı ise ESKADER’in 2016 yılı “yılın şiir kitabı” ödülüne layık görüldü. Ankara Üniversitesi DTCF Antropoloji bölümü öğrencisi olan ve halen kamuda metin yazarlığı yapan Ayçi aynı zamanda metin yazarlığı dersleri veriyor.

KİTAPLARI:

Şiir: *Mor Kitap, Aşk Bir Deniz Rüyası, Yakı, Derin, Bağdat Kitabı, Dil Gölgesi, Bunlar Yazmaz Kitapta, Yalnızlık Vergisi, Aramadığım Günler, Muhtasar Türkiye Tarihi, Mesafe Ayarı, Zeliha’nın Ön Dişi, Portakal Kuşlar, Yağmurlu Perçem, Yokluk Güzel Yalnızlık İyi, Atlar Göçebe, Pazartesi Ayini, Toy, Bağ, Kelebekler Düş Görmeye Devam Ediyor, Bir Kuş Penceremize*

Deneme: *Serkisof Ahbabım Olur, Mürekkep Ten, Zehirli Ağaçlar Albümü, Kahvede Kürt Var mı?, Bunların Hepsini Okudun mu?, Şirazlı Bir Türk Dilber, Biblo, Sonrası Şimendifer, Çarşıftan Kol Atmak, Şehir Mektupları, Bir Fırtına Tuttu Bizi*

İnceleme- Araştırma: *Nasreddin Hoca, Demiryoluna Hızlandırılmış İnfaz, Nasrettin Hoca Fıkraları, Nasıl Bir Kentin Lanetlisi Oldum?*

Antoloji: *İçinden Tren Geçen Şiirler ('Mehmet Saim Değirmenci' adıyla)*

Portre: *İki Yüz, Böyle Biliriz, Benzemez Kimse Sana/Bir Erdoğan Portresi, Melami/Bir Neyzen Tevfik Portresi*

Derleme: *Uçtu Ördek Viran Kaldı Gölümüz*

AĞIR AĞIR DERİNE

Mecalince çekersin varlığın ağrısını
Senin eşiğin başka benim eşiğim başka

Kaç göz var gördüm deyip geçtiğin fotoğrafta
Senin gözlerin başka benim gözlerim başka

An sızın ve ansızın ve anıların sızın
Senin ırlığın başka benim ırlığım başka

Bırak ırmaklarını nasıl akarsa aksın
Senin denizin başka benim denizim başka

Düşeriz, düşleniriz, düşünürüz dünyada
Senin yorumun başka benim yorumun başka

Aşk da başağa durur kamaşan güneşiyle
Senin hasadın başka benim hasadım başka

Herkes kendi sonunun kendisiyle karşılar:
Senin ölümün başka benim ölümüm başka

GÜNEŞİN BULUTLARA

Üzülünce iyileşen yaralar vardır
Sonra anlarsın bunu, şimdilik büyü

Bir elmaya sorulur mu niye elma olduğu
Bir kuşa niye konduğu incir dalına
Hayata sorduğun bir nice soru
Misafire kahve kuzuya kına
Sonra anlarsın bunu, şimdilik büyü

Sayısız alfabetesi var bakışlarının
Kim cesaret edebilir seni bilmeye
Ah sen de bilmiyorsun, çok istesen de
Yetmiyor zamanımız bir kelimeye
Sonra anlarsın bunu, şimdilik büyü

Ne çok bileşeni var kimliğimizin
Çılgınlıklar, sevinçler, yarım hayaller
Acılar aymazlıklar ve başka şeyler
Bir araya geliyor işte mucize
Sonra anlarsın bunu, şimdilik büyü

Ölürsem sevinirim demişti bir şair
Ölünce sevinecek, sevilecek, şahidiz
Aşka dair olmayan ne var yaşadığımız
Bir kalbi olduğunu söylüyor her iz
Sonra anlarsın bunu, şimdilik büyü

MEHMET NARLI

1963 yılında Kahramanmaraş'ta doğdu. İlk orta ve lise öğrenimini aynı şehirde gördü. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünden mezun oldu. Maraş'ta 4 yıl öğretmen olarak çalıştıktan sonra Sütçü İmam Üniversitesine asistan olarak geçti. Aynı üniversiteden 1996'da yüksek lisansını, Hacettepe Üniversitesi'nden 2000 yılında doktorasını tamamladı. Halen Balıkesir Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi'nde öğretim üyesidir.

Mehmet Narlı, 1987 yılından bu yana Dolunay, Kırığı, Kanat, Türk Edebiyatı, Yedi İklim, Hece, Varlık, Dergah, İtibar gibi dergilerde şiir ve edebiyat eleştirileri; Türk Dili, Türkbilig, İlmi Araştırmalar, Yeni Türk Edebiyatı Araştırmaları gibi dergilerde akademik yazılar yayımlıyor. Narlı, 2007 yılında Türkiye Yazarlar Birliği tarafından inceleme dalında yılın yazarı ödülünü aldı.

Şiir Kitapları

1. Öylece Yeryüzünde, 2020
2. Ömürlük Yara, İz Yayınları, 2017
3. Dil Kapısı, Öncükitap Yayıncılık, 2010

4. Ruhumun Evveliyazıları, Meb, 1998
5. Çiçekler Satılmasın, Dolunay, 1988

İnceleme/Eleştiri Kitapları

1. Orhan Kemal'in Romanları Üzerine Bir İnceleme, Kültür Bakanlığı 2002
2. Cumhuriyet Dönemi Türk Şiiri, 2006
3. Roman Ne Anlatır, Akçağ Yayınları, 2008
4. Şiir ve Mekan, Hece Yayınları, 2008
5. Şiir Çözümlemeleri, Kriter Yayınları, 2010
6. Edebiyat ve Delilik, Akçağ Yayınları 2013
7. Çağdaş Türk Romanı, Anadolu Üni. 2011
8. Cumhuriyet Dönemi Türk Şiiri, Anadolu Üni. 2011
9. Roman Sevdaları, Akçağ Yay. 2015
10. Şiir Burcu, Akçağ yay. 2015
11. Öykü Burcu, İz Yayınları 2016
12. Kahire ve Paris Notları, Cümle Yayınları, 2017

KUŞLAR KADERLE UÇAR DİYENİM

düşen yaprağıma ağaç olanım
 yürüyüşünün ritmine nefesim yetmedi
 hiçbir bakışım tamamlanmadı sana
 tatmadım hiç nasıldır derler ya doya doya
 ne dağına yol oldum ne yaprak suyuna

halleriyle dil olanım
 bilmem ki kırılan parça nasıl tamir edilir
 nasıl gölge salar insan bir tırtıla hiç olmazsa
 demediler hiç göğüs kafesidir kırılır omuzdur çöker
 insanlar ve şeyler bedenimin ortasından geçtiler

türküleriyle de allaha dönenim
 herkesler diyor ki yol yordam bilmiyorsun
 bilmiyorsun dünyanın şekli altı gün yedincisi sensin
 gerçekten olanların hangisi benden hangisi bana
 yani eksik kalır mı mesela bensiz bir dünya

kuşlar kaderle uçar diyenim
 sesler ağır cümleler uzun renkler çok
 her taraf kızarmış göz ve patates kokusu
 otoparklar mutfaklar ve bütün iç geçirmeler
 başımdan aşağıya dökülüyor

...

şikayet değil sıkıntım yok
 tanımlanamaz yalnızlıklarım falan
 bir dokunuş hatırası yeter
 yangından bir kedi kurtarmış gülüşü
 belki yorgun kadere gömülmüş bir daveti beklemekten

AYLAN

suyun merhametine dalarak
çekilmiş buraya kadar bu küçük oğlan
son bir duaya durmuş
morarmış bedeniyle
kalmamış çünkü yurdunda
kalmamış ölünecek kimsesi bile

bu çocuğun gövdesinden uçanı gördünüz mü
hurma eabil ve nuh uçu gördünüz mü
evlerinden çıkarılan anneler uçu

hiçbir renk kendisi olmayacak bundan sonra
hiçbir baba tam baba hiçbir devlet tam devlet
hiçbir solcu tam solcu hiçbir sağcı tam sağcı
hiçbir müslüman tam müslüman olmayacak bundan sonra

MURAT KÜÇÜKÇİ

1988 Konya doğumlu. İlk ve orta öğrenimini Kadınhanı'nda tamamladı. 2010'da Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesinden mezun oldu. Din Dersi öğretmeni. Evli, iki kızı var. Şiir ve eleştirel denemeleri Fayrap, Ölçü, Dergâh, İtibar, Muhit, Şiir Versus ve Kaygusuz dergilerinde yayımlandı. Şiir kitapları: Herkes İçin Türk Şiiri (Profil y., 2014), Evliler İçin Kafa Kağıdı Sureti (Ketebe y., 2020). Düzyazı kitabı: Tarih Kimlik Hanefilik (Avangard y., 2016).

ARTÇILAR DEVAM EDİYOR

Balkonda bile yerden ısıtma.
Güney cephe. Şahsi otoparklı.
Beyaz mermere siyah kapı kolları.
Ahşap tavan. Ankastre. Spot aydınlatmalı.
Koridorda sensör. Gece annesine koşan çocuklar için.
Hepsi örnek dairede burası iki ay sonra.
Yani Allah'tan mâni gelmezse iki ay.
Malum havalar da soğudu. Şimdilik kapora.

Parmaklarımla kara sıvayı yokladım
Onüçbuçuk tuğla aradım iç duvarlarda
Hespladım berjeri şuraya koyarız
Çalışma masasını şuraya kitaplığı şuraya
İki yatak sığar çocuklara oyuncak dolabı hatta
Patchwork halı chester koltuk
Adolf Loos'u okuyordum o sıralar
Süsleme ve Cürüm'ü
Cürüm dediyse tezyinat da demeliydi çeviren
Dedi Elyesa. Tezyinat cürümdür.

Bilmem anlatabildim mi müteahhit bey
Tezyinat cürümdür siz yine de bu saydıklarınızı
İhmal etmeyin bakmayın Adolf Loos'a
Zaten ne anlar incelikten Almanlar
Kat mülkiyeti gökyüzünü satmaya benziyor
Bu yüzden helal mi diye soruyor insan
Siz insana da bakmayın.

Bitmeden bir şey anlamayız sonuçta
Hem demirin farkı kalmadı altından.

Böyle olmayacaktı
İnşaat halindeyken yazmayacaktım
Sıvası dış cephesi bitecekti
İmge kolonları yükselecekti deney terasları
Görünmeyecekti kırık dökük çapaklı tarafı
Sonra Ayda'yı gördüm telefon ekranında
Ev baktığım sıralar
Tekbir seslerini duydum
Ev baktığım sıralar
Sevinçten mi ağladım
Ev baktığım sıralar
Sonra ofise geçtik detayları konuşmak için
Adam konuşuyor ben not ediyordum
Word uygulamasına birkaç mısra.

BANKA POUND BASIYOR

Banka Nazım da basmıştı n'olmuş
Banka deli kaymakama üzülüyor
Parasız yatılıyla yan yana yürüyor aylak
Adam banka adamım yoldaşım
Dur şimdi Necip Fazıl da basmıştı banka

Banka mülkiyeli şairler yurdu apartmanı oteli
Mülkiyete karşı banka
Bankada kömür işçilerinin gözleri
Zonguldak Tunçbilek hep bankada
Banka Haşim'in bıyığını kapağa

Bin dokuz yüz onlar yirmiler otuzlar
Kırklar kırkı çıkmamış yetimler
Yeni yetmeler ustalar hep bankada
Bankada herkese yer var buyurun biraz bekleyin
Banka bu rica eder teşekkür eder iyi günler
Bazen nutuk atar üstümüze bazen birinci
Bazen ikinci yeni tarih toplum sonra aşk

Bankada ne ararsan var gel vatandaş
Söyle halk da gelsin kuyruğa geçsin
Bankada kuyruk var
Para var huzur var bankada
Banka evet Tanpınar da basmıştı
Banka Lale Müldür'le akla işiyor

Bankada nobel bankada anarşi
 Monşer monden mutabık muhalif banka
 Muhafazakâr devrimci revizyonist aktivist
 Sapına kadar erkek banka Türk banka
 Milli banka evrensel banka lgbti

Banka fantastik banka ışıltılı
 Banka evlenmeden önceki annemiz
 Nisap miktarı banka boynuzlu koyun
 Boynuzsuz koyun dinazor ahtapot
 Gözümüz gönlümüz sabah dokuzumuz
 Banka Türkiye kadar bir dekont

Gelinin yüz görümlüğü damada papyon banka
 Günlüklerinizi basar aylıklarınızı hesaba
 Bireysel banka deneysel işlemler
 Banka yolda kalırsan arabanı çeker
 Kiranı öder evde kalırsan
Zilli Şiirin bankası

Bankada balayı bankada Cunda
 Unutulmaz bir akşam yemeği Honolulu'da
 Rönesans tablosu gotik katedraller Floransa
 Kolları bağlı Odysseus
 Bankanın şerefi develerin sırtında

Eski İstanbul beyefendileri bankada hemen köşede
 Evet orada kol düğmelerini hohluyor
 Hanımefendiler ne güzel yürüyor bankada
 Bankada yağız atlar bankada Köroğlu binbir gece

Masal anlatıyor banka bir varmış bir yokmuş
Evvvel zaman içinde banka çarşı içinde
Banka hepimizin iyiliği için
Gündüz gece demeden
İmge hece demeden
Modern post-modern antikiteden
Pound da bastı daha ne yapsın
Banka bunu da bas diye yazdım
Sonra da instagramda

İlk çağlarda bankacılık hizmetleri din ile iç içeydi. Rahipler Mezopotamya'daki Kızıl Tapınakta bankacılık işlemleri yapıyordu. O dönemde tapınaklar bir tür banka işlevi görmüştür. M. Ö. 2000'li yıllarda çıkarılan meşhur Hammurabi Kanunlarının tapınaklarda yapılacak borç verme işlemleri, borcun tahsil yöntemleri, alınacak faiz oranları ile rehin, ipotek ve kefalet şekillerini düzenlediği bilinmektedir.

Banka
Bir anlamı da tezgâh

MURAT SOYAK

Niğde’de doğdu. İlk, orta ve lise eğitimini Niğde’de tamamladı. Marmara Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı bölümünden mezun oldu. *Gül Aydınlığı* edebiyat dergisini çıkardı. Bir dönem gazetelerde kültür, sanat, edebiyat yazıları yazdı. *Bir Nokta, Yedi İklim, Yitik Düşler, Ay Vakti, Likâ, Türk Dili, Ardiç, Akpınar, Berceste, Kuşluk Vakti, Beyaz Gemi, Dört Mevsim Niğde, Değirmen, Edep, Mesel* dergilerinde şiir, hikâye ve denemeleri yayımlandı. 2009 yılında Defterk edebiyat-kültür-sanat sitesinin kuruluşunda yer alıp genel yayın yönetmenliği görevini yaptı. Halen bir lisede Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni olarak görevini sürdürmektedir.

Yayımlanan eserleri:

Irmaklarca (şiir, 2006)

Bahar Sürgünü (deneme, 2010)

Acı Ceviz (öykü, 2011)

Direniş Taşı (şiir, 2012)

Kırk Öykü (öykü seçkisi, 2013)

Gül Aydınlığı (deneme, 2017)

Toprağın Derin Çağrısı(şiir, 2021)

YAĞIZ AT

görkemli duruşun cenk hatırası
akın akın şahlanan korkusuzluk
dağa, kuşa, ırmağa komşu eyleyen
yola yazgılı, bir muştulu haber

gözlerindeki o kıvılcımı gördüm
karanlığı delip geçen bir hızla
toprağın sesi sende mi yankılanır
çevikliğin söylenir bütün dillerde

gövdendeki denizde ipek dalgalar
zülfikar ile yoldaşlığın bildirilmiş
derin vadilerin uğultusu çizgi çizgi
inişler, çıkışlar ve ufuklar ötesi

alnında şavkıyan yeni gül akı
kavga günü gelip çattığında durulmaz
çiçeklense de badem dalları ey
durulmaz gayrı dört nala bir koşu

SON BAHÇE

kuyuya çakıllar atıp ses beklerdik
bir oyunu sürdürmenin tatlı telaşı
çayır çimen içinde mor sümbüller
bildim, toprağın derin çağrısı

bahçenin son demleri heyhat
tedirgin dut, kaygılı kayısı
duvara yaslanmış kara ağaç
bizden sonrası yıkım olacak

araya araya yorgun düşmüş
hangi kuytuda şimdi acep
kimsenin görmediği, bilmediği
penceresi kırık, gönlü kırık ah

MUSTAFA AYDOĞAN

1964 Kahramanmaraş doğumlu. Gazi Üniversitesi İ.İ.B.F. İşletme Bölümünü bitirdi (1989). Maliye Bakanlığı'nda çalışıyor. Edebiyat Ortamı dergisini çıkardı ve yönetti (2008-2015). 2010 - 2014 yılları arasında Edebiyat Ortamı Şiir Yıllığı'nı hazırladı. Bugün Konuştuklarımız adlı şiir kitabıyla 2012 Türkiye Yazarlar Birliği Yılın Şairi Ödülünü aldı.

Halen, sadece edebi ürünler yayınlayan bir site olan sadeimge.com adlı siteyi yönetiyor.

Yayımlanan Kitapları:

Şiir: Kendini Aynalarda Çoğaltan Şehir (1997), Bir Dolu Bakır Yaz (1999), Bahar Köpüğü (2004), Az Önce (2012), Bugün Konuştuklarımız (2012), Güneşin Ayak İzini Takip Et (2014). **Deneme:** Yazma Sevinci (2014), Kitabın Kimliği (2015). **Düşünce:** Yüzdeki Leke (2014). **İnceleme:** Aşk Yolcuları (2015). **Biyografi:** Yalnızlık Mahşeri Alaeddin Özdenören (2015), İncancın Parıltısı Nuri Pakdil (2019)

SES KAYNAĞI

şafaktan sesleniyorum
avın sıcak yüreğinden
masum, sakın ve saf olandan
gülün uzun kokusundan sesleniyorum

sisten sesleniyorum
alacakaranlıktan
çatlağı arasında donup
kayayı parçalayan sudan sesleniyorum

geri adım attırmayan mutluluktan
kelimesiz ifadenin ilk biçiminden
doruk çizgisine baş uzatanların
dik duran başlarından sesleniyorum

acıklı bir hınçtan sesleniyorum
günahı enkaza dönüştüren pişmanlıktan
çocuklara işkence edenlerin
üzerine sinen çocuk kokusundan sesleniyorum

meçhule duyulan meraktan sesleniyorum
inançsızlardan oç alan doğruluktan
çocukların kaburga kırıklarından
akif'ten sezaî'den cahit'ten sesleniyorum

HALLAÇ

bir geçicilik kımıltısı her şeyde
her şeyde bir tedirginlik /yaratılmış olmaktan/

yaratılmış kalmak istemiyorsan
yani şeylere karışıp kaybolmak
aşka tutun
yani bana

ay gibi tutul
çünkü güneşe muhtaçsın sen
yani bana
tutul boşlukta salınan
bu imkansız bloğa

biri acıtınca
anlaşıyorsa /ancak/
bir canının olduğu
düşünme hiç
parçala ve at o teni
yani öl

ten
ölüme çarpınca
parlarız biz
yani aşk ve ben
işaret parmağı değilim kimsenin
ya da ucundaki küçük
ve gizli yara
vücuduna dokundukça işaret parmağıyla
her yanı acıyan adamın hikayesini bilirsin
şunu da bil
vücutla kaim değiliz biz
şunu da
/acı- gerçek değildir/

aşk tende başlar

ama sen yine de
parçala ve at onu

kulağını ver ve dinle
aşıp giden çağıltıyı

ÖMER KORKMAZ

1989 yılında Kocaeli’de doğdu. Liseye Afyon’da başladı, Ankara’da tamamladı. Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Adalet Meslek Yüksek Okulu ve Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünden mezun oldu. “19. Yüzyıl Aşık Edebiyatında İdeal İnsan Tasavvuru” başlıklı tezi ile aynı üniversitede yüksek lisansını tamamladı. Şiir ve yazıları başta Mahalle Mektebi dergisi olmak üzere çeşitli dergilerde yayımlandı. Halen Mahalle Mektebi Dergisi’nin şiir editörlüğünü yürütmekte olan şairin “O Elmayı Sen Olsan” isimli şiir kitabı 2021 yılında yayınlandı.

Gong!

otuz iki oldum ve hala ölmedim
buna şaşıyorum
biz dövüşürken, kravatlı
biri mikrofon tutuyor, zil çalıyor öteki
oynayanlar, hırlayanlar, zıplayanlar
tanrının belası bir kalabalık ve ter ve öfke
ve dişleri gıcırdayan, dişleri kırılmak üzere

bir ses
gong!
bir maç yok, Ali de
gong!
Yusuf diyorum
gömleği önden yırtılanlar
havlular temizdir,
Allah sever temizleri, atılsın istemez
temizler de güzel durmazlar sahnede
onlara biraz leke ve kan ve gözyaşı ilavesi

nazlanacak bir yer yok
nazik insanlar için
sahneler açılsın
gong...
tanrıya bir merhaba
gong...
bizi burada çok üzüyorlar

Bak İşte Gördün Mü?

aynı gözeden kaynayıp
ayrılan yolları buluşturan
suyun tarihini unutturan
göz yaşının tarihini
nemrutlar da mesela ağladı mı
ya da ağlar mı tab'-ı nemrut olanlar
nerede dursa bilinir ama değil mi
bardakta yahut ırmakta
sonuçta hepsi damla
sonuçta yüzey gerilimi
yüz görünümü bir miktar unutturan o günleri
telaşla etrafında döndüğümüz şeyler
unutturan “mallar ve oğullar”, “mallar ve oğullar”

tanrıya küsülmez
O'na “çatlarcasına inanır” insan
fakat anlamadığın şeyler de yok değil
annen bilir yazması
ve baban ve tespahi bilir
sağ çıkarsan eğer bu kavgadan bir yazma ve bir tespahi
biri bir divanda kalacak biri öbürüne sığacak
bir ömre sığacak sonra
“ne bileyimler, ne anlatayım”
ikinci üstü avluda serin bir rüzgar

geride bir dünya, paçavralar, kadavralar
saksıda orkide, bahçede ne güzel durur oysa
uzamaz ama bu türler, iç geçirmeler
geride ne bıraktıysan o
bir tek kaçmak istediğin ne varsa
bulursun yanibaşında
geride bir hayat, geride.

bütün sloganları
 dinlediğinde hatta bazen
 işlediğinde içine hoş da gelirdi
 dünya bir andı, farklarımız vardı
 öğrenci andı, dolar kuru ve enflasyon da vardı
 kavgalar hep oradaydı
 birileri devamlı dövüşürdü zaten
 karanlık kazanmamalıydı
 sonra yaşın otuz mu olmuştu
 bütün kaptanların gemileri için
 hayır, gemileri çalan, düdüğün parası
 böyle de değildi
 yaşın otuz muydu neydi
 bütün sloganlar kulağından
 fısıldayan, uğuldayan çınlayan
 bütün sloganlar
 yalan!
 ne değişmişti zaten bunca zaman?
 bunca yalan içinde ne fark ederdi
 -tanrım kendimi duyamıyorum-
 ara sıra takılır çığlıklar elbette
 vicdan mıydı süper ego mu
 bak ego önemliydi, freud hatta wundt'a doğru
 onu da bilirdin
 fakat sonuç değişmiyor yine
 skor hep aynı
 ne denklemde bir işaretsin
 ne saksısın, daldasın
 içine doğru; bir duldasın
 bir duldasın
 bir duldasın
 bunca yalan içinde ne farkedirdi ama
 yaşamak zorundasın
 yaşamak zorundasın
 yaşamak zorundasın

SELÇUK KÜPÇÜK

Gazi Üniversitesinde Psikolojik Danışma ve Rehberlik Öğrenimi gördü. Ordu Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sinema - Televizyon bölümünde yüksek lisansını tamamladı. *Dergâh*, *Merdiven Şiir*, *Arka Kapak*, *Granada*, *Sadece Şiir*, *Yolcu*, *Mahalle Mektebi*, *Ihlamur*, *Sosyoloji Divanı* gibi birçok dergide şiir, poetika, müzik ve sinema yazıları yayınlayan Küpçük, *Karardı Karadeniz* (İletişim Yayınları, 2012) ve *Karadeniz'in Kaybolan Kimliği* (İletişim Yayınları, 2014) adlı derleme kitaplarına Karadeniz ekonomi-politiği ve kültürü üzerine makaleleriyle katkıda bulundu.

Kitapları: *Yüzleşmenin Kişisel Tarihi* (2012), *Modern Türk Şiirinde Bellek Arayışı* (2013), *Kirletilmiş Ölümler Kitabı ve Büyük Tefsir* (2015), *Aşk ve Teselli/Susma'nın Müzikal Poetiği* (2018).

NEVİN ABLA

seni bu dünyaya sarkıtırken içine koymamışlar sanki ömür
açmamışlar otuzundan sonraya sini.

vermemişler olmayacak diye kiraz

ben şahsen yüzümün arka merdivenlerinden indim,

gözüksün istemedim kuruyan her deniz, genişleyen çöl

“iyisin” demekle dövünüp durdum bir çırpınıştan diğer odaya

“iyisin. hayattan bir serum alıp hemen çıkacağız sadece biraz”

bütün içli şarkıları dilimin döndüğü girdaba sokacağım, bu belli
kanamış kabuğuyla bir başıma kalıp,

bozuk imlasına bakacağım her reçetenin

dudağına mor, kalbine iltihap gibi yürürmüş insanın bu araz

sen gençliğini omuzlarına al nevin abla.

soğuk olur şilteleri hacettepe'nin

senin siyah saçların geç gelmiş oğullara bakınarak taranır
kelimeler ağırlığından pay düşer gibi parçalanır yerlerde
alnim ateşine kardeş olsun, ellerim en uzak bakışlarına metanet
sakın korkma kapatınca gözlerini

“yarama tuz bastım da geldim” de

“ağlarım sadece. Kimseye etmem şikayet”

HOŞÇA KAL SEVGİLİM

susmanın içli kelimelerini çiğnedinde mi geldin
yüzün kan kusan günlere aldanmış bir kabahat
işte şuramda nice vedalardan peydah bir elem kaldı
nice kılıçlardan zehrolmuş bir dil. konuştuğça çamurlaşan
konuştukça çamurlaşan

kolay değil elbet elli yılı sığdırmak (öyle) her bavula
yine de dışarda kalıyor askılar, elbiseler ve zayi olmuş bir ruj
ben böyle hazır değil miyim, neyim
dökülüp boşluğa sarkıyor söylediğim söz
kalbim sen meyletme bileğimin gergin parlamasına
uzun sürecek bu temmuz, ağustos ve mevsimlerden kış

herkes biraz yanlış sebepler yüzünden koşar
ömrün gecikmiş avlusuna
yani yırtılmış damağıyla az bağırılmaz insan:
-ruhum çok yara aldın
ruhum çok yara aldın
bak bunlar bıçaktan artık bir kalp, bileğe basılmış nevresim
nereye bıraksam bilemedim bir türlü. sevgilim hoşça kal
sevgilim hoşça kal

TUBA KAPLAN

1988 yılında doğdu. İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi mezunu. Şiir ve yazılarıyla İtibar, Cins, Lacivert, Sabit-Fikir, Muhit dergilerinde ve Yeni Şafak kitap ekinde yer aldı. İlk şiir kitabı Tek Vuruşta Ölmek 2017 yılında yayımlandı. Hâlen Muhit Kitap'ın editörlüğünü yürütüyor.

İstanbul'da yaşıyor.

KAÇIŞ HAKKI

kiracı olduğumu unutarak çiçekler alıyorum her seferinde
eve alışıyor kamyonunda ölüyorlar

bir ıssızlıktır tutturuyorum
erken uyanıp geç ölüyorum
karar kılıyorum dağlarda
önünü alamadığım bir yol daha başlıyor

alıp başımı gideceğim ben de bir dağ başına
bir başıma vergiler olmadan
terliklerimi kararsız adımlarla giydiğim
alt komşularım olmayacak orada.

bir kaçış hakkıyla yanımda
dağ kekikleri topluyorum yayılıyor koku
üstüm başım buluyor dünyaya
hiç konuşmadan da oluyor akşam

kaç kat çıktımsa yollara
o kadar indim içime gömüldüm
sana topladım yaylalardan rüzgâr
sert esiyordu yürüyordum

ah işte her şeyin cevabı o uzak yerde
cevapsız kalıyorum yaklaştıkça bu yüzden

PANTHEON MEYDANINDA ÖLMEDİM

-yaşamım boyunca iki şey yakamda çiçek,
belleğimde yırtıcı bir sekans olarak kalacak;
ürktüğüm dünyanın gidişatı ve tarihin akışı

intihar ediyor kalabalık giyotin yok diye mi avunalım
meydanlar durup dua etmek için toplu ölüme
burdan ordan ve her yerden
bir bataklığa çekiliyor odalarına, toplu infaz
dünyanın gidişine şans veriyorken halk.

iskandinav tanrısı kongreler basıyor.
kendi tenhaliğine uğradım sanırken
içinde bir yerde kuruttuğun incire
güneşleri kapatan
kalabalık hep birlik toplu ve şehirli
tek dünyanın dümdüz olma olasılığı
bir ruhu üfleyen tekten çok uzakta
düğümleri çözülürken dolaşan iplikleri
pazara çıkardıkları kullanışlı fikirlerden
düzlüğe sığınmıyorum
gördüklerim haddini aşıyor
iskandinav tanrılara, paganlara, ruhlara
iman ediyorlar reformist kalıyor eski dünya

şarkılar bir bütünlük kuramıyor
hepimizin farkı sis bulutlarına
benzer marşlar mı söyleyeceğiz hepimiz
resmi taşırmayacak mı hiç kimse
kâğıdı eğri kesen de yok
hepimize mi mutluluk tabelalarında kurdele

robepierre sana gazeller okuyorlar inanılmaz bir kaos
senin kurşunlarına arka çıkıyorlar
demokrasi burda bükülen bir şey olarak
karşılık bulamayan sesi soğutuyorlar
tüm sekmelerini kapatıyorum düşünmenin

dünya kafamı buruşturuyor.
sırtlanları evlat ediniyorum
yüksek bir tepe bulup kendimi taşıyorum

YUSUF ARAF

1995 yılında Diyarbakır'da doğdu. İlk ve Orta öğretimini Diyarbakır'da tamamladı. Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Radyo ve Televizyon Programcılığı bölümünden mezun oldu. Süryani yaşamını konu alan *Mastara* adında bir belgesel çekti. Şiirlerini ve yazılarını Yusuf ARAF imzasıyla yayınlamaktadır. Şiirleri ve yazıları; *Varlık, Ecinniler, Buzdokuz, Sincan İstasyonu, Virüs, Akatalpa, Yolcu, Şehir, Petroleus, Kafagöz vb.* dergi ve dijital yayınlarda yayımlandı.

Kitapları;

Açık Kalp Edebiyatı (2017- deneme)

Ten Düğmeleri (2018 – şiir)

Muhtelif Delikanlı (2019 – roman)

Evlerde Unutulan Yüzüm (2021 – şiir)

güç bulduğum sarışınlığım

1. kısım

esmer çocukları dövüyorum kumaşını sökmek için ellerimden
aynada saçlarımı geriye doğru tararken aklımı deşen ses
seni sevmekle meşgul olduğum zamanlarda
öldürülen arkadaşlarımı unutmanın utancını yüzüme vuruyor

sarışınlığımdan aldığım cesaretle
esmer olan her şeye saldırgan eller doğuruyorum ağzımda
bu öfke, bu küfür, bu kıyamete benzer vesikalığın ne zamandır
cebimde kime hangi sesle kurşun dökeceğimi bilmiyorum
kendimi iyileştirmek için dokunmadığım aktar kalmadı bu kentte

anlıyorum
ben suyumu bulandırmakta ısrarlı bir gürültüyüm, yağamıyorum

11. kısım

kalbimde izahı olmayan bu kalabalıklar çocuk seslerini kesmek için
var yetmişinde bir amcayı izlerken geçen süre
beni güleç bir surattan emekliye ayırdı
şimdi senin için kuyruğuna girdiğim çiçekçi dükkanları
gül almadım diye arkamdan söven çingenelerin
ağzından alıyor hıncını

karşısında durduğum ayna yüzümdeki son efkârı da aldı
 önünden geçtiğim kahvehaneler boşluğumu bir tanıdığa benzetiyor
 bu kentin ısrarına alışıyorum
 bu yalnızlığın ısırtığını bir kol saati gibi taşırken uzun kollu elbiseler
 giyinmek zorunda kalıyorum

güç bulduğum sarışınlığım
 bir kumrala vurulurken çaresizim herkesin ağzına baktığı yüz ben
 değilim bu kent sözünden korkaklıklar ayıklıyor

iii. kısım

kalbimi dingin sulara yatırmanın vakti geçti beni aniden yakalayan
 vurgunlar
 aklımdaki dengeyi küstürdü kadınlara öpüşmelerin vedalarından
 geldim çağırışların saygınlıklarını terk ettim
 eskisi kadar kusursuz sevişmiyor parmaklarım kırıklarından
 memnun saçların arasında

yarama tuz bakmak için indim çarşıya
 sızımı parklarda gezdirdiğim söylenir, yalan! tenimdeki sessiz
 bekleyişi izliyorum
 şakaklarımdan yola çıkan ılık damla kasıklarımı kurcalamıyor artık
 kimsenin ihtiyacı yok diye
 bileklerimi ellerime küstürdüm
 nasılsa bir ağzın dikişli geçmişini taşıyorum

hep bende olmayanın yankısına ev oldu boynum kederime
yardımda bulundum
sırtımı dönüp kovdum geçmişimi zihnimden
bundandır yüzümden evvel bıçaklarımın konuşulması pazar
yerlerinde

esmer çocukları, esmer!
tek bir buğday yeşermiyor yumruklarımda ne için dövüşüyorum,
bilmiyorum
bir acıyı soğutmaktaki maharetim
ve bu günahı söküp atmaktaki acemiliğim olgun meyveler
yeşertiyor omuzlarımda

başını öne eğmekte ısrarlıysa saksımdaki çiçek yüzümdeki su
nemini yadırgıyorsa
kapımız çalınmıyorsa bayramlarda
beni evdeki aynalardan toplayacaklar biliyorum

tezgâhtar

arkı çalsın bu şehrin korkusunu sessizliği bir bağlama
bozsun yabancı bir ses değsin duvarlarıma kendi
içimde oluşsun çatlağım hüznüm kendi içimde

çünkü çocuklar gülmüyor burada komiserim epeydir
çıkıyor şehrimin gamzeleri
bir ibrahim sıkıyor toprağımı ismail deniyor, -billâhi
ayıptır-

inancın olsun kursağımda ağ örüyor öfke bir yaraya aynı
kabuk iki defa uğramıyor

evden erken çıkıyorum hayatlardan erken
yataktan ve tenlerden erken
yine de yetişemiyorum böğrümdeki ağrıya yazılması
muhtemel şiire

düşündükçe hayıflanmakta haklıyım harlandıkça
dilemekte yağmuru oysa kalbimde çisilti, aklımda kir
elimde bulut bilmedim ki hayatta kalmayı yaşansın dendi
yaşadı sesim, kokum ve
sıkıntılı bir fikir gibi gezinen aylak kan damarlarımda

evden erkil çıkıyorum
eve dönüyorum kirimi temizlemiş yüzlerce anne
sıkıtığım toprağın iniltisi çıkıyor yanaklarımdan
yürüdüğüm rüzgârın kuşkusu saçlarımda neden!
muhatap aramakta usta sözlerim
gecenin köründe nöbetçi eczane bulmakta acemiyim

bir şarkı çalınsın, gülsün çocuklar yeniden sokaklarda
eve döneyim, erken terk edeyim erkliğimi
beni de ıslatın öfkenizle, şemsiyesiz kalayım gövdemi
ağartsın muhatabımın doktorları

ve sesimi pazar tezgâhına serdim
siz yine de arkadan seçtiniz, ilk sözüm çürük diye
ağzımdaki kusurlu adları

atölye

ahmet aka
ali bal
duran boz
emre öztürk
ibrahim demirci
m. ali köseoğlu

mustafa uçurum
osman özbahçe
vasfettin yağız
vural kaya
yunus emre altuntaş

AHMET AKA

Hadim (Balcılar) / Konya doğumlu. İlköğrenimini Balcılar İlkokulunda, İskenderun İmam Hatip Lisesinde başladığı ortaöğrenimini Çumra İmam Hatip Lisesinde tamamladı. Bazı gazetelerde muhabirlik, haber müdürlüğü, sanat yönetmenliği ve Yazı İşleri Müdürlüğü yaptı. Şiirlerini Güneysu, Sur, Cuma, Bizim Okul, Çalı, Çerağ, Büşra ve Jurnal dergileri ile Yeni Ufuk, Türkiye’de Yarın, Dönüşüm, Merhaba ve Hakimiyet gazetelerinde yayımladı. İmam Hatip Liselerinin 40. Kuruluş Yıldönümü dolayısıyla açılan şiir yarışmasında Türkiye birincisi oldu. Çimke Yayınları kurucuları arasında yer alan Aka, halen arkadaşlarıyla birlikte haftalık ‘Anadolu GÜNLÜK’ gazetesi ve edebiyat dergisi EYLÜL’ü çıkarıyor.

ESERLERİ | *Şiir*: Sevinç Gözyaşları, Bir Gönül Fethetmek, Devrim Şarkıları, İnce Düşler. *Roman*: Sevgi Rüzgârı. *Çocuk Hikayesi*: Ardıçkuşu ile Ağaçkakan.

sen konya olsan

gedavet olsan ikindiüstleri
bildik bilmecelerle
tarasan saçlarımı
secdeye değen yanımı öpsen
ya da sen konya olsan...

seğirtsen önümden bir atlı gibi
ve yetişmek için düşsem ardına
yine çocuk olsam
yine bir çocuk...
ya da sen konya olsan

eski sokaklarda o kerpiç evler
gözümde olduğu gibi dursa yerinde
duvara yaslanan ihtiyar çeşme
serinlik damıtırsa servi söğütütle
ya da sen konya olsan

köşe başlarında delikanlılar
süpürse sille kokan yolları
araboğlu makasından zafer'e
uzansa atlı tramvaylar,
ya da sen konya olsan

perşembe günleri tüm çocuklara
şivlilik hazırlasa genç kızlar
akşam olmadan takkeli dağa
bir bulut olup ağşam
ya da sen konya olsan

şehir yıkılıyor

takkeli dağ içime düşüyor bu gece
yıldırımlara çarpıyorum kendimi
elimi ölümün şakağında yıkıyorum
şehir yıkılıyor
ben ayıkıyorum

şekerden, nergisten uzak
bir aşık acem türküleri çağırıyor
dağınık saçları, kirli sakalı...
yalan gibi...
yaş / otuz üç

kuytu tebessümler dağıtıyor
adım gibi biliyorum
oysa bir benimle barışık
bir tek benimle...
ikide bir düşlerimi damıtıyor

şehrin bulutları avucumuzda
yılğın atlar kar tanesi bir ordu
geceyi kurdele yapan çocuk
sessiz sedasız
bir çığlık omzumuzda

ALİ BAL

Tokat-Sulusaray doğumlu. Türk Dili ve Edebiyatı bölümünü bitirdi(1998).

Eski Türk Edebiyatı alanında yüksek lisans yaptı. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enst. bir süre doktora derslerine devam etti. Uluslararası İlişkiler okudu.

Şiir, hikâye, söyleşi ve şehir kültürü alanındaki yazıları Şehir ve Kültür, Edebiyat Ortamı, Hece, Karabatak, Cins, Aşkar, Kümbet, Hayal Bilgisi, Güneysu, Ihlamur, Tasfiye, Anadolu Çınar ve Kosova'da yayımlanan Türkçem gibi dergilerde yayımlandı. Ömür boyu talebedir.

Milat gazetesinde haftalık köşe yazıları yazmaktadır.

Kelebeğin Kanadına Konmak

Bir yetimin gözyaşlarını sürsem yarama
Merhem olur bilirim
Katsam acılarını çoğaltarak acılarıma
Hafifleyeceğim bir kelebeğin kanadına konmak için

Neler taşımadım kalbime, gece gündüz
Tutsa ellerimden bir kelebek
Kanatlarında ne taşır ki
Kalbimden daha hafif!

Üşüyen ellerini ısıtırken kalbim
Duyuracak atışını bir yetim için
Taşıyacağım seni bir kuşun gagasında
Taşdığı gibi aşkını,
Bir serçenin yüreğinde, namludan çıkan ölüm gibi hızlı
Yetiyeceğim, avuçlarına kalbimi bırakıp
Hafifleyeceğim bir kelebeğin kanadına konmak için

Ne var ne yok demeden bırakıp arkama
Bir yetimin ellerinden sımsıkı tutup
Bir kelime hariç tüm lügati unutup
Arınıp kirli sözlerden
Hafifleyeceğim bir kelebeğin kanadına konmak için

Soğuk

eskitme hüznler taşırım yüzümde
ruhumu ısıtan göğsümdeki asılı mushafın anlamını
çözemedim henüz
veraset ilamından hisseme düşen toprak
bana makber olur ancak
rehberimde kayıtlı isimler taşımaz omuzlarında beni
çocukluk yadigârı vefalar saf tutar son duamda
duvara asılı eleklerden geçmiş zamandan
terimin yüzümü yıkadığı harmandan
savrulmuş nice hatıralar derliyorum
mahsülümüz yarım kalan aşktır
elimizde avucumuzda ne varsa rüzgâra verdik

kesildi mahalle fırınından gelen sıcak ekmek kokusu
hamurlar ekşidi, fırınlar soğudu
soğudu ellerimiz,
evlerimiz

DURAN BOZ

1958'de Kahramanmaraş'ın Hacıyüplü Köyünde doğdu. İlk ve ortaöğrenimini Kahramanmaraş'ta tamamladı. Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesinden mezun oldu. Çamaş ve Ağabeyli Ortaokullarıyla Kahramanmaraş İmam Hatip Lisesi, Mehmet Gümüşer Anadolu Lisesi ve Kahramanmaraş Sosyal Bilimler Lisesi'nde görev yaptı. Hâlen Kahramanmaraş Anadolu Lisesi'nde çalışmaktadır.

Yazı çalışmalarına; bir grup arkadaşıyla birlikte Işık gazetesi ve Kelam dergisinde başladı. Şiir ve yazılarını; Edebiyat, Yeni Sıla, İkinci Yazıları, Kayıtlar, Yedi İklim ve Hece dergilerinde yayımladı.

Şiir ve yazılarında Ömer Erinç adını kullandı.

Kahramanmaraş İmam Hatip Lisesi'nde öğretmenlik görevini sürdürürken okulun çıkardığı "Dost" dergisiyle Kahramanmaraş Yıldırım Beyazıt Anadolu Lisesi ve Mehmet Gümüşer Anadolu Lisesinin çıkardığı "Dört Mevsim Düşünce" dergilerinin yayın yönetmenliğini yaptı. Şimdilerde "Yitiksöz" dergisi genel yayın yönetmenliğini sürdürüyor. Yeni çalışmalarını şiir, deneme, biyografi alanlarında sürdürmektedir.

Evli, altı çocuk babasıdır.

Kitapları

Turna Gözleri ve Karanfil (Şiir, 1991), Geniş Zaman Süvarileri (Şiir, 1999), Bir Şimdikizaman Şairi Mehmet Âkif Ersoy (Biyografi, 2008), Yahya Kemal Kitabı (Biyografi, 2008), Kitaba Çağrı Sınavında İnsan (Seçki, 2009), Yazarların Şehri Kahramanmaraş (Seçki, 2009), Şiirli Şehir Kahramanmaraş (Seçki, 2009) Kahramanmaraş Öykü Günleri-Erdoğan Aydoğan'la birlikte- (Sempozyum Bildirileri, 2010), Seferî Yazılar, (Deneme, 2010), Düşünen Kalem Nuri Pakdil-Hüseyin Su ile birlikte- (Sempozyum Bildirileri, 2011), Çok Sesli Bir Yazar Rasim Özdenören (Sempozyum Bildirileri, 2011), Kitaba Çağrı (Seçki, 2012), Kahramanmaraş Türküleri ve Oyun Havaları (Ortak Edisyon, 2012), Okuma Hikâyeleri (2013), Yazma Hikâyeleri (2014), Büyük Doğu'nun Ruhu Necip Fazıl Kısakürek (2016), Mekân Hikâyeleri (Ortak Edisyon/İnceleme, 2017), Okuma Atlası (2020), İkinci Yazıları -Tıpkıbasım- (Yayına Hazırlama, 2020), Kahramanmaraşlı Şairlerden Çocuk Şiirleri -Güldeste- (2020).

Dergi; tanımı, tarihçesi, türlere göre dergiler, dergi çeşitleri, dergi periyotları.

Çerçeve budur.

yağmur toplayan ırmakların şiiri

henüz taşbaskısı yok bulutların
kalbi hayata akan çarşılarda
kırık dökük takvimlerin sıcaklığı
faiz ve finansman
hükümlünün biriyim şimdi

geceye inat mahremlerini boşaltsın şehir
bendedir yasaklara savrulan kahkaha
kendimden bir şeyler eklediğim ırmak
döner devri daim

güne alışılmadık kurbanlara karşı
son sözleri bir icra memurunun
katıldıkça boşluğa
desek ki şiir
bir buluşmadır insanla

yüzüne çöl serpilmiş dünyada
sabahtır işaretlenir korku
bir sonsuzluk ki hayal
ölüm galerilerine koşan
cinayetler
uçarı zevklerin çınlaması
arandım batık deniz kıyılarında

olmazlarımı olur kılan rüya
ateşe batmış günahların vesikası
mutsuz ama kendinden emin
evler dolusu tüketim
kareleri boyunca bir reklam filminin
merhaba iflas
merhaba kardeşim toprak

AŞK OLSUN

aşk ile rüya arasında
gecenin dilini çözen kız
sen gelişini kutlamadan
günler soluyor yine

yılların karmaşasına bata çıka
mümin nefesinden geçirilen güllerin
kalbi hür dermanına atlılar kurarak
gözyaşı yataklarına çarpılan aklım
Kâbesini buluyor sonunda

billurdan ovalarına giderek dostluğun
mütercimim mecazlar sınayan külliyesine
yollar yoğuran ne varsa
gör ki
hayatı güzel eyleyen eller gelsin

aşk olsun
sevgili
İbrahim diye diye
kanaviçesi
ilhamlar doyuran nura

EMRE ÖZTÜRK

1991 yılında Konya’da doğdu. 2013 yılında Atatürk Üniversitesi Güvenlik Bilimleri Fakültesinden mezun oldu. 2014 yılında başladığı Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi alanındaki yüksek lisans eğitimini yarıda bıraktı. İlk şiirini 2008 yılında Varlık Dergisinde yayınladı. Çeşitli fanzin ve dergilerde editörlük yaptı. Hece, Karagöz, Aşkar, Mahalle Mektebi ve çeşitli dergilerde şiir ve eleştiri yazıları yayımlandı. İlk kitabı ‘Kemik Yasası’ 2012 yılında, ikinci kitabı ‘Kapanış Konuşması’ 2019 yılında Ebabil yayınlarından çıktı.

Uçak Modu

uzunca susalım,
suskunluğumuz tüm savaşları kaybetsin orada doğarken sonsuz
bir dağ aramızda, yanlışları düzeltmeyen, doğrulardan habersiz
küçücük bir kanat hüznün rüzgarlarında
geçip giden yok olan bir ırmak demirin pası kavradığı sırda

bir uzun susuzluk bir çatlağından durmadan kanayan,
bir dişin sızlayışı içinde bir akşamın ağır ağır öldürüldüğü
bir sürüngen ile unutulmuş arasında
insan olmanın sınırlılığında belki
bir yolun çok sonunda

zaman yokluğun üzerine kapanmış perde,
içimizdeki mülkün karşısında
hakikatin ve uykusuzluğun
yalnız kalma isteğinin karşısında, diriler arasında bölünmüş
karanlık ağırlığında,

büyük kelimelerle taşındı insan
ardında uzayıp giden bir boşluk
bir günden diğerine
gönderilmiş bir mektup biriktirdiği ölümün içerisinde
kendi içerisinde bir ölüyü yontan,
kendi içerisinde cam kırıkları üzerinde

yeniden başlama renginde
giyilmeyen terlik, çözülmeyen buzluk, uzayan okul renginde
yenilerek çıplak,
yenilerek şaşkın,
yenilerek beyaz

Şeyler Şiiri

bu şeyler
 benden saklı bir yerde, böyle şeyler oluyor, böyle usul
 bir çıt sesi içimde, bir yokuş, bir yok oluş,
 aramızda suyun sızması gibi sıradan
 köklendiğim eşiklerden toplamak yüzümü,
 kime kalırsa bu uzun, bu kara yorgunluk,
 usul bir çıt sesi içimde
 bekleyişin doldurduğu o boşluk,

çiçeğini öldürmesi gibi her meyvenin, sakınmasız
 kendine yenilmesi gibi insanın,
 işte yazdım, kıştım,
 kulaçtım, kucak açtım
 dünya büyüktü, dünya küçüldü, bunu duydum,
 yankısıydım sesimin
 çarpa çarpa azaldım

sensin diye döndüğüm bu kilidi, bilmesek ne iyi,
 burada böylece birkaç eşya
 burada böylece devlet, ölçülü mutluluğumda
 bilmemenin bütün varlığında, bilmenin yarattığı her şey
 kapkara oluyordu içimde her şey bir bütün karası
 belki bir tarantula

bir yanımda mülkiyet, varlığım bir armağandı,
 bir yanımda bir hiç olmanın ön kabulü,
 var olmaktı işte kapıların dışıydı, kışıydı bakışların

beni delirt, beni kirlet, beni yanılı ve yen

İBRAHİM DEMİRCİ

1956 yılında Konya'da doğdu. İlköğrenimini Konya'da, ortaöğrenimini Konya, İzmir ve Balıkesir'de tamamladı. Lisans dönemini Erzurum'da Türk Dili ve Edebiyatı alanında tamamladı. Yüksek lisansını Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi'nde, Behçet Necatigil'in Şiir Dünyası, doktorasını Konya Selçuk Üniversitesi'nde Muhteva ve Şekil Hususiyetleriyle Ahmet Hâşim'in Nesir Dünyası üzerinde çalışarak bitirdi.

Hatay-Kırıkhan, Konya-İlgın ve Amasya'da liselerde öğretmenlik yaptı. Konya Meram Fen Lisesinde çalışırken Suriye'de Halep Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünde misafir öğretim üyesi olarak görevlendirildi (2008-2009). Artvin Çoruh Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünde Yeni Türk Edebiyatı Anabilim dalı öğretim üyesiyken 2012 Mart ayında başladığı Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu üyeliğinde altı yıl çalıştı. 2019'da emekli oldu. Hece dergisi yazı kurulu üyesi.

Evli ve dört çocuk babası olan İbrahim Demirci, Edebiyat dergisinde başladığı yazı hayatı boyunca şiir, oyun, deneme ve eleştiriler yazdı. Arapça ve Fransızcadan çeviriler, Osmanlı Türkçesinden aktarmalar yaptı. Yeni Şafak gazetesinde haftada bir Dil Burcu köşesinde İbrahim Kardeş müstearıyla yazdı.

Eserlerinden bazıları: Yanıklar (şiir), Ay Burcu (şiir), Bu Camı Kim Kırdı (oyun), Yaralı Yazılar (deneme), Hay Hay Hayat (deneme), Dillerin Dili (deneme). Ahmet Hâşim'in Nesirleri (İnceleme), Güneşin Âyetine Uyarak Düş Görüyorum (Adonis'ten çeviri), Kör Kâhin (Adonis'ten çeviri), Kudüs Konçertosu (Adonis'ten çeviri), Ben Beyrut (Nizar Kabbani'den çeviri), Gazaba Uğramış Şiirler ve Diğerleri (Nizar Kabbani'den çeviri, Turan Koç ile birlikte) Ağaçlar ve Merzuk Cinayeti (Abdurrahman Münif'ten çeviri, Hasan Harmanlı ile birlikte). Çocuklar için Arapçadan çevirdiği kitaplar: Ellerim, Ayaklarım, Nefise Nine.

YIĞICILAR

Bir akşam boğazınızda
Büyüyecek bir yumruk
Ölüm acısı değil
Şişkinleşen suçunuz
Bir akşam boğazınızda

Bir akşam gözleriniz
Kararacak kaygıyla
Bildiri okununca
'Her şey O'nun suç sizin'
Ağlamaya yetmeyecek
Bir akşam gözleriniz

Bir akşam elleriniz
Tutulacak umarsız
Bedeli ihanetin
Çeklerle ödenemez
Gizlenemez olacak
Bir akşam elleriniz

(1978)

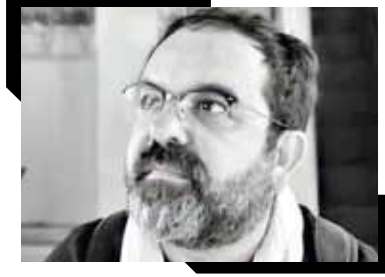
KONUKLARA ŞİİR

Yolculuk ne zaman sormayın
Hep yolculuktaymış gibiyim
Yelle birlik yürüyen bir serinlik
Okşanıp durulmaktaymış gibiyim
Bir müzik sürüsüdür nasıl uçşur

Irmaklarla koşudadır yüreğim
Bataklıklar uzaklara kaçışır
Dünya konukluğu bilenler yaşamayı
Sofrasında ne var ne yok paylaşır
Bir müzik sürüsüdür nasıl uçşur

(1976)

M. ALİ KÖSEOĞLU

Süleyman ve Raziye Köseoğlu'nun üç çocuğunun sonuncusu olarak Konya'da doğdu.

Genç yaşta gazetecilik ve yayıncılığa başladı. Hasan Kuvvet ve Ahmet Aka ile çıkardıkları Eylül dergisinin altı sayısının editörlüğünü yaptı. Bülent Sönmez yönetimindeki Âşiyân dergisinin sahipliği ve yazı işleri müdürlüğü görevinde bulundu. Çeşitli radyolarda kültür-sanat yönetmeni ve genel yayın yönetmeni olarak çalıştı. Sanat sayfası editörlüğü yaptığı Yeni Konya'da bilahare getirildiği yazı işleri müdürlüğünü (1998-2000), Hâkimiyet (2003-2007) ve Memleket (2007-2016) gazetelerinde sürdürdü.

Köseoğlu'nun yazı, söyleşi ve şiirleri Çerağ, Eylül, Aşiyân, Mavi Kuş, Düş Çınarı, Yedi İklim, Dergâh, Hece, Uzak Ülke, Mahalle Mektebi, MinikaGo, Diyanet Çocuk gibi dergilerde yer aldı. Türkiye Yazarlar Birliği tarafından Kırgızistan'ın başkenti Bişkek'te düzenlenen Türkçe'nin 10. Uluslararası Şiir Şöleni ile Tataristan'ın Kazan şehrinde düzenlenen Türkçe'nin 11. Uluslararası Şiir Şöleni'ne katıldı.

Bir süre İlkkitap Yayınları'nın şiir editörlüğünü yürüten Köseoğlu'nun ilk kitabı Her Ayrılık Bir Aşk (2006) da aynı yayınevinde yayımlandı. Konya Büyükşehir Belediyesi yayını (2012) İyilik Yap İyilik Bul kitabının yayın yönetmenliğini, Konya Büyükşehir Belediyesi Kültür Dairesi'nin süreli yayın organı şehir kültürü dergisi K+'nın editörlüğünü, KOSKİ yayını (2012) Konya Çeşmeleri adlı kitabın da metin yazarlığını üstlendi. Çocuk edebiyatı sahasında da masal ve şiirler kaleme alan Köseoğlu'nun çocuk şiirleri Dört Mevsim Dört Yaprak adıyla (2016), Muğla'yı anlama denemelerinden oluşan şehre dair yazıları da Menteşe'deki Muğla adıyla (2019) kitaplaştı. Menteşe'deki Muğla, Türkiye Yazarlar Birliği tarafından 2019 Yılı'nın En İyi Şehir Kitabı seçildi.

Konya Gazeteciler Cemiyeti üyesi ve TYB Konya Şubesine 3 dönem (2012-2016) başkanlık eden Köseoğlu'nun, Gülşah Hanım ile evliliğinden Süleyman Süheyl ile Muhammet Vefa adlarında iki oğlu vardır.

Zaman ne çabuk

Sanki ölecektim say ki ölecektim
çiğneyip gittiğin yapraklar can bulacaktı
saçlarına dokunmadan dudaklarına
kıştırılan harflerden daha kıymetsiz
gibi ölümü hissedecektim

birdenbire
yağmurdan kaçarken durup ııslak
kirpiklerini silerken zaman
ne de çabuk geçiyor sana bakınca
sanki ölecektim bir ayete sığınmasam
say ki dönecektim orta yerinde şehrin
tersine saatlerin.

Saksıda birkaç tornavida

Mandalla ipe asıldı çiçek
saksıda bir kaç tornavida
umutlar gibi susuz
belki de hiç büyümeyecek
gölgesi lazım değil nasılsa
nasılsa pazarda karpuz onbeş lira
çiçekleri mandalla ipe asmak
bedava

ah masum güneş
şaşıрма
mandalla ipe asıldı çiçek
saksıda bir kaç
tornavida.

MUSTAFA UÇURUM

Tokat doğumlu. İlkokulu, ortaokulu ve liseyi Adapazarı'nda; üniversiteyi Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde okudu. Arkadaşlarıyla Martı dergisini ve Yitik Düşler Edebiyat dergisini, daha sonra Tokat merkezli Polemik dergisini çıkarttı.

Şiir ve yazıları; Dergâh, Yediiklim, Hece, Hece Öykü, Kırklar, Yolcu, Türk Dili, Karabatak, Türk Edebiyatı, Aşk, İtibar, Sabit Fikir, Cins, Nihayet, Söğüt, Yitiksöz gibi dergilerde yayımlandı. www.dunyabizim.com sitesinde kitaplar ve dergiler üzerine yazılar yazmaktadır.

TDED Tokat Şube Başkanlığı görevini yürütüyor.

Şairin Aynası kitabı ile TYB 2018 deneme ödülünü aldı.

TÜRDEB tarafından 2020 yılı Dergi Dostu Yazar Ödülü'nü aldı.

Kitapları: *Tenhalayın Kalbimi* (Şiir), *Esmerliğime Bakma* (Öykü), *Fedakâr Dost* (Hikâye), *Çocuklar Çocukluğunu Bilsin* (Şiir), *Irmaklarla Büyüyen Çocuk* (Hikâye), *Konuştukça Memleket* (Şiir), *Deneme Çekimi* (Deneme), *Kalbime Takılan Uçurtma* (Hikâye), *Şairin Aynası* (Deneme), *Şehirde Yeni Rüzgâr* (Deneme), *Dünya Telaşı* (Şiir) *Uçurumda Bir Gömü* (Öykü)

BOYUMU AŞAN ÖMÜR

Terk edilmiş zarif bir yalnızlığı taşıyarak konuşuyorum
Geceye dokunuyorum kılcal damarlarımla
Gözlerim, aklım her şey uzak bir hanımeli
Yakama takılan sadece çiçek değil
İçimi titreten Büyük Türk Şiiri

Rıhtımlardan çokça yalnızlık topluyorum
Sesimi deniyorum giden gemilerin ardından
Bolşevik bir ihtilali boş geçmeyi seçiyorum
Bakışlarımda anlam arama
Şiir bir reçetedir doktor yazısıyla

Kendimin dediğim bir şey yok
Benim olmayan kelimelerim var ödünç
Sarılmak titrek bir rüzgâra iyi gelse de
Yerinde durmuyor biriktirdiğim harflerim bile
Bu uçup duran şeyler kısa süreli şamata

İdrakimi zorlama hayat
Şiir zorluyor zaten bütün yokuşlarımı
Şuna bağırarak diyelim sesimi duyurmak biraz
Buna tel tel dağılan bağışlanma diyelim
Mızrak bir kez daha girdi çuvala

Kendime pencere oldum
Somut düşler kurmaya bundan sonra başladım
Yolunu kaybeden kuş, çok narin
Evini bulamayan çocuk çok havadar
İzledim izimi bıraktım her şeye
Kapanırsa pencere şiir darda kalır
Darda kalma korkusuyla büzüşüyor harflerim

Suyun akışından mevsimleri çıkarıyorum
Üşümeler topluyorum dağ eteklerinden
Üstüme karanlık denizleri çektiğim gündün beri
İkiye ayrılıyor yol, şiirin kıyısından
Çatlayacak kış, sızlanmasından belli
Artık her köşe başından mahmurluk topluyorum

Boyumu aşan bir ömrü yaşamaya çalışacağım

ÇATI KATI

İşte bak görüyorsun
 Çatı katından hallice bir yerdeyiz
 Bizim kuşak sevmez öyle şıkır şıkır yerleri
 Borges ya da Hegel bilmem ya da İbn-i Arabi
 Küflenmiş bir ceket sırtımızdaki
 Şark ki yaramızı saran yüzyıllık şifa
 Garb desek onun âfâkı başından aşkın
 Eteğini savurarak geçen kim varsa susmalar durağı
 Gri ne varsa akşamla ikindi arası bir vakit
 Biz dedim ya efkârı başından aşkın bir türkü arası

Dolu dizgin atların ilkbahara ulaşması gibi bir sevinç
 Yurttan kaçan çocuklar, annesini yorgan altında özleyenler
 Hiçbir tedirgin kuş anlatamaz içimdeki çırpıntıyı
 Acı mı, o konuyu çok önceden işledik bile
 İşlemez bize bu dünyanın şaşırılmış kızlarının gözleri
 Sessizliğin rengini sorma, onu bilmiyorum işte
 Bu çift şerit yollar bizi kime götürebilir ki
 Ben kendimde kaldım geç kâğıdım yaka cebimde
 Her firarda yanımda bir kendinden kaçan
 Borges demiştim ya onun yanına biraz Tolstoy
 Onsuz olmuyor çatı katım çok sessiz kalıyor
 Huzurum kaçınca birkaç sayfa Kroyçer Sonat

Bizi kimse yenemez diyeceğim de zalimlere karşı
Bu kadar kiblesi olan varken yenilmeyiz diyeceğim de
Saadeti kaçak dövüşlerde arayan o kadar çok ki
Mesela cami avlularında bekleyen o kadar çok
Uzaktan atların sesi topuklarımızı zonklatsa da
Yerimizde sayıp durmanın kerameti yerçekimi mi acaba
Yani evvelden böyle değildik biliyorum
Kitaplar söylüyor böyle değildik ey şanlı ordu
Pozitif bir ilmin bizi nasıl negatif yaptığını gör de ağlama
Yine duraklara dönelim biz tuhaf beklemeler arifesine
İnsan bekliyor zaten avuç içindeki bir yangını dindirmeden

Masalların ruhumu okşayan bir tarafı olduğu doğru
Sonu güzel bitse hep iyiler kazansa
Bak bu gördüğüm en uzun rüya
Muhakkak insanın insandan alacağı var
Mevsimleri çıkınca aradan ha evde kalmışız
Akşamları çıkınca aradan ha cenge gitmişiz
Biz kendimize yeteriz de
De bir bağlaç olarak hep duruyor aramızda

OSMAN ÖZBAĞÇE

1971 Konya doğumlu. İlk ve orta öğrenimini Konya'nın Ilgın ilçesinde tamamladı. Ilgın İmam Hatip Lisesi (1986) ve Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi mezunu (1991). İlk şiiri *Yeni Taşova* gazetesinin eki *Kültür Edebiyat* dergisinde yayınlandı (Mart 1990). Şiir ve yazıları *Ayane*, *Dergâh*, *Yedi İklim*, *Kayıtlar*, *İkinci Yazıları*, *Yarın Edebiyat*, *Hece*, *Çerağ*, *Edebiyat Ortamı*, *Atlular*, *Bumerang*, *Huruç*, *Okuntu*, *Kökler*, *Memleket Dergi*, *Karagöz*, *Aşkar*, *Ücra*, *Mahalle Mektebi*, *Türk Dili*, *Hayal Defteri*, *Çilingir*, *Natama* ve *Buzdokuz*'da yayınlandı. Nisan 2003-Haziran 2006 tarihleri arasında (12 sayı) yayınlanan üç aylık edebiyat dergisi *Kökler*'in yayın yönetmenliğini yaptı. *Karagöz* ve *TYB Akademi* dergilerinin kurucuları arasında yer aldı. 2007 yılında yayınlanan *Kural Dışı* adlı kitabı Türkiye Yazarlar Birliği tarafından eleştiri dalında yılın kitabı ödülüne değer bulundu.

Yayınlanmış Eserleri: *Uzun Yürekli Nehir* (şiir / 1999), *Çağın Mimarı Mimar Sinan* (biyografi / 2003), *Düşmanlık* (şiir / 2004), *Kitabımı Öğreniyorum* (çocuk kitabı / 2005), *Kral* (şiir / 2006), *Sağlam Şiir* (eleştiri / 2006), *Kural Dışı* (eleştiri / 2007), *Modern Şiirimizin Kökleri* (eleştiri / 2008), *Türkiye Kitabı* (şiir / 2012), *Analiz* (eleştiri / 2013), *İkinci Yeninin Doğuşu* (eleştiri / 2018), *Görevimiz Tehlike* (söyleşi / 2018), *Dogma* (şiir / 2019).

TATLI LİMON

dil çöktü

insanı parça parça ettim
bir parçasını aştiye gömdüm
aştiyi yemek fabrikası zannederdim altıncı sınıfa kadar
ne zaman aştiden otobüse binsem
aşçı babam ıslak

dil çöktü

kötü günler bekliyor bizi
acımasız günler

kâhinlerin ritmi
kafiyeli nesir sesletmesi kolay şiir
ayrıca bakınız güvercin kumru cinsi kuşların ötüşü

dönüşlü fiil kullan belki bana dönersin

bir an önce şiire başlamak için yanıp tutuşurdun
en başta da böyleydin
aydınlık bir bölgede
kıpırdardı kalbin
yüzün ne güzeldi
ben bakmadan önce

dönüşlü fiil kullan

kripto kitabı yazdım
seninle konuşabilmek için
köpük diye biri
bilinmiyen bir numara için seni

gündüzün doğduğu
güneşin açtığı kapı

gülüşün

kalabalığın içinde hızlı gidişini hatırlıyorum
yeraltından izlerdim seni
toprağı delerek
herkesi etkileyen simetrik şok

akma tuna
akma

tarih bilgim
10 eğri satır
kitabe-i sengi mezarım
hacı ya hiç

ikinci yeni handa yatur evliyalar
diğer hanı cedit leşkeri osmaniçün
10 eğri satur

HIZLON¹

dil çöktü

iniş sesi çıkarıyor bu makine

“Bu öldü. Bunu alın” dedi hastanedeki kadın
kelimeleri koridorlarda
köpük

buna gökyüzü, yıldızlar
dört unsur heyula
bütün cevher
bütün öz dahil

dil çöktü

varoluş bağıntısı hakikat
göçmenler, melezler
arada kalanlar
bir türlü bir yere ait olamayanlar

buna düşüncelerin düşüncesi
varlıkların varlığı
sebeplerin sebebi dahil

sırf fiil, sırf öz, sırf biçim, sırf madde
kusursuz sorumluluk dahil

gündüz öldü yağmur öldü hışırtılı
kış
öldü
alt alta gelecek şekilde
vb...
..vb.

dil çöktü

insanı parça parça ettim
ben bir hiç
kişilik öncesi bilinç dışı güç

VASFETTİN YAĞIZ

Batman doğumluyum. Türk dili ve Edebiyatı bölümünü bitirdim. Halk Bilimi alanında yüksek lisans eğitimimi tez aşamasında bıraktım. Şiirlerim ve şiir üzerine eleştiri yazılarım Mahalle Mektebi, Hece, Buzdokuz, Alandayız, Butimar, Edebiyat Ortamı, Bilge, Kûsurat vb. çeşitli dergi ve fanzinlerde yer aldı. Şimdilik Konya'da yaşıyorum.

Derdiyok'un Zülfisiyah'a cebrî yürüyüşüdür

yalnız, konuşulan sözde soluk almaz sevgi
göz, görmeyi ister uzun uzun.
bu bir sapmaydı, yenilgi belki
dışa doğru bekinme.

geçen ömür boyunca
suskunluğun yalnızlığına şahitti.
kırk gün, o karanlık, o sefalet içip bade,
kırk gece alt üst olup şehir
yıkılınca elinden,
pir uyanınca
şifahen bakışlar taşırdın
dünyandan
bana gelen yollar arasına.

-çiçekleri taşımak güzeldi, dil, sözden mahrum kalınca.

yapışmadan gözün hayatın çarkına,
körüklemeden ateşi tekrar tekrar,
bir sığınak bulmalısın, bükülesin diye daha derine.
bölünen dilinle aynanın yansısından
gelebilmelisin bana.

-bu senin karanlığın.

beni buna sen soktun, yine sen çıkaracaksın!
iteleye iteleye, kıvrılıp kıvrılarak, sahice
kapatarak çilli yüzünü doğrulara
sert bir intikam gibi
dönenikavradağınıkolanısıkıştırsonluluğa
Koooşş!

-bekleyen benim, beklenen de.

392. DADA'NIN ADİL BİR AKŞAMI BEKLEDİĞİNE DAİR

Gün bitti karanlık.
herkes çalıyor biraz kendini
çok yalnızlık, bilerek, kılçıkta balık...
bilmediğin sabahlardan sessiz geçti.
dedim ki dünyadır gelip geçer
grip.yalnızlık.kolada aspirin.
otomat tepkide sivri uçlu peki.
sonuç reflexes de defense
yiğitçe ve
tiz tonda,

kuş gibi kuş gibi
kendimce, önce kendime
bir elma sana bir elma yardakçıya kabuğu fakat
damlardan aşağı deniz
görsen, gözlerin kırılır.
orada titriyor eski ölümlerin suları
düşlerine gitmeyen trenler...
gece inince nereye gider halkım hiç
yumulmaya denize mi yastığına başaklar çizmeye mi
yeryüzüne,
petrol kokan iyi bir kentin kıyısından atlamıştık oysa

iyi bir kadının kınaları bu atlayışta kırılmıştı
varlığından habersiz kasılan sandalyede
deliliğini överken el işi soldan sağa.

-yalınayak top seğırtmeler, üç tekerlek,

karpuz çekirdeği -hal kavşağından- ötede devrimler,
infilak eden kira akisleri... neyse bunları tartışabiliriz.

coğrafyanda hummalı sürgünlerdesin hasan
bir göçün sökümünden arta kalana say bunu
topluyorken tekrarlarla gün çiğ ölülerini
acının özünden ayrı tut boşluğu
şiir ile aşk, et ile resim arasında,
acımız ortak diye aynı tasta içirdiler,
değil legal boşluklarda, can hariç
sindirildik.sindirildik.sindirildik.

bu film dolambaçlı hasan
iyi kişisi t.ü.r.k.ç.e. kötünün dayanağı yok
ısır dudağını alttan yavaşça
konu biziz.
sen iyi oyna.

VURAL KAYA

Şair ve yazar. 1975 yılında Konya Seydişehir’de dünyaya geldi. İlkokulu Seydişehir’de, ortaöğrenimini Konya’da tamamladı. Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesinden 2003 yılında mezun oldu. Ardından 2007 yılında Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde “Cahit Zarıfoğlu’nun Çocuk Kitaplarında Temel Değerler” konulu teziyle yüksek lisansını 2007 yılında tamamladı.

Edebiyat ve sanat çalışmalarına lise yıllarında başladı. Üniversite yıllarında Turnusol Edebiyat dergisini çıkarttı.

İlk şiiri 1995 yılında yayımlandı.

Üniversite hayatında tek sayı süren Turnusol Edebiyat dergisini çıkarttı.

Bumerang Kültür Sanat Dergisinin (3 sayı) editörlüğünü yürüttü.

Dergâh, Hece, Kaşgar, Karagöz, Kökler, Kırağı, Aşıyan, Çerağ, Mahalle Mektebi, Aşkar, Edebiyat Ortamı, Ücra, Edebiyat Sokağı, Kırklar, Kırknar, Bumerang gibi edebiyat-sanat dergilerinde şiir, eleştiri ve denemeleri yayımlandı.

Şiir kitapları ve çocuklar için yazdığı eserleriyle bilinmektedir. Şiir üzerine zaman zaman değerlendirme ve eleştiri yazılarıyla da modern şiirimize katkı sunmaya devam etmektedir.

Beyaz Bulut Çocuk dergisinin uzun süre şiir editörlüğünü üstlendi.

2012-2013 yılları arasında Diyanet Çocuk dergisinin koordinatörlüğünde bulundu.

Yayıncılık, editörlük, sanat yönetmenliği, düzeltmenlik gibi alanlarda da çalışmalarına devam etmektedir.

Ülke çapında yüzlerce okulda çocuklar ve gençlerle söyleşti.

Türkiye Yazarlar Birliği tarafından, “Kuşların Kalbine Dokunmak” isimli eseriyle 2016 yılında çocuk edebiyatı ödülüne layık görüldü.

siirdenyana.com sitesinin sahibi ve yönetmenidir.

Yayımlanmış dört şiir kitabı bulunmaktadır.

GIRTLAĞIMDA BİR KIYMIK VAR SENİ ORADA TUTAN

Bahman Ghobadi'ye

Siren seslerinden kalma bir çağın gizemine sisleniyoruz
Henüz açılmamış ve orada öylece kapanına kısılp kalmıştır çağ
İkisinin de aşkları, sonra birbirlerinden uzak ve biri ölmüş
Bir çiy düşmüş toprağın bağrına yolundan saparak, örümcekle ağ
Birkaç zaman birden sahnelenir havsalanın düş soğuşunda
Kesik kesik nefes alan evlerin hırıltılı kaçışlarını hatırla
Hatırladıkça akla gelen ziyandır, iyi hatırla

Orada o zindan zemherilerde seni ayakta tutan şey neydi mesela
Neydi yüzünü görkemsiz mevsimlere gülümseten kirli sakalıyla bir şair
Binlerce kere seni ölüme uğurlayıp yine de sana kapısını açan
O şaşılacak dayanma gücü neydi; kaderinle oynanmış tiyatro?
Ruhunu kemiren gecelerin saçlarındaki o ıslaklığını da hatırlar mısın?
Ya bahara uzanmak için çırpınışlar getiren prematüre bir bebek?

Bir ses gelir kadim bir tını sanırsın kutsar elleriyle ellerini
Kaybolmuş yeryüzü cesetler arasında aranmaktadır durmadan
Söyle seni bu zamanda kim arar ve ne için?
İnancın tohumlarından yeşeren o kutsal elin sana
Dokunamaması mıdır? Nasıl da hoyrat bakıyorsun aradan geçen yıllara
Bak böyle iyi binlerce kere...

Ey nedenlerin kayıplarını yığınla örten toprak gözlerini aç
Sonra uğurla bizi sevinçle uğurla revan olamadığımız yollara
Uzanalım, tepeleri inleyerek uluyan bir kış manzarası bahşet
Karmaşanın sinematografik ünleyen büyüünden mil çek gözlerine
Başa dönelim o alıntıladığımız başlığa: Gırtlığımızda bir kıymık var
Seni orada tutan, çalıntı bir aşkın kim bakar dünya durdukça
Hava bir hançer su bir hançer ve aşk bir hançer biz hep sınırda yaşadıkça

KEKEMLE BİR TÜRKÜ RENGİNDE

Çok yanlış bi şey bu pelte çok ilerde bir zaman
 Öleceğim kekem bu pelte türkü sebebi olacak ölmemin
 ‘nerde kaldı hani çok güzel olacaktı her şey’ – bilmiyorum
 ‘ne çok acı var dünyada’ desem sıradan kaçır - biliyorum
 Fakat yine de bu sözler geçiyor içimden, geçmese iyi ya;
 -Ne çok ürkek sevmişim ellerini, siz de sevmişsinizdir
 mutlaka

Bakın ne göstereceğim size; birazdan bu sahnede
 Bir yaprak düşer yere, yer sonbahar olur birden-

Tomografik yaşamak zor, ikide birde adenomlarla yaşamak
 Başka bir gözle bakarsam bunları da söyleyebilirim size
 Bak bir gün ne oldu dersin, bi gün yani bir öğle sonrası
 Bu tomografik yaşamının cilveleriyle geldiler üstüme
 Kelepçeye benzer çok yanlış bir şeydi başımı koymaya
 kalkıştılar

-biri paytak yürüyüşlü bir adam biri çirkin bir kadın-
 İkisi de çok yanlış bir şeydi ölçem dedikçe geldiler üstüme
 klastrofabyam-ürkek ülkem benim orası- dellendi darlandım
 kekem

Öleceğim kekem bu pelte türkü sebebi olacak ölmemin
 Yaşayın ulan tabii size kalmasın da kime kalsın dünya
 Bir yolunu bulur motamo çekerim deftere kopya ederim bu
 pelteyi ben

Ne ki ben ölsem ne ki siz ölmeseniz...

YUNUS EMRE ALTUNTAŞ

Kayseri doğumlu. İlk ve orta öğrenimini Kayseri’de, üniversiteyi Bursa’da, lisansüstü eğitimini Yalova’da tamamladı. Bursa’da yaşıyor ve eğitim çalışmalarını sürdürüyor. R4bia Platform ve Genç Memursen kurucu il başkanıdır. Bilder, Yetimder, İHH, Kafkas Çeçen Derneği, Safa Vakfı, Verenel Derneği, TYB gibi kuruluşların yönetim kurullarında yer aldı. İlk çalışmalarını lise yıllarında yayınladı. Üniversite eğitimi sırasında pek çok dergide yazı, şiir ve makaleleri yayınlandı. Yeni Dünya, Şehrengiz, Ahenk, Atlılar ve Karagöz ilk çalışmalarının yayınlandığı dergilerdir. Yeni Dünya Dergisi yayın kurulu üyesi olan yazar bir dönem Ahenk Dergisi Genel Yayın Yönetmeni olarak görev almıştır. Aynı zamanda Diriliş Postası köşe yazarı olan Altuntaş bunun dışında Aşkar, Mahalle Mektebi, Hece, Dergâh, Şehir Kültür, Temmuz, Şiar, Buzdokuz, Yenidünya, TYB Yıllığı ve internet kültür kanalları olmak üzere pek çok yayın organında edebi, fikri ve güncel çalışmalarını yayınlamaya devam etmektedir. Türkiye Dil ve Edebiyat Derneği ve TYB(Türkiye Yazarlar Birliği) üyesi olan Altuntaş sözlü tarihimizin kayda geçirilmesi amacıyla farklı isimlerle söyleşiler de gerçekleştirmekte ve ulusal

dergilerde yayınlamaktadır. Evli olan şairin Melikşah ve Şiir isminde iki çocuğu bulunmaktadır.

Yayımlanmış Eserleri

Huzursuz Rabita(Şiir), Ebabel Yayınları

Gökyüzü Kundağı(Şiir), Ebabel Yayınları

Kentin Dindarları(Söyleşi), Onto Yayınları

Ulu Cami Kitabı(Komisyon),Bursa Kültür Aş

Bursa'nın Mahalleleri(Komisyon),Bursa Kültür Aş

YIKILACAK BU DÜZEN

-Nuri Pakdil'in Aziz Hatırasına-

I.

Toprağa öğüttür düşen her damlası
Hayır, yağmur değil
Kan!

Sözü alır sivriltir teber olur boynuna asılı zalım kılıçların, handiyse
yedeğine tırmanır, baş alır kıpkırmızı nice hatırayı saklayan
söğüt dalından ses alır ağular, aş katar matem olur
diriltir menkıbeleri aza kanaat olur sırma dalına mandalı takmış sükût
arşınlar saniyeleri takar koluna bileklik niyetine
bir ömür söze gelmeyen yâr olur canan olur, ser.

II.

Her bir şehri Kudüs ile nişanlardı rüyasında
En başta İstanbul

Kitabı ve sükûtu sürdü namluya
Menzili dağları aşırın

Mülkiyet bataklığına Pakdil reddiye
Kalem, onur ve secde

Otel odalarında çarpık geceye alnını dayadığında
Ansızın parlar 273. kez değişirdi o kelime

III.

Kavlini soranlara derdi ki:

-Yıkılacak!

-Yıkılacak Bu Düzen!

Sonra kayan bir yıldız misali

Dört Halife yürüyorlar kolkola

Ebübekir, Ömer, Osman ve Ali

Önlerinde Kutlu Şafak

Nebiyi-i Muhterem

El Hakk

Doğumdan ölüme tek kelime

Eylem Eylem Eylem

Mekke Marşıyla başlardı güne

Sonra bir çay içimi Medine

Aşk diker deminden

Bir çeyiz misali

En son Kudüs'ü örterdi üstüne

Putları ilkin o

Mezata çıkardı

Boynunda İbrahim'den hatıra

Baltası vardı

IV.

Penceresinden düşen ışık

Şehri aydınlatıyor

Bir baş, eğilmiş hizasına dünyanın

Sözün simyasını karıyor

Kendinden geçmiş âlemlerin kayrasıyla

Yunus'un nabzına ayarlamış nabzını

Bir sinek bir kartalı, salladı vurdu yere

Yalan değil gerçektir, ben de gördüm tozunu diyor.

DAHASINI DEMEYECEĞİM

Siyahîdir saçlarım gibi vicdanım siyahî
nalbursuz şehirlerin tenhası bir kısmılık gözleri vardır güneşe
buğday saplarını devşirdiği o körkütük yoksulluğun
adımı bilirler elbet ben o yapayaluğuz türkmenin edasıyım
hemdemin borç batağında atılmış tüm imzalar benim
ko gitsin dedikleri ne varsa kâbus fiyatına tüm o delirten saatlerin
ne varsa üreter şarından atılacak şu dünyalık namına
işte tüm o şeylerin pis kokulu habis iltihaplı ıslak
işte o şeylerin hemisinin alıcısı benim.

Kuraklığı bilirim dedemin çatlayan damarlarından
sıcaklığı kor mahzeni yutan ejderhalar yuvası
işte o çetin yumurtaları ekimdi salsın diye safrasını
kaçırılan tüm kızların şahidi o yaldızlı gecelerde benim
üzüm bakraçlarına doldurduğum pekmez kokulu suları
işte o her bir zifafın sabaha vuran telaşında bekleyen
namerde sıkılacak kurşunun barutu kavı ateşi namlusu
hısım akrabanın yarenlik eylediği o biçimsiz avullarda
anlaşılmayan her cümlenin ağırlığını ötelere fırlatan benim.

Kursağında kalmış heveslerin celallediği delişmenlerin
bağrına vurupturup yankılanan gece nöbetlerinde
işte o vakitlerde aşkın kör ettiği gözlerin yârin hasretinden
bir başkasına yar olmasınca dedikleri hani o yarası elemelerin
kaburgasına sıkıştırıp acısını ovalayan eller benim
haberli cinlerin sağnadığı bilinmez kelimelerin oynaşığı
savurup gökleri harman eden aciz vakur bir o kadar sakınası
ağızların hançeresine vurup düştüğü o koy girdabı hallerin
tümünde esenlik verip nefesi hayırhah karanlığa salan işte o benim.

Tut ki kenarımdan kırıldım düştüm bir yerine
ne yani şimdi toprağın mı oldum ey kalender
yağsız pişen ömrümün kavurgası ah şu kalbime bir elle
ne diyecek dilin ne diyecek gözlerin de hele
bana anlatma ötelerden sıktım sıyrıldı halimden bak gör
ben ecnebinin kör düğümünden geldim denizler
aşırđım dağlar ovalar nehirler bir ova sayhası
kanın fişkirdiğı yerde eğlendim namıma değmedi tek damlası
işte o seslediğın sızılının hepsini tomar edip şafağına sokan benim.

11. MEVLÂNÂ ŞİİR ŞÖLENİ VE ATÖLYE ÇALIŞMALARI HAKKINDA YAZILANLAR

ALİ BAL

11.MEVLÂNÂ ŞİİR ŞÖLENİ

Şehirlerin marka değeri vardır. Markayı, basit pazarlama teknikleri içinde bir terim olarak düşünmemek gerekir. Şehri var eden, şehre kimlik kazandıran, şehri ayakta tutan dinamikler içinde önemli bir unsur olan “kültür ve sanat” ne kadar güçlü ise o şehir o kadar güçlüdür. Adını Mevlana’dan alan şiir şöleni de Konya için o kadar kıymetlidir. İkinci bir husus da kültür ve sanat elçileri, emekçileridir. Burada da karşımıza TYB çıkıyor. TYB Konya Şubesi, 11. Mevlana Şiir Şöleni’ni yıllardır sürdürmeye çalışıyor. Tabii ki Karatay Belediyesi de bu değeri sahiplenmiş, kutluyorum.

11. Mevlânâ Şiir Şöleni, TYB Konya Şubesi öncülüğünde Karatay Belediyesinin ev sahipliğinde ve Konya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü iş birliği ile 32 şairin katılımıyla gerçekleşti. Şölen çerçevesinde bu yıl ilk kez “Şiir Atölyesi” de yapıldı. Atölye çalışmasına katılan şairler, hem şiirimizin hem de edebiyat dergilerinin durumunu müzakere ettiler. 14 Ağustos 2021 Cumartesi günü üç oturum hâlinde şiir atölyesi çalışmaları ile başlayan program aynı gün akşamı Mevlânâ Gül Bahçesi Açık Sema Alanı’nda şiir şöleni ile taçlandı.

Konya, medeniyetimizin sembol şehridir. Bu şehrin eski ve yeni sahiplerini aynı ruh ve inançta bir arada tutan Mevlana, bugün de

öğretileri ile tüm insanlığın ihtiyacına cevap veriyor. Şehirlerin planları sadece fizikî çerçeveye göre yapılmamalıdır. Şehir zaten başlı başına kültür ve sanat ile var olan, yüksek estetik düşünce ve tecrübe ile kurulan yerleşim yeridir. Bir yerin “şehir” olması zaman alıyor. Mekânın ruhu yoksa orası kuru kalabalıktır, şehir olamamıştır. Kültürel mirasımızı barından ve açık hava müzesi görünümünde olan Konya, bugün TYB Şubesi ile tarihten aldığı mirası kuşanarak geleceğe yürüyor. Bu elbette kolay değil. Kendisini kültüre, şehre, şiire ve sanata adayan gönül ehlinin gayretleri ile olabiliyor bu çalışmalar. Ahmet Köseoğlu ve ekibi de böyle bir gönül dünyasında yıllardır Konya’da ter akıtıyor. Gönül ehlinin inceliği, samimiyeti ve fedakârlığı ile şehrin ruhu diri tutuluyor, şehrin kültürel değerleri yaşatılıyor. Şehrin yöneticileri, eşrafı ve sanat ehli, şehrin görünmeyen ama gönüllere nakşolan varlığının farkında olmalıdır. İşte Konya’nın farkı bu. Diğer şehirlere örnek olacak çalışmalar yapıyor.

Bugün hakikî kültür ve sanat adamları bir kenarda bekliyor. Sanat ehli sessizdir. Zira mücevheratla uğraşanlar pazar esnafı gibi bağırılmaz. Edebî eser ortaya koyanların derdi “satış” değil, var olma mücadelesidir. Kaygıları “ikbal” peşinde olmak, iktidarda olmak değildir. Sanatçı, eseriyle vardır. Eserin gücünden korkanlar bilirler ki yarına kalacak olan da eserdir. Bu sebeple kaygı ve korku içinde olan iktidar sahipleri “yarın” anılmayacaklarını bilirler. Bizde eserlerin toplatılması, imha edilmesi meşhurdur. Ancak düşünceyi yok etmek mümkün değildir. 11. Mevlana Şiir Şöleni ile gördük ki 13. asırdan günümüze bir düşünce intikal etmiş ve bu düşünce bugün Konya’yı, Türkiye’yi ve dünyayı etkilemeye devam ediyor. Burada en büyük güç Mesnevî’dir, edebî eserin kendisidir. TYB, yıllardır şiirimizin, dilimizin yaşaması ve korunması için büyük projeler yapıyor.

TYB Konya Şube Başkanı Ahmet Köseoğlu, “Şiirimizin değiştirici, dönüştürücü gücüne inanıyoruz. Dilimizin gelişip zenginleşmesinde en önemli etkenlerden biri de elbette şiirimizdir.” derken mirasımızı kuşanıyordu. Tek gücümüz, yegâne sığınağımız şiirimizi var eden

Türkçemizdir. Karatay Belediye Başkanı Kılca, “Konya, yüzlerce yıllık geçmişinden günümüze kadar birçok önemli edebiyat adamı yetiştiren, birbirinden kıymetli eserlerin ortaya çıkmasına şahitlik eden aziz bir şehirdir. Bizler de belediyeler olarak şiire, sanata, kültüre, edebiyata destek vermeye devam edeceğiz. Söz uçar yazı kalır.” diye devam ettirdiği konuşmasında kültür ve sanata olan desteklerinin devam edeceğini müjdeledi. Kutluyoruz!

TYB Onursal Başkanı D. Mehmet Doğan, “Dünyanın gelmiş geçmiş en büyük şairlerinden olan Hz. Mevlana’nın huzurunda güzel bir program icra ediyoruz. Yüzyıllarca büyük şairlerimiz ilhamlarını Mevlânâ’dan, Yunus Emre’den aldılar.” diyerek yaslanmamız, beslenmemiz gereken kaynağı işaret etti.

Dirilişimiz kendi kültürel kodlarımızdadır. TYB Genel Başkanı Musa Kazım Arıcan’ın programda yaptığı konuşmasında geçen şu sözü önemsiyorum: “Geçmiş asırların anıtlaşmış şairlerini hatırlatmak, 7 iklim dört bucaktan zamanımızın yaşayan dil ve şiir ustalarını bir araya getirmek ve yeni bir edebi diriliş zemini kurmak için şiir şölenlerini önemsiyoruz.”

11. Mevlânâ Şiir Şöleni ve Şiir Atölyeleri programına katılan şairler: Ahmet Aka, Ali Ayçıl, Ali Bal, Ali K. Metin, Burhan Sakallı, Duran Boz, Emre Öztürk, Emre Söylemez, Eray Sarıçam, Fatma Şengil Süzer, Gökhan Akçiçek, Hıdır Toraman, Hicabi Kırlangıç, İbrahim Demirci, İhsan Deniz, M. Ali Köseoğlu, Mehmet Aycı, Mehmet Narlı, Murat Küçükçiftçi, Murat Soyak, Mustafa Aydoğan, Mustafa Uçurum, Osman Özbahçe, Ömer Korkmaz, Selçuk Küpçük, Selim Somuncu, Tuba Kaplan, Vafettin Yağız, Vural Kaya, Yunus Emre Altuntaş, Yusuf Araf.

Şiir varsa orada Türkçe vardır, Türkçe varsa milleti var eden kültür ve sanat vardır. Türkçe sevdalılarına selam olsun!

Not: Milat Gazetesinden alınmıştır

haber7.com

MAHMUT BIYIKLI

KONYA'DAN GELİYORUM!

Ruhu olan şehirler özlenir. Konya ruhu olan şehirlerimizden birisi olduğu için uzun zaman gitmeyince gönlüme özlemi çöker.

Konya'ya defalarca gitmek nasip oldu.

Nerdeyse her sene Hazreti Mevlana'nın himmetiyle bir vesile çıkar birden kendimi Konya'da bulurum.

En son geçen sene bir kitap çalışması vesilesiyle gitmiş uzunca hasret gidermişim.

Bu sene de Konya TYB Başkanı Kıymetli Ağabeyim Ahmet Köseoğlu Mevlana Şiir Şöleni dolayısıyla davet edince Konya bizi çağırıyor diyerek yollara düştüm.

Ahmet Ağabey sonradan arayıp yanına bir yol arkadaşı da alabilirsin deyince aklıma ilk Mekki Yassıkaya geldi.

Yassıkaya çetin zamanlarda zor adamlara yol arkadaşlığı yapmış ne yolundan ne yol arkadaşından vazgeçmiş güzel bir insan.

Önce yoldaş sonra yol denmiş.

Mekki abi yoldaşlığı kabul edince yola revan olduk.

Hızlı trenle mi gidelim yoksa uçakla mı gidelim diye kısa istişarenden sonra uçağa karar verdik.

Cumartesi sabahı sefer dualarımızı yapıp Eyüp Sultan Hazretlerinden destur alarak Huzuru Mevlana'ya ulaşmak için havaalanının yolunu tuttuk.

Uçakta Mekki Abinin kırk yıl önce Diyarbakır uçağında yaşadıkları macerayı konuştuk.

Diyarbakır Uçağı romanı yazılması gereken bir konu.

İslam davasına tam inanmış dört gencin askeri sisteme karşı gerçekleştirdikleri bir eylem.

Gençler pek bilmez ama kırk yaşın üstündekilerin hafızalarında olan bir mesele.

Parça parça bazı yerlerde yazılsa da Cumhuriyet tarihinin en önemli olaylarından birisi olan Diyarbakır Uçağının kaçırılmasının ayrıntılarını Yılmaz Yalçiner hatıralarını yazınca okuyabileceğiz.

SELAMUN ALEYKUM KONYA

Eyüp Sultan'dan sabah çıkmıştık. Öğleye doğru Konya'ya ulaştık. Her zaman yaptığımız gibi şehre selam verip Mevlana Hazretlerine Fatihamızı hediye ettik.

Mevlana Şiir Şölenine teknik destek veren firmanın kibar ve nazik ekibi tarafından güler yüzle karşılandık.

Önce yemeğe mi yoksa devam eden şiir atölyesine mi gidersiniz sorusuna edebiyat karın doyurmaz diyerek hemen tercihimizi belirttik. "1950-2000 yılları arasında şiirin imgesel evrimi" elbette önemlidir ama etli ekmeğin de hatırı yüksektir diyerek latife yaptık.

Lokantaya vardığımızda Ali Ayçıl, Yunus Emre Altuntaş ve Fatma Şengil Süzer'in masasına oturup onların güzel muhabbetine ortak olduk.

Konya'nın en lezzetli etli ekmeğini yapan lokantasının diğer masalarında Türk Şiirinin geleceğini konuşan şair dostların sesleri kulağımıza çalınca da karnımız doyana kadar şiirimizin meselelerine kulaklarımızı tıkadık.

Etli ekmeğin gerçekten lezzetliydi.

ŞEHRE SÖZÜNÜ SÖYLEYEN ADAM

Yemekten sonra Türkiye Yazarlar Birliği'nin Konya Şubesi'ne geçtik. Konya Belediyelerinin katkılarıyla Şube mekân problemini çözüp kurumsal ihtiyaçlarını halletmiş. Bu konuda Başkan Ahmet Köseoğlu'nun hem belediye tecrübesine hem de sivil toplum tecrübesine sahip olmasının büyük payı var.

Gönüllü kuruluşlar zaten gönlü yüce birkaç kişinin omuzlarında yükseliyor. Ahmet Ağabey Konya'da bütün yükü omuzlamış.

Şubemiz onun gayretleriyle çok güzel çalışmalara imza atıyor. Şehre söyleyecek sözümüz var sloganının hakkını veriyor.

Mevlana Şiir Şöleni organizasyonunun her aşamasında da Köseoğlu tecrübesini konuşturarak programın başarıyla yürümesi için titizlikle hareket etti.

Sağ olsun bizi de çok güzel ağırladı.

Koşurmasından Şehre daha çok söyleyecek sözü olduğu izlenimini aldık.

Allah işini kolay kılsın.

ŞİİR ŞÖLENİ

Şiir şölenleri ülkemizin birçok şehrinde yapılıyor. Fakat bir gelenek oluşturma noktasında başarılı olabilen çok az.

Mevlana Şiir Şöleni on bir yılı devirmiş. Kültür süreklilik ister.

Konya kararlı bir şekilde yürüyüşünü sürdürüyor.

Genelde şiir şölenlerine hep aynı isimler çağırılır. Bu da eleştiri alır. Her sene aynı isimlere yer vermektense yeni isimlerle zenginleştirmek en doğrusu.

Şöleni bir edebiyat grubuna dahil olmuş şair ya da şiir heveslisi hazırlamışsa hep kendi çevresi etrafında döner.

Konya TYB yerinde bir kararla geçmiş yıllarda katılanları tekrar çağırılmayıp yeni isimlere yer vermiş.

Şiir şölenlerinin kadrolu şairleri bu durumu kabullenmese de benim görüşüm bu hususta kararlı olunması hatta daha çok gençlere yer verilmesi yönünde.

Konya'da konuştuğum genç şairler çok mutluydu.

Hatta ilk defa bir ebedi bir organizasyona katılan bile vardı.

Heyecanı yüzünden okunuyordu.

Arka planda programa emek veren Şair Vural Kaya gerçekten güzel bir iş çıkarmış. Kendisini kutluyorum.

MEMLEKET MESELELERİ

Bu organizasyonların en güzel yanı dostlarla ağabeylerle buluşmak hasret gidermek. Farklı şehirlerden gelen arkadaşlarımızı görmek bizi mutlu etti. Vakit el verdikçe sohbet etmeye çalıştık.

Özellikle Ankara'dan gelen Mehmet Doğan Bekir Soysal ve Musa Kazım Arıcan ağabeylerle uzun uzadıya memleket meselelerini konuşma fırsatımız oldu.

Dertlerimiz ortak.

Eğitim meselelerimizi kültür mesellerimizi etraflıca müzakere ettik.

Türkiye derdiyle dertlenen çok insan yok maalesef.

Dertli insanları bulunca da sohbet uzuyor.

Bu zamanda hemdert bulmak büyük nimet.

Meselelerin çözümü noktasında gerek Mehmet Doğan Ağabeyin gerekse Musa Başkanın özgün çözüm önerileri var.

Ben çok istifade ettim.

Keşke devletlilerimiz bu iki kıymetli insana kulak verse.

KONYA'NIN DEĞERLERİ

Konya büyük şahsiyetler yetiştirmiş bir memleket. Başta Mevlana hazretleri olmak üzere Anadolu topraklarına ruh katmış sayısız irfan adamını insanlığa armağan etmiş.

Son yüzyılda da özellikle Hacıveyiszâde Mustafa Efendi ve Tahir Büyükkörükçü Hocanın şehrin manevi dünyasına büyük hizmetlerde bulunmuş.

Konya denince benim de aklıma hemen bu iki isim gelir. Bu topraklarda yeniden İslam'ın yeşermesi için verdikleri destansı mücadele unutulamaz. Üçler mezarlığında meftun bu aşk ehline de Fatihamızın yollamak nasip oldu.

HUZURU MEVLANA

Şiir akşamı Mevlana Gül Bahçesi Açık Sema Alanı'nda gerçekleşti.

Ali Bektaş'ın mükemmel sunumu geceyi daha da güzelleştirdi.

Şölen için seçilen mekânın kendisi şiir gibi olduğundan okunan şiirlere pek kendimi veremedim.

Huzuru Mevlana'da ruhumu dinlendirdim.

Yanımda oturan Konyalı arkadaşımızın eleştirisine göre Şairlerimiz için çoğu programın temasına uygun şiir seçmemiş.

Normaldir dedim. Modern şiir daha çok bireyin bunalımlarını kaygılarını kararsızlıklarını ele alıyor.

Genelde de şiiri yazanın öznel sıkıntıları şiirde işlendiği için okuyucu şiirin anlamına dahil olamıyor.

Şairin özeli okurun özeline yaklaşıyor.

Bu da okuru şiirden koparıyor.

Sadece okuru değil dinleyiciyi de koparıyor. Program boyunca şiir dinlemeye gelen Konyalılar sürekli şair burada ne demek istemiş deyip durdular.

Şairin ne demek istediğini şairden başka bilen yok.

Modern şiir dedikleri zaten böyle bir şey.

Adam ne yazmış be. Ne yazmış? Yazmış işte.

Programın başında tıklım tıklım olan gül bahçesi okunan her şiirden sonra tenhalaşmaya başladı.

Halka yönelik programlarda onları da kuşatacak içerikler üretmeliyiz diye düşündüm.

Çocuklarının elinden tutup yüzünde tebessümüyle huzurlu bir şekilde şiir dinlemeye gelen vatandaşın da kendisinden bir şeyler bulması gerek. Çıkarken aynı huzurla çıkmalı.

BEREKETİN KAYNADIĞI TOPRAKLAR

Şiir programlarında protokol konuşmaları pek tercih edilmez. Fakat TYB Şeref Başkanı Mehmet Doğan'ın konuşması şiir gibiydi.

Doğan büyük programların açılış konuşmalarında adeta manifesto yayınlıyor.

Yedi asırlık bereketin kaynadığı topraklardayız diyerek önemli bir noktaya temas etti.

Anadolu'da teşekkül eden Oğuz Türkçesi edebiyatın çıkış noktası da burasıdır cümlesiyle Mesnevi'nin sonraki dönemlerde yaşayan şairlere verdiği ilhama dikkat çekti.

Okuyucularımız bu derinlikli konuşmanın metnine TYB sitesinden ulaşabilir.

ESKİMEZ SİYASETÇİ HALİL ÜRÜN

Şiir Programında eski belediye Başkanı Halil Ürün de vardı. Ürün bizim çocukluktan beri adını çokça duyduğumuz bir siyasetçi.

İnsanlar makamdayken gördüğü hürmeti makamdan ayrıldıktan sonra da görüyorsa vatandaşın gönlüne girmiş demektir.

Vatandaşın gönlüne de girmenin yolu bellidir. Hizmet edeceksiniz ve onlara samimi bir şekilde değer vereceksiniz.

Halil Ürün Konya'ya hizmeti dokunduğu gibi Konyalılara da dokunmuş. Gördüğü hürmetten bunu çıkardım.

Şehrine hizmet etmekle kalmamış Milli Görüş Belediyeciliğinin Türkiye'ye yayılmasına da öncülük etmiş.

Ahmet Köseoğlu incelik yaparak Ürün'e de konuşma yaptırdı.

Ürün konuşmasına başlamadan yakın dostu Mehmet Doğan'a dair güzel cümleler kurdu.

İbrahim Demirci'nin de Konuşan Türkiye şiirini hatırlattı. Demirci'nin bu şiirini Pınarhisar Cezaevi'ndeyken Tayyip Erdoğan'a okuduğunu söyledi.

Şiiri internetten taradım gerçekten de müthiş bir şiir.

AK Partinin kuruluş manifestosunun şiirleşmiş hali gibi.

Ürün hitabeti kuvvetli bir siyasetçi. Kendisini dinletiyor. Ayrıca şiir okuyuşu da etkili. Allah uzun ömür versin.

LADİKLİ'Yİ ZİYARET

Mekki Yassıkaya ile Pazar günümüzü ziyaretlere ayırdık. Sabah Konya sokaklarında biraz yürüdüktan sonra şehrin küçük çay ocaklarında muhabbeti demledik.

Üstad Sait Mermer'in hazırlanın geliyorum demesinden sonra Aziziye Camii'nin önüne geçtik. Mermer'in Mihmandarlığında Ladik'e doğru yola çıktık. Çoktan beri Lâdikli Ahmet Efendi Hazretlerini ziyaret etmeyi çok istiyordum. Sağ olsun Sait abi vesile oldu.

Yol boyunca Ahmet Efendi ve mana büyüklerinin sırlı dünyasından konuştuk.

Modern aklın alamayacağı meselelerin onlar için kolay konular olduğundan bahsettik.

Ladik'e varınca önce köy kahvesinin asmaları altında çay içip dinlendik.

Ladikli Ahmet Hüdai Hazretleri'nin Hane-i Saadetleri'ni gösteren levhaları takip ederek kolayca evini bulduk.

Ahmet Efendi'nin evi muhafaza edilmiş. Nice hikmetli hadiselelerin yaşandığı eve girince başka bir aleme girmiş gibi hissettim.

Merhumun torunları dedelerinin emanetine sahip çıkıyor. O'nun adına Camiler okullar yaptırmışlar. Ahmet Efendi'nin ziyaretçi eksik olmuyormuş.

Biz evden çıkmadan yeni ziyaretçiler geldi. Kabrine gittiğimizde de genç yaşlı onlarca ziyaretçi vardı.

Rabbimiz bizleri onların sırrıyla sırlandırsın.

Ahmet Efendi hakkında kitaplar yayınlandı yazılar yazıldı.

Kendisini daha detaylı tanımak isteyenler o eserlere müracaat edebilir. Çok kişi anlatmış Ahmet Efendiyi. Ama en güzel Tahir Büyükkörükçü hocamız anlatmış.

Onun sırrına vakıf olan merhumdan mutlaka Ladikli Hazretlerini dinlemek gerek

KONYA'YA VEDA

Konya'da iki gün değil iki hafta kalsak yine yetmez. Birçok dostumuz ağabeyimiz hocamız var Konya'da.

Gönlümüz hepsini ziyaret etmek istese de vakit yetmedi. Hızlı bir şekilde Sille'de Ayşenur İdris ve Aladdin Aladağ kardeşlerimizin çayını içip Konya'ya veda ettik.

En kısa sürede tekrar görüşmek temennisiyle şehirle vedalaştık.

Bizi davetleriyle mutlu eden Ahmet Köseoğlu'na ve bir gününü bize ayırarak mihmandarlık yapan değerli Sait Mermer'e hassaten teşekkür ediyorum.

Güzel insanlar hep var olsun.

KONYA
Yenigün

TAYYAR YILDIRIM

TYB KONYA VE 11. MEVLÂNÂ ŞİİR ŞÖLENİ

Şiir varsa, emek varsa, icraat varsa eğer; zaman fark etmez, mekân fark etmez, mazeret de asla geçerli olmaz, ben oradayım.

Lisedeydim henüz. Edebiyat öğretmenimiz ‘şiir’den bahsediyordu. Bir ara “şiir yazanınız var mı?” diye sordu. Tereddütsüz parmak kaldırdım. ‘Hazırda bir şiirin varsa eğer okur musun?’ dedi. Şiir karalamaları yaptığım defterim masamın hep gözünde dururdu zaten. Hemen çıkarıp, karşıma çıkan ilk şiiri okudum. ...

*“Kuşlar uçtu kanat çırpıtı,
Sevdan beni, kötü çarptı.
Akasyalar çiçek açtı
Aşk çölüne gezim vardır.”*

...

Benim köyüm meşe ağaçlarıyla kaplıdır. Akasya ağacını ilk kez İvriz İlköğretmen Okulunun bahçelerinde görmüştüm. Akasyalar, beyaz ve mor çiçekleriyle, benim sevda ağaçlarım idi. Hala da öyledirler. Diğer bütün ağaçlar çiçeklerini açar, meyveye dururlar, hemen ardından ‘çiçekli bir dünyaya boşluk doğmasın’ diye bu defa da akasyalar çiçek açar.

1980 ihtilalinin hemen sonrasında ve benim de bir başka şehrimizde görevde oluşum sırasında, yazılı olan her şeyim, ceberut yönetim korkusuyla ve 'bana bir zarar gelebilir' kaygısıyla, rahmetli babamın imha etmiş olması o şiir defterimin de yok olmasına neden oldu. Allah rahmet eylesin babam. Bu şiirimi bir cep defterine aktarmışım ve cep defteri de sürekli olarak yanımda olduğu için böylece yanmaktan kurtarmış kendisini... O şiirim yazma serüvenim içinde en eski tarihli şiirimdir benim. Şiirin altında "Nisan 1977/İvriz" diye yazıyor.

Demem o ki şiir benim çocukluk, gençlik aşkımdı. O aşk hiç azalmadı, tükenmedi bende. İşte bu nedendir ki şiirin sesini duyduğum her yere ona kavuşabilmek adına koşu koşu, düşe kalka gidiyorum ve vuslat sevinci yaşıyorum.

Çocukluk yıllarımda sorulan bir soruya karşılık; "ben elime bir kitap ya da dergi alınca, 'acaba içinde bir şiir var mıdır?' diye bakarım. İçinde şiir olmayan ne o kitap ne de o dergi benim için ne tam bir kitaptır ne de tam bir dergidir" diye cevap vermiştim.

Konya'mız, kültür etkinlikleri bakımından ülkemizin en önde gelen illerindendir. Salgın dahi bu etkinlikleri sürdürmesine engel olmadı. Mesela, 24 yıldır kesintisiz program yapan Aydınlar Ocağı da salgın şartlarına uygun olmak şartı ile programlarına devam etti ve bu programlara da katılım göstermeye çalıştım.

Konya dışındaki şiir programlarına hem de bütün masrafları kendime ait olmak üzere katılmaya gayret ettim. Bu bir aşksa paranın da menfaatin de lafı olmazdı.

Bu yıl 11'incisi yapılan Mevlânâ Şiir Şöleni ilk defa 'Şiir Atölyeleri' faaliyeti ile birlikte yapıldı.

14 Ağustos 2021 Cumartesi günü sabah saat 10.00'da yapılan ilk oturumdan itibaren can kulağıyla takip etmeye çalıştım. Oturumlar Saat 18.00'da sona erdi ve akşam saat 20.30'da başlayacak olan şiir şölenini beklemeye başladım.

Oturumlarda anladığım hususlarda kısa kısa notlar almaya da çalıştım.

Ne yalan söyleyeyim program için çok emek sarf edilmiş ancak buna rağmen 'hiç aksaklık yaşanmadı' da diyemem. Bu da olağan bir şeydi. Kendimin de yedi yıl süren bir STK yöneticiliği tecrübem olmuştu. O süre içinde büyük faaliyetlere imza atmıştık. Ama benzer aksaklıklar orada da hep olurdu.

Ancak bu 'şiir atölyesi' ve 'şiir şöleni' etkinliğinde gördüğüm ve dinlediğim bazı hususları da yazmazsam 'en büyük saygısızlığı kendime yapmış olurum' diye düşünüyorum.

Ağırlıklı olarak 'modern şiir', üzerine başlayan, devam eden ve sonuçlanan üç oturumdan da kendimi tatmin edebilecek bir haz alamadım doğrusu. 'Kendimi' ifadesini özellikle kullanıyorum ki bu durum belki de sadece bana has bir eksiklik de olabilir. Gerek konuların ağırlığı gerekse sunumu yapanların akademik konuşmaları ve gerekse şahsımın uzak olduğu 'modern şiir' teması benim haz almama mani olmuş olabilir.

Bu üç oturumdan da aklımda kalan hususlar çok cüzi bir kaç madde ile sınırlı kaldı. Şöyle ki; Bir konuşmacının; Üstat Bestami Yazgan'a atıfta bulunarak; "mesela Bestami Yazgan'ın bir şiirinin altına 'Yunus Emre' yazılarak yayınlanması, halk şiirimizin halk arasında hala canlılığını koruduğunun göstergesidir" demiş olması...

Yine bir konuşmacının Faruk Nafiz Çamlıbel'den bahsederken, "Yahya Kemal'in etkisinde olan şairin, hece şiirine geçiş yapmasıyla birlikte kendi özgün kimliğine kavuşmuştur" demiş olması... Bir başka konuşmacının; "şairlerin hepsinin şiire başladıklarında birer 'taklitçi' olduklarını ama giderek kendi özgün kimliklerine kavuştuklarını, demem o ki taklit etmenin bile taklit edene bir şeyler kazandırabildiğini" söylemiş olması hafızamda kalan birkaç cümlelik anekdotlar oldu.

Oturumun son bölümünde; sabahtan beri şiirde modernliğin ve yeniliğin, kulakları tırmalayacak bir yoğunlukta ifade edilmiş olması, bazı konuşmacıların bile ilgisini ve tepkisini çekmiş olacak ki bir konuşmacı; "yeni, yeni, yeni diyerek eskiyi yerden yere vurmanın bir anlamı yoktur" dedi ve devam etti. 'Yeni'yi savunmak adına 'eski'yi

kötülemenin, ‘yeni’yi yaşatmak adına ‘eski’yi öldürmenin hiç bir gerekçesi bulunamayacağını” ifade etmesi ve bu arada konuya izleyicilerin de müdahil olması tartışma tansiyonunun bir hayli yükselmesine neden oldu. Bu konu da dikkatimi çeken hususlardandı.

Bir kez daha görmüş olduk ki ‘eski’ ve ‘yeni’ kavramları birbirinden ayrılamaz ikiliydiler.

Yine bir konuşmacının; “bir binanın yenilemesini yapmak, mevcut durumunun iyileştirilmesine katkı sunmak, geçmişin hatıralarını, izlerini günümüze taşımasını sağlamak o binanın taşıyıcı kolonları da dâhil onu yerle bir etmekle olmaz. Bunu yaparken, o binayı ayakta tutmakla, içine farklı ve uyumlu desenler çizmekle de büyük katkılar sunmuş olursunuz” demiş olması, benim de ruhumdan fışkıran o derin anlamı ifade eden cümlelerdi.

Ve nihayet akşam saat 20.30’u gösterirken, bu yıl yenilenme çalışmaları sebebiyle Kubbe-i Hadra’nın yüzünü göremeden, onun gölgesinde, Hz. Mevlânâ’nın ismine yakışan ve 11 yıldır devam eden bu büyük organizasyonun icra-i faaliyeti başlamış oldu.

Gül Bahçesi yine bir ‘ana baba gününü’ yaşıyordu. Etkinliğe ilgi çok büyüktü.

Önce protokol konuşmaları yapıldı.

Etkinliğin baş mimarlarından, genelde sanata, özelde edebiyata ve şiire büyük önem veren bu yolda somut icraatların sahibi olan Karatay Belediye Başkanı Sayın Hasan Kılca Bey ve yine bu organizasyonun ev sahibi TYB Konya Şube Başkanımız Sayın Ahmet Köseoğlu Bey, TYB Onursal Başkanı Sayın Mehmet Doğan Bey, TYB Genel Başkanı Sayın Musa Kazım Arıcan Bey, Konya İl Kültür Müdürü sayın Abdüsettar Yarar Bey ve Bir şiir sever ve şair olan Konya Eski Belediye Başkanı Sayın Halil Ürün Bey birer protokol konuşması yaptılar.

Mevlânâ Torunlarından Esin Çelebi Bayru Hanımefendi ve eşi Sayın Osman Bayru Bey programda yer alan konuklardandı. Bunun yanı sıra etkinlikte; birçok STK yöneticisi, gazete ve dergi yöneticisi ve yoğun bir halk izleyici topluluğu vardı.

Protokol konuşmalarından sonra şairler, alfabetik isim sırasına göre şiirlerini okumaya başladılar. Yirminin üzerinde şair şiirlerini seslendirdiler. Şairler genelde Konya'ya başka illerden davet edilen ve kendi alanlarında eserleri, ödülleri olan ve söz sahibi olan şairlerimizdi.

Programda bizlere dağıtılan ve Karatay Belediyesi ile TYB Konya Şubesi yayını olan, 11 inci Şiir Şölenin de bir ilkinin gördüğümüz, '11'inci Mevlânâ Şiir Söleni Şiir Seçkisi 2021' isimli kitap çok güzel bir hediyeydi. O kitaptan takip etmeye çalıştığım kadarıyla ve şairlerin okuduğu şiirlerden de gördüm ve işittim üzere, şiirlerin tamamı "modern şiir" ismiyle tanımlanan şiirlerden seçilmişti. Ebette bu bir tercih meselesiydi ama programı takip ettiğimiz bölümdeki bazı izleyicilerden de işittik ki; şiirlerin tamamının bu türden seçilmiş olması birtakım eleştirilere maruz kaldı.

Örnek olarak "Mevlânâ" ismiyle yapılan bir etkinlikte beyitlerden oluşan bir ya da birkaç şiirin bulunması, günün önemine binaen çok isabetli bir şey olurdu.

Daha önceki yıllarda yapılan Mevlânâ Şiir Şölenlerinden ve diğer birçok etkinliklerden hatırladığımız ve ülkemizin "şair" ve "şiir" konularında isim yapmış olan Bestami Yazgan gibi Nurullah Genç gibi isimleri "gözlerim aramadı" dersem yalan söylemiş olurum. Bu konuların yine de programı hazırlayan ve icra eden şahsiyetlerin uhdesinde ve tercihinde olduğu bilinciyle, bu tür büyük organizasyonların Konya'mız için bir iftihar vesilesi olduğunu, bıkmadan usanmadan bu organizasyonlara devam edilmesi gerektiğini düşünüyorum, emeği geçen herkese selam, sevgi, saygı ve hürmetlerimi sunuyorum.

KONYA YENİGÜN GAZETESİ

20 Ağustos 2021

KONYA
Yenigün

ANUŞ GÖKÇE

11. MEVLÂNÂ ŞİİR ATÖLYESİ VE ŞÖLENİ

Kültürel faaliyetler, geleneklerin örf ve adetlerin nesilden nesile aktarılması bir milletin geleceğinin temel taşlarını döşer. Bunun için kültür adamlarına çok iş düşer.

Konya’da yapılan kültür faaliyetleri de geçmişin ve halin geleceğe taşınması açısından büyük önem arz etmektedir. Bu açıdan Konya’da kutlanan ve geleneksel hale gelen bu yıl on birincisi düzenlenen “**11. Mevlânâ Şiir Şöleni**” çok anlamlıdır. Hangi yaş gurubundan olursa olsun şair ile okuyucuyu buluşturan, duygusal anların yaşandığı bu ortam gençlerimiz ve geleceğimiz için büyük önem taşımaktadır.

Yazarlar Birliği Konya Şubesi ve Karatay Belediyesinin katkılarıyla 11. Mevlânâ Şiir Şöleni etkinlikleri hem Kılıçaslan Konferans Salonunda hem de Mevlânâ Gül Bahçesi’nde yapıldı.

Bu sene ilk defa “Şiir Atölyesi” adı altında oturumlar düzenlendi. Şairler, modern şiiri ele alarak Türk şiirine katkısını var mı, yok mu, varsa nelerdir? sorularının cevabını aradılar. Şairler üç oturumda görüşlerini ifade ettiler. Her 45 dakikada bir 15 dakika mola verildi.

Açılış konuşmasını TYB Konya Şube Başkanı Ahmet Köseoğlu yaptı. Şiir Şöleninin “Şiir Atölyesi” ile taçlandırıldığını ifade eden Köseoğlu yaptığı konuşmada, “**Şairlerin çok hassas olduğunu,**

olayları en çabuk ve derinlemesine onların anlamlandırabileceğini” söyledi. Köseoğlu; **“Hoş bir şehre geldiniz, hoşta geldiniz”** diyerek şairleri ve misafirleri selamladı.

İlk oturum saat 10.00.dabaşladı. Oturum Başkanı Vural Kaya idi. Konu, **“1950 ve 2000 arasında Şiirin İmgesel Evrimi”** idi.

Konuşmacılar; Hayrettin Orhanoglu, İbrahim Demirci, Duran Boz, müzakereciler ise Selim Somuncu, Mehmet Narlı, Hicabi Kırlangıç oldu. Konuşmacılar modern şiir nedir, imge nedir, imge bilinçten bağımsız mıdır? Şiirde yenilik hareketleri gibi konularda düşüncelerini ifade ettiler. Hayrettin Orhanoglu, kalp krizi geçirdiği için hem şiir atölyesine hem de 11. Mevlânâ Şiir Şölenine katılamadı. Kendisine acil şifalar diliyoruz.

İkinci Oturum saat 14.00. başladı. Oturum başkanı Osman Özbahçe idi. Konu, **“İnternet Ortamında Edebiyat Dergilerinin Durumu Nedir? Dijitalleşme Matbu Dergiye Bitirdi mi? Şiir Dijitalleşme Döneminde Neden Kendine Yer Açamıyor?”**

Katılımcılar: Mustafa Aydoğan, Ali Ayçil, Yunus Emre Altuntaş. Müzakereciler: Tuba Kaplan, Fatma Şengil Süzer, Mustafa Uçurum.

Şairlerin bir matbu edebiyat dergilerinin dijitalleşme karşısında tutunamayacağını, en geç üç nesil sonra ortadan kalkacaklarını savundu. Bir kısmı da insanın somut bir şeyleri elle tutma, boya kokusu, kâğıda duyulan özlem v.s gibi istek ve arzuların var olacağını, bunun için de dijital ile matbu dergilerin yan yana varlıklarını devam ettireceklerini ifade ettiler.

Üçüncü Oturum saat 16.00’da başladı. Oturumu yöneten, Emre Öztürk. Konu: **“Yenilik Gücünü Yitirdi mi? Önceden Şiiri Yenilik Taşırdı, Geliştirirdi Şimdi Taşıyamıyor, Neden?”**

Katılımcılar: Emre Söylemez, Yusuf Araf, Murat Küçükçifçi. Müzakereciler: Eray Sarıçam, Ali Bal, Vasefettin Yağız.

Eray Sarıçam, **“Yeniliğin edebi kişilik olduğunu, edebi kişilikten yoksun olmak bireysel ve toplumsal aynı anda yürütememek yeniliği bitirmiştir.”** dedi.

Ali Bal da, **“Yeni çıkan her şey caziptir, dikkat çekicidir. Yeniliğe karşı çıksak da bu mümkün değil. 2010’dan sonra daha çok teknoloji ile hemhal olan insanların kendilerini daha rahat ifade etmek adına sürekli özgün bir şeyler arayan kişiye sanatçı, bunların ortaya koyduklarına edebi eser diyorsak gücünü hiçbir zaman kaybetmeyecektir...”** diyerek çok iddialı konuştu.

Vasfettin Yavuz da, **“Ben şiirin bir kullanıcı işlev görmesini istiyorum. Şiirin onarıcı gücü kim tarafından ortaya konulursa konulsun okura aktarabiliyorsa yenidir. Yenilik, şiire ne kattığı, bir onarıcı işlevini sürdürdüğü sürece devam edecektir.”** dedi.

Murat Küçükçifçi, **“Şairin illa bir yenilik gibi bir mecburiyeti olduğunu düşünmüyorum. Dijital dergilerin de matbu dergiler kadar bir kıymeti, yararı bulunmayabilir. Matbu dergilerin dijital alanda bir atılım yapmaları gerekli.”** dedi.

Toplantı 18.00.de bitti. Akşam yemeğinden sonra Gül Bahçesi’nde etkinliğe devam edildi.

Gül Bahçesindeki 11. Mevlânâ Şiir Şöleni 20.30’da başladı. Programın sunuculuğunu Ali Bektaş yaptı. Şölenin açılış konuşmasını TYB Konya Şubesi Başkanı Ahmet Köseoğlu yaptı. Yazarlar Birliği Onursal Başkanı D. Mehmet Doğan, Başkan Musa Kazım Arıcan, Konya Kültür ve İl Turizm Müdürü Abdülsettar Yarar, Karatay Belediye Başkanı Hasan Kılca, Konya Büyükşehir Belediyesi eski Başkanlarından Doç. Dr. Halil Ürün de birer selamlama konuşması yaptılar.

Nihayet sıra sabırsızlıkla beklediğimiz şairlere geldi. 1969 Erzin-can doğumlu Ali Ayçıl, **“Davud’un Oğlu Vaiz’in Eksik Sayfası”**; Eskişehir’den gelen Burhan Sakallı, orman yangınlarında ve sel felaketlerinde vefat edenlere ithafen **“Sır”** adlı şiirlerini okudular. 2021 yılı Nisan ayında **“Hoş Koku”** adlı dosyasıyla Yaşar Nabi Nayır Gençlik Ödüllerinde ödül alan 1993 doğumlu Emre Söylemez, **“Tahattur”**; 1993 Gebze doğumlu Eray Sarıçam, **“Unutma”**, Fatma Şengil Süzer **“Korkuluk”** adlı şiirleri şiir severlerin duygularına hitap etti. Hayrettin Orhanoğlu’nun **“Şahmeran Rüyaları”** adlı şiirini deneyimli sunucu Ali Bektaş okudu. 1961 Ordu doğumlu çocuk edebiyatı

üzerine eserler veren Gökhan Akçiçek, “Alucra Küskün Yeryüzü Yaprağı”; Hıdır Toraman “Lotusların Sabahında”; Mevlânâ'nın Gülbahçesinde ona dair bir şiir okumazsak olmaz diyen Hicabî Kurlangıç Mevlânâ'dan bir şiirin ardından “Ufuklarda Benim”; İhsan Deniz, “Çevresi ufkun”; Mehmet Ayıcı, “Güneşin Bulutlara”; Mehmet Narlı, “Bahtiyarlık”; Murat Küçükçiçi, rep tarzı “Aynen”; Murat Soyak, “Hüseyini”; Mustafa Aydoğan, Hallaç-ı Mansur'a izafeten “Hallaç”; Ömer Korkmaz, “Bak İşte Gördün mü?”; Selçuk Küpçük, “Hoşça Kal Sevgilim”; Tuba Kaplan, “Gece Hayranları”; Yusuf Araf, “Tel Düğmeleri”; Ali K. Metin, “Kaza ve Kader/ Bazı İhtimaller Yolun Sonu Olabilir” adlı şiirlerini sundular.

Saat 23.00.da şölen sona erdi. Programın sonunda katılımcılara hediyelik maketler takdim edildi.

Yeniğün

Şiirin Hafızası

11. MEVLANA ŞİİR ATÖLYESİ VE ŞÖLENİ

**ANUŞ
GÖKÇE**

Kültürel faaliyetler, geleneklerin örf ve adetlerin nesilden nesile aktarılması bir milletin geleceğinin temel taşlarını döşer. Bunun için kültür adamlarına çok iş düşer.

Konya'da yapılan kültür faaliyetleri de geçmişin ve halin geleceğe taşınması açısından büyük önem arz etmektedir. Bu açıdan Konya'da kutlanan ve geleneksel hale gelen bu yıl on birincisi düzenlenen “11. Mevlana Şiir Şöleni” çok anlamlıdır. Hangi yaş gurubundan olursa olsun şair ile okuyucuyu buluşturan, duygusal anların yaşandığı bu ortam gençlerimiz ve geleceğimiz için büyük önem taşımaktadır.

Yazarlar Birliği Konya Şubesi ve Karatay Belediyesinin katkılarıyla 11. Mevlana Şiir Şöleni etkinlikleri hem Kılıçaslan Konferans Salonunda hem de Mevlana Gül Bahçesi'nde yapıldı.

Bu sene ilk defa “Şiir Atölyesi” adı altında oturumlar düzenlendi. Şairler, modern

İlk oturum saat 10.00.dabaşladı. Oturum Başkanı Vural Kaya idi. Konu, “1950 ve 2000 arasında Şiirin İmgesel Evrimi” idi. Konuşmacılar; Hayrettin Orhanoğlu, İbrahim Demirci, Duran Boz, müzakereciler ise Selim Somuncu, Mehmet Narlı, Hicabi Kurlangıç oldu. Konuşmacılar modern şiir nedir, imge nedir, imge bilinçten bağımsız mıdır? Şiirde yenilik hareketleri gibi konularda düşüncelerini ifade ettiler. Hayrettin Orhanoğlu, kalp krizi geçirdiği için hem şiir atölyesine hem de 11. Mevlana Şiir Şölenine katılamadı. Kendisine acil şifalar diliyoruz.

İkinci Oturum saat 14.00. başladı. Oturum başkanı Osman Özbahçe idi. Konu, “İnternet Ortamında Edebiyat Dergilerinin Durumu Nedir? Dijitalleşme Matbu Dergiye

Yeni Haber Haber Harmanı

HASAN UKDEM

ŞİİR ŞÖLENİ NOTLARI

Karatay Belediyesi ve Türkiye Yazarlar Birliği Konya Şubesi'nin birlikte düzenledikleri ve 11 yıldır devam eden Mevlânâ Şiir Şöleni salgın arasından sonra 14 Ağustos Cumartesi günü Mevlânâ Gül Bahçesi'nde yapıldı. Şiirin yaşatıldığı her yere gittiğim gibi buraya da büyük bir sevinçle gittim. Selçukya şairlerimiz Tayyar Yıldırım, Yakup Çak ve Derviş Ahmet Şahin ile birlikte programı takip ettik. Öncelikle Karatay Belediye Başkanı Hasan Kılca ile TYB Konya şubesi başkanı Ahmet Köseoğlu'na böylesi önemli bir organizasyonu gerçekleştirdikleri için teşekkür ederim. Ülke ve dünya olarak zor zamanlar yaşadığımız bu günlerde gerçekten ilaç gibi geldi bu şiir şöleni.

Protokol konuşmalarında TYB onursal başkanı Mehmet Doğan'ın konuşması şiirler kadar güzel ve etkiliydi. Diğer konuşmacılar da şiirin ve şehrin hakkını verdiler. Ve bu konuşmaların ardından şairler sırayla kürsüye gelip şiirlerini okumaya başladılar. Doğal olarak bazı şiirler ve bazı şairler öne çıktı. Yalnız benim dikkatimi çeken bir şey vardı; belki de ilk defa bütün şairler modern şiirden örneklerle karşımızdaydı. Benim modern şiire ve bu tarzda yazan şair arkadaşlara hiçbir itirazım yok. Ama şiir denince ve de Mevlânâ'nın manevi huzurunda gerçekleşen bir şiir şöleni olunca hece şiirinin, klasik tarz

şiiirin de hiç değilse birkaç temsilini görmek isterdim. Mesela keşke programın sunucusu Ali Bektaş da şairler listesinde olsaydı. O güzel sesiyle heceyi, aruzu okuyup kafiyeleri şahlandırıp bizleri mest etseydi.

Necip Fazıl Kısakürek'in, Faruk Nafiz Çamlıbel'in, Ahmet Haşim'in, Abdürrahim Karakoç'un, Yahya Kemal Beyatlı'nın şiirlerinin bu kadar kolay vazgeçilecek bir şiir damarı olduğunu düşünmüyorum. Şiirde bütün kuralları reddederek yazan şairleri anlıyorum, kabul ediyorum, onaylıyorum. Ancak bir de geçmişimizin izinden gidenleri, heceyi, kafiyeyi hatta aruzu kullanan şairlerimizin de yok sayılmasını yadırgadığımı belirtmek zorundayım. Mona Rosa siyah güller, ak güller mısralarını, Ben sana mecburum, sen yoksun söyleyişini, Lambada titreyen alev üşüyor harikuladeliğini, Arabacının dudağındaki ıslığın melodisini, Çoban çeşmesinin çağrışımlarını, Kaldırımlara düşen gölgelerin yankısını ve nice ölümsüz mısraların yanında dolaşan, onları zorlayan yepyeni söyleyişleri duyabilseydik keşke o güzel gecede.

Bugün gençlerin şiire mesafeli durduğunu söylüyorlar. Bunun sebebi nedir, nerden kaynaklanıyor araştırılması lazım. Orada toplanan ve sayıları da azımsanmayacak oranda bir şiirsever kitle vardı. Şiirler okunurken zaman zaman o insanların yüzüne baktım ve anlamakta güçlük çektiklerini, havaya giremediklerini gördüm. Oysa geçen senelerde bu programlara katılan Ahmet Efe, Bestami Yazgan, Nurullah Genç gibi heceyi kullanan şairlerimiz şiirlerini okurken birçok şiirseverin yüzleri şiirin ahengine göre şekil alıyordu. Zaman zaman yaz gecesinin ılık rüzgarında buğday başakları gibi ürperiyorlardı. Şiir halktan kopmamalı, şiir musikiye yaklaşmalı, şiir kalplerin kapısını sonuna kadar açma becerisini göstermeli. Edebiyat dergilerine hapsolmuş şiirin yanına, genci yaşlısıyla halkın ezberlediği şiirler de vitrindeki yerini almalı. Eğer bu yüzyılda Gülü İncitme Gönül şiirinin altına Yunus şiiri yazılıp yayınlanıyor ve bunu kimse yadırgamıyorsa ve de bu şiir günümüz şairi Bestami Yazgan'a aitse demek ki geleneksel şiirimiz bugün de yaşıyor, yaşatılıyor. Bunu da kimsenin yadsımaya hakkı yok.

Burada kimseyi suçlamıyorum. Belki bu yıl böyle denk düşmüştür, belki bu durum gözden kaçmıştır. Ben sadece yıllarını şiir yazmaya, şiir okumaya ve de şiir dinlemeye vermiş biri olarak gördüğümü yazıyorum. Bu şehirde şiir olmalı, bu şehirde gelenek yaşamalı, bu şehirden şairler çıkmalı ve bu şehrin sesi olmalı. Bunun için çalışan bütün başkanlara, müdürlere, memurlara teşekkür etmek boynumuzun borcudur. Bu programları yapmak kolay bir iş değildir. Eleştirmek ise kolaydır. Ancak gördüğümüzü söylemez, yazmaz, susarsak bu da işin kolayına kaçmak olur. Olumlu her eleştiri devam eden bir şeyi daha da gürleştirir, güzelleştirir. Biz gördüğümüzü söyleyelim, gerisini yetkililere bırakalım. Hayat şiirce güzel olsun.

Unutmayalım ki ot kökünün üstünde büyür, geçmişi unutursak bugünün mültecisi oluruz. Yahya Kemal “biz ölülerimizle yaşayan bir milletiz” derken bunu söylüyordu dünyaya ve bize. Bu şehirde sanata kim hizmet ederse biz onun yanındayız. Kimsenin yoluna taş olmayız. Ancak doğru bildiklerimizi de söylemekle mükellefiz. Bakışımız güzele, gayretimiz hakkadır.

Sevgiyle kalın.

haberler

Türkiye Yazarlar Birliği Konya Şubesi tarafından düzenlenen Şiir Atölyelerinde şiirin tarihsel süreci, gelişimi ve evrimi konuşuldu

“Şiirde yenilik ustalara mahsustur”

Türkiye Yazarlar Birliği Konya Şubesi tarafından geleneksel hâle getirilen ve şehrin ten seçkin kültür faaliyetlerinin başında yer alan Mevlânâ Şiir Şöleni'nin on birinci- si İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nün işbirliği ve Karatay Belediyesi'nin ev sahipliğinde Konya'dan ve Konya dışından katılan 32 şairin katılımı ile gerçekleştirildi. Şölen çerçevesinde bu yıl ilk olarak Şiir Atölyesi de yapılarak Türkiye'nin dört bir yanından gelen konuklar hem şiirin hem de yayıncılığın serüvenini masaya yatırdılar.

Kılıçarslan Salonunda 14 Ağustos cumartesi günü üç oturum halinde gerçekleştirilen Şiir Atölyeleri'nde ilk oturum saat 10.00'da TYB Konya Şubesi Başkanı Ahmet Köseoğlu'nun selamlama konuşmasıyla başladı. Son günlerde ülkemizi sarsan doğal afetler yüzünden bu etkinliği gerçekleştirip gerçekleştirilmeme konusunda tereddüde düştüklerini anlatan Köseoğlu, “Paydaşımız Karatay Belediyesi ile yaptığımız istişare sonucunda programı yapma konusunda fikir birliğine vardık. Afetler sırasında hayatlarını kaybeden vatandaşlarımıza Fatihalarımızı yolluyoruz. Şölenimize katılan konuklarımıza da teşekkür ediyoruz. Bu gün şehrimizde şiirler okunacak ve şiir konuşulacak. Bir kültür ve sanatsever olarak bu benim için büyük mutluluk. Bu tür mutlulukların daim olmasını ve sürdürülmesini diliyorum” dedi.

1950'DEN 2000'E İMGESEL EVRİM

Başkanlığını şair Vural Kaya'nın yaptığı 1. Oturuma Hayrettin Orhanoğlu, Duran Boz ve İbrahim Demirci konuşmacı, Selim Somuncu, Mehmet Narlı ve Hicabi Kırlangıç da müzakereci olarak katıldılar. Hayrettin Orhanoğlu programdan bir gün önce kalp krizi geçirdiği için masada yer alamadı.

“1950-2000 yılları arasında şiirin imgesel evrimi” konulu oturumda konuşmacılar tespit ve fikirlerini beyan etti.

İlk konuşmacı İbrahim Demirci, “1950 yılı, Türk tarihinde önemli kırılma noktalarından birini oluşturuyor. Biliyorsunuz 1950 yılında, 1946'da başlaması gereken ve fakat başlayamayan serbest seçimler 1950'de icra edilmiş idi ve 1950 Haziran'ında, 1932'de başlayıp 18 yıl devam etmiş olan ezan yasağı sona ermiş idi. Yani 1950'den sonra şehirleşme, kırsaldan, kır bölgelerinden şehirlere doğru bir göçün, akımın da başlangıç noktasını oluşturdu. Dolayısıyla edebiyat dünyasında da 1950'den sonra ortaya çıkan şairlerin, yazarların biyografilerine bakıldığı zaman İstanbul dışından, taşradan gelen, Anadolu'dan gelen imzaların, isimlerin arttığını göreceğiz. Dolayısıyla 1950 sonrası bir bakıma bir çeşit özgürleşme ve çeşitleşme zeminini oluşturdu, diyebiliriz. Hiç şüphesiz, özellikle edebiyat ve şiir söz konusuysa, sadece ülke içi dinamikler değil, dünyadaki gelişmeler de bizim şairlerimizi, sanatçılarımızı elbette doğal olarak etkiliyor. Dolayısıyla Avrupa'daki sanat hareketlerinin de Türkiye'de yankı bulması çok doğal bir şeydir.” diyerek örneklerle konuşmasını tamamladı.

Mehmet Narlı da konuşmasında imgeye atıfta bulunarak “Eskiden hayal ve imaj olarak adlandırılan terim 1960 sonrası imgeye dönüştü. İmge somut bir kavram değil, soyut bir kavramdır. İmge bilinçle ilgili, bilinçten ayrı değil. İmge kendiliğinden oluşurken bir bilgiye ihtiyaç duymaz. İmgelerin dünyada gerçek olmayan bir şey yarattığını sanmıyorum. İmgeler özgürdür, bilinciniz özgür değilse imgeniz de özgür değildir. Özgür bilinç yaratır, özgür olmayan bir imge şairi taklitçi yapar.” dedi.

Narlı, “Ben roman ve hikâyelerde yazar yerine anlatıcı tabirinin kullanılması taraf-tarıyım. Şair yerine de şiir öznesi kelimesini kullanabiliriz” diyerek oturuma başka bir boyut daha kazandırdı.

Oturumun ikinci konuşmacısı Hicabi Kırlangıç ise sözlerine “İmge bir görüntü, Farsçada tasvirdir... İstihare, karineli ve karinesiz diye ikiye ayrılır. Şairlerin çoğu ürettikleri istiharelerin orijinal olduğunu iddia ediyor. Bunlar karinesiz istiharelerdir” diyerek başladı. Çok köklü olan Türk şiir geleneğinden bir kopuşun Batılılaşma hareketleri ile başladığını ve 1950 yılından sonra bu ivmenin hız kazandığını söyleyen Kırlangıç, “Dilin kendi oluşturduğu bir anlam dünyası var. Bazı dönemlerde farklı arayışlara yöneliyorlar. Etkileşme her zaman olmuştur. Ancak bu etkileşme sürecinde kendi dilini oluşturan şair özgün kalmayı başarmış sayılıyor” dedi.

Duran Boz da “Batılılaşma sürecinde Türkiye’de yapılmak istenilen yeni bir insan türü oluşturmaktı. Bu dönemde birçok intihaller var. Bu dönem Tefvik Fikret’i, Mehmet Akif’i, Balkan Savaşı sonunda Mehmet Emin Yurdakul’u ortaya çıkardı. Necip Fazıl im-geleri değiştirdi” dedi.

MATBU YAYINCILIK BİTMEZ

11.30’daki Şiir Atölyesi’nin ikinci oturumunda, “İnternet karşısında edebiyat der-gilerinin durumu nedir? Dijitalleşme matbu dergiyi bitirdi mi? Şiir dijitalleşme dö-ne-minde neden kendine yer açamıyor?” gibi sorulara cevap arandı. Yöneticiliğini Osman Özbahçe’nin yaptığı oturuma Mustafa Aydoğan, Ali Açıllı, Yunus Emre Altuntaş konu-ş-macı olarak katılırken müzakereciler masasında Tuba Kaplan, Fatma Şengil Süzer ve Mustafa Uçurum yer aldı.

İnternetin özellikle yeni nesil üzerinde büyük etkisi olduğu konusunda hemfikir olan katılımcılar matbu derginin ömrü konusunda çeşitli fikirler ileriye sürdü. Dergiye 30 yıl kadar bir ömür biçenler olduğu gibi bunun süresi olmadığını, her zaman ve şartta matbu dergi olacağını savunanlar da oldu. Sanal âlemde yetişen, özellikle 2010 sonrası do-ğanların hâkim olduğu bir şiir dünyasında daha ciddi editörler tarafından hazırlanan ve internet ortamında yayınlanan şiir dergilerinin ciddi rağbet göreceği de bu oturumda dile getirildi.

YENİLİK YAPMAK USTALARA MAHSUSTUR

Saat 14.00’teki Üçüncü oturumda ise katılımcılar “Yenilik, gücünü yitirdi mi? Önceden şiir yenilik taşırdı geliştirdi, şimdi taşıyamıyor, neden? sorusuna cevap aradı. Emre Öztürk’ün başkanlık ettiği oturumda Emre Söylemez, Yusuf Araf ve Murat Küçükçifçi konuşmacı, Eray Sarıçan, Ali Bal ve Vafettin Yağız da müzakereci masasında yer aldı.

Yeni’nin ne anlama geldiği, tam olarak açıklanmadığı veya bir şeyin Yeni olduğu nasıl karar verileceği konusunda bir kistas bulunmadığını söyleyen katılımcılar şiirin değiştirme gücünün bir anda ortaya çıkmayacağı, bunun zaman içinde etkisini göstereceğini dile getirdiler. Oturumun en önemli tespiti ise “Şiirde yenilik yapmanın usta şairlere mahsus olduğu” hususuydu.

Atölye çalışmalarında konuşmacı ve müzakereci olan şairlere, aynı gün Gül Bahçeşinde icra edilen şiir şöleninin ardından Mevlânâ Türbesinin giriş kapısı olan Gümüş Kapı’nın maketi takdim edildi.

“Şiirde yenilik ustalara mahsustur”

Türkiye Yazarlar Birliği Konya Şubesi tarafından düzenlenen Şiir Atölyelerinde şiirin tarihsel süreci, gelişimi ve evrimi konuşuldu

Türkiye Yazarlar Birliği Konya Şubesi tarafından düzenlenen Şiir Atölyelerinde şiirin tarihsel süreci, gelişimi ve evrimi konuşuldu. Oturumun en önemli tespiti ise “Şiirde yenilik yapmanın usta şairlere mahsus olduğu” hususuydu.

Türk toplumunun her sınıflarında en yaygın olan şiir türüdür. Bu şiir türü, toplumun her kesiminde ve her dönemde şiir olarak kabul edilmiştir.

Şiir, toplumun her kesiminde en yaygın olan şiir türüdür. Bu şiir türü, toplumun her kesiminde ve her dönemde şiir olarak kabul edilmiştir.

Şiirde yenilik yapmanın usta şairlere mahsus olduğu... Şiirde yenilik yapmanın usta şairlere mahsus olduğu... Şiirde yenilik yapmanın usta şairlere mahsus olduğu...

Konya'da 11. Mevlana Şiir Şöleni'ne yoğun ilgi

Konya Karatay Belediyesi ve Türkiye Yazarlar Birliği Konya Şubesi öncülüğünde düzenlenen Şiir Atölyelerinde şiirin tarihsel süreci, gelişimi konuşuldu.

MELİKŞAH KAŞGARLI

TÜRKİYE Yazarlar Birliği Konya Şubesi tarafından geleneksel hale getirilen ve şehrin en seçkin kültür faaliyetlerinin başında yer alan Mevlânâ Şiir Şöleni'nin on birincisi İ Kiltür ve Turizm Müdürlüğü'nün işbirliği ve Karatay Belediyesi'nin ev sahipliğinde Konya'dan ve Konya dışından katılan 32 şairin katılımı ile gerçekleştirildi. Şölen çerçevesinde bu yıl ilk olarak Şiir Atölyesi de yapılarak Türkiye'nin dört bir yanından gelen konuklar hem şairin hem de yayıncılığın serüvenini masaya yatırdılar. Kâğıtçıhan Salonunda 14 Ağustos cumartesi günü üç oturum halinde gerçekleştirilen Şiir Atölyesi'nin ilk oturumu saat 10.00'da TYB Konya Şubesi Başkanı Ahmet Kâşgarlı'nın selamlama konuşmasıyla başladı.

1950'DEN 2000'E İMGESEL DÖNÜŞÜM

Başkanlığını şair Vural Kaya'nın yaptığı 1. Oturma Hayrettin Orhanoğlu, Duran Boz ve İbrahim Demirci konuşmacı, Selim Somuncu, Mehmet Narkı ve Hicabi Karlançer da müzakereci olarak katıldılar. "1950-2000 yılları arasında şiirin imgesel evrimi" konulu oturumda konuşmacılar tespit ve fikirlerini beyan etti.

"ÖZGÜRLÜĞE KAVUSULDU"

İlk konuşmacı İbrahim Demirci 1950 yılının Türk tarihinde önemli kırılma noktalarından biri olduğuna vurgu yaparak başladığı sözlerini

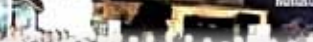

"1923 yılında başlatılan Türk toplumunu bati toplumuna entegre etme çabalarına bu dönemde son verildiğini ve Batı uygarlığına girmek adına verilen tavizlerle sözlü kültürün anlaşılan Demirci, "1950 seçimleri ile özgürlüğe kavuştu. Bu özgürlük ortamında, dünyadaki şairde meydana gelen gelişme ve değişimler de bizim şiirimizi etkiledi. Şiirlerimizde Anadolu romantizmi yerine şairin insanlığına yer almaya başladık. Kullandığımız deyimler değişti. Sokaktaki sıradan insanın yerine biraz daha kapalı bir sosyal imajlar kullanmaya başladık. Şiirde ideolojik imajların 1970'lerde öne çıkarılmaya başladığını

'İmgeler özgürdür'

MEHMET Narkı da konuşmasında imgeyle ilgili bulunarak "Eski'den beri şiir ve şiirle ilgili olanlardan itibaren 1960 sonrası imgeyi dönüştürdü. İmge somut bir kavram değil, soyut bir kavramdır. İmge bilimsel değil, bilimsel aynı değil. İmge amsalından oluşurken bir bilgiye ihtiyaç duymaz. İmgelerin dünyada gerçek olmayan bir şey varlığını sanıyorsunuz. İmgeler özgürdür, bilimsel özgür değilse imgeyi de özgürleştirdi."

Özgür bilincin yarabir özgür olmayan bir imge sarsı tahtıta yapar" dedi.

kaydeden Demirci, 1950'den sonra Türk şiirinin gelenekten kopuşu ile modernizmin daha çeşitli yansımalarının oluştuğunu ifade etti.

MATBU YAYINCILIK İZİMEZ

11.10'daki Şiir Atölyesi'nin ikinci oturumunda, "İnternet karşısında edebiyat dergilerinin durumu nedir? Dörtleşme matbu dergiyi bitirdi mi? Şiir dijitalleşme döneminde neden kendine yer açamıyor?" gibi sorulara cevap arandı. İnternetin özellikle yeni nesil üzerinde büyük etkisi olduğu konusunda hemfikir olan katılımcılar matbu derginin önemi konusunda çeşitli fikirler beyan ettiler. Dergiye 30 yıl kadar bir ömür biçilen olduğu gibi bütün süreli olmadıkları, her zaman ve şartta matbu dergi olacağını savunanlar da oldu.

YENİLİK YAPMAK USTALARA MANGUSTUR

Saat 14.00'teki üçüncü oturumda ise katılımcılar "Yenilik, gücünü yitirdi mi? Önceden şiir yenilik taşırdı geliştirdi, şimdi taşıyamıyor, neden? Sorusuna cevap arandı. Yeni'nin ne anlamı geldiği, tam olarak açıklanamadığı veya bir şeyin Yeni olduğuna nasıl karar verileceği konusunda bir tartışma başladı. İmgelerdeki yenilikler şiirin değiştirme gücünün bir anda ortaya çıkmasıyla ilgili, bunun zaman içinde etkisini göstereceğini dile getirdiler. Oturumun en önemli tespiti ise "Şiirde yenilik yapmanın asla zarfı yok" oldu."

Zeytinyağı Mağarası'nın gelişimi sürüyor

ANTALYA'NIN Serik ilçesinde bulunan Zeytinyağı Mağarası, 1 milyon yıldık oluşmuş bir doğal harikası. Çok ince sarkıt ve dikitler ile dikitler olan mağaradan oluşan her hücre süslü Mağaradaki sarkıt ve dikitler her yıl 1 milimetre civarında büyüyor. Doğal yapı 2019'da Cumhurbaşkanlığı Karaman-ıyile "kesin konusacak hassas alan" ilan edildi.

Zeytinyağı Mağarası 14 metre genişliğinde ve 136 metre uzunluğunda, 2 dekilüden oluşan mağaranın bir katı ziyarete açık. İstirahat alanı zeytin ağaçlarından oluşan mağara, oluşumunu henüz sürdürüyor. Gelişimi devam eden mağaradaki sarkıt ve dikitler her yıl 1 milimetre büyüyor.

Türkiye Yazarlar Birliği
Writers Union of Turkey اتحاد كتاب تركيا

FOTO GALERİ

VİDEO GALERİ

Lohusa Sultan Türbesi'nin müthiş hikâyesi

HAKKIMIZDA

TYB VAKFI

TYB ÖDÜLLERİ

TYB ÜYELİĞİ

KİTAPLIK

YAZAR OKULU

MEHMET AKİF ERSOY

D. Mehmet Doğan: Anadolu'da şiirin kaynadığı yer

Ana Sayfa » Haberler » Günün Yazıları

16.08.2021 11:34

- A

A +

TYB Şeref Başkanı D. Mehmet Doğan'ın 14 Ağustos akşamı, Konya'da Karatay Belediyesi ve TYB Konya Şubesi tarafından düzenlenen 11 Mevlâna Şiir Şöleni'ninde yaptığı konuşma.

Mademki şiir şölenindeyiz, biz de teberrüken bir şiir okuyarak başlayalım. Elbette kendi şiirimiz değil; kimin olduğunu tahmin edenler ve bilenler çıkacaktır elbette:

Ol kim gide uzak yola gerek azık ala bile

Almaz ise yolda kala irmeye hergiz menzile

Virdi sana malı Çalap ta hayra kılsın sebep

Hayr eyle kıl hakkı talep vermeden ol malın yeke

Bugün sevinirsin benim altunum akçem çok deyu

Anmaz mısın ol günü kim muhtaç olasın bir pula

...

Yoksul isen sabreyle gil ger bay isen hayreyle gil

Her bir hale şükreyle gil Hak döndürür haldan hala

Hakka bana ne mal gerek dileğim eyu hal gerek

Ne kıl gerek ne kal gerek kendüzini bilen kula

11.

Mevlânâ Şiir Şöleni ve Şiir Atölyeleri

Ali Aycil	Selçuk Küpçük
Burhan Sakallı	Tuba Kaplan
Emre Söylemez	Yusuf Araf
Eray Sarıçam	Ahmet Aka
Fatma Şengil Süzer	Ali Bal
Gökhan Akçiçek	Ali K. Metin
Hayrettin Orhanoglu	Duran Boz
Hıdır Toraman	Emre Öztürk
Hicabi Kirlangıç	İbrahim Demirci
İhsan Deniz	M.Ali Köseoglu
Mehmet Aycı	Mustafa Uçurum
Mehmet Narlı	Osman Özbahçe
Murat Küçükiftçi	Vasfettin Yağız
Murat Soyak	Vural Kaya
Mustafa Aydoğan	Yunus E. Altuntaş
Ömer Korkmaz	

KARATAY'DA ŞİİR GİBİ BİR GÜN SİZİ BEKLİYOR

11. MEVLÂNÂ ŞİİR ŞÖLENİ
SANATSEVERLERİ KARATAY'DA BULUŞTURACAK

HASAN KILCA: EDEBİYATIMIZIN İHTİŞAMINI HEP BERABER YAŞAYALIM

Karatay Belediyesi ile Türkiye Yazarlar Birliği Konya Şubesi'nin birlikte organize ettiği Mevlânâ Şiir Şöleni bu yıl da Türkiye'nin farklı şehirlerinden şairleri ve sanatseverleri bir araya getirecek. Mevlânâ Şiir Şöleni'nin Konya açısından öneminin büyük olduğunu vurgulayan Karatay Belediye Başkanı Hasan Kılca; "Edebiyatımızın zenginliğini ve ihtişamını hep beraber yaşamak için tüm hemşehrilerimizi programımıza davet ediyorum" dedi.

Modern Türk edebiyatının günümüz şair ve yazarları 11. Mevlânâ Şiir Şöleni ve Şiir Atölyeleri programlarıyla Karatay'da buluşacak.

Karatay Belediyesi ve Türkiye Yazarlar Birliği Konya Şubesi'nin organize ettiği 11. Mevlânâ Şiir Şöleni 14 Ağustos Cumartesi günü Mevlânâ Gül Bahçesi'nde gerçekleştirilecek.

Konya'nın kültür ve sanat dünyasını bir araya getirecek etkinlikte, birbirinden değerli şair ve yazarlar sanatseverlerle sohbet ederek en güzel şiirlerini seslendirecek.

ŞİİR DOLU ETKİNLİKLER KONYALILARI BEKLİYOR

Şiir Atölyeleri ile başlayacak gündüz programları 3 oturum şeklinde gerçekleştirilecek. Atölye programında şiir her yönüyle ele alınacak. Mevlânâ Kültür Merkezi Kılıçarslan Salon’unda gerçekleştirilecek olan Şiir Atölyeleri gündüz programlarının ilk oturumu saat 10:00’da başlayacak ve ilk oturumda şiirin imgesel evrimi işlenecek. 14:00’da başlayacak ikinci oturumda ise internet karşısında edebiyat dergilerinin durumu, şiirin dijitalleşme ile gelişimi konuşulacak. Gündüz oturumlarının son programı saat 16:00’da başlayacak ve şiirin yeniliklerle uyumu konuşulacak. Akşam saat 20:00’da Mevlânâ Gül Bahçesi açık sema alanında başlayacak Şiir Şöleni ile de sanatseverlere şiir ziyafeti sunulacak.

ŞİİR ŞÖLENİ MODERN EDEBİYATA KATKI SUNUYOR

Mevlânâ Şiir Şöleninin Konya açısından öneminin büyük olduğunu vurgulayan Karatay Belediye Başkanı Hasan Kılca; Bu sene Mevlânâ Şiir Şöleni programının daha kapsamlı olacağını ve modern şiire ve edebiyata katkı sağlayacağını ifade etti.

Başkan Kılca; “11. Mevlânâ Şiir Şölenimiz Türkiye’nin dört bir yanından gelen şair ve yazarı Karatay’da buluşturacak. Bu buluşmanın en önemsedığımız yanı, konuk şairlerimizin Konyalılarla bir araya gelerek, zihinlerinde dizelerinden izler bırakacak olmasıdır. Karatay Belediyesi olarak katkı sağladığımız Şiir Şöleni programı bu sene daha da olgunlaştı. Bizlerde Hz. Mevlânâ, Yunus Emre, Hacı Bektaş ve daha birçok önemli isimlerin önderliğinde inşa edilen gönül medeniyetinin günümüzdeki temsilcileriyle bir araya gelmekten büyük mutluluk duyacağız” dedi.

ŞİİR ŞÖLENLERİ SANATA VERDİĞİMİZ ÖNEMİ TAÇLANDIRIYOR

Karatay Belediyesi’nin sanata, sanatçıya ve sanat üretimine verdiği destekle Türkiye’de örnek gösterildiğini belirten Hasan Kılca; 11. Mevlânâ Şiir Şöleni ile Karatay’ın şiire ve sanatçıya verdiği önemi taçlandığını ifade etti.

11. Mevlânâ Şiir Şöleni’nin geçmiş yıllardakinden daha kapsamlı olacağını ifade eden Kılca; “2019 yılında mükemmel bir programla hemşehrilerimizle bir arada olduk. 2020 yılında ise maalesef salgın nedeniyle hemşehrilerimizle göz göze olamadık ama gönül gönüle uzanan bir köprü olduk ve şiiri dijital platformlar üzerinden evlerine getirdik. Bu yıl ise her kesimden, her yaştan sanatseverin katılacağı programımız Şiir Atölyeleri ile başlayacak. Program kapsamında konuk şairlerimiz önce Mevlânâ Kültür Merkezi’nde düzenlenecek olan Şiir Atölyesi programıyla şiir dünyasına yolculuk yapacak ve şiirin günümüzdeki önemini konuşacaklar. Akşam ise Mevlânâ Gül Bahçesi’nde hemşehrilerimize eşsiz bir şiir ziyafeti sunacak. Ben de bu vesileyle edebiyatımızın zenginliğini ve ihtişamını hep beraber yaşamak için tüm hemşehrilerimizi programımıza davet ediyoruz” şeklinde konuştu.

KÖSEOĞLU: ŞİİR ŞÖLENLERİMİZ DAHA KAPSAMLI HALE GELİYOR

TYB Konya Şubesi Başkanı Ahmet Köseoğlu da bu sene Şiir Şöleni programının daha kapsamlı olacağını aktararak kültürel etkinliklerle sanata ve sanatçıya olan desteklerinin her zaman süreceğini kaydetti.

Köseoğlu şunları söyledi: “Türkiye Yazarlar Birliği Konya Şubesi olarak gelenekselleşmesini önemseydiğimiz ve büyük ölçüde de başarabildiğimiz 11. Mevlânâ Şiir Şölenimiz ile Konyalılarla buluşacak olmanın heyecanı ve gururunu yaşıyoruz. Türkiye Yazarlar Birliği Konya Şubesi olarak şiirimizin değiştirici, dönüştürücü gücüne inanıyoruz. Bu sebeple sanatseverlerle buluşmayı önemsiyoruz. Bu sene Şiir Şöleni programıyla birlikte Şiir Eleştiri Atölyesi çalışmalarının da içinde olduğu daha kapsamlı bir program tertip ediyoruz. Atölye çalışmalarının modern şiirimizin gelişimine ve dolayısıyla edebiyatımıza katkı sunmanın bizim için ayrıca önemli olduğunu düşünüyoruz. Bu yönüyle aslında TYB olarak da farklı bir yerde duruyoruz ve öncü bir temsil değerini üstleniyoruz. Dilimizi zenginleştiren şiirimize ve hasaten de modern şiirimize vefa borcumuzu da böyle ödediğimize inanıyoruz.

Bu vesileyle de sanata ve sanatçıya değer veren ve her fırsatta kültür programlarını tertip ederek sanat ile Konyalılar arasında bir köprü kuran Karatay Belediye Başkanımız Hasan Kılca'ya teşekkür ediyorum. Sözümüzün coğrafyasını daha da genişletmek ve sanat dolu bir gecede buluşmak için tüm Konyalıları Şiir Şöleni programına davet ediyorum.”

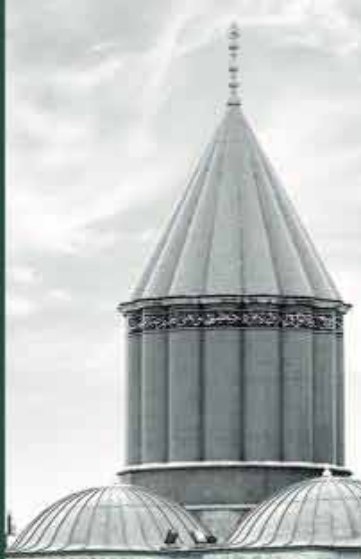

Bu vesileyle de sanata ve sanatçıya değer veren ve her fırsatta kültür programlarını tertip ederek sanat ile Konyalılar arasında bir köprü kuran Karatay Belediye Başkanımız Hasan Kılca'ya teşekkür ediyorum. Sözümüzün coğrafyasını daha da genişletmek ve sanat dolu bir gecede buluşmak için tüm Konyalıları Şiir Şöleni programına davet ediyorum.”

11. Mevlânâ Şiir Şöleni ve Şiir Atölyeleri programına katılacak olan şair ve yazarlar şöyle:

Ahmet Aka, Ali Ayçıl, Ali Bal, Ali K. Metin, Burhan Sakallı, Duran Boz, Emre Öztürk, Emre Söylemez, Eray Sarıçam, Fatma Şengil Sözer, Gökhan Akçiçek, Hayrettin Orhanoglu, Hıdır Toraman, Hicabi Kırilangıç, İbrahim Demirci, İhsan Deniz, M. Ali Köseoğlu, Mehmet Aycı, Mehmet Narlı, Murat Küçükçiğçi, Murat Soyak, Mustafa Aydoğan, Mustafa Uçurum, Osman Özbahçe, Ömer Korkmaz, Selçuk Küpçük, Selim Somuncu, Tuba Kaplan, Vafettin Yağız, Vural Kaya, Yunus Emre Altuntaş, Yusuf Araf.

11.

Mevlânâ Şiir Şöleni ve Şiir Atölyeleri

GELENEKSEL 11. MEVLÂNÂ ŞİİR ŞÖLENİ

TYB Konya Şubesi tarafından geleneksel hâle getirilen ve Konya'nın en seçkin kültür faaliyetlerinin başında yer alan Mevlânâ Şiir Şöleni'nin on birincisi İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü işbirliği ve Karatay Belediyesi'nin ev sahipliğinde Konya ve Konya dışından katılan 32 şairin katılımı ile gerçekleştirildi.

Program, orman yangınları ve sel afetinde zarar gören vatandaşlar için okunan Fa-tiha ile başladı. Programda konuşan protokol üyeleri ile şairler, yangın ve selden etkilenen vatandaşlara geçmiş olsun dileklerini ve dualarını bildirdi.

Şairler, akşam 20.30'da Mevlânâ Türbesi Gül Bahçesinde şiir sevenlerle buluştular ve şiirlerini okumak üzere protokol konuşmalarını dinlediler.

11.Mevlânâ Şiir Şöleni'nin Açış konuşmasını yapmak üzere TYB Konya Şubesi Başkanı Ahmet Köseoğlu kürsüye gelerek şunları söyledi:

“Merhaba sevgili şiir severler, Türkiye Yazarlar Birliği olarak gelenekselleşmesini önemseydiğimiz ve büyük ölçüde de başarabildiğimiz 11. Mevlânâ Şiir Şöleni'ne hoş geldiniz, hoşlar getirdiniz hoşça gidiniz. Şiirin değiştirici, dönüştürücü gücüne inanıyoruz. Dilimizin gelişip zenginleşmesinde en önemli etkenlerden biri elbette şiirimizdir. Bu sene şiir şöleni programımızla birlikte şiir eleştiri atölyesi çalışmalarının da içinde olduğu daha kapsamlı bir program tertip ettik.

Modern şiirimizin gelişimine ve dolayısıyla edebiyatımıza katkı sunmanın bizim için ayrıca önemli olduğunu düşünüyoruz. Modern şiirin değerini ve dilimizdeki itki gücünü birçok yapısal ve kurumsal sistemlerden daha önce görmemiz ve bunun gerekliliğine inanmamız bizi baştan sona ayrıksı kılan özellikler arasında da zikredebiliriz.

Mevlânâ Şiir Şöleni geleneksel bir hal aldı ve adını bundan sonrada sağlam ve iradeli bir biçimde sürdürmeye devam edecektir. Dilimizi zenginleştiren şiirimize ve hassaten de modern şiirimize vefa borcumuzu da böylece ödeyebileceğimize inanıyoruz.

Mevlânâ Şiir Şöleni programımıza katkı sağlayan bütün kurum ve kuruluşlara, onur konuklarımıza, şair ve eleştirmenlerimize değerli katkılarından dolayı teşekkür ediyoruz.

Şiirle kalınız...sağlıcakla...

Karatay Belediyesi Hasan Kılca da misafirlere bir selamlama konuşması yaptı. Kılca; “Bizler Selçuklu’dan Osmanlı’ya, Osmanlı’dan Cumhuriyet’e kadar büyük devletler kuran bir milletiz. Bu büyük devlet geleneğinin arkasında büyük bir medeniyet ve kültür tasavvuru yatmaktadır. Medeniyetin inşasının temelini gönülleri fethetmek oluştururken; gövdesini imar, kollarını sanat, başını ilim, kalbini ise kelâm, dolayısıyla şiir oluşturur.

“Yunus’un; ‘Her dem yeniden doğarız; bizden kim usanası’ dediği yerden, kulluğun ve varlığın gül olduğu yerden doğuş devam ediyor...” dedi.

Her yıl şehrimizde düzenlenen Mevlânâ Şiir şöleninin Konya ve insanımıza değer katacağına inandığını ifade eden Kılca, sözlerini şöyle tamamladı: “Köklü tarihimizin ve medeniyetimizin sanat adamlarını ve eserlerimizi hem korumak hem de gelecek kuşaklara bir miras olarak bırakmak düşüncesiyle Karatay Belediyesi olarak Mevlânâ Şiir Şölenlerine ev sahipliği yapmaktayız. Bizleri göz nuru ve akıl terlerini ortaya koyarak birbirinden kıymetli eserleriyle onurlandıran söz üstatlarımıza çok teşekkür ediyorum. Mevlânâ Şiir Şöleni’nin 11’incisine ulaşmasının mutluluğunu yaşıyor ve bu programı hazırlamada emeği geçen başta Türkiye Yazarlar Birliği Konya Şubesi’ne ve tüm paydaşlara şükranlarımı sunuyorum. Sözün ustalarının olduğu yerde sözü fazla uzatmadan şölenimiz hayırlı olsun diyorum...”

TYB Onursal Başkanı D. Mehmet Doğan da misafirleri selamladı. Hz. Mevlânâ’nın Türkçe bir gazelini okuyan Mehmet Doğan, “Hz. Mevlânâ, hem kendi çağında hem de kendi devrinden bu güne kadar gelmiş geçmiş en büyük şairdir. O zaman eğitim ve öğretim Dili Farsça idi. Mevlânâ da eserlerini Farsça yazdı. Onun Farsça yazması Türk duygu ve düşüncesini, heyecanını, anlayış ve zevkini en güçlü bir şekilde ifade etmesine engel olmamıştır...” dedi.

“Kültür sürekliliktir...” diyen Mehmet Doğan, şunları söyledi: “Selçuklu Devleti Moğol idaresine girince Türkçenin yıldızı parladı. Yunus Emre gibi devrin ve günümüze kadar geçen zaman zarfında en büyük mutasavvıf tekke şairi yetişti. Mevlânâ ile Yunus Emre çağdaştır. Şüphesiz birbirlerini çok etkilemişlerdir. Mevlânâ'nın bulunduğu yer gül bahçesi idi. Gül varlıktır. Gül bahçesinde Hz. Mevlânâ'dan bu yana birçok güller yetişti. Onlar bir ideal uğruna bu işi yaptılar. Türk şairlerinin yetişmesinde Mevlânâ'nın Mesnevî'sinin çok etkisi olmuştur. Bu gül bahçesinde gerçekten çok güller bitti. Yüz yıllar boyunca büyük şairler ilhamlarını Mevlânâ'dan almışlardır...”

Kürsüye gelen Yazarlar Birliği Genel Başkanı Musa Kâzım Arıcan da, “Türkiye’de şiir şölenleri yeni değildir. 1992’den beri çeşitli illerde yapılmaktadır. İlk olarak Osmanlı’nın başkenti Bursa’da başladı. 1992’den beri Selçuklu’nun başkenti Konya’da da kesintisiz devam ediyor...” dedi.

Konya Büyükşehir eski Belediye Başkanlarından Doç. Dr. Halil Ürün de bir selamlama konuşması yaptı. Ürün, “Sevinçte ortak olduğumuz kadar acıda, tasada ve kaygıda da ortak olacağız. Bu duyguyu en yoğun yaşayan şairlerdir.

Şiir, aslında bizim hayatımızın eseridir. Ruhumuzun âdeta aşka, sevdaya açılımıdır. Heyecan olmadan, aşk olmadan, sevdada olmadan bir şey yapılamaz. Herkes geçmişine, kültürüne, inancına sahip çıkmalıdır. Sahip çıkmalı ki, geleceği bahtiyar olsun... ” dedi. Daha sonra Hz. Mevlânâ için kaleme aldığı şiirini okudu.

Şiir okuyan şairlerin ve şiirlerinin ismi:

Ali Ayçıl- Davut Oğlu Vaizin Eksik Sayfası,
 Burhan Sakallı- Sır,
 Emre Söylemez- Tahattur,
 Eray Sarıçam- Unutma,
 Fatma Şengil Süzer- Korkuluk,
 Gökhan Akçiçek- Alucra,
 Hıdır Toraman- Lotusların Sabahında,
 Hicabi Kırlangıç- Ufuklar da Benim,
 İhsan Deniz- Çevresi Ufkun,
 Mehmet Ayıcı- Güneşin Bulutlara,
 Mehmet Narlı- Bahtiyarlık,
 Murat Küçükçifçi- Aynen,

Murat Soyak- Hüseyini,
Mustafa Aydoğan- Hallaç,
Ömer Korkmaz- Bak İşte Gördün mü?,
Selçuk Küpçük- Hoşça Kal Sevgilim,
Tuba Kaplan- Gece Hayranları,
Yusuf Araf- Tel Düğmeler,
Ali K. Metin- Kaza ve Kader,

Hayrettin Orhanoglu, rahatsızlığı nedeniyle programa katılmadı, onun adına sunucu Ali Bektaş okudu, Şahmeran Rüyaları...

Program sonunda protokol tarafından şairlere Mevlânâ Türbesinin giriş kapısının (Gümüş Kapı) maketinden oluşan plaket takdim edildi. Geçen yıl şölene katılanlara tekrar olmasın diye Karatay Medresesi'nin maketinin yer aldığı plaket verildi.

BİR ŞİİR ŞÖLENİ BÖYLE GEÇTİ

TYB Konya Şubesi ve Karatay Belediyesi'nin ortaklaşa düzenlediği şiir şöleninin on birincisi cumartesi akşamı Kubbe-i Hadra gölgesinde gerçekleştirildi. Rahatsızlığı nedeniyle katılamayan Hayrettin Orhanoglu ve Osman Özbahçe dışında misafirler tam kadro şiir severlerin huzurundaydı.

Etkinlikler sabah saatlerinde bu yıl ilk kez gerçekleştirilen atölyelerle başladı ve akşam şiir şöleni ile sona erdi. Şölene TYB Şeref Başkanı D. Mehmet Doğan, TYB Başkanı Musa Kızam Arıcan başta olmak üzere Ali Ayçil, Eray

Sarıçam, Hicabi Kırılgaç gibi ülkemizin tanınmış otuz şairi katıldı ve şiirlerini okudu.

Protokol konuşmalarında özellikle D. Mehmet Doğan'ın keskin hafızası, hatıraları dikkat çekti ve Yunus Emre'yi çağrıştıran bir Mevlâna şiiri okuması gecenin sürprizi oldu.

Şiir şölenini düzenleyen ve emeği geçen herkese minnettarız. TYB Konya Başkanı Ahmet Köseoğlu'nun D. Mehmet Doğan hocamıza yönelik vefa dolu sözleri, kadirşinashığı özellikle takdire şayan. Nazar boncuğu nazarında iki naçizane

uyarımız olacak, katılımcı şairlerin oturduğu bölümün oldukça rahatsız edici, yorucu olduğunu gözlemledik. İleriki şölenlerde özellikle yaklaşık iki üç saat boyunca burada oturan şairlere göz önünde bulundurularak rahatça oturabilecekleri bir oturma düzeninin oluşturulması iyi olur, kanaatimce. Bir de sevgili Ahmet Köseoğlu'nun şiirlere ve konuşmalara pek yoğunlaşmaması, sürekli hareket halinde olması ve görevlere direktif yağdırıp durması en başta katılan şairlere karşı pek hoş olmadığı kanaati taşıdım.

Türk şiirinin dil, edebi anlayış ve kültür değeri açısından zengin geleneğini yansıtmayı ve geleneksel hale getirmeyi amaçlayan Mevlânâ Şiir Şöleni sanatseverleri şiirin büyüğü dünyasına götürdü

Mevlana Şiir Şöleni ile gönüllere dokundular

Karay Belediyesi ve Türkiye Yazarlar Birliği (TYB) Konya Şube Başkanı Halil Ürün başkanlığında 11. Mevlânâ Şiir Şöleni, Mevlânâ Mîrâsı Gölü Bahçesi Açık Sahnâ Alânında gerçekleştirildi. Şölene katılan şiirler, hatıra belgeler, konuşmaları Karay ve Türkiye'nin dört bir yanındaki sanatseverlerle paylaşımı imkânı buldu. Program sonrası yapılacak ve sul alanında zaman geçiren vatandaşlar için akşam yemeği ile bitti. Tüm program öyküleri ile şiirler yarışma ve şiirleri okutarak vatandaşların görüşleri alınarak değerlendirildi.

"ŞİİRİN DÜŞÜNDÜRÜDÜ GÜCÜNE NANIYORUZ"

Programın açılı konuşmasını yapan Türkiye Yazarlar Birliği Konya Şube Başkanı Ahmet Kızıoğlu, Mevlânâ Şiir Şöleni'nin sanatseverler ve şiirin yüreğidir için özel bir gece olduğunu söyledi. Hz. Mevlânâ'nın hayatında Şiir Şöleni programına sanatseverler katılmamıştı. Bu nedenle Mevlânâ Şiir Şöleni'nin düzenlenmesi büyük önem arz etmektedir. Dünyanın en büyük şiir yarışmaları arasında yer alan Mevlânâ Şiir Şöleni'nin düzenlenmesi büyük önem arz etmektedir. Dünyanın en büyük şiir yarışmaları arasında yer alan Mevlânâ Şiir Şöleni'nin düzenlenmesi büyük önem arz etmektedir. Dünyanın en büyük şiir yarışmaları arasında yer alan Mevlânâ Şiir Şöleni'nin düzenlenmesi büyük önem arz etmektedir.

"ŞİİR ŞÖLENLERİ KONYA'NIN MARKA DEĞERİNİ ARTIYOR"

Konya'nın kültür ve sanat değerlerini dünyaya tanıtmak için Mevlânâ Şiir Şöleni'nin düzenlenmesi büyük önem arz etmektedir. Dünyanın en büyük şiir yarışmaları arasında yer alan Mevlânâ Şiir Şöleni'nin düzenlenmesi büyük önem arz etmektedir.

TYB ve Karay Belediyelerinin ortaklığı ile düzenlenen Mevlânâ Şiir Şöleni'nin düzenlenmesi büyük önem arz etmektedir. Dünyanın en büyük şiir yarışmaları arasında yer alan Mevlânâ Şiir Şöleni'nin düzenlenmesi büyük önem arz etmektedir.

diğerleri teşviklerini amaçlayan Karay kültür sanatseverleri için düzenlenmektedir. Mevlânâ Şiir Şöleni'nin düzenlenmesi büyük önem arz etmektedir. Dünyanın en büyük şiir yarışmaları arasında yer alan Mevlânâ Şiir Şöleni'nin düzenlenmesi büyük önem arz etmektedir.

"SANATSEVERLERİN GÖNLÜNE KOKULDUK"

Karay Belediyesi Başkanı Hasan Koca, Mevlânâ Şiir Şöleni'nin düzenlenmesi büyük önem arz etmektedir. Dünyanın en büyük şiir yarışmaları arasında yer alan Mevlânâ Şiir Şöleni'nin düzenlenmesi büyük önem arz etmektedir.

"İLİM, İKUR VE DÜŞÜNCE HAREKETLERİNİ ÖNEMSİYORUZ"

Konya'nın kültür ve sanat değerlerini dünyaya tanıtmak için Mevlânâ Şiir Şöleni'nin düzenlenmesi büyük önem arz etmektedir. Dünyanın en büyük şiir yarışmaları arasında yer alan Mevlânâ Şiir Şöleni'nin düzenlenmesi büyük önem arz etmektedir.

diğerleri teşviklerini amaçlayan Karay kültür sanatseverleri için düzenlenmektedir. Mevlânâ Şiir Şöleni'nin düzenlenmesi büyük önem arz etmektedir. Dünyanın en büyük şiir yarışmaları arasında yer alan Mevlânâ Şiir Şöleni'nin düzenlenmesi büyük önem arz etmektedir.

diğerleri teşviklerini amaçlayan Karay kültür sanatseverleri için düzenlenmektedir. Mevlânâ Şiir Şöleni'nin düzenlenmesi büyük önem arz etmektedir. Dünyanın en büyük şiir yarışmaları arasında yer alan Mevlânâ Şiir Şöleni'nin düzenlenmesi büyük önem arz etmektedir.

diğerleri teşviklerini amaçlayan Karay kültür sanatseverleri için düzenlenmektedir. Mevlânâ Şiir Şöleni'nin düzenlenmesi büyük önem arz etmektedir. Dünyanın en büyük şiir yarışmaları arasında yer alan Mevlânâ Şiir Şöleni'nin düzenlenmesi büyük önem arz etmektedir.

diğerleri teşviklerini amaçlayan Karay kültür sanatseverleri için düzenlenmektedir. Mevlânâ Şiir Şöleni'nin düzenlenmesi büyük önem arz etmektedir. Dünyanın en büyük şiir yarışmaları arasında yer alan Mevlânâ Şiir Şöleni'nin düzenlenmesi büyük önem arz etmektedir.

"KONYA SANATSEVERİN KALBİNDE TAHT KURMUŞTUR"

Şiir Şöleni'nin düzenlenmesi büyük önem arz etmektedir. Dünyanın en büyük şiir yarışmaları arasında yer alan Mevlânâ Şiir Şöleni'nin düzenlenmesi büyük önem arz etmektedir.

Önemli Başkan D. Mehmet Doğan, "Dünyanın en büyük şiir yarışmaları arasında yer alan Mevlânâ Şiir Şöleni'nin düzenlenmesi büyük önem arz etmektedir. Dünyanın en büyük şiir yarışmaları arasında yer alan Mevlânâ Şiir Şöleni'nin düzenlenmesi büyük önem arz etmektedir."

"ŞİİR ŞÖLENLERİ EDEBİ DİNLİŞE KATKI SUNUYOR"

Şiir Şöleni'nin düzenlenmesi büyük önem arz etmektedir. Dünyanın en büyük şiir yarışmaları arasında yer alan Mevlânâ Şiir Şöleni'nin düzenlenmesi büyük önem arz etmektedir.

Musa Kazım Arıcan, "Geçmiş yıllarda düzenlenen şiir yarışmaları arasında yer alan Mevlânâ Şiir Şöleni'nin düzenlenmesi büyük önem arz etmektedir. Dünyanın en büyük şiir yarışmaları arasında yer alan Mevlânâ Şiir Şöleni'nin düzenlenmesi büyük önem arz etmektedir."

"ŞİİR RÜHUMUZUN SEVDAYA AÇILAN KAPISIDIR"

Şiir Şöleni'nin düzenlenmesi büyük önem arz etmektedir. Dünyanın en büyük şiir yarışmaları arasında yer alan Mevlânâ Şiir Şöleni'nin düzenlenmesi büyük önem arz etmektedir.

Mevlânâ Gölü Bahçesi'nde gerçekleştirilen programın, AK Parti Konya eski Milletvekili Halil Ürün, AK Parti MKYK Üyesi Mustafa Saka, Karay Belediyesi Başkanı Hasan Koca, AK Parti Karay İlçe Başkanı Mehmet Genç, TYB Önemli Başkan D. Mehmet Doğan, TYB Genel Başkanı Musa Kazım Arıcan, TYB Konya Şube Başkanı Ahmet Kızıoğlu, Konya İl Kültür ve Turizm Müdürü Abdurrahman Yazar, Hz. Mevlânâ'nın 82. doğumunun 100. yıldönümü nedeniyle düzenlenen Mevlânâ Şiir Şöleni'nin düzenlenmesi büyük önem arz etmektedir.

DİJİTAL FÖTRAN

11.Konya Mevlana şiir şöleni yapıldı

Konya Kuratay Beşevliyesi ve Türkiye Yazanlar Birliği Konya Şubesi düzenlediği 11. Konya Mevlana Şiir Şöleni ve Şiir Atölyelerinde şairler tartıştı şiirleri, şiirlerini konuştu.

ÖZEL | Halkın Malkaş Kuyusu

Türkiye Yazanlar Birliği Konya Şubesi tarafından düzenlenen 11. şiir şöleni ve şiirleri ve şiirleri şairler tarafından düzenlendi. Şölen Mevlânâ Şiir Şöleni ve Şiir Atölyeleri şeklinde düzenlendi. Şölenin başkanı Mehmet Nuri ve Hicabi Kılıçoğlu tarafından düzenlendi. Şölenin başkanı Mehmet Nuri ve Hicabi Kılıçoğlu tarafından düzenlendi. Şölenin başkanı Mehmet Nuri ve Hicabi Kılıçoğlu tarafından düzenlendi.

Şölenin başkanı Mehmet Nuri ve Hicabi Kılıçoğlu tarafından düzenlendi. Şölenin başkanı Mehmet Nuri ve Hicabi Kılıçoğlu tarafından düzenlendi. Şölenin başkanı Mehmet Nuri ve Hicabi Kılıçoğlu tarafından düzenlendi. Şölenin başkanı Mehmet Nuri ve Hicabi Kılıçoğlu tarafından düzenlendi.

1950'LERİN İZLENİMLERİ

Şölenin başkanı Mehmet Nuri ve Hicabi Kılıçoğlu tarafından düzenlendi. Şölenin başkanı Mehmet Nuri ve Hicabi Kılıçoğlu tarafından düzenlendi. Şölenin başkanı Mehmet Nuri ve Hicabi Kılıçoğlu tarafından düzenlendi.

"1950-2000 yılları arasında şiirlerimizin en iyi örnekleri arasında şiirlerimizi seçtik ve şiirlerimizi seçtik. Şölenin başkanı Mehmet Nuri ve Hicabi Kılıçoğlu tarafından düzenlendi. Şölenin başkanı Mehmet Nuri ve Hicabi Kılıçoğlu tarafından düzenlendi. Şölenin başkanı Mehmet Nuri ve Hicabi Kılıçoğlu tarafından düzenlendi.

Mehmet Nuri ve Hicabi Kılıçoğlu tarafından düzenlendi. Şölenin başkanı Mehmet Nuri ve Hicabi Kılıçoğlu tarafından düzenlendi. Şölenin başkanı Mehmet Nuri ve Hicabi Kılıçoğlu tarafından düzenlendi.

"Şölenin başkanı Mehmet Nuri ve Hicabi Kılıçoğlu tarafından düzenlendi. Şölenin başkanı Mehmet Nuri ve Hicabi Kılıçoğlu tarafından düzenlendi. Şölenin başkanı Mehmet Nuri ve Hicabi Kılıçoğlu tarafından düzenlendi.

Şölenin başkanı Mehmet Nuri ve Hicabi Kılıçoğlu tarafından düzenlendi. Şölenin başkanı Mehmet Nuri ve Hicabi Kılıçoğlu tarafından düzenlendi. Şölenin başkanı Mehmet Nuri ve Hicabi Kılıçoğlu tarafından düzenlendi.

Şölenin başkanı Mehmet Nuri ve Hicabi Kılıçoğlu tarafından düzenlendi. Şölenin başkanı Mehmet Nuri ve Hicabi Kılıçoğlu tarafından düzenlendi. Şölenin başkanı Mehmet Nuri ve Hicabi Kılıçoğlu tarafından düzenlendi.

MATRU İYİLEŞİM BİTİRME

11.2022'de şiir atölyelerinin düzenlenmesi, "İstemediğim kadar şiir yazıyorum" diye yazanlar için şiir atölyeleri düzenlendi. Şölenin başkanı Mehmet Nuri ve Hicabi Kılıçoğlu tarafından düzenlendi. Şölenin başkanı Mehmet Nuri ve Hicabi Kılıçoğlu tarafından düzenlendi.

Şölenin başkanı Mehmet Nuri ve Hicabi Kılıçoğlu tarafından düzenlendi. Şölenin başkanı Mehmet Nuri ve Hicabi Kılıçoğlu tarafından düzenlendi. Şölenin başkanı Mehmet Nuri ve Hicabi Kılıçoğlu tarafından düzenlendi.

YENİLİK YAPMAK USTALARA MANDUĞUN

Şölenin başkanı Mehmet Nuri ve Hicabi Kılıçoğlu tarafından düzenlendi. Şölenin başkanı Mehmet Nuri ve Hicabi Kılıçoğlu tarafından düzenlendi. Şölenin başkanı Mehmet Nuri ve Hicabi Kılıçoğlu tarafından düzenlendi.

Şölenin başkanı Mehmet Nuri ve Hicabi Kılıçoğlu tarafından düzenlendi. Şölenin başkanı Mehmet Nuri ve Hicabi Kılıçoğlu tarafından düzenlendi. Şölenin başkanı Mehmet Nuri ve Hicabi Kılıçoğlu tarafından düzenlendi.

Atölye çalışmalarında katılımcıların ve moderatörlerin oturduğu masa, sağdan solda Mevlânâ Şiir Şöleni ve Şiir Atölyeleri düzenlendi.

